

ngêma Ngechuchu ja Cristu pexũ na ngechaũxũrũũ. ⁹Rũ chorũ jumuxêwa naxçax íchaca na jexeraãcü pegũ pengechaũgũxũçax rũ Tupanaxũ pengechaũgũxũçax. Rũ naxçax íchaca na jexeraãcü nũxũ pecuáxũçax i guxũma i Tupanachiga rũ jexeraãcü nũxũ pecuáxũçax na nhuxãcü nanaxwaxexũ na naxçax pemaxêxũ. ¹⁰Rũ ngêmaãcü pexçax çajumuxê erũ chanaxwaxe na meã penangugũxũ i țacũ nixĩ i aixcuma mexũ i Tupanapexewa na penaxũxũçax i ngêma. Rũ chanaxwaxe na aixcuma namexũ i perũ maxũ na taxuũçaxma țacũçax Tupana pexna çaxũçax i ngêxguma ínanguxgu ja Cristu. ¹¹Rũ naxçax íchaca na Ngechuchu ja Cristu pexũ narũngũxêxũ na aixcuma namexũçax i perũ maxũ rũ aixcuma penaxũxũçax i ngêma Tupanapexewa mexũ na ngêmaãcü meã pemaxêãcũma Tupanaxũ peicuaxũũgũxũçax.

Chauxçax rũ Cristuarũ ngúchaũ na chaxũxũçax nixĩ i chamaxũxũ

¹²Pa Chaueneêgũx, rũ chanaxwaxe i nũxũ pecuax rũ guxũma i ngêma choxũ ũpetũxũ, rũ aixcuma ngêmaãcü choxũ naxũpetũ na jexeraãcü natachigaxũçax i Tupanaãrũ ore i mexũ. ¹³Rũ nhuxma i núma rũ guxũma i churaragũ i ãêxgacũpataarũ daruũgũ rũ guxũma i togũ rũ ta nũxũ nacuaxgũ na chapocuxũ naxçax na Cristuarũ duũxũ chiĩxũ. ¹⁴Rũ nhuxma na chapocuxũ rũ muxũma i taeneêgũ i jaxôgũxũ rũ tama namuũêãcũma nũxũ nangúchaũ na nũxũ jaxugũxũ i Tupanaãrũ ore i mexũ. Rũ jexeraãcü tóru Coriaxũ najaxôgũ. ¹⁵Rũ aixcuma nixĩ i nhuxre i duũxũgũ

rũ togũxũ na jaxauxãchixêxũçaxmare nũxũ nixugũxũ i Cristuchiga, erũ togũxũ narũjexerachãũ. Notĩrũ nangêxma i togũ i duũxũgũ i aixcuma mexũgu naxĩnũêãcũma meã nũxũ ixugũxũ i ngêma ore. ¹⁶Rũ nhuxre i duũxũgũ rũ Cristuchigaxũ nixugũe erũ choxũ nangechaũgũ rũ nũxũ nacuaxgũ na Tupana nuxma choxũ muxũ na íchanapoxũxũçax i norũ ore i mexũ. ¹⁷Notĩrũ nangêxma i togũ i noxrũtama ngúchaũçax daugũxũ rũ ngêmacax nũxũ ixugũxũ i ngêma ore. Rũ nũmagũ rũ tama mexũgu narũxĩnũe, notĩrũ naxçax nadaugũ na jexeraãcü choxũ naguxchaxêêgũãxũ i nhuxma na chapocuxũ. ¹⁸⁻¹⁹Notĩrũ nüetama nixĩ ega woo ngêmaãcü jixĩgu. Erũ woo mexũ i norũ ngúchaũmaã jixĩgu rũ exna tama, notĩrũ Cristuchigaxũ nixugũe. Rũ ngêma rũ wũxi i taãe nixĩ i chauxçax. Rũ guxũgutãma chataãêêcha erũ nũxũ chacuax rũ guxũma i ngêma rũ chorũ mexũçax tá nixĩ erũ chauxçax pejumuxêgũ rũ choxũ narũngũxêe i Tupanaãe i Ũnuxũ i Ngechuchu ja Cristuxũ rũngũxêxũ. ²⁰Rũ ngêma poraãcü chanaxwaxexũ nixĩ na taguma țacũ rũ chixexũ na chaxũxũ na taxuũçaxma chaugũçax chaxãnexũçax. Rũ chanaxwaxe i guxũguma íchamemare na guxãpexewa tama chamuũãcũma Cristuchigaxũ chixuxũ. Rũ nhuxma na chamaxũxũ rũ chanaxwaxe i guxũguma aixrũgumariũtama Cristuxũ chicuaxũũ rũ chanataxêe. Notĩrũ ngêxguma woo çajuxgux, rũ chanaxwaxe i ngêmaãcü rũ ta chanataxêe. ²¹Erũ chauxçax rũ Cristuarũ ngúchaũ na chaxũxũçax nixĩ i

na chamaxũxũ. Notũrũ ngẽxguma chajuxgux rũ ngẽma rũ ta name, erũ Cristuxũtawata tá changẽxma i ngẽxguma. ²²Notũrũ tama nũxũ chacuax i tacũ nixĩ i rũmemaẽxũ i chauxcax, ngẽma na chajuxũ rũ exna tama. Erũ nhuxma na chamaxũxũ rũ choxũ natauxcha na chanaxũxũ i tórũ Coriarũ puracũ. ²³Rũ ngẽmacax tama nũxũ chacuax na tacũ jiĩxũ i chauxcax rũmemaẽxũ i ngẽma taxrewa. Erũ nhuxguacũ rũ chanaxwaxe na chajuxũ na Cristuxũtawata changẽxmaxũcax. Rũ ngẽma nixĩ i aixcuma jexera rũmemaẽxũ i chauxcax. ²⁴Notũrũ i pexcax rũ nagu charũxĩnũ rũ narũmemaẽ nixĩ na nhama i chaxunemaãtama na chamaxũxũ na ngẽmaãcũ pexũ charũngũxẽxũcax. ²⁵Rũ nhuxma na aixcuma meã nũxũ chacuaxũ na pechaxwaxexũ, rũ ngẽmawa nũxũ chacuax na tãuxũtãma paxa chajuxũ. Rũ ngẽmaãcũ tá chamaxãma na pexũ charũngũxẽxũcax na jexeraãcũ Cristucax pemaxẽxũcax rũ jexeraãcũ taãẽcũma nũxũ pejaxõgũxũcax. ²⁶Rũ ngẽmaãcũ wena táxaru petanũwa changẽxma. Rũ ngẽxguma wena choxũ pedaugũgu rũ aixcuma tá petaãẽgũ erũ tá pexũ nangẽxma na tacũcax Ngechuchu ja Cristuxũ peicuaxũũgũxũ. ²⁷Rũ ngẽma guxũãrũ jexera rũmemaẽxũ nixĩ na naxcax pedauxũ na meã pemaxẽxũ, ngẽma Cristuarũ ore pemaã nũxũ ixuxũrũ. Rũ ngẽxguma petanũwa chaxũxgu rũ exna woo tama ngẽma chaxũxgu, notũrũ nũxũ chaxĩnũchaũ na guxãma wũxigu pegũ peporaexẽxũ na taguma nũxũ perũchaxũcax na aixcuma pejaxõgũxũ, rũ ngẽmaãcũ

Tupanaãxũ pepuraciẽxũ na jexeraãcũ jaxũchigũxũcax i norũ ore i mexũ. ²⁸Rũ ngẽmacax penaxwaxe i tama texẽxũ pemuũẽacũma nũxũ peixugũama i ngẽma ore. Rũ ngẽma na tama nũxũ pemuũẽxũ rũ ngẽma rũ wũxi i cuaxruũ tá nixĩ nũxũ i peru uwanũgũ. Rũ ngẽmawa tá nũxũ nacuaxgũ na pocuwa tá naxĩxũ i nũmagũ notũrũ pema rũ tá maxũwa na pexĩxũ. Rũ Tupana tá nixĩ ja pexũ rũngũxẽcũ na tama nũxũ pemuũẽxũcax i ngẽma peru uwanũgũ. ²⁹Rũ Tupanaga nixĩ na Cristuaxũ pejaxõgũxũ. Rũ ngẽxgumarũ ta naga nixĩ na Cristucax ngũxũ peingegũxũ. Rũ ngẽma rũ wũxi i ngũxẽcũ nixĩ i pexna naxãxũ ja Tupana. ³⁰Pema rũ chama rũ wũxigu Tupanaãrũ puraciũwa tangẽxmagũ, rũ tanaxũama i ngẽma puracũ ega woo texẽ tũxũ naguxchaxẽegux. Rũ ũpa rũ marũ choxũ pedau na nhuxãcũ meã chanaxũxũ i ngẽma puracũ, rũ nhuxma rũ ta nũxũ pecuãchiga na nhuxãcũ chanaxũamaxũ rũ woo namu i chorũ guxchaxũgũ.

**Cristu rũ nhama taxuũma jiĩxũrũũ
nũgũ nixixẽẽ rũ jemacax ga Tupana
rũ guxũãrũ ãẽxgacũxũ najaxixẽẽ**

2 ¹Rũ dũcax, Pa Chaueneẽgũx, rũ nhuxma na Cristuarũ duũxũgũ peixĩgũxũ, ¿rũ aixcuma jiĩxũ i nũma pexũ nataãẽxẽxũ? ¿Rũ aixcuma jiĩxũ i petaãẽgũxũ erũ nũma pexũ nangechaũ? ¿Rũ aixcuma jiĩxũ i Tupanaãẽ i Üunexũ pexũtawata ngẽxmaxũ? ¿Rũ aixcuma jiĩxũ i pegũ pengechaũgũxũ rũ pegũxũ pengechaũtũmũũgũxũ? ²Rũ ngẽxguma chi ngẽmaãcũ jixĩgu, rũ chanaxwaxe i guxãma wũxigu perũxĩnũẽ, rũ aixcuma

guxãma pegü pengechaũgü, rü aixcuma guxãma nhama wüxitama peixĩxũrũũ na jĩixũ i peãẽ, rü guxãma wüxitama i ngúchaũcax pedau. Rü ngëxguma ngëmaãcü pemaxëgu rü wüxi i chorü taãẽ tá nixĩ. ³Rü tama name i ãacü pexü na pegü íperütägüxũcax rü ngëmaãcü togüarü jexera na peixĩgüxũcax. Notürü name nixĩ na pegü íperüxĩragüxũ rü pegügu perüxĩnüëxũ na taxuũma peixĩgüxũ rü togü rü perü jexera na jixĩgüxũ. ⁴Rü tama pegügüxicatama perüxĩnüë, notürü pegü peporaexëëxũ na togüxũ perüngüxëëgüxũcax! ⁵Rü name nixĩ ga jema Ngechuchu ja Cristu nagu rüxĩnüxũgu na perüxĩnüëxũ i pemax. ⁶Jerü nüma rü woo ga Tupanaxũchi na jĩixũ, notürü tama nügüna nanachuxu na ínangüxuchixũ nawa ga jema. ⁷⁻⁸Rü jemacax jéma nanatax ga norü mexũgü ga dauxũgüxũ ga naãnewa. Rü wüxi i duũxũ i togüaxũ puracüxũrũũ nügü nixĩxëẽ. Rü nhama wüxi i duũxũrũũ nhama ga naãnegu nabu. Rü jexguma marü duũxũ jixĩgu ga nümax, rü nhama taxuũma jĩixũrũũ nügü nixĩxëẽ. Rü Tupanaga naxĩnü, rü jemacax curuchagu naju woo ga wüxi ga ãnexũchi na jĩixũ ga jema. ⁹Rü jemacax ga Tupana rü guxũãrũ ãëxgacüxũ najaxĩxëẽ, rü najangücuchixëẽ na guxũma i ãëxgacügüëtüwa nangëxmaxũcax. ¹⁰Rü jemaãcü nanaxü ga Tupana na Ngechuchupexegu tacaxápüxügüxũcax rü nüxũ ticuaxũüügüxũcax ja guxãma ja texé ja dauxũgüxũ i naãnewa ngëxmagüxe, rü guxãma i nhama i naãnewa ngëxmagüxe, rü guxãma ja texé ja juexũchicawa ngëxmagüxe. ¹¹Rü

jemaãcü Tupana ãëxgacüxũ najaxĩxëẽ na guxãma nüxũ ixuxũcax na tórü Cori jĩixũ ja Ngechuchu ja Cristu rü ngëmaãcü nüxũ icuaxũüügüxũcax ja Tanatü ja Tupana.

Cristuarü duũxũgü rü nhama omügürüü nixĩgü i natanüwa i ngëma duũxũgü i tama jaxögüxũ

¹²Rü nhuxma na nüxũ pecuáxũ na nhuxãcü Nanatüga naxĩnüxũ ga Cristu, rü chanaxwaxe i chauga pexĩnüë, Pa Chaueneëgü ja Pexũ Changechaũgüxe. Rü jéma petanüwa chajexmagu chauga na pexĩnüëxũãrũ jexera chanaxwaxe i chauga pexĩnüë i nhuxma na tama petanüwa changëxmaxũ. Rü chanaxwaxe i Tupanaxũ pemuũëãcüma naxcax pedaugüama i perü maxũ i taguma gúxũ. ¹³Erü Tupana nixĩ ja perü maxũwa puracücü na pexũ nangëxmaxũcax i perü ngúchaũ i mexũ. Rü nüma nixĩ i pexũ nangũxëëxũ na naga pexĩnüëxũcax rü penaxũxũcax i ngëma nüma pexũ nanaxwaxexũ. ¹⁴Rü meã penaxũx i guxũma i ngëma pexũxũ, rü tama naxcax peidexagü rü tama pegü naxcax pechoxũgagü! ¹⁵⁻¹⁶Rü penaxwaxe i ngëmaãcü meã pemaxë na taxúema ãacü rü chixexũxũ pewa ijangauxũcax. Rü penaxwaxe i mexũ i Tupanaxãcügü peixĩgü i natanüwa i ngëma duũxũgü i chixexũ rü chixëãëgümarexũ. Rü ngëxguma ngëma duũxũgümaã nüxũ peixügüjane i ngëma ore i mexũ i tüxũ maxëxëëxũ, rü joxni natanüwa rü nhama woramacurigü ja ëãnexũwa íbãixgücürüü tá peixĩgü. Rü ngëmaãcü i ngëxguma wena núma naxũxgu ja Cristu rü poraãcü tá pemaã

chataãẽ erũ tá nüxũ chadau na tama notũcaxmamare jiĩxũ ga jema puracũ ga petanũwa chaxũxũ. ¹⁷Rũ ngẽma nhuxma na meã pejaxõgũxũ, rũ ngẽma nixĩ i perũ ãmare i Tupanana pexãxũ. Rũ ngẽma na meã janguxũcax i ngẽma perũ ãmare i Tupanapexewa, rũ chama rũ íchamemare na Tupanacax ichanaxãxũ i chorũ maxũ rũ chajuxũ. Rũ ngẽmacax woo chajuxgu rũ wũxi i taãẽ tá nixĩ i chauxcax. Rũ chanaxwaxe i pemagũ rũ ta ngẽmacax wũxigu chamaã petaãẽgũ. ¹⁸Rũ ngẽmacax ega ngẽma ore i mexũcax chajuxgux, rũ tama name na pengechaũgũxũ notũrũ penaxwaxe na wũxigu chamaã petaãẽgũxũ.

Timúteu rũ Epafrodítuchiga

¹⁹Rũ ngẽxguma tórũ Cori ja Ngechuchu naxwaxegu rũ paxa petanũwa chanamúega ja taeneẽ ja Timúteu na pexũ na íjadauxũcax rũ chataãẽxũcax i ngẽxguma núma nangeãgu i pechiga. ²⁰Rũ aixcuma nataxuma i to i chorũ ngũxẽerũ i chama nagu charũxĩnũxũrũ nagu rũxĩnũxũ, rũ Timúteuxicatama nixĩ. Rũ nataxuma i to i naxrũ aixcuma pegu rũxĩnũxũ rũ pexũ rüngũxẽẽchaũxũ. ²¹Erũ guxũma i togũ rũ naxcax nadaugũ i noxrõtama ngũchaũgũ, rũ tama aixcuma nagu narũxĩniẽ i ngẽma Ngechuchu ja Cristuarũ ngũchaũ. ²²Notũrũ i pema rũ marũ nüxũ pecuax na nhuxãcü meã namaxũxũ i Timúteu, rũ nhuxãcü choxũ nangũxẽẽxũ i Tupanaãrũ orearũ uchigawa, nhama wũxi i buxũ i nanatũxũ rüngũxẽẽxũrũ. ²³Rũ ngẽmacax i ngẽxguma nüxũ

chacuaxgu na nhuxãcü tá choxũ na naxũpetũxũ i núma, rũ nhuxmachi ngẽma petanũwa chanamuxchaũ i Timúteu na pexũ íjadauxũcax. ²⁴Rũ ngẽxgumarũ ta nagu charũxĩnũ rũ tórũ Cori rũ aixcuma tá choxũ narüngũxẽẽ na chamatama ngẽma petanũwa íchajadauxũcax. ²⁵Rũ ngẽxgumarũ ta rũ chauxcax name nixĩ i ngẽma petanũwa chanamuxũ i taeneẽ i Epafrodítu. Rũ núma nixĩ ga pematama chauxcax núma penamuxũ na choxũ nangũxẽẽxũcax. Rũ núma rũ chamücü nixĩ i Tupanaãrũ puracũwa, rũ poraãcü choxũ narüngũxẽẽ i Tupanaãrũ orearũ uwa. ²⁶Rũ poraãcü nüxũ nangũchaũ na pexũ íjadauxũ i guxãma i pemax. Rũ poraãcü naxoegaãẽ, jerũ pema rũ nüxũ pecuáchiga ga na jaðaawexũ ga nümax. ²⁷Rũ aixcuma nixĩ ga na jaðaawexũ, rũ wixguxũchi taax naju. Notũrũ Tupanaãxũ nangechaũtũmũ rũ chama rũ ta nüxũ changechaũtũmũ, rũ jemacax naxcax najataanexẽẽ na tama jexeraãcü changechaũxũcax. ²⁸Rũ ngẽmacax rũ jexeraãcü chanaxwaxe na paxa petanũwa chanamuxũ i Epafrodítu, na pema rũ petaãẽgũxũcax i ngẽxguma wena nüxũ pedaugũgu. Rũ ngẽxguma i chama rũ tá ta chataãẽ i ngẽxguma nüxũ chacuaxgu na petanũwa nangẽxmaxũ na pexũ nangũxẽẽxũcax. ²⁹Rũ chanaxwaxe i tórũ Coriéga gu petaãẽgũãcüma meã penajaxu erũ peeneẽ nixĩ. Rũ name nixĩ i nüxũ pengechaũgũ i guxũma i ngẽma duũxũgũ i Epafrodíturũ ixĩgũxũ. ³⁰Jerũ núma ga Epafrodítu rũ jema na poraãcü nawa napuracũxũ ga Cristuarũ puracũ, rũ jemacax wixguxũchi taax naju. Rũ

ãücümáxũwa nügü najexmaxẽẽ na pechicüü choxũ nangũxẽẽxũcax.

**Ngẽma na Cristuxũ icuáxũ rü
ngẽma nixĩ i guxũãrũ jexera
rümemaẽxũ**

3 ¹Rü nhuxma Pa Chaueneëgüx, rü chanaxwaxe i petaãëgü erü törü Coriarü duũxũgü peixĩgü. Rü jema ore ga noxri pexcax chaxümatixũ rü tama choxũ nawaxtümüü na wena pexcax chanaxümatixũ erü aixcuma pexũ name i ngẽma ore. ²Rü pegüna pedax nüxna i ngẽma duũxũgü i chixri maxẽxũ rü chixexũmaã pexũ ixucuxëgüxũ! Rü nümagü nixĩ i nüxũ jaxugüexũ rü ngëxguma tama jigü íwiechaxmüpexechiraũgu, rü taxucürüwama Tupanapexewa time. ³Notürü jíxema aixcuma Tupanapexewa imexë, rü jixema tixĩgü. Rü Tupanaxũ ticuaxũgü i Naãë i Ünexũãrũ ngũxẽemaã. Rü tataãëgü erü Ngechuchu ja Cristuarü duũxũgü tixĩgü. Rü tama tajaxögü na ngẽma jigü íwiechaxmüpexechiraũxũcax Tupanapexewa imexũ. ⁴Notürü chama chi waxi nixĩ i guxũ i togüarü jexera chajaxöxũ i ngẽma wiechaxmüpexechiraũchiga. Rü tataxu chima ja togue ja texé chauxrüü jaxóxë i ngëmachiga. ⁵Jerü jexguma 8 ga ngunexũ chauétü jixĩgu ga na chabuxũ, rü choxũ ínawiechaxmüpexechiraũgü, erü Judéu chixĩ. Rü Bejamítanüxũ chixĩ. Rü chaunatü rü chaué rü Judéugü tixĩgü, rü ngëmacax i chama rü Judéuxũchi chixĩ. Rü chama rü Parichéuchirëx chixĩ, rü pema nüxũ pecuax rü ngẽma Parichéugü rü meãma

nanaxaure i Tupanaãrü mugü ga Muísë ümatixũ. ⁶Rü jema na meã chajanguxëëchaũxũcax ga jema mugü ga Muísë ümatixũ, rü jemacax nawe chingëchigü ga jema duũxũgü ga Ngechuchuaxũ jaxögüxũ. Rü jema na aixcuma meã chanaxaurexũcax ga jema mugü ga Muísë ümatixũ, rü jemacax rü taxucürüwama texé chauchigaxũ tixu ga tama na chaxaurexũ. ⁷Notürü guxũma ga jema üpa chauxcax mexũ, rü nhuxma rü taxuwama choxũ name rü marü íchanatax na Cristuaxũxĩcatama chajaxöxũcax. ⁸Rü nhuxma na Ngechuchu ja Cristu ja chorü Corixũ na chacuáxũ, rü chauxcax rü guxũma ga jema üpa nagu chixũxũ rü taxuwama name, erü ngẽma na Cristuxũ na chacuáxũ rü guxũãrũ jexera narümemaë. Rü guxũma ga jema noxri nagu chixũxũ rü marü nüxũ charüxo na Cristuwe charüxũxũcax rü noxrü duũxũ na chĩxũcax. Rü chauxcax rü nhama guxchirerüü nixĩ ga jema üpa nagu chixũxũ ega Cristumaã nügü chananguxgu. ⁹Rü jemaãcü nüxũ charüxo ga guxũma ga jema na Cristuarü duũxũ na chĩxũcax. Rü nhuxma rü Tupanapexewa chame erü Cristuaxũ chajaxö. Rü tama ngẽma na chamecümáxũcax rü exna mugü chaxaurexũcax nixĩ na chamexũ i napexewa. Notürü ngẽma na Cristuaxũ chajaxöxũcax nixĩ i nügücax choxũ namexëëxũ ja Tupana. ¹⁰⁻¹¹Rü ngẽma nhuxma chanaxwaxexũ nixĩ na aixcuma Cristuxũ chacuáxũ rü chawa na nangëxmaxũ i ngẽma pora ga wena Cristuxũ írudaxëëxũ i nhuxma nüxũ ngëxmaxũ. Rü jema ngüxũ na jangexũ

ga nūma rü na najuxũ rü
ngëxgumarũtama chanaxwaxe i
íchamemare na naxçax ngúxũ chingexũ
rü naxçax chajuxũ na jixcama chama rü
ta juwa ícharũdaxũçax.

**Pauru naxçax nadau na Cristuçax
namaxũxũ nhuxmatáta
Tupanaxũtawa nangu**

¹²Rü nhuxma na ngëma nhachaxũ
pemaã rü tama chanaxwaxe i nagu
perũxĩnũe na guxũxũ chacuáxũ i
Cristuchiga, rü exna guxũwama na
chamexũ. Notürũ guxũ i ngunexũgu rü
naxçax chadauama na Ngechuchu ja
Cristuarũ ngúchaũ na chaxũxũçax, jerũ
jemacax nixĩ ga nūma ga chauxçax
nadauxũ ga noxrix. ¹³Pa Chaueneëgũx,
pemaã nüxũ chixu rü chamatama meãma
nüxũ chacuax rü nhuxma rü ta tautama
nawa changu i ngëma naxçax chadauxũ.
Notürũ i nhuxma rü marũ nüxũ
ícharũngũma i guxũma ga jema noxri
nagu chixũxũ. Rü nhuxma rü chaugũ
chaporaxëe na aixcuma Cristuçax na
chamaxũxũ na nawa changuxũçax i
ngëma maxũ i chapexewaama ngëxmaxũ.
¹⁴Rü ngëmacax i nhuxma rü naxçax
chadau na aixcuma Cristuçax chamaxũxũ
nhuxmatáta Tupanaxũtawa changu. Erũ
chanajauxchaũ i ngëma ãmare i nūma
dauxũguxũ i naãnewa naxçax taxçax
nangemaxũ i jixema na Ngechuchu ja
Cristuarũ duũxũgũ ixĩgũxũ. ¹⁵Rü guxãma
i jixema na aixcuma Cristuaxũ jaxögũxũ,
rü name nixĩ i ngëmaãcü nagu tarũxĩnũe.
Notürũ ngëxguma chi texé i petanũwa
toguama tarũxĩnũgu, rü Tupana tá tũxũ
nüxũ nacuaçxëe i ngëma nūma
nanaxwaxexũ na nüxũ tacuáxũ. ¹⁶Rü

ngëma inaxwaxexũ nixĩ na aixcuma naga
ixĩnũeëchaxũ rü meãma nagu ixĩxũ i
ngëma ore i marũ nüxũ icuáxũ. ¹⁷Pa
Chaueneëgũx, chanaxwaxe i chauxrũũ
nagu pexĩ i ngëma pexũ nüxũ
chadauxëxũ na namexũ. ¡Rü penangugũ
na nhuxãcü meã namaxëxũ i ngëma togũ
i duũxũgũ i toma tamaxëxũãcũma
maxëxũ! ¹⁸Rü marũ muëxpũçũcũna
pemaã nüxũ chixu, rü nhuxma rü
changechaũãcũma rü chaxauxãcũma
wena pemaã nüxũ chixu rü nangëxma i
muxũma i duũxũgũ i Cristuarũ
uwanürũãcũma maxëxũ. Rü nūmagũ rü
tama nüxũ nacuaçxgiçhaũ na Cristu
curuchagu naxçax juxũ. ¹⁹Notürũ ngëma
duũxũgũ rü tá dũxwa inajarũxo. Rü
ngëma naxũneãrũ ngúchaũ nixĩ i norũ
tupana ixĩxũ. Rü woo nüxũ nacuaçxchirex
na wũxi i ãne na jĩixũ i ngëma chixexũ
notürũ namaã nataãëgũama. Rü nhama i
naãneãrũ ngëmaxũguxicatama
narũxĩnũe. ²⁰Notürũ i jixema rü
dauxũguxũ i naãnewa tũxũ nangëxma i
tachica. Rü ítananguxëe na dauxũguxũ i
naãnewa taxçax ne naxũxũ ja tórũ Cori ja
Ngechuchu ja Cristu ja tórũ Maxëxëerũ.
²¹Rü nhaã taxũne i juxwaxexũ rü nūma
ja Cristu tá nanaxũchicũũ na naxũne i
mexëchixũrũũ jĩixũçax. Rü ngëma norũ
pora i namaã guxũëtũwa nangëxmaxũ,
rü ngëmamaãtama tá nanaxũchicũũ i
taxũne na noxrürũũ jĩixũçax.

**Nhuxma na tórũ Coriarũ ixĩgũxũ rü
name nixĩ na guxũguma
namaã itaãëgũxũ**

4 ¹Rü nhuxma Pa Chaueneëgũ ja
Pexũ Changechaũgũxe rü Poraãcü
Pexũ Chadauxchaũgũxe, rü ngëma marũ

pemaã nüxũ chixuxũrũũ chanaxwaxe i meã tórũ Coricax pemaxẽ erũ pema nixĩ i chorũ taãẽ rũ chorũ ãmare i Tupana choxna ãxũ peixĩgũxũ. ²Rũ nüxũ chacaãxũ i taejaxgũ i Eudía rũ Chítique na nügümaã nangüxmüëxũçax, erũ nümagũ rũ tórũ Corixacũgũ nixĩgũ. ³Rũ cumax, Pa Chamücü ja Mecü i Wüxigu Tupanaãrũ Puraciüwa Chamaã Puracücüx, rũ cuxna naxçax chaca na nüxũ curüngũxẽëxũçax i ngẽma taxre i taejaxgũ, erũ nümagũ rũ wüxigu chamaã rũ Crementemaã rũ ngẽma togũ i chamücügũ i Tupanaãrũ poperawa marũ ngoxégagũxũmaã napuracüie i Tupanaãrũ orearũ uwa. ⁴Rũ nhuxma na tórũ Coriarũ peixĩgũxũ, Pa Chaueneëgũx, rũ name nixĩ i guxũguma namaã petaãëgũ. Rũ wena pemaã nüxũ chixu, rũ ¡petaãëgũ! ⁵Rũ chanaxwaxe i meã pemaxẽ na guxũma i duũxũgũ pexũ nacuxãgũxũçax na aixcuma mexũ i duũxũgũ na peixĩgũxũ. ¡Rũ nüxna pecuxãchie na tórũ Cori rũ paxa tá nataeguxũ na núma naxũxũ! ⁶¡Rũ taxuũçaxma penaxixãchiãëgũ! Notürũ ngëxguma woo ãacü pexũ üpetũgũ rũ guxũguma name nixĩ na Tupanamaã nüxũ peixuxũ i perũ jumuxẽwa. ¡Rũ naxçax ípeca i norũ ngũxẽë i ngëxguma ãacü pexũ guxchaxgu, rũ moxẽ nüxna pexãgũ! ¡Rũ ngẽmaãcü Tupanamaã nüxũ peixu i guxũma i ngẽma nüxna naxçax pecagũchaũxũ! ⁷Rũ ngẽmaãcü i núma ja Tupana rũ tá pexũ nataãëxẽë namaã i wüxi i taãẽ i mexëchixũ i guxũma i taãẽ i nüxũ icuáxũãrũ jexera mexëchixũ. Rũ nhuxma na Ngechuchu ja Cristuarũ duũxũgũ peixĩgũxũ, rũ ngẽma taãẽ i Tupana pexna ãxũ rũ tá

nüxna pexũ ínapoxũ i ngẽma chixexũ i nagu perũxĩnũëchaxũ.

Name nixĩ i nagu tarũxĩnũë i guxũma i ãacü i aixcuma mexũ ixĩxũ

⁸Rũ nhuxma Pa Chaueneëgũx, rũ name nixĩ i nagu perũxĩnũë i guxũma i ngẽma ore i aixcuma ixĩxũ, rũ guxũma i ngẽma nacüma i taxucürüwama texë chixri nachiga idexaxũ. Rũ ngẽmaãcü rũ name nixĩ i nagu perũxĩnũë i guxũma i ngẽma ore i aixcuma meã iwéxũ rũ guxũma i ngẽma Tupanapexewa mexũ, rũ guxũma i ngẽma mexũ i duũxũgũ namaã taãëxũ, rũ guxũma i ngẽma aixcuma duũxũgũpexewa mexũ. Rũ name nixĩ i ngẽmagu perũxĩnũë. ⁹Rũ chanaxwaxe i aixcuma penaxü i ngẽma pexũ changüxẽëxũ, rũ ngẽma pexũ namaã chixucuxëgũxũ, rũ ngẽma chauxõtawa nüxũ pexĩnũëxũ, rũ ngẽma chauxõtawa nüxũ pedauxũ na chanaxũxũ. Rũ ngëxguma ngẽmaãcü pemaxëgu rũ pemaã tá inarũxãũx ja Tupana ja tamaã irüngüxmücü rũ tüxũ taãëxẽëcü.

Jema Piripucũăx ga jaxögũxũ rũ dïërumaã Pauruxũ narüngũxëëgũ

¹⁰Rũ nhuxma na chorũ Coriarũ chĩxũ, rũ poraãcü chataãë erũ wenaxãrũ choxna pecuxãchie rũ choxũ perüngũxẽë. Rũ chama nüxũ chacux rũ pema rũ guxũguma choxũ perüngũxëëchaũ, notürũ taguma pexũ natauxcha ga na penaxũxũ ga jema. ¹¹Rũ tama ngẽma na ãacü choxũ taxuxũçax nixĩ i pemaã nüxũ chixuxũ i ngëmachiga. Erũ chama rũ marũ

chamaã nixü na namaã chataãëxũ i ngẽma choxũ ngẽxmaxũ. ¹²Rü nüxũ chacuax na nhuxãcü na jiixũ ega guxũ choxũ tauxgux, rü nüxũ chacuax na nhuxãcü na jiixũ ega choxũ namuxũchixgu. Rü marü chamaã nixü na namaã chataãëxũ i ngẽma choxũ ngẽxmaxũ woo changaxpütüwegu, rü exna woo chataijaxgu, rü exna woo choxũ namuxũchixgu rü exna woo choxũ natauxguma. ¹³Rü Cristu nixĩ ja choxũ poraxëeci, rü ngẽmacax chamaã nanguxũ na chanaxũxũ i guxũma i ngẽma Tupana naxwaxexũ na chanaxũxũ. ¹⁴Notürü ga pema rü wüxi ga mexũ choxũ pexügü ga jexguma choxũ natauxjane choxũ perüngũxëëgügu. ¹⁵Rü pema, Pa Jaxögüxũ i PiripucũĀx, rü meãma nüxũ pecuax rü jexguma noxri Machedóniãñewa nüxũ chixuxgu ga Tupanaãrü ore, rü jexguma jéma íchaxũxũgu, rü pexicatama nixĩ ga ãmare choxna pexãxũ naxçax ga jema ngũxëë ga chauxũtawata pejaxuxũ. ¹⁶Rü jexguma Techarónicaarü ãñewa chajexmajane, rü pema rü jéma chauççax penamugü ga perü ãmare na choxũ perüngũxëëgüxũçax. Rü tama wüxicanaxĩcatama nixĩ ga jemaãcü choxũ na perüngũxëëgüxũ. ¹⁷Rü woo perü ãmaremaã chataãë, notürü jexeraãcü chataãë erü ngẽma choxũ na perüngũxëëgüxũçax rü Tupana tá ãmare pexna naxã. ¹⁸Rü nhuxma rü marü choxũ nangẽxma i guxũma i tacü

i chanaxwaxexũ, rü aixcuma ngẽmaãrü jexera choxũ nangẽxma. Rü nhuxma na Epafrodítu núma nangexũ i perü ãmare, rü taxuũma choxũ nataxu. Rü ngẽma perü ãmare i chauççax núma pemuxũ, rü Tupanapexewa rü namexëchi, rü núma rü poraãcü namaã nataãë. ¹⁹Rü ngẽmacax ja chorü Tupana rü norü ngẽmaxũgü i mexëchixũwa tá pexna nanaxã i guxũma i tacü i pexũ taxuxũ. Rü ngẽmaãcü tá nanaxü erü Ngechuchu ja Cristuarü duũxũgü peixĩgü. ²⁰Rü name nixĩ i guxũguma nüxũ ticuaxũũgü ja Tanatü ja Tupana. Rü ngẽmaãcü jiixũ.

**Pauru nanaguxëë ga norü popera rü
wenaxãrü jema duũxũgüxũ
narümoxë**

²¹Rü chanaxwaxë i chauégagu nüxũ perümoxëgü i guxũma i taeneëgü i Ngechuchu ja Cristuaxũ jaxögüxũ. Rü ngëxgumarüũ ta pexũ narümoxëgü i ngẽma taeneëgü i chauxũtawata ngëxmagüxũ. ²²Rü ngëxgumarüũ ta pexũ narümoxëgü i guxũma i taeneëgü i núma Romawa ngëxmagüxũ. Rü ngẽma jexera pexũ rümoxëgüxũ rü ngẽma nixĩ i taeneëgü i Romaãrü ãëxgacü ja tacüxũtawata puracüexũ. ²³Rü chanaxwaxë i tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu pexũ narüngũxëë i guxãma i pemax. Rü ngẽmaãcü jiixũ.

*Rü nuãma pexna,
Pauru*

POPERA GA COROCHAWA JEXMAGÜXÛ GA JAXÖGÜXÛTANÜWA NAMUXÛ GA PAURU

**Pauru rü nüxü narümoxê ga jema
jaxögüxü ga Corochawa jexmagüxü**

1 ¹⁻²Pa Chaueneëgü ja Corochaarü
Īānewa Ngëxmagüxex, chama i
Pauru rü wüxigu namaã i taeneë i
Timúteu nixĩ i pexçax tanaxümatüxü i
nhaã popera. Rü chama chixĩ i Tupana
choxü jaxuxü na Ngechuchu ja Cristu
choxü muxüçax na nüxü chixuxüçax i
norü ore. Rü pexçax chanaxümatü i
guxãma i pema ja chaueneëgü ja
aixcuma Tupanaärü duüxügü ixigüxe rü
Cristuaxü jaxögüxe. Rü chanaxwaxe i
Tanatü ja Tupana pexü narüngüxê na
meã pegümaã pemaxëxüçax rü
petaãëgüxüçax.

**Pauru rü jema jaxögüxüçax
najumuxê**

³Rü guxüguma i ngëxguma pexçax
tajumuxëgügu, rü moxê nüxna taxã ja
Tupana ja Nanatü ja törü Cori ja
Ngechuchu ja Cristu. ⁴Rü ngëmaãcü
tanaxü erü marü nüxü tacuáchiga na
nhuxãcü aixcuma meã Ngechuchu ja
Cristuaxü pejaxögüxü, rü aixcuma nüxü

pengechaügüxü i guxüma i ngëma
duüxügü i Tupanaärü ixigüxü. ⁵Rü nüxü
tacuaxgü na ngëmaãcü meã
Tupanapexewa pemaxëxü erü
penajauxgüchaü i ngëma mexügü i
Tupana pexü namaã nguxüxü i
daxügüxü i naãnewa. Rü nhuxma rü
meã ípenanguxê na penajauxgüxüçax i
ngëma mexügü jerü marü nüxü pexinüë
ga Tupanaärü ore i mexü i aixcuma
ixixü. ⁶Rü ngëmatama ore i mexü ga
pexütawa nguxü, rü guxüwama nangu i
nhuxmax. Rü guxüwama ningüchigü rü
duüxügüarü maxüxü naxüchicüü, jema
perü maxüxü na naxüchicüüxüüü ga
jexguma nüxü pexinüëgu rü nüxü
pecuaxgügu na nhuxãcü Tupana
aixcuma pexü na ngechaüxü rü pexü
rüngüxëëchaüxü. ⁷Rü ngëma ore i mexü
nixĩ ga pexü nangüxëëxü ga Epáfra ja
taeneë ja nüxü ingechaügücü ja wüxigu
tomaã Tupanaärü orewa puracücü. Rü
nüma rü Cristuarü puracütanüxü ja
mecü nixĩ, rü nüma nixĩ i tochicüü pexü
nangüxëëxü. ⁸Rü nüma ja Epáfra nixĩ i
tomaã nüxü jaxuxü i pechiga na nhuxãcü
Tupanaã i Üünexüärü ngüxëëmaã

choxũ pengechaũgũxũ. ⁹Rũ ngẽmacax i toma ga noxritama pexũ tacuáchigagu, rũ taguma nũxũ tarũchaue na pexçax tajumuxẽgũxũ. Rũ guxũguma Tupanana naxçax tacagũ na meã pexũ nũxũ nacuaxẽẽxũçax i ngẽma nũma nanaxwaxexũ na penaxũxũ. Rũ nũxna naxçax tacagũ na pexna naxããxũçax i nagúxũraũxũ i cuax i Naãe i Ūunexũwa ne ũxũ. ¹⁰Rũ nũxna naxçax tacagũ na meã tórũ Cori naxwaxexũãcũma na pemaxẽxũçax rũ guxũguma penaxũxũçax i ngẽma nũma nanaxwaxexũ. Rũ nũxna naxçax tacagũ na pexũ natauxchaxẽẽãxũçax na togũxũ perũngũxẽẽgũxũçax rũ guxũ i ngunexũgu jexeraãcũ Tupanaxũ na pecuaxgũxũçax. ¹¹Rũ nũxna naxçax tacagũ na norũ pora i mexẽchixũmaã pexũ naporaexẽẽxũçax, na namaã peporaexũçax i guxũma i guxchaxũgũ rũ jaxna namaã pexĩnũẽxũçax. ¹²Rũ nhũxmachi tanaxwaxe i taãẽãcũma Tanatũ ja Tupanana moxẽ pexã, erũ nũma pexũ nimexẽẽgũ na pema rũ ta penajauxgũxũçax i ngẽma mexũgũ i naxũtawa ngẽxmagũxũ i nũma tá nũxna naxãxũ i ngẽma duũxũgũ i noxrũ ixĩgũxũ. ¹³Jerũ nũma ga Tupana rũ marũ Chatanãmexẽwa tũxũ ñangũxũxẽẽ rũ Nane ja nũxũ nangechaũcũmexẽwa tũxũ nangẽxmagũxẽẽ. ¹⁴Rũ guma Nanegagu nixĩ ga tũxũ namaxẽẽxũ rũ tũxũ nũxũ nangechaũxũ ga tórũ pecadugũ.

**Rũ jexguma pecaduçax najuxgu ga
Cristu rũ Tupana nũgũmaã
nanangũxmũẽxẽẽ ga duũxũgũ**

¹⁵Taguma texé Tupanaxũ tadau, notürũ nũma rũ núma nanamu ga Nane

na duũxũgũ nũxũ daugũxũçax rũ nũxũ nacuaxgũxũçax na nhuxãcũ na jiĩxũ i nũma ja Tupana. Rũ naxũpa i guxũma i çacũ i nhũxma ngẽxmaxũ, rũ nũxĩra najexma ga Tupana Nane. ¹⁶Rũ Nanexũ nixĩ ga namuxũ ga Tupana na naxũãxũçax ga guxũma i çacũ i nhũxma ngẽxmaxũ i dauxũgũxũ i naãnewa rũ nhama i naãnewa, rũ guxũma i ngẽma nũxũ idauxũ rũ ngẽma tama nũxũ idauxũ. Rũ jemaãcũ nanaxũ ga guxũma ga norũ orearũ ngeruũgũ i dauxũcũãxãrũ ãẽxgacũgũ rũ guxũma ga ngoxogũarũ ãẽxgacũgũ. Rũ jemaãcũ nanaxũ ga guxũma na nũxũ jacuaxũũgũxũçax. ¹⁷Rũ naxũpa i guxũma i çacũ i nhũxma ngẽxmaxũ, rũ Cristu rũ marũ nũxĩra najexma. Rũ nagagu nixĩ i meã inanuxũ i guxũma erũ nũma nixĩ i namaã inacuãxũ. ¹⁸Rũ nũma ja Cristu rũ naẽru nixĩ i guxũma i ngẽma jaxõgũxũ. Rũ nũma nixĩ ga naxũãxũ rũ nũxna naxããxũ ga maxũ. Rũ nũma nixĩ ga nũxĩra juwa ñadaxũ na guxũãrũ ãẽxgacũ jiĩxũçax. ¹⁹Rũ Cristu rũ Tupanaxũchi nixĩ, jerũ jemaãcũ nanaxwaxe ga Tupana. ²⁰Rũ Tupana rũ nhama ga naãnewa nanamu ga Cristu na curuchagu pecaduçax najuxũçax. Rũ jemaãcũ nixĩ ga Tupana nũgũmaã nangũxmũẽxẽẽxũ ga guxũma i nhama i naãnewa ngẽxmaxũ rũ guxũma i dauxũgũxũ i naãnewa ngẽxmaxũ. Rũ jemaãcũ nanaxũ ga Tupana jerũ jemaãcũ nanaxwaxe. ²¹Rũ pema ga ũpa rũ tama Tupanamũcũgũ peixĩgũ jerũ aixcuma norũ uwanũgũ pegũ peixĩgũxẽẽ jerũ chixexũgu perũxĩnũẽ rũ chixexũ pexũe. ²²Notürũ i nhũxma ja Tupana rũ nũgũmaã pexũ narũngũxmũẽxẽẽ na

namüciügü i mexũ peixĩgũxũcax. Rũ jemaãcü nanaxũ ga Tupana ga jexguma Cristu duũxũxũ ixĩxgu rũ curuchawa ngũxũ jangexgu rũ jexma najuxgu. Rũ jemaãcü naju ga Cristu na nügũxũtawa pexũ nagagũxũcax rũ napexewa pemexũcax rũ nataxuxũcax i perũ chixexũ. ²³Notürũ ngẽma na pengugũxũcax, rũ penaxwaxe na meã pejaxõgüechaxũ rũ meã naga pexĩnũẽxũ rũ taguma nüxũ perũxoexũ i ngẽma norũ ore i mexũ ga marũ nüxũ pexĩnũẽxũ. Rũ jema ore ga marũ nüxũ pexĩnũẽxũ, rũ ngẽmatama ore nixĩ i nüxũ chixuxũ i chamax. Rũ nhuxma rũ guxũ i naãnewa nixĩ i nüxũ jaxugüexũ.

**Tupana rũ Pauruxũ namu na
guxũma ga jaxõgũxũxũ
nangũxẽẽxũcax**

²⁴Rũ nhuxma rũ woo pexcax ngũxũ chingexgu rũ chataãẽ erũ nüxũ chacuax rũ nhaã chaxunemaã chama rũ ta chajanguxẽẽ ga jema ngũxũ ga Cristu ingexũ naxcax i norũ duũxũgũ i jaxõgũxũ. ²⁵Rũ nhuxma ja Tupana rũ choxũ namu na nüxũ charungũxẽẽxũcax i guxũma i ngẽma norũ duũxũgũ i jaxõgũxũ. Rũ perũ mexũcax nixĩ i choxũ namuxũ na guxũwama meã nüxũ chixuxũcax i norũ ore. ²⁶⁻²⁷Rũ ngẽma Tupanaãrũ ore rũ nhanagürũ:

“Rũ Cristu rũ pewa nangẽxma i nhuxmax, rũ nagaguxicatama nixĩ i pexũ nangẽxmaxũ i pechica i dauxũguxũ i naãnewa i ngextã ínamexẽchixũwa”, nhanagürũ. Rũ jema nuxcũmaxũgũxũ ga duũxũgũ rũ tama nüxũ nacuaxgũ ga jemachiga, notürũ nhuxma ja Tupana rũ

norũ duũxũgũxũ nüxũ nacuaxẽẽ. Erũ nüma ja Tupana rũ norũ duũxũgũxũ nüxũ nadauxẽẽchaũ na nhuxãcü poraãcü pexũ nangechaũxũ rũ pexũ nangũxẽẽxũ i guxãma i pema i tama Judéugũ ixĩgũxe. Rũ nhuxma i pema na woo tama Judéugũ peixĩgũxũ, notürũ pema rũ ta pexũ nangẽxma i pechica i dauxũguxũ i naãnewa erũ Cristuaxũ pejaxõgũ. ²⁸Rũ nhuxma i toma rũ Cristuxũ nixĩ i tixuxũ. Rũ guxũ i torũ cuaxmaã guxũma i duũxũgũxũ tixucuxẽgũ rũ meã tanangüexẽẽ na ngẽmaãcü Cristugagu ngearũ chixexũãxũ Tupanaxũ tawéxũcax. ²⁹Rũ ngẽmatama puracũ nixĩ i nawa poraãcüxũchima chapuraciãmaxũ woo tacũ rũ guxchaxũ chauxcax ínguxgu. Rũ guxũma i ngẽma pora i Cristu choxna ãxũ i chawa ngẽxmaxũ nixĩ i choxũ poraxẽẽxũ na chanaxũamaxũcax i ngẽma puracũ.

2 ¹Pa Chaueneẽgũx, chanaxwaxe i nüxũ pecuax na nhuxãcü poraãcü pexcax chapuracũxũ. Rũ ngẽxgumarũ ta chanaxwaxe i nüxũ pecuax na nhuxãcü poraãcü chapuracũxũ naxcax i ngẽma taeneẽgũ i Raodichéaarũ íãnewa ngẽxmagũxũ rũ guxũma i petanũxũgũ i taguma choxũ daugũxũ. ²Rũ ngẽmaãcü poraãcüxũchima chapuracũ na nüxũ rũ ta chanangũchaũxẽẽxũcax. Erũ chanaxwaxe i guxũma aixcuma nügũ nangechaũgũ rũ nüxũ nangẽxma i ngẽma mexũ i cuax i aixcuma ixĩxũ. Rũ ngẽmaãcü tá meãma nüxũ nacuaxgũ ga jema noxri Tupanaxĩcatama nüxũ cuãxũ. Rũ jima rũ Cristutama nixĩ. ³Rũ nüma nixĩ i nüxũ nangẽxmaxũ i guxũma i cuax i aixcuma mexũ. Rũ nüma nixĩ i

taxçax nangoxēēāxũ i Tupanachiga. ⁴Rũ pemaã nũxũ chixu i ngēma ore erũ tama chanaxwaxe na texé pexũ womũxēēgũxũ namaã i taçũ rũ ore i chixexũwa pexũ gagũxũ. ⁵Rũ woo na tama ngēma petanũwa changēxmaxũ, notürũ chauãēwa rũ poraãcũ pegu charũxĩnũ. Rũ wũxi i chorũ taãe nixĩ na nũxũ chacuáxũ na nhuxãcũ meã pegũ ipenuxũ na meã pegũmaã ipecuáxũçax rũ nhuxãcũ tama nũxũ perũxoexũ na Cristuaxũ pejaxõgũxũ.

**Nhuxma na Cristuarũ ixĩgũxũ rũ
ngexwacaxũxũ i maxũ tũxũ
nangēxma**

⁶Rũ pema ga noxri rũ meãma tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristuxũ pejaxugũ. Rũ nhuxma rũ jema noxri meãma na penajauxgũxũrũũ rũ name nixĩ i guxũguma nũxna penaxã i perũ maxũ na nũma pexũ namaã inacuáxũçax. ⁷Rũ wũxi i nanetũ nanaxwaxe i naxchũmaxã na nataixũçax rũ na namaxũxũçax. Rũ ngēxgumarũũ ta i pema rũ penaxwaxe na meã Cristuna pejaxũxgũxũ na meã nawa peijaetanũxũçax rũ meã naxçax pemaxēxũçax rũ meã nũxũ pejaxõgũamaxũxũçax jema noxri Epáfra pexũ ngũxēēgurũũ. Rũ name nixĩ i guxũguma Tupanana moxē pexã. ⁸⁻⁹Rũ naxçax pexuãēgũ i ngēma duũxũgũ i pexũ womũxēēgũchaũxũ! Rũ tama name i nũxũ iperũxĩnũe i ngēma norũ ore i tama aixcuma ixĩxũ rũ taxuwama mexũ. Erũ ngēma duũxũgũ rũ pexũ nangúxēēchaũ na nagu pexĩxũçax i ngēma nacũmagũ ga nuxcũmaxũgũxũ ga duũxũgũ nagu ixũ. Rũ nhama i naãneãrũ nguxēētae nixĩ i inaxĩnũēxũ.

Notürũ tama aixcuma Cristuchiga nixĩ i ngēma pexũ nangúxēēxũ. Rũ name nixĩ i nũxna peixĩgachi i guxũma i ngēma nguxēētaerũgũ i chixexũgũ rũ Cristuwe perũxĩ. Erũ Cristu rũ Tupanaxũchi nixĩ rũ guxũma i Tupanaãrũ pora rũ Cristuwa nangēxma. ¹⁰Rũ nhuxmax, rũ Tupanaãrũ maxũ rũ norũ pora rũ aixcuma pewa nangēxma erũ namexwa pengēxmagũ ja Cristu ja namaã icuácũ i guxũma i dauxũcũãxãrũ ãēxgacũgũ rũ guxũma i ngoxogũarũ ãēxgacũgũ. ¹¹Rũ ngēma Judēgũ rũ nũgũ ínawiechaxmũpexechiraũgũ na Tupanapexewa jamexũçax. Notürũ ngēxguma Cristuaxũ jaxõgũgũ rũ tama ngēmaãcũ tamaã nanaxũ ja Cristu na imexũçax. Erũ nũma ja Cristu rũ tórũ maxũwa napuracũ rũ tũxũ ínanguxũxēē nawa i taxũneãrũ ngũchaũgũ. Rũ ngēmaãcũ nixĩ i tũxũ jamexēēxũ na Tupanapexewa imexũçax. ¹²Rũ jexguma ípēbaiũgu, rũ Cristu na itãxũrũũ jexma natax ga jema nuxcũmaxũxũ ga perũ maxũ. Rũ jema Cristu na írũdaxũrũũ rũ pema rũ ta penajaxu i maxũ i ngexwacaxũxũ, jerũ pejaxõgũ na Tupana norũ poramaã Cristuxũ írũdaxēēxũ. ¹³Rũ ũpa ga pema rũ tama aixcuma pexũ najexma ga maxũ i taguma gũxũ jerũ pepecaduãxgũ rũ pexeneãrũ ngũchaũ pexũgũ. Notürũ i nhuxma rũ Cristuxũ namaxēēxũrũũ pexũ namaxēxēē ja Tupana erũ Cristuarũ duũxũgũ peixĩgũ. Rũ Tupana rũ marũ Cristugagu tũxũ nũxũ nangechaũ i guxũma i tórũ pecadugũ. ¹⁴Rũ noxri rũ tachixe jerũ tama aixcuma naga taxĩnũe ga jema mugũ ga Muísé tũxna ãxũ, rũ tórũ pecadugũ rũ juwa

tũxũ nagagũ. Notũrũ ga Cristu rũ curuchagu tórũ pecaducax naju, rũ jemaãcü Tupana tũxũ najangutanũxẽẽ ga jema tórũ pecadugũ. ¹⁵Rũ jexguma curuchagu najuxgu ga Cristu, rũ jexguma nixĩ ga Chatanáxũ naporamaẽxũ ga Tupana. Rũ jexguma nixĩ ga guxũ ga duũxũgũpexewa Chatanáxũ naxãnexẽẽxũ nhama wũxi i churaragũarũ ãẽxgacũ i norũ uwanũ i nũxũ naporamaẽxũxũ naxãnexẽẽxũrũ.

Name nixĩ i naxcax tadaugũ i ngẽma mexũgũ i dauxũgũxũ i naãnewa ngẽxmagũxũ

¹⁶Rũ nhuxma rũ taxuũcaxma tũxcũũ pexũ nixu i ngẽma Judéugũ ega woo tama naxrũũ penaxũxgux. Nũmagũ rũ nhuxre i õnagũxicatama nangõxgũ, rũ nhuxre i axchiũxicatama nixaxgũ, rũ nhuxre i petaarũ ngunexũgũ naxauregũ na ngẽmaãcü Tupanaxũ jacuãxũũgũxũcax. Rũ nangẽxma i norũ peta i gucũ ja taunecũgu Tupanacax naxauregũxũ rũ togũ i petagũ i gucũ ja tawemacũgu naxauregũxũ. Rũ nũxũ nangẽxma i nacũmagũ na nhuxãcü ngũxchigaarũ ngunexũgũ naxauregũxũ. ¹⁷Rũ aixcuma jema nuxcũmaxũgũxũ ga Judéugũ rũ nanaxauregũ ga jema nacũmagũ jerũ ga Cristu rũ taũta ínangu ga jexguma. Notũrũ i nhuxma rũ marũ ínangu ja Cristu rũ tórũ pecaducax naju. Rũ nhuxma rũ name nixĩ na naga ixĩnũẽxũ rũ tama nagu ixĩxũ i ngẽma nuxcũmaxũgũxũ i nacũmagũ. ¹⁸Rũ tãxũtãtama naga pexĩnũẽ i ngẽma duũxũgũ i nũxũ ixugũxũ na ipejarũtauxexũ ega tama dauxũcũãx i orearũ ngeruũgũxũ

peicuãxũũgũgu! Nũmagũ rũ nũgũ ínaruĩfragũneta rũ nũgũ nixugũ na jangõxetũgũxũ. Rũ noxrũtama cuãxmaãmare nũgũ nicuãxũũgũ. ¹⁹Notũrũ i nũmagũ rũ tama aixcuma naga naxĩnũẽ ja jima taeru ixĩcü ja Cristu ja tũxũ poraexẽẽcü rũ tũxũ ijaetanũxẽẽcü i tórũ õwa i guxãma i jixema i norũ duũxũgũ ixĩgũxe. Rũ nũma ja Cristu nixĩ i wũxigu tũxũ naxĩnũẽẽẽxũ i wũxichigũ i jixema ngẽma Tupana naxwãxexũrũ. ²⁰Rũ jexguma najuxgu ga Cristu rũ jexma naju ga nuxcũmaxũxũ ga perũ maxũ, rũ jexma najarũxo ga guxũma ga nuxcũmaxũgũxũ ga pecũmagũ i nhama i naãnecũãx i duũxũgũ nagu rũxĩnũẽxũ. Rũ ngẽmacax i nhuxmax rũ tũxcũũ nixĩ i nhama i naãnecũãx maxẽxũrũũ pemaxẽxũ i pemax, rũ tũxcũũ nixĩ i ngẽma Judéugũcũmagu pexĩxũ? ²¹Rũ nũmagũ i Judéugũ rũ nũxũ nixugũe rũ nhanagũrũgũ:

“Tama name i nũxũ cuingõgũ i ngẽã, rũ tama name i cunangõx i jea, rũ tama name i cunajaxu i ngẽma”, nhanagũrũgũ. ²²Notũrũ guxũma i ngẽma nacũmagũ rũ paxa tá inajarũxo erũ duũxũgũarũ nixĩgũ. Rũ ngẽma pexũ namuxũ rũ duũxũgũarũ mugũmare nixĩ. Rũ ngẽma pexũ nangúexẽẽxũ rũ duũxũgũarũ ngũxẽẽtaemare nixĩ. ²³Rũ guxũma i ngẽma pexũ namuxũ rũ pexcax namexcũraxũ erũ pexũ naxucũxégũ na tacũ pexauregũxũcax, rũ meã pexenemaã ipecuãxgũxũcax. Notũrũ guxũma i ngẽma mugũ rũ tama aixcuma pexũ narũngũxẽẽ na nũxũ perũxoexũcax i pexeneãrũ ngũchaũgũ.

3 ¹Rü nhuxma i pemax, rü Cristu wena maxũxũrũũ rü pexũ nangẽxma i maxũ i ngexwacaxũxũ. Rü ngẽmacax name nixĩ i naxçax pedau i ngẽma mexũgũ i dauxũguxũ i naãnewa ngẽxmaxũ i ngextá Cristu rü Tupanaãrũ tũgũnecũwawa írũtoxũwa rü namaã ãẽxgacũ i jjiixũwa. ²Rü name nixĩ i guxũguma nagu perũxĩnũẽ i ngẽma dauxũguxũ i naãnewa ngẽxmaxũ, rü tama ngẽma nhama i naãnewa ngẽxmaxũ. ³Jerũ jexguma najuxgu ga Cristu rü jexma naju ta ga nuxcũmaũxũ ga perũ maxũ. Rü nhuxma rü pexũ nangẽxma i perũ maxũ i ngexwacaxũxũ erũ Cristutanũxũ peixĩgũ rü Tupanamexẽwa pengẽxmagũ. ⁴Rü nümatama ja Cristu nixĩ i pexũ namaxẽxẽxũ. Rü ngẽxguma wena núma nangoxgu, rü namaã tá peingõe, rü naxrũũ tá pemexẽchi.

Marũ nüxũ tarũxo i nuxcũmaxũxũ i tacũma i chixexũgũ rü tanajaxu i ngexwacaxũxũ i tórũ maxũ

⁵Rü nhuxma rü name nixĩ i nüxũ perũxoe i guxũma i nhama i naãneãrũ chixexũ i pewa ngẽxmaxũ. Rü tama name i pemaxna naĩ i ngemaã pemaxẽ, rü tama name i petena naĩ ja jatũmaã pemaxẽ. Rü tama name i penaxũ i pexeneãrũ ngúchaũ rü bai i nagu perũxĩnũẽmare. Rü tama name i pexũ nangúchaũ i tacũ rü to i chixexũgũ. Rü tama name i pegũnaxĩcatama penanuãchigũchaũ i guxũma i ngẽmaxũgũ, erũ jixema ngẽma nacũma tũxũ ngẽxmaxẽ rü dũxwa namaã tatupanaãx. ⁶Rü guxũma i ngẽma chixexũgũçax tá nixĩ i Tupana

napocuexũ i ngẽma duũxũgũ i ngẽmaãcũ maxẽxũ rü tama naga ãnũẽchaũxũ. ⁷Rü pema ga ũpa rü penaxũ ga jema chixexũgũ, rü jemaãcũ pemaxẽ. ⁸Notũrũ i nhuxma rü name nixĩ i nüxũ perũxoe i guxũma i ngẽma na pegũchi pexaixũ, rü pegũmaã penuẽxũ, rü chixri pemaxẽxũ, rü pegũmaã peguxchigagũxũ, rü guxũma i ngẽma chixexũ i dexa i nüxũ peixuxũ. ⁹Rü tama name i pegũmaã peidoraẽ, erũ marũ ípenatax ga nuxcũmaxũxũ ga pecũma rü guxũma ga jema chixexũgũ ga ũpa pexũgũxũ. ¹⁰Rü nhuxma rü marũ penajaxu i ngexwacaxũxũ i perũ maxũ rü ngexwacaxũxũ i duũxũgũ peixĩgũ. Rü guxũ i ngunexũgu rü Tupana pexũ ningexwacaxũxẽchigũ na jexeraãcũ pemexũçax naxrũũ rü jexeraãcũ nüxũ na pecuãxgũxũçax ja Tanatũ ja Tupana ja maxũ tũxna ãcũ. ¹¹Rü nhuxma rü Tupanaçax rü nüẽtama nixĩ ega Judẽu cuixĩgu rü exna tama. Rü nüẽtama nixĩ ega ícuwiechaxmũpexechiraũgu rü exna tama. Rü nüẽtama nixĩ ega tacũ rü nachĩũãnecũãx i duũxũ cuixĩgu, rü exna tacũ rü duũxũ cuixĩgu. Rü nüẽtama nixĩ ega wũxi i coriarũ duũxũ cuixĩgu, rü exna taxũxearũma duũxũ cuixĩgu. Erũ nhuxma rü ngẽma guxũãrũ jexera aixcuma tũxũ mexũ nixĩ na Cristu rü guxũãrũ ãẽxgacũ jixũ rü guxãwama nangẽxmaxũ. ¹²Rü nhuxma ja Tupana rü pexũ nangechaũ i pema rü pexũ nidexechi na noxrũ peixĩgũxũçax. Rü ngẽmacax name nixĩ i guxũguma pexũ nangechaũtũmũũgũ i togũ, rü namaã pemecũmagũ, rü tauxchaãcũma nüxna penaxã, rü taguma napexewa pegũ íperũtagũ. Rü ngẽxguma woo tacũ

pemaã naxũxgux rü name nixĩ i jaxna namaã pexĩnüẽ. ¹³Rü name nixĩ i wüxichigü i pema na pegümaã jaxna pexĩnüẽxũ. Rü ngëxguma chi texẽ tacü pemaã ũxgux, rü name nixĩ i pegüxũ nüxũ pengechaũgü i ngëma. Rü jexgumarũĩ ga tórü Cori na pexũ nüxũ ngechaũxürũũ, rü name nixĩ i togüaxũ nüxũ pengechaũgü. ¹⁴Rü guxũãrũ jexera mexũ nixĩ na pegü pengechaũgũxũ. Erü ngëxguma aixcuma pegü pengechaũgũgü rü aixcuma wüxigu tá perüxĩnüẽ, rü meã pegümaã tá pemaxẽ. ¹⁵Rü name nixĩ na pemaã inacuáxũ i ngëma taãẽ i Cristu pexna äxũ na ngëmaãcü aixcuma pegü pengechaũgũxũcax. Jerü jemacax nixĩ ga Tupana pexũ idexechixũ na wüxitanya i duũxũgü peixĩgũxũcax rü meã wüxigu perüxĩnüẽxũcax. Rü name nixĩ i moxẽ nüxna pexãgü ja Tupana. ¹⁶Rü name nixĩ i guxũguma peãẽwa nangëxma i Cristuarü ore rü taãẽãcüma naga pexĩnüẽ. Rü name nixĩ i meã peãẽxũ pecuããcüma namaã pegü pengüexẽẽ rü pegü peixucüxëgü na ngëmaãcü pegüaxũ penangüchaũxẽẽxũcax. Rü name nixĩ i aixcuma Tupanana moxẽ pexãgüãcüma naga pewijaegü i nagüxũraũxũ i norü wijaegü. ¹⁷Rü guxũma i ngëma pexũxũ rü nüxũ peixuxũ rü name nixĩ i tórü Cori ja Ngechuchuégagu penaxũ. Rü name nixĩ i ngëmaãcü Ngechuchuégagu Tanatü ja Tupanana moxẽ pexãgü.

**Tupana nanaxwaxe na meã
namaxëxũ i duũxũgü i
Cristuaxũ jaxõgũxũ**

¹⁸Pa Ngexũgü i ãtegũxũx, rü name nixĩ i petega pexĩnüẽ. Erü woetama

ngëma nixĩ i mexũ na penaxũxũ erü tórü Cori ja Cristuarü duũxũgü peixĩgü. ¹⁹Pa Jatügü i ãmaxgũxũx, rü name nixĩ i ngixũ pengechaũgü i pemaxgü. Rü tama name i ngëmaã penuẽ. ²⁰Pa Buxũgũx, rü name nixĩ i guxũwama penatü rü peega pexĩnüẽ, erü ngëma nixĩ i namaã nataãẽxũ ja tórü Cori. ²¹Pa Jatügũx, rü tama name i penanuẽxẽẽ i pexacügü. Erü ngëxguma ngëmaãcü penaxũxgux rü ngürüãchi tá nüxũ nawaxtümũũ i ngëma namaã nüxũ peixuxũ. ²²Pa Duũxũgũx i Ixããrũ Coriãxgũxũx, rü name nixĩ i guxũwama naga pexĩnüẽ i perü corigü i nhama i naãnewa pemaã icuaxgũxũ. Rü tama name i pexũ nadaugüguxicatama meã pepuracüe na ngëmaãcü penataãẽxẽẽxũcax. Notürü name nixĩ i mexũ i perü ngüchaũmaã guxũguma meã pepuracüe erü tórü Corixũ pemuũẽ. ²³Rü guxũma i ngëma perü puracü i pexũxũwa rü name nixĩ i perü ngüchaũmaã penaxũ nhama tórü Cori ja Cristuaxũ pepuracüexũrũũ rü tama i duũxũgüaxũ. ²⁴Rü marü nüxũ pecuax rü dauxũgũxũ i naãnewa rü tórü Cori ja Cristu tá pexna nanaxã i perü ãmare i maxũ i taguma gũxũ. Erü jima Cristu ja aixcuma perü Cori ixĩcüaxũ nixĩ i pepuracüexũ. ²⁵Notürü jixëma chixexũ üxe rü tá ta tanajaxu i tumaãrũ natanü naxcax i ngëma chixexũ i taxũxũ, rü aixcuma Tupana tá tüxũ napocu. Erü Tupanapexewa rü guxũma i duũxũgü rü nawüxigu, rü taxucürüwama texẽ Tupanachaxwa tinha ega chixexũ taxũxgux.

4 ¹Rü pemax, Pa Corigũx, rü name nixĩ i perü duũxũgümaã pemecümagü, rü tama penawomüxẽẽ.

¡Rü nüxna pecuaxãchie na pema rü ta pexú nangëxmaxũ ja perü Cori ja dauxũgucü! ²¡Rü guxũguma pejumuxëgü, rü pexuãëgü na tama ngextamare naxĩnũxũçax i peãë i ngëxguma pejumuxëgügu! ¡Rü Tupanana moxë pexãgü! ³¡Rü toxçax rü ta pejumuxëgü na Tupana toxú natauxchaxëëxũçax na nüxü tixuxũçax i norü ore i mexũ, rü meãma duũxũgũmaã nüxü tixuxũçax i ngëma ore ga noxri tama nüxü nacuaxgũxü i Cristuchiga! Rü ngëma oreçax nixĩ i nhuxma ichapocuxũ. ⁴Rü chanaxwaxe i chauxçax pejumuxëgü na meã duũxũgũxü nüxü chacuaxëëxũçax i ngëma ore, erü ngëma nixĩ i mexũ na chanaxũxü. ⁵Rü chanaxwaxe i meã pemaxë napexewa i ngëma duũxũgü i tama jaxögũxü. ¡Rü nhuxma na pexú natauxchaxũ, rü joxni paxa penaxũx i Tupanaãrü puracü! ¡Rü tama iperüchomare! ⁶Rü name nixĩ i guxũguma meã namaã peidexagü i ngëma togü i duũxũgü, rü mexũ i orexũ namaã peixugü. Rü ngëmaãcü tá nüxü pecuax na nhuxãcü meã penangãxũxü i wüxichigü i ngëma duũxũgü i perü ôchigacax pexna çaxũ.

**Pauru nanaguxëë ga norü popera rü
wenaxãrü jema duũxũgũxü
narümoxë**

⁷Rü nüma ja taeneë ja Tíquicu ja nüxü ingechaũgücü rü tá pemaã nüxü nixu i chauchiga. Rü nüma nixĩ i mexëchicü ja chorü ngüxëëruũ jiixũ, rü nüma nixĩ i wüxigu chamaã naxüãxü i tóru Coriarü puracü. ⁸Rü nhuxma rü petanüwa chanamu na pexü nataãëxëxũçax rü

pemaã nüxü jaxuxũçax na nhuxãcü toxü nangupetüxü i tomax. ⁹Rü Tíquicumaã petanüwa chanamu i Onëchimu i taeneë ja nüxü ingechaũgücü ja aixcuma meã Tupanaãrü puracü ücü. Rü nüma nixĩ i petanüxü jiixũ. Rü nümagü i ngëma taxre rü tá pemaã nüxü nixu i guxũma i çacü na ngupetüxü i nüma. ¹⁰Rü pexü narümoxë i Aristácu i wüxigu nuxma chamaã pocuxũ. Rü ngëxgumarüũ ta pexü narümoxë i Marcu i Barnabéeneë ixĩxü. Rü marü pemaã nüxü chixu i Marcuchiga na meã penajauxgũxũçax i ngëxguma petanüwa nanguxgu. ¹¹Rü ngëxgumarüũ ta pexü narümoxë ja taeneë ja Ngechuchu ja Juchugu aëgacü. Rü ngëma tamaëxpüx i jatügü rü ngëxçatama nixĩ i Judëgü i jaxögũxü i wüxigu chamaã puracüexü i Tupanaãrü puracüwa. Rü nümagü rü poraãcü choxü nataãëxëëgü. ¹²Rü ngëxgumarüũ ta pexü narümoxë i Epáfra. Rü nüma rü petanüxü nixĩ, rü aixcuma nanaxü i Cristuarü puracü. Rü nüma rü norü jumuxëwa rü guxũguma Tupanaxü nacaaxü pexçax na aixcuma meã pemaxëxũçax rü pejaxögüamaxũçax rü aixcuma penaxũxũçax i ngëma Tupana naxwaxëxü. ¹³Rü chama rü marü nüxü chadau rü pemaã nüxü chixu i nhuxãcü Epáfra poraãcü pexçax napuracüxü rü naxçax napuracüxü i ngëma taeneëgü i Raodichéaarü iãnewa rü Iráporiarü iãnewa ngëxmagüxü. ¹⁴Rü Luca, i duturu i nüxü ingechaũgũxü, rü pexü narümoxë. Rü ngëxgumarüũ ta pexü narümoxë i Dema. ¹⁵Rü chanaxwaxe i nüxü perümoxëgü i taeneëgü i Raodichéawa ngëxmagüxü. Rü ngëxgumarüũ ta chanaxwaxe i nüxü

perümoxëgü i Nifa rü guxüma i taeneëgü i jaxögüxü i napatawa ngutaquëxegüüxü. ¹⁶Rü ngëxguma marü nüxü pedaumatüguwena i nhaã popera, rü chanaxwaxe i Raodichéawa penamu na ngémacüāx i taeneëgü rü ta nüxü nadaumatügüxüçax. Rü ngëxgumarüü ta i ngëma popera i Raodichéawa chamuxü, rü ngëxguma pexütawa nanguxgu rü chanaxwaxe i nüxü pedaumatügü. ¹⁷Rü chanaxwaxe i

Ariquípumaã nüxü peixu, rü nhapegügü nüxü:

“¡Rü meã napuracü rü janguxëë i ngëma puracü i tórü Cori cuxna äxü!” nhapegügü nüxü. ¹⁸Chama i Pauru rü çaxmëxmaâtama pexçax chanaxümatü i nhaã chorü moxë. ¡Rü nüxna pecuaxächie na chapocuxü! Rü chanaxwaxe i Tupana pexü narüngüxëë.

Rü nuãma pexna,

Pauru

NÜXĨRAÜXŨ GA POPERA GA TECHARÓNICAWA JEXMAGÜXŨ GA JAXŌGÜXŨTANÜWA NAMUXŨ GA PAURU

**Pauru rü nüxũ narümoxê ga
jema jaxŏgüxũ ga
Techarónicawa jexmagüxũ**

1 ¹Pa Techarónicawa Ngëxmagüxũ i Toeneëgü i Jaxŏgüxũ i Tanatü ja Tupana rü Tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristuarü Duüxügü Ixígüxũ, chama i Pauru rü namaã i taeneë i Siuwánu rü Timúteu nixĩ i pexçax tanaxúmatüxũ i nhaã popera. Rü tanaxwaxe i Tanatü ja Tupana rü tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu pexũ narüngüxêë rü pexũ nataãxêë.

**Meãma najaxŏgü ga jema
Techarónicawa jexmagüxũ rü
jemaãcü wüxi ga cuaxruũ ga
mexũ nixígü**

²Rü torü jumuxêwa rü guxüguma pexna tacuaxächigü, rü pexçax Tupanana moxê taxã. ³Rü guxüguma i ngëxguma Tanatü ja Tupanamaã tidexagügu, rü taguma nüxũ itajarüngümaë na nhuxãcü meã

pejaxŏgüãcüma penaxüxũ i Tupanaãrü puracü, rü nhuxãcü nüxũ pengechaügüãcüma togüxũ perüngüxêëxũ. Rü taguma nüxũ itajarüngümaë na nhuxãcü aixcuma meã ípenangüxêëxũ ja tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu rü ngëmacax jaxna namaã pexĩnũ i ngëma ngúxũ i nhuxma peingexũ. ⁴Pa Chaueneëgüx, Tupana pexũ nangechaũ, rü nüxũ tacuax rü numatama nixĩ i pexũ jadexechixũ. ⁵Rü jexguma pemaã nüxũ tixuxgu ga Tupanaãrü ore i tüxũ maxêëxêëxũ, rü tama toechama tidexagümare, jerü Tupanaãë i Üünexũ toxũ narüngüxêë na norü poramaã pemaã nüxũ tixuxũ. Rü meã nüxũ tacuããcüma pemaã nüxũ tixu ga jema ore jerü toëwatama nüxũ tacuax na aixcuma jĩixũ. Rü pematama nüxũ pecuax ga nhuxãcü meã pepexewa na tamaxêxũ ga jexguma na jemaãcü pexũ tariüngüxêëgüxüçax. ⁶Rü pema rü meãma penaxügü ga jema pexũ tangüxêëxêëxũ rü jema tüxũ nangüxêëxêëxũ

ga tórü Cori ja Ngechuchu. Rü
Tupanaãe i Üünexũ pexũ taãxëëcũma
penajauxgũ ga jema ore ga woo
jemacax poraãcü ngũxũ na peingegũxũ.
7Rü jemaãcü ga pema rü wüxi ga
cuaxruũ ga mexũ peixĩgũ naxcax ga
guxũma ga jema jaxõgũxũ ga
Machedóniããnewa rü Acajaanewa
jexmagũxũ. 8Rü jemaãcü petanüwa
ínaxũxũ ga tórü Cori ja Ngechuchuarü
ore rü guxũwama nanguchigü. Rü
ngẽmacax i nhuxma rü
Machedóniããnewa rü Acajaanewa rü
guxũwama nüxũ nacuaxgũ na nhuxãcü
meã Tupanaãxũ pejaxõgũxũ. Rü
ngẽmacax marü taxuũcaxma tũxcũũ i
toma rü namaã nüxũ tixu i ngẽma ore i
mexũ i pechiga. 9Erü nümagütama i
ngẽma duũxũgũ rü marü nüxũ nixugũgü
ga nhuxãcü ga pema rü meã toxũ na
pejauxgũxũ ga jexguma petanüwa
taxĩxgu. Rü nüxũ nixugũgü ta ga
nhuxãcü nüxũ na perüxoexũ ga perü
tupanantachicünaxãgü na Tupanaxũchi
ja maxũcü rü ixaxcumacũwe
perüxĩxũcax rü nüxũ pepuracũexũcax.
10Rü nüxũ nixugũgü ta na nhuxãcü
aixcuma ípenanguxëëxũ na wenaxãrü
daxũwa ne naxũxũ ja Ngechuchu ja
Tupana Nane ga juwa ínadaãëãcü. Rü
jima Ngechuchu nixĩ ja tũxũ
ínguxũxëëcü nüxna i ngẽma pocu i
ãücũmaxũ i tá ínguxũ.

Pauruarü puracü ga Techarónicawa

2 1Pa Chaueneëgũx, rü pematama
nüxũ pecuax rü tama
notũcaxmamare nixĩ na pexũtawa
taxĩxũ. 2Rü pema nüxũ pecuax rü
naxũpa ga pexũtawa na tangugũxũ rü

chixri tomaã nachopetü ga duũxũgũ ga
Piripuwa rü tomaã naguxchigagü.
Notürü Tupana toxũ narüngũxëë na
pemaã nüxũ tixuxũcax ga norü ore i
tũxũ maxëxëëxũ. Rü jemacax tama
tamuũëãcüma pemaã nüxũ tixu ga jema
ore, woo ga torü uwanügü ga tama toxũ
irüxĩnüëchaũxũ rü poraãcü toxũ
naguxchaxëëgũãgu. 3Rü jexguma pemaã
nüxũ tixuxgu ga jema ore, rü tama
ítatüëãcüma pemaã nüxũ tixu. Rü tama
chixexũ pemaã taxügüchaũãcüma rü
tama pexũ tawomüxëëgũchaũãcüma
pemaã nüxũ tixu ga jema ore. 4Jerü
Tupana nixĩ ga toxũ unetacü rü toxũ
mucü na pemaã nüxũ tixuxũcax ga norü
ore i mexũ i tũxũ maxëxëëxũ. Rü
jemacax Tupana naxwaxexũãcüma
pemaã nüxũ tixu ga jema ore. Rü tama
duũxũgũxũmare na tataãëxëëgũxũcax
pemaã nüxũ tixu, notürü nüxũ tixu na
Tupanaxũ tataãëxëëgũxũcax. Rü nüma
ja Tupana nixĩ i tũxũ nacuaxũ rü tũxũ
nadauxũ rü nangugũãxũ i ngẽma nagu
rüxĩnúëxũ. 5Rü pema nüxũ pecuax rü
taguma pepexewa pexũ ticuaxũügü na
toga pexĩnúëxũcax, rü taguma pexũ
tawomüxëëgü na ngĩxũ tajauxgũxũcax
ga perü dñeru. Rü Tupana nixĩ ja toxũ
daucü na taguma jemaãcü na tanaxũxũ.
6Rü taguma naxcax tadaugü na
duũxũgũ toxũ icuaxũügũxũcax, rü bai i
pema rü bai i togü i duũxũgü. 7Rü woo
Cristutama toxũ namu na jaxõgũxũãrü
ãëxgacügü na tixĩgũxũ notürü tama
nhama wüxi ga ãëxgacürüũ pemaã
tamaxë. Notürü meãmare pemaã
tamaxë, nhama wüxi i mama i
ngĩxãcügüna meã daxcürüũ pemaã
tixĩgü. 8Rü poraãcü pexũ tangechaũ, rü

jemaçax pemaã nüxũ tixu ga Tupanaãrũ ore. Rũ tama jemaxicatama pexna taxãxchaũ ga jexguma. Notũrũ marũ ítamemare ta ga pexçax na tajuexũ, jerũ poraãcü pexũ tangechaũgũ. ⁹Pa Chaueneëgũx, pema nüxũ pecuax ga nhuxãcü poraãcü na tapuracüexũ na torũ õnacax tataxegũxũçax. Rũ woo chũtacü rũ woo ngunecü tapuracüe na taxúeaxũma wũxi ga guxchaxũ tixĩgũxũçax ga jexguma petanũwa tajexmagũgu rũ pemaã nüxũ tixuxgu ga Tupanaãrũ ore. ¹⁰Pa Duũxũgũ i Tupanaãxũ Jaxõgũxũ, pema nixĩ ga toxũ pedaũgũxũ rũ Tupana rũ ta toxũ nadau ga nhuxãcü meã na tamaxẽxũ ga petanũwa, rũ nhuxãcü taxuũma ga chixexũ na taxũxũ ga jexguma. ¹¹Rũ pema nüxũ pecuax ta ga nhuxãcü pexũ na tanangũchaũxẽxũ. Rũ jexguma pengechaũgũgu, rũ pexũ tataãxẽxẽgũ nhama wũxi i papa i naxãcũgũxũ taãxẽxẽgũxũrũũ. ¹²Rũ nhuxma na Tupanaãrũ peixĩgũxũ, rũ pexũ taxucyxẽgũ na meã naxçax pemaxẽxũ. Rũ nũma nixĩ i pexçax nangemaxũ na ngextã ãxẽgacü íjũxũwa pengugũxũçax na ngẽma mexũwa pengẽxmagũxũçax. ¹³Rũ ngẽmacax guxũguma pexçax Tupanana moxẽ taxã, jerũ jexguma noxri nüxũ pexĩnũegu ga jema norũ ore ga pemaã nüxũ tixuxũ, rũ meã penajauxgũ, jerũ nüxũ pecuaxgũ rũ aixcuma Tupanaãrũ ore nixĩ rũ tama duũxũgũarũ oremare nixĩ. Rũ jema ore nixĩ ga naxũchicũxũ ga perũ maxũ ga jexguma pejaxõgũgu. ¹⁴Pa Chaueneëgũx, nüxũ tacuax na nhuxãcü ngũxũ peingegũxũ jerũ petanũxũgũtama pechi naxaie rũ chixri pemaã

nachopetũ. Notũrũ jemaãcũtama nüxũ nangupetũ ga Tupanaãrũ duũxũgũ ga Ngechuchu ja Cristuaxũ jaxõgũxũ ga Judéaanewa jexmagũxũ. Jerũ natanũxũgũtama ga Judéugũ rũ chixri namaã nachopetũ. ¹⁵Rũ jema Judéugũ nixĩ ga tórũ Cori ga Ngechuchuxũ imãxgũxũ, jexgumarũũ ga norũ oxigũ rũ nuxcũmaxũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũxũ na naðaixũrũũ. Rũ jema Judéugũ nixĩ ga towe ingẽxũtanũxũ. Rũ Tupanamaã rũ guxũ i duũxũgũmaã narũxuanũgũ. ¹⁶Rũ ngẽxguma ngẽma duũxũgũ i tama Judéugũ ixĩgũxũmaã nüxũ tixuxchaũgu i Tupanaãrũ ore na nũmagũ rũ ta nüxũ nangẽxmagũxũçax i maxũ, rũ ngẽma Judéugũ rũ toxna nanachuxu. Rũ ngẽmaãcü i ngẽma Judéugũ rũ poraãcũxũchima chixexũ naxũgũ. Rũ ngẽmacax i nhuxma rũ dũxwa marũ nüxna nangu i ngẽma Tupanaãrũ pocu i ãcũtũmaxũchixũ.

**Pauru rũ nüxũ nangũchaũ
na wenaxãrũ natanũwa naxũxũ
ga jema jaxõgũxũ ga
Techarónicawa jexmagũxũ**

¹⁷Pa Chaueneëgũx, jexguma pexna ítixĩguwena, rũ woo tama pexũtawa na tajexmagũechaxũ, notũrũ guxũguma pegu tarĩxĩnũe, rũ poraãcü toxũ nangũchaũ na pexũtawa taxĩxũ na wenaxãrũ pexũ ítajadaũgũxũçax. ¹⁸Rũ aixcuma ngẽma taxĩxchaũ. Rũ chamatama i muẽxpũxcũna rũ chanaxwaxe na ngẽma pexũtawa taax chaxũxũxũgaxũ notũrũ ngoxo i Chatanã rũ guxũguma toxũ nanaguxchaxẽe na tama ngẽma taxĩxũçax. ¹⁹Notũrũ pexũ ítajadaũgũchaũãma erũ ngẽxguma

wenaxārū nūma naxūxgu ja tórū Cori ja Ngechuchu ja Cristu rü ꞥtaçucax tá nixí i Tupanapexewa tataãëgüxū i tomax? Rū aixcuma pewa tá nixí i ítananguxëëxū na tomaã nataãëxū ja Tupana. Rū pema tá nixí i torū taãë peixígüxū. Rū pegagu tá nixí i aixcuma togūmaãtama tataãëgüxū i napexewa. ²⁰Rū ngëmaãcü pegagu nixí i togūmaãtama tataãëgüxū, rü pema nixí i torū taãë peixígüxū.

3 ¹Rū jema na taxuacūma nhuxäcü wenaxārū petanūwa na chaxūxū, rü düxwa nagu charūxīnū na Atenagutama na charūxáxū. ²⁻³Rū pexūtawa chanamu ga taeneë ga Timúteu na pexū íjdauxūcax. Erü nūma nixí i Tupanaärü puracütanūxū i wüxigu namaã tapuracüexū na tanaxunagüxūcax i ngëma ore i mexū i Cristuchiga. Rū ngëma petanūwa chanamu na pexū nangūxëëxūcax na jexeraäcü pejaxögüxūcax rü aixcuma petaãëgüxūcax rü ngëmaäcü taguma texé i petanūwa nūxū rüxoxūcax ega ꞥacü rü guxchaxū pexū ngëxmagu. Erü pematama marū nūxū pecuax na guxāma i jixema na jaxögüxū rü ngúxū tá tüxū naxūpetü. ⁴Rū jexguma petanūwa tajexmagügu rü marū pemaã nūxū tixu na ngúxū tá pexū üpetüxū. Rū pema marū nūxū pecuax na aixcuma jemaäcü pexū nangupetüxū. ⁵Rū jemacax ga jexguma marū tama namaã chaporagu ga jema tama paxa pechigaxū na chachuáxū, rü jemacax düxwa Timúteuxū jéma petanūwa chamu na pexna jaçaxūcax ngoxi meã ípejaxögüama i Tupanaärü ore. Jerü chaxoegaãë rü bexmana ngoxo i

Chataná rü chixexūgu pexū najixëë, rü chi ngëmaäcü jixígu, rü notüçaxmamare chi nixí ga pemaã nūxū tixuxū ga Tupanaärü ore. ⁶Notürü nhuxma na ínanguxū i Timúteu na petanūwa ne naxūxū, rü mexū i ore i pechiga ngëma ne nange. Rū tomaã nūxū nixu na nhuxäcü meã pejaxögüxū, rü nhuxäcü guxāma meã pegü pengechaügüxū. Rū tomaã nūxū nixu ta na nhuxäcü guxūguma toxū pengechaügüäcüma togu perüxīnūëxū, rü nhuxäcü poraäcü penaxwaxegü na wena toxū na pedaugüxū i ngëma poraäcü pexū tadaugüchaüxūrüü. ⁷Rū ngëmacax, Pa Chaueneëgüx, rü woo guxchaxū toxū na ngëxmaxū rü ngúxū na tingegüxū, rü poraäcü toxū nataãëxëë i ngëma pexū na tacuáchigaxū na meã ípemaxëxū rü meã pejaxögüamaxū. ⁸Rū nhuxma na nūxū tacuáchigaxū na aixcuma meã tórü Coriaxū pejaxögüamaxū, rü poraäcü tataãëgü. ⁹Rū nhuxäcü tá Tupanana moxë taxā naxçax i ngëma taãë i taxū i toxna pexāxū? Erü aixcuma pegagu nixí i toxū nangëxmaxū i wüxi i taãë i taxū i napexewa. ¹⁰Rü ngunecü rü chütacü rü tajumuxëgü, rü Tupanana naxçax tacagü na petanūwa toxū nawoeguxëëxūcax na wena pexū tadaugüxūcax rü pexū tarüngüxëëgüxūcax na jexeraäcü nūxū pejaxögüxūcax. ¹¹Rü poraäcü tanaxwaxegü i Tanatü ja Tupana rü tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu na toxū rüngüxëëgüxū, na wena petanūwa ítajadaugüxūcax. ¹²Rü tanaxwaxegü na tórü Cori ja Ngechuchu pexū rüngüxëëxū na jexeraäcü pegü pengechaügüxūcax rü guxū i duüxūgüxū

na pengechaũgũçax, ngẽxgumarũ i toma rü poraãcü pexũ na tangechaũgũũrüü. ¹³Rü tanaxwaxegü na tórü Cori ja Ngechuchu pexũ rüingũẽẽxũ na peãewa rü aixcuma meã pejaxõgũçax rü norü duũxũgü i aixcuma mexũgü na peixĩgũçax rü na nataxuxũçax i perü pecadugü i napexewa ja Tanatü ja Tupana i ngẽxguma wena núma naxũxgu ja tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu namaã i guxũma i norü duũxũgü.

Maxũ i Tupanaxũ taãẽẽxũchiga

4 ¹Rü nhuxma Pa Chaueneẽgũx, rü nangẽxma i ãacũçax tórü Cori ja Ngechuchuégagu pexũ tacãaxũ rü pexũ tamu. Rü ngẽma nixĩ na guxũguma Tupanaçax meã pemaxẽxũ jema pexũ tangúẽẽxũrüü rü nhuxma marü penaxũũrüü. ²Pema rü marü nüxũ pecuax ga jema torü ucuxẽgü ga tórü Cori ja Ngechuchu toxũ muxũ na pexũ tangúẽẽxũçax. ³Rü Tupana nanaxwaxe na aixcuma namexũ i perü maxũ rü naxçaxicatama na pemaxẽxũ. Rü tama name i chixrimare pemaxẽ i napexewa, rü to i ngexũmaãmare pengẽãẽgũmare. ⁴Rü wüxichigü tanaxwaxe na aixcuma tümamaxũ tangechaũxũ, rü ngĩmaãxicatama na tamaxũxũ. ⁵Rü tama name i ngĩxũ na pecuáxchaũmarexũçax ngĩmaã pexãmax i wüxi i nge erü ngẽmaãcü namaxẽ i ngẽma duũxũgü i tama Tupanaãxũ jaxõgũxũ. ⁶Rü tama name i texé ngĩmaã tamaxũ i túmaeneẽ ja jaxõcü namax. Erü jexgumarũ ga marü pemaã nüxũ tixuxũrüü, rü Tupana tá poraãcü tüxũ napocu ja guxãma ja jĩxema ngẽmaãcü

maxẽxẽ. ⁷Erü Tupana tüxũ nidexechi na meã naxçax imaxẽxũçax rü tama chixri na imaxẽxũçax. ⁸Rü ngẽmacax ega texé tama naga ĩnúgu i nhaã nguxẽẽtaegü, rü pemaã nüxũ chixu rü tama wüxi i duũxũga nixĩ i ngẽma nüxũ taxoxũ, notürü Tupanagatama nixĩ i nüxũ taxoxũ. Rü guma nixĩ ga pexna namucü ga Naãẽ i Üünexũ. ⁹Rü ngẽma na pegü pengechaũgũxũchiga, rü taxuũçaxma pexçax chanaxumatü i poperawa. Jerü Tupanatama marü pexũ nangúẽxẽẽ i ngẽma na nhuxãcü aixcuma pegü pengechaũgũxũ. ¹⁰Rü aixcuma nixĩ i guxũguma meã nüxũ pengechaũgũxũ i guxũma i taeneẽgü i Machedóniããnewa ngẽxmagũxũ. Notürü, Pa Toeneẽgũx, rü pexũ tacãaxũgü na jexeraãcü meã nüxũ pengechaũgũxũçax. ¹¹¡Rü meã pegũmaã pemaxẽ, rü pexrütama maxũgu perüxĩnũẽ, rü tama i togüaru maxũgu! ¡Rü pematama naxçax pepuracüẽ i perü ngẽmaxũgü ga jexgumarũ ga marü pemaã nüxũ na tixuxũrüü! ¹²Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu, rü ngẽma duũxũgü i tama jaxõgũxũ rü tá pexũ nangechaũgü, rü pema rü taxuũtãma pexũ nataxu.

Nhuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma nataegugu ja tórü Cori

¹³Pa Chaueneẽgũx, rü ngẽxguma wüxie juxgux, rü tanaxwaxe i nüxũ na pecuaxgũxũ na ãacü tüxũ ngupetũxũ, na tama pengechaũgũxũ ngẽxgumarũ i ngẽma duũxũgü i tama jaxõgũxũ rü tama nüxũ cuaxgũxũ na wena tá namaxẽxũ i juexũ. ¹⁴Erü jixema na jaxõgũxũ na najuxũ rü wena namaxũxũ ga Ngechuchu, rü ngẽxgumarũ ta tajaxõgü

na Tupana tá ínadagüxêêxũ i guxũma i ngẽma NgechuchuaXũ jaxõgüácuma juexũ, rü wüxigu tá Ngechuchumaã nügüxũtawana nanagagü. ¹⁵Rü ngẽmacax pemaã nüxũ tixu i ngẽma ore ga tórü Cori ja Ngechuchu namaã ngüxêetaexũ. Rü ngëxguma wena núma naxüxu ja tórü Cori ja Ngechuchu rü jixema na imaxëxũ i nhama i naãnewa rü tãüxũtãma jixira napexe taxĩ i ngẽma juexũ. ¹⁶Erü nümatama ja Cori ja Ngechuchu rü dauXüwa tá ínarixĩ, rü tá nangëxma i wüxi i naga i taxũ i dauXüwa inaxüxũ i tüxũ muxũ, rü tá nüxũ taxĩnüë i Tupanaãrü orearü ngeruũgüarü aëxgacü i tagaacü dauXüwa icagüxũ, rü tá jacuegüxũ ja Tupanaãrü corneta. Rü ngëxguma i ngẽma juexũ i Cristuaxũ jaxõgüxũ rü tá ínarüdagü. ¹⁷Rü ngẽmawena i jixema na imaxëxũ rü Tupana tá wüxigu caixanexügu tüxũ nigagü namaã i ngẽma duüxügü i juewa írudagüxũ. Rü ngẽmaãcü dauXügu tá tórü Cori ja Ngechuchuxũ tajangaugü na guxũgutãma naxũtawana ingëxmagüxüçax. ¹⁸Rü ngẽmacax chanaxwaxe i nhaã oremaã pegü petaãêxêëgü.

5 ¹Notürü, Pa Chaueneëgüx, rü ngẽma norü ngunexũ rü taunecü i tá naga nangupetüxũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü taxuüçaxma pexçax chanaxümatü i ngẽmachiga. ²Erü pematama meã nüxũ pecuax rü ngẽma ngunexũ i taxúema naga ínanguxêëxügu tá nixĩ i ínanguxũ ja tórü Cori ja Ngechuchu. Rü nhama wüxi i ngítaxáxũ i ngürüächi chütacü ínguxürüü tá nixĩ. ³Rü ngëxguma duüxügü naga íruxĩnüëgu na guxũma na mexũ rü taxuüma na nüxũ üpetüxũ, rü ngẽma ngunexügügu rü tá

ngürüächi nagux i guxũma. Rü nhama wüxi i ngecü i äxácücü rü ngürüächi ngíxácümaã ngüxnecacürüü tá nixĩ na taxúema naxchaxwa inhaxũ i ngẽma. ⁴Notürü pemax, Pa Chaueneëgüx, rü marü meãma nüxũ pecuax i ngẽmachiga. Rü ngẽmacax taxuüçaxma ngürüächi pexũ ínajabaixgü ja Cori ja Ngechuchu nhama wüxi i ngítaxáxũ ngürüächi duüxügüxũ íbaixgüxürüü. ⁵Erü guxãma i pema rü Tupanaãrü duüxügü peixügü, rü ngẽmacax ngóonexüwa pengëxmagü rü meãma nüxũ pecuax na nhuxácü meã pemaxëxũ. Rü jixema rü tama Chatanáãrü duüxügü tixügü, rü ngẽmacax tama eãnexüwa tangëxmagü rü tama tanaxü i ngẽma chixexũ i eãnexüwa naxüxũ. ⁶Rü ngẽmacax tama tanaxwaxe i taechita ítamaxëmare rü itarüichomare ngëxgumarüü i ngẽma duüxügü i tama jaxõgüxũ. Notürü tanaxwaxe i taxuãëgü, rü meã taãëgu ítarüxĩnüë. ⁷Erü ngẽma duüxügü i naëchitamare maxëxũ rü nhama duüxügü i chütacü peexürüü nixügü. Rü ngẽma duüxügü i axegüxũ rü chütacü nixĩ i nügü nangãxêxêëxũ. ⁸Notürü i jixema rü ngóonexüwa tangëxmagü, rü ngẽmacax tanaxwaxe i guxügguma taxuãëgü. Rü tanaxwaxe i aixcuma meã Tupanaãxũ tajaxõgü, rü jigü tangechaügü, rü meã ítananguxêë na Tupana tüxna naxãxüçax i ngẽma maxũ i taguma gúxũ. Rü ngëxguma ngẽmaãcü imaxëgu, rü ngẽmaãcü tá jigü ítapoxũ i ngëxguma Chataná chixexügu tüxũ jixêëchaügü. ⁹Erü Tupana rü tama tüxũ nidexechi na tüxũ napocueXüçax, notürü tüxũ nidexechi na tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristugagu najauxgüxüçax i maxũ i taguma gúxũ. ¹⁰Rü Ngechuchu

ja Cristu rü taxçax naju na wüxigu namaã imaxëxüçax i dauxüguxü i naãnewa. Rü nüétama ega woo marü ijujane ínanguxgu rü exna imaxëjane ínanguxgu, erü dauxüguxü i naãnewa rü wüxiwa tá namaã tamaxë. ¹¹Rü ngëmacax, Pa Chaueneëgüx, rü name nixí i wüxichigü pegü petaãëxëgü rü pegü peporaexë i perü ðwa ngëxgumarüü i nhuxma na marü ípenaxügüxü.

**Pauru rü najaxucuxëgü
ga jema jaxögüxü**

¹²Pa Chaueneëgüx, pexü tacaxügü na nüxü pengechaügüxüçax i ngëma taeneëgü i petaniwa puraciëxü rü pemaã icuaxgüxü rü pexü ngüexëëxü i Cori ja Ngechucharü ore. ¹³Rü name nixí i namaã petaãëgü rü aixcuma meã nüxü pengechaügü i ngëma taeneëgü, erü nümagü nixí i pexü nangüxëëgüxü. Rü name nixí i pegü pengechaügüäcüma pemaxë. ¹⁴Rü pemaã nüxü tixu ta na penaxucuxëgüxü i ngëma duüxügü i oexü i tama puraciëchaüxü. ¡Rü nüxü penangüchaüxëëgü i ngëma duüxügü i marü nüxü rüxoëchaüxü na jaxögüãxü! ¡Rü nüxü perüngüxëëgü i ngëma duüxügü i turaexü i norü ðwa! ¡Rü name nixí i jaxna namaã pexinüë i guxüma i ngëma taeneëgü! ¹⁵Rü ngëxguma texé chixexü pemaã üxgu, rü tama name i chixexümaã penataeguxëë. ¡Notürü name nixí i naxçax pedau na guxüguma mexü pexügüxü i pegütaniwa rü guxüma i togütaniwa rü ta! ¹⁶Rü name nixí i guxüguma petaãëgü. ¹⁷¡Rü guxüguma pejumuxëgü! ¹⁸¡Rü woo tacü pexü ngupetügu, rü Tupanana moxë pexägü!

Erü ngëmaäcü nanaxwaxe ja Tupana na pemaxëxü i pema i Ngechuchu ja Cristuarü duüxügü na peixügüxü. ¹⁹Rü tama name i nüxü pexoe i Tupanaãë i Üünexü. ²⁰Rü tama name i nüxü pexoe i Tupanaãrü ore ega texéwa pemaã jadexagu ja Tupana. ²¹Notürü name nixí i meãma penangugü i guxüma i oregü na nüxü pecuáxüçax rü ngoxi aixcuma jixü i ngëma ore rü exna tama. ¡Rü ngëma ore i aixcuma mexüxicatama peixögü! ²²¡Rü nüxna peixigachi i nagüxüraüxü i chixexügü! ²³Rü chanaxwaxe i nümatama ja Tupana ja tüxü taãëxëëcü pexü imexëë na aixcuma napexewa pemexüçax. Rü chanaxwaxe i guxüwama pexna nadau i peãëwa rü pexenewa na nataxuxüçax i tacü i perü chixexü i ngëxguma wenaxãrü núma naxüxgu ja tóriu Cori ja Ngechuchu ja Cristu. ²⁴Rü guxüma i ngëma rü tá pexçax nanaxü ja Tupana ja pexü idexechicü, erü nüma rü aixcuma najanguxëë i ngëma tamaã inaxunetaxü.

**Pauru rü wenaxãrü jema
duüxügüxü narümoxë rü naxçax
ínaca na Cori ja Ngechuchu ja
Cristu meã nüxü rüngüxëëxü
ga jema jaxögüxü**

²⁵Pa Chaueneëgüx, ¡Toxçax pejumuxëgü! ²⁶Rü chanaxwaxe i chauégagu meã nüxü perümoxëgü i guxüma i taeneëgü. ²⁷Rü Cori ja Ngechuchuégagu pexü chamu na guxü i taeneëgüpexewa na nüxü pedamatüxü i nhaã popera i pexçax ngëma chamuxü. ²⁸Rü chanaxwaxe i tóriu Cori ja Ngechuchu ja Cristu pexü narüngüxëë i guxãma i pemax.

*Rü nuãma pexna,
Pauru*

NORÛ TAXRE GA POPERA GA

TECHARÓNICAWA JEXMAGÜXÛ GA

JAXÕGÜXÛTANÜWA NAMUXÛ GA PAURU

**Pauru rü nüxü narümoxë
ga jema jaxõgüxü ga
Techarónicawa jexmagüxü**

1 Pa Techarónicawa Ngëxmagüxü i Toeneëgü i Jaxõgüxü i Tanatü ja Tupana rü tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristuarü Duüxügü Ixígüxüx, chama i Pauru rü namaã i taeneë i Siuwánu rü Timúteu nixí i pexçax tanaxümatüxü i nhaã popera. ²Rü tanaxwaxe i Tanatü ja Tupana rü tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu pexü narüngüxëë rü pexü nataãëxëë.

**Ngëma chixexü ügüxü rü Tupana tá
nanapocue i ngëxguma wenaxärü
núma naxüxgu ja Cristu**

³Pa Toeneëgüx, rü guxüguma pexçax Tupanana moxë taxã, erü name nixí na ngëmaãcü tanaxüxü. Erü guxüguma jexeraãcü pejaxõgüetanü rü jexeraãcü pegü peingechaügüetanü. ⁴Rü ngëmacax tomatama taãëácüma pechigaxü tixu natanüwachigü i ngëma duüxügü i

Tupanaãxü jaxõgüxü. Rü namaã nüxü tixu na nhuxãcü meã pejaxõgüxü, rü nhuxãcü namaã peporaexü i guxüma i ngëma guxchaxügü rü ngúxügü i pexü ngupetüxü. ⁵Rü ngëma guxchaxügü i pexü ngupetüxüwa nüxü tacuax na aixcumacü jüxü ja Tupana, erü pexü nangugü na aixcuma pemexü na peichocuxüçax i ngextã nüma ãëxgacü jüxüwa. Rü ngëma na peichocuxüçax nixí i ngúxü peingegüxü i nhuxmax. ⁶Rü aixcuma name nixí na Tupana napocuexü i ngëma duüxügü i ngúxü pexü ingegüxëëxü. ⁷Notürü i pema i nhuxma ngúxü ingegüxe rü name nixí i wüxigu tomaã pexü inarüngügüxëë ja Tupana. Rü ngëma rü tá nanaxü ja Tupana i ngëxguma üxüemagu dauxüwa ne naxüxgu ja tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu wüxigu namaã i norü oreatü ngerüügü i poraexü. ⁸Rü aixcuma núma tá naxü i nüma ja tórü Cori ja Ngechuchu na napocueãxüçax i ngëma duüxügü i tama Tupanaxü cuãxchaügüxü rü tama naga ñnüëxü i ngëma ore i mexü i tórü

Cori ja Ngechuchu ja Cristuchiga. ⁹Rü ngêma duũxũgü rü wüxi i pocu i taguma gũxũgu tá napocue erü tórü Cori ja Ngechuchuarü jaxũwa tá nawogü. Rü ngêma rü tagutáma nüxũ nadaugü na nhuxácü namexêchixũ rü naporaxũ ja tórü Cori ja Ngechuchu. ¹⁰Rü ngêmaácü tá ngêma duũxũgümaã nangupetü i ngêxguma tórü Cori ja Ngechuchu núma ũxgu. Rü núma tá nangu na nórü duũxũgü nüxũ icuaxũũgũxũcax, rü tá nabaixächiaêgü rü nataãêgü erü tá nüxũ nadaugü na nhuxácü namexêchixũ i nümax. Rü pema rü tá ta wüxigu namaã pengêxmagü, jerü pejaxögü ga jema Tupanaärü ore ga pemaã nüxũ tixuxũ. ¹¹Rü ngêmacax guxũguma pexcax tajumuxêgü. Rü Tupanana taca na nüma pexũ nadauxũ na aixcuma mexũ i norü duũxũgü peixĩgũxũ i nhuxma na pexũ jadexechixũ. Rü ngêxgumarüũ ta nüxna taca na nümatama norü poramaã janguxêêxũcax i guxũma i ngêma mexũ i peãêwa nagu perüxinüêxũ rü guxũma i ngêma puracügü i mexũ i perü ôgagu pexũxũ. ¹²Rü ngêxguma Tupana ngêmaácü pexũ rüngũxêêgü, rü perü maxũ i mexũgagu rü guxũma i duũxũgü tá nüxũ nicuaxũũgü ja tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu. Rü nümatama ja tórü Cori rü tá pemaã nataãê erü nüma rü wüxigu Tanatü ja Tupanamaã pexũ nangechaũgü.

Pauru rü nanangoxêê i nhuxácü tá na jiixũ i ngêxguma ínanguxgu ja Cori ja Ngechuchu

2 ¹⁻²Rü nhuxma Pa Chaueneêgüx, rü pemaã nüxũ chixuxchaũ i nachiga na nhuxácü tá na jiixũ i ngêxguma tórü

Cori ja Ngechuchu ja Cristu wena núma ũxgu rü tũxũ nangutaquexêêgügu na wüxiwa namaã ingêxmagüxũcax. Rü pexũ tacaxũgü na tama ngürüächi togumare perüxinüêxũ rü paxa pejaxögũxũ i tacü rü ore i tama toma pemaã nüxũ tixuxũ. Erü tama tanaxwaxe na pebaixächiaêgũxũ ega texé pemaã idoraegu rü pemaã nüxũ ixuxgu na marü ínanguxũ ja tórü Cori ja Ngechuchu. Rü ngêxguma texé pemaã nüxũ ixuxgu na nagu taxãnegũxũ na Cristu rü marü ínanguxũ, rü tama name i tûmaga pexĩnüê. Rü woo pemaã nüxũ tixugũgügu na tanajauxgũxũ i wüxi i torü popera i nüxũ ixuxũ na marü ínanguxũ ja tórü Cori ja Ngechuchu, ¡rü tãũxũtáma tũxũ pejaxögü! ³¡Rü tãũxũtáma naga pexĩnüê i ngêma duũxũgü i ngêmaácü pexũ womüxêêgüchaũxũ! Erü naxũpa na Ngechuchu núma ũxũ rü tá ínangu i ngêma jatü i Tupanaärü uwanü ixixũ, rü tá nananuêxêê i muxũma i duũxũgü i jaxögüchiréxũ. Nottürü ngêma jatü rü Tupana marü namaã nanaxuegu rü tá napocu. ⁴Rü ngêma Tupanaärü uwanü rü tá Tupanamaã rü guxũma i ngêma Tupanaärü ixixũmaã narüxuanü. Rü tá nachi naxai i guxũma i tacü i mexũ i duũxũgü Tupanaxũ namaã icuaxũũgũxũ. Rü Tupanaärü tupauca ja taxũnewa tá najarüto nhama Tupana jiixũrüũ. Rü tá nügü nixu na Tupana jiixũ. ⁵¿Tama exna nüxna pecuaxächie rü jexguma petanüwa chajexmagu rü marü meãma pemaã nüxũ chixu nachiga ga jema? ⁶Rü pema marü nüxũ pecuax na tũxcüũ jiixũ i taüta núma naxũxũ i ngêma Tupanaärü uwanü. Taüta núma naxũ, erü taüta nawa nangu i ngunexũ na ínanguxũ. ⁷Rü

ngēma chixexũ i Tupanaãrũ uwanũ üxũ, rü marũ cúácũ inaxügũ. Notürü nümatama i Tupanaãrũ uwanũ rü tãüxütãma nangox nhuxmatãta ngēma norü chogürũ nüxũ ingé. ⁸Rü ngëxguma tá nixĩ i ínanguxũ i ngēma Tupanaãrũ uwanũ. Notürü nüma ja tórü Cori ja Ngechuchu rü wüxi i naãxwa “cue” nhaxũmaã tá najamaç. Rü ngëxguma ínanguxgu ja tórü Cori ja Ngechuchu rü ngēma norü jauracüüxũmaã tá inajanaxoxëe i ngēma norü uwanũ. ⁹Rü ngēma Tupanaãrũ uwanũ, rü ngëxguma ínanguxgu rü tá nüxũ nangëxma i Chatanáãrũ pora rü ngëmacaç tá naporaxũchi. Rü tá nanaxü i nagúxũraũxũ i cauxruügũ i Chatanáãrũ poramaã naxüxũ. ¹⁰Rü nagúxũraũxũ i chixexũ tá naxü na nawomüxëëãxũcax i ngēma duüxügũ i Tupana tá pocuexũ. Rü ngēmaãcü tá nüxũ naxüpetü i ngēma duüxügũ, erü tama nanajauxgüchaũ rü tama nüxũ nangechaũ i ngēma Tupanaãrũ ore i aixcuma ixixũ i tüxũ maxëxëxũ. ¹¹Rü ngëmacaç ja Tupana rü nanangexrũ i ngēma duüxügũ na poraãcü ínatüexũcax rü jaxögüãxũcax i ngēma ore i doramare ixixũ. ¹²Rü ngëmacaç düxwa Tupana tá namaã nanaxuegu na napocuexũ i guxũma i nümagü i tama jaxögüchaũxũ i ore i aixcuma ixixũ rü namaã taãëgüxũ i ngēma chixexũ na naxügüxũ.

**Tupana tüxũ nidexechi
na tüxũ nangëxmaxũcax i
maxũ i taguma gúxũ**

¹³Notürü, Pa Chaueneëgüx i Tórü Cori ja Ngechuchu Pexũ Ngechaügüxex, rü guxüguma Tupanana moxë pexçax taxã

jerü nüma ga Tupana rü noxritama naãne ixügügumama pexũ nidexechi na pexira penajauxgüxũcax i maxũ i taguma gúxũ ga jexguma pexũ nangüxëëgu ga Naãë i pexũ üünexëëxũ rü pejaxögügu ga jema ore i aixcuma ixixũ. ¹⁴Rü jemacaç Tupana pexçax naca ga jexguma pemaã nüxũ tixuxgu ga norü ore i mexũ i tüxũ maxëxëxũ. Erü nüma nanaxwaxe na pexũ nangëxmaxũcax i pechica i tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristuxütawa i ngextã ínamexëchixüwa. ¹⁵Rü ngëmacaç, Pa Chaueneëgüx, rü chanaxwaxe i meã pejaxögüama rü tama nüxũ ipejarüngümaë ga jema ore ga tomatama pexũ tangüxëëxũ rü jema ore ga poperagu pexçax taxümatüxũ. ¹⁶⁻¹⁷Rü chanaxwaxe i tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu rü Tanatü ja Tupana pexũ nataãëxëëgü rü pexũ narüngüxëë na guxüguma mexũ i oremaã peidexagüxũcax rü mexũ pexügüxũcax. Rü jima Tanatü ja Tupana nixĩ ja tamaã namecümaãcüma tüxũ ngechaücü rü guxüguma tüxũ taãëxëëcü rü tamaã ixunetacü na wüxi i ngunexũ tá naxütawa ingëxmagüxũ.

**Pauru naxçax ínaca na
naxçax najumuxëgüxũ**

3 ¹Rü nhuxma Pa Chaueneëgüx, rü chanaxwaxe na toxçax pejumuxëgüxũ na paxa guxüwama nangüxũcax i tórü Cori ja Ngechuchuarü ore i mexũ, rü duüxügü norü ngüchaũmaã na najauxgüxũcax ga jema pema na penajauxgüxürü. ²₁Rü toxçax pejumuxëgü ta na tama tacü rü chixexũ tomaã naxügüxũcax i ngēma duüxügũ i

chixexũgũ! Erũ tama guxũma i duũxũgũ najaxõgũ. ³Notürũ tórũ Cori ja Ngechuchu rũ aixcuma najanguxẽẽ i ngẽma tamaã inaxunetaxũ. Rũ nũma tá pexũ naporaexẽẽ rũ pexna nadau na tama chixexũgu pejixũcax. ⁴Rũ tórũ Cori ja Ngechuchu toxũ nüxũ nacuxãẽẽ na aixcuma penaxũxũ i ngẽma pexũ tamuxũ rũ tagutãma nüxũ perũxoexũ na ngẽmaãcũ penaxũxũ. ⁵Rũ tanaxwãxe i tórũ Cori ja Ngechuchu pexũ narũngũxẽẽ na aixcuma pegũ pengechaũgũxũcax, ngẽma Tupana tũxũ ngechaũxũrũũ. Rũ naxcax ítaca na pexũ naporaexẽẽxũcax na Cristurũũ namaã peporaexũcax i ngẽma ngũxũgũ nhũxmatata pexcax ínangu.

**Name nixĩ na ipuracũexũ
i wũxichigũ**

⁶Pa Chaueneẽgũx, tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristuẽgagu pexũ tamu na tama namaã pexãmũcũgũxũcax i tacũ i taeneẽ i tama puracũchaũxũ rũ tama ngẽma pexũ tangũexẽẽacũma maxũxũ. ⁷Erũ pema rũ marũ nüxũ pecuãx na nhuxãcũ tá pemaxẽxũ na toxrũũ penaxũxũcax. Jerũ toma ga jexguma petanũwa tajexmagũgu rũ torũ õnacax tapuracũe, rũ tama jexma tarũchomare. ⁸Rũ toma rũ taguma texẽarũ õna ngetanũãcũma tangõx. Notürũ ngunecũ rũ chũtacũ rũ torũ õnacax tapuracũe na tama wũxi ga guxchaxũ pexũ tixĩgũxũcax. ⁹Rũ woochirex Tupanapexewa rũ name nixĩ ga perũ ngũxẽẽcax na ítacaxũ, notürũ tama jemaãcũ tanaxũ. Rũ torũ õnacax tapuracũe jerũ pexũ nüxũ tadauxẽẽchaũ na nhuxãcũ meã imaxũxũ. ¹⁰Jerũ jexguma petanũwa tajexmagũgu, rũ

pemaã nüxũ tixu rũ jĩxema tama puracũchaũxẽ, rũ noxtacũma ngexrũma nixĩ na tachibũxũ. ¹¹Rũ pexcax tanaxũmatũ i ngẽmachiga, erũ marũ nüxũ taxĩnũe na petanũwa nangẽxmaxũ i nhuxre i duũxũgũ i oexũ rũ tama puracũechaũxũ rũ toguechigagumare rũxĩnũexũ. ¹²Rũ tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristuẽgagu tanamu na meãmare ínapuracũexũcax i ngẽma duũxũgũ na nũmatama norũ õnacax nataxegũxũcax. ¹³Pa Chaueneẽgũx, itama nüxũ perũchax na mexũ pexũexũ! ¹⁴Rũ ngẽxguma texẽ tama naga ínũgu i nhaã ore i poperawa pemaã nüxũ tixuxũ ;rũ marũ tũxũ pecuãx na texẽ tũxũ! Rũ tama name i tũmamaã pexãmũcũ na taxãnexũcax i tũmax. ¹⁵;Notürũ tãũxũtãma namaã perũxuwani! Rũ name nixĩ i nhama peeneẽxũ pexucũxẽxũãcũma meã tũxũ pexucũxẽmare.

**Pauru rũ naxcax ínaca na Cori ja
Ngechuchu nüxũ rũngũxẽẽxũ ga
jema jaxõgũxũ**

¹⁶Rũ chanaxwãxe i nũmatama ja tórũ Cori ja tũxũ meãxẽẽcũ pexũ narũngũxẽẽ na guxũguma i guxũwama pemeãmareechaxũcax. Rũ chanaxwãxe na nũma rũ petanũwa na nangẽxmaxũ i guxãma i pemax. ¹⁷Chama i Pauru rũ chãxmexmaãtama pexcax chanaxũmatũ i nhaã chorũ moxẽ. Rũ ngẽmaãcũ nixĩ i chaugũ nagu chawũégaxũ i guxũma i chorũ popera. Rũ ngẽmaãcũ nixĩ i chanaxũmatũxũ. ¹⁸Rũ chanaxwãxe i tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristu poraãcũ pexũ narũngũxẽẽ i guxãma i pemax.

*Rũ nuãma pexna,
Pauru*

NÜXĨRAÜXŨ GA POPERA GA TIMÚTEUCAᶆ NAXÜMATÜXŨ GA PAURU

Timúteuxũ narümoxe ga Pauru

1 ¹⁻²Pa Timúteux, chama i Pauru nixĩ i cuxcaᶆ chanaxümatüxũ i nhaã popera. Rü choxũ nixĩ ga jamuxũ ga Ngechuchu ja Cristu na norü puracü chaxüxücaᶆ, jerü jemaãcü nanaxwaxe ga Tupana ja tüxũ maxẽxẽcü rü tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu ja ínanguxẽegücü. Rü cuma Pa Timúteux, rü chaune cuixĩ i Tupanaãrü orewa jerü chauxütawa nixĩ ga cunajaxuxũ ga Tupanaãrü ore ga noxrix. Rü chanaxwaxe ja Tanatü ja Tupana rü tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu rü poraãcü cuxũ narüngüxẽegü rü nüxũ cungechaütümüü rü cuxũ nataãẽxẽegü.

Timúteuxũ naxucuxẽ ga Pauru nachiga ga jema nguxẽetaegü ga tama aixcuma ixixũ

³Jexguma cuxna ichaxüãchigu na Machedóniããnewa na chaxüxücaᶆ rü cumaã nüxũ chixu na Epéchiuarü ããnegu na curüxáxücaᶆ. Rü chanaxwaxe i ngẽma cungẽxmaẽcha erü nangẽxmagü i duüxügü i doramaremaã

ngẽma nangüxẽẽxũ i ngẽma jaxögüxũ, rü chanaxwaxe i cujanaxoxẽẽ i guxũma i ngẽma nguxẽetaegü i doragümare ixĩgüxũ. ⁴Rü chanaxwaxe i ngẽma duüxügümaã nüxũ cuixu na nüxũ naxoexücaᶆ na namaã nangüxẽẽãxũ i ngẽma oregü rü nacümagü ga nuxcümaxügüxũ ga duüxügü nagu íxũ. Erü guxũma i ngẽma oregü rü doramare nixĩ, rü ngẽmagagu düxwa nügümaã nanuẽ i duüxügü. Rü ngẽma oregü rü tama aixcuma nüxũ narüngüxẽẽ i duüxügü na meã Tupanaãxũ jaxögüãxücaᶆ. ⁵Notürü Tupana nanaxwaxe i tórü maxünewa na ingearü pecaduãxgüxũ, rü na mexügu rüxĩnũẽxũ, rü aixcuma meã na jaxögüxũ. Rü nüma tüxũ namu na ngẽmaãcü imaxẽãcüma jigü na ingechaügüxũ. ⁶Notürü nhuxre i duüxügü rü marü nüxna nixĩgachi i Tupanaãrü ore na nawe naxĩxücaᶆ i ngẽma ore i taxuwama mexũ i nuẽwa nagagümarexũ. ⁷Erü nümagü tüxũ nangüxẽẽchaũ i ngẽma mugü ga Muísẽ tüxna ãxũ, notürü tama nüxũ nacuxgü i tacüchiga na jíixũ i ngẽma tamaã nüxũ

jaxugüexũ rü tüxũ nangúexêxũ woo nûma nagu naxĩnũegu rü meãma nüxũ nacuaxgü. ⁸Rü nüxũ tacuax rü ngẽma mugü ga Muísé tüxna äxũ rü tüxũ name ega Tupana naxwaxexũãcũma naga ixĩnũegu. ⁹⁻¹⁰Notürü nüxũ tacuaxgü rü guxũma i mugü rü ngẽma duũxũgü i chixexũ ügüxũcax nixĩ. Rü ngẽma nixĩ i ngẽma duũxũgü i tama irüxĩnũeçhaũxũ, rü ngẽma tama norü äëxgacũga ãnũexũ, rü ngẽma chixexũ ügüxũ, rü ngẽma pecaduãxgüxũ, rü ngẽma tama Tupanaga ãnũexũ, rü ngẽma nanatũxũ rü naëxũ imaxgüxũ, rü guxũma i ngẽma máëtagüxũ, rü ngẽma naxũneärü ngüchaũwe rüxĩxũ, rü ngẽma jatügü rü ngexüügü i naxrüü jatüxũ rü ngexũmaã ngëãëgüxũ, rü ngẽma duũxëgũmaã taxegüxũ, rü ngẽma idorataãxgüxũ, rü ngẽma äëxgacügũmaã idoragüxũ, rü guxũma i ngẽma duũxũgü i naxügüxũ i tacü rü togü i chixexüügü i tama Tupanaärü ngüxëëtaemaã wüxigüxũ. ¹¹Rü ngẽma Tupanaärü ngüxëëtae, rü nüxũ itajangau nagu i norü ore i mexũ i tüxũ nüxũ cuaxëëxũ i nhuxãcü tüxũ na nangëxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽmaxũ na chixuxũcax nixĩ ga choxũ namuxũ ga nũma ja Tupana ja aixcuma mexëchicü.

**Pauru rü Tupanana moxë naxã
jerü nüxũ nüxũ nangechaũ
ga norü chixexüügü**

¹²Rü moxë nüxna chaxã ja Ngechuchu ja Cristu ja tóru Cori erü nũma choxũ nangugü rü wüxi i mexũ i norü duũxũ chixĩ, rü ngẽmacax choxũ naxuneta na norü puracü chaxüxũcax. Rü nũma guxũguma choxũ narüngüxëë na nüxũ

chixuxũcax i ngẽma norü ore. ¹³Ûpa ga chama rü chixri nachiga chidexa ga Cristu, rü nachi chaxai ga jema duũxũgü ga nüxũ jaxögüxũ, rü poraãcü chixexũ namaã chaxü. Notürü woo jemaãcü na chamaxüxũ, rü Tupana choxũ nüxũ nangechaũ ga jema chorü chixexũ, jerü tama aixcuma nüxũ chacuax ga tacü na chaxüxũ, jerü taũta nüxũ chajaxõ ga Cristu ga jexguma. ¹⁴Rü jemaãcü ga tóru Cori ja Ngechuchu rü poraãcüxũchima chamaã namecüma jerü choxũ narüngüxëë na nüxũ chajaxõxũcax rü nagagu nüxũ changechaũxũcax i guxũma i duũxũgü. ¹⁵Rü pemaã nüxũ chixuxchaũ i wüxi i ore i aixcumaxüchi ixĩxũ i inaxwaxegüxũ na guxãma nüxũ cuaxũ. Rü Ngechuchu ja Cristu rü nhama ga naãnewa nangu na namaxëxëëxũcax i pecaduãxgüxũ. Rü natanüwa rü chama nixĩ ga guxũärü jexera na chixexũ chaxüxũ. ¹⁶Notürü Tupana choxũ nüxũ nangechaũ ga jema chorü chixexũ na chawa duũxüügüxũ nüxũ nadauxëëxũcax ga nhuxãcü nũma ga Ngechuchu ja Cristu jaxna chamaã na naxĩnüxũ ga woo guxũ ga pecaduãxgüxũärü jexera chixecü na chĩixũ. Rü ngẽmaãcü wüxi i cuaxrü chixĩ naxcax i guxũma i duũxũgü na nümagü rü ta nüxũ nangëxmaxũcax i maxũ i taguma gúxũ. ¹⁷Rü nhuxma tanaxwaxe i guxügutãma nüxũ ticuaxüügü rü tanataxëëgü ja jima nüxĩcatama Tupana ixĩcü. Rü woo tama nüxũ tadaugü i nhuxma notürü guxũguma tóru Äëxgacü ja Rei nixĩ rü tagutãma naju. Rü ngẽmaãcü jĩixũ. ¹⁸⁻¹⁹Pa Chaune, Pa Timóteux, nhaã nixĩ i chorü ore i cumaã nüxũ chixuxũ. Rü

ũpa ga jexguma Tupana jadexaxẽẽgu ga nhuxre ga taeneẽgũ, rü nüxũ nixugũgũ na cuma rü tá mexũ i Tupanaãrũ orearũ uruũ cuĩxũ. Rü nhuxma chanaxwaxe i jemagũ nüxũ ixuxũrũ meã cujanguxẽẽ i ngẽma puracũ i mexũ i Tupana nawa cuxũ muxũ. Rü chanaxwaxe na aixcuma kujaxõxũ rü cuãẽwa cumatama nüxũ cucuãxũ na aixcuma namexũ i ngẽma puracũ i ícuxũxũ. Nhuxre i duũxũgũ rü nüxũ nacuxgũchirex i tacũ nixĩ i mexũ na naxũgũãxũ, notürũ chixexũãma naxũgũ. Rü ngẽmacax düxwa nüxũ narũxoe na Cristuaxũ jaxõgũãxũ. ²⁰Rü jemaãcũ nüxũ naxũpetũ ga Imenẽũ rü Arejãdre. Rü düxwa chama Chatanána chanawogũ ga jema taxre na Chataná ngũxũ nüxũ ingexẽẽgũxũcax na ngẽmawa nüxũ nacuxgũxũcax na tama namexũ na chixri Tupanachiga jadexagũxũ.

**Name nixĩ i guxũma i
duũxũgũcax tajumuxẽgũ**

2 ¹Rü nhuxma rü tá pemaã nüxũ chixu na nhuxãcũ namexũ na pejumuxẽgũxũ. Rü noxri chanaxwaxe i naxcax pejumuxẽgũ i guxũma i duũxũgũ. ;Rü Tupanana naxcax peca na nüxũ nangũxẽẽxũcax rü nüxũ nüxũ nangechãũxũcax i norũ pecadugũ! ;Rü moxẽ nüxna naxã ja Tupana naxcax i guxũma i norũ ngũxẽẽ i guxũ i duũxũgũna naxãxũ! ²Rü ngẽxgumarũ ta name nixĩ i naxcax pejumuxẽ i guxũma i nachiũãnegũarũ ãẽxgacũgũ i tacũgũ rü guxũma i ngẽmatũũwa ngẽmagũxũ i ãẽxgacũgũ na ngẽmaãcũ itaãẽgũxũcax rü tũxũ nangẽxmaxũcax i wũxi i maxũ i mexũ i Tupanapexewa rü

guxũ i duũxũgũpexewa. ³Rü ngẽma nixĩ i mexũ rü ngẽmamaã nixĩ i nataãẽxũ ja jima tũxũ maxẽxẽcũ ja Tupana. ⁴Erũ nüma nanaxwaxe i guxããxũma na nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gũxũ. Rü nanaxwaxe i guxãma na nüxũ cuãxũ i ngẽma ore i aixcuma ixĩxũ. ⁵Rü nüma ja Tupana rü wũxitama nixĩ. Rü ngẽxgumarũ ta wũxitama nixĩ i taétiwa chogũxũ na Tupanaxũtawa tũxũ nangugũxẽẽxũcax. Rü nüma nixĩ ja Ngechuchu ja Cristu ja Tupana Nane ga duũxũxũ ixĩcũ. ⁶Rü nüma ga Ngechuchu rü nügũ inaxã rü naju na guxũ i duũxũgũãxũ naxũtanũãxũcax na Tupanaxũtawa nangugũxũcax. Rü jexguma Ngechuchu juxgu nixĩ ga Tupana janguxẽẽxũ ga jema ũpaacũ duũxũgũmaã nüxũ jaxuxũ na nhuxãcũ tá namaxẽxẽãxũ. ⁷Rü Tupana choxũ naxuneta na norũ orearũ ngerũ chĩxũcax. Rü choxũ namu na chanangũxẽẽxũcax i ngẽma duũxũgũ i tama Judẽgũ ixĩgũxũ na nümagũ rü ta jaxõgũãxũcax rü nüxũ nacuxgũxũcax i ngẽma ore i aixcuma ixĩxũ. Rü ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü aixcuma nixĩ, rü tama pexũ chawomũxẽẽ. ⁸Rü nhuxma chanaxwaxe i guxũwama najumuxẽgũ i jatũgũ. Rü chanaxwaxe i ngearũ pecaduãxãcũma naxugũmexẽ rü ngẽmaãcũ tama texẽmaã nanuẽãcũma rü tama tacũchiga nügũ nachoxũgagũãcũma najumuxẽgũ. ⁹Rü chanaxwaxe i ngexũgũ rü tauxchaãcũ ũxũ i naxchirugu nicuxgũ, rü tauxchaãcũ nügũ namexẽẽjaegũ, rü tama poraãcũ nügũ nangaxãẽgũ uirumaã rü nuta i tatanũxũmaã rü naxchiru i tatanũxũmaã. ¹⁰Notürũ

narümemaẽ nixĩ i meãmare Tupanacax namaxẽ, rü mexũ i puracü naxügü, erü ngẽmaãcü nanaxwaxegü na namaxẽxũ i ngẽma ngexũgü i aixcuma Tupanana nügü ägüxũ. ¹¹Rü chanaxwaxe i ngexũgü rü meã inaxĩnüë i ucuxëgü. Rü tama name na nachoxũgawaxegüxũ. ¹²Erü ngexũgüna rü chanachuxu na jatügüxũ nangüxëëxũ, rü jatiarü äëxgacü na jjiixũ. Rü name nixĩ i inarixĩnüëmare i perü ngutaquexegüwa. ¹³Jerü Tupana rü Adãuxũxira naxü rü jixcama ga Ewaxũ. ¹⁴Rü Chataná rü tama Adãuxũ nawomüxëë, notürü jema ngecüxũ nixĩ ga nawomüxëëxũ. Rü jemaãcü pecadugu ingu ga jema ngecü. ¹⁵Rü jemacax Tupana nüxũ nixu rü tá poraãcü nüxũ nangux i ngẽma ngexũgü i ngëxguma naxiraxacügügu. Notürü ngĩma i ngecü rü tá inajaxu i maxũ i taguma gúxũ ega meã ngixãcügümaã inacuxgu, rü mexũgu naxĩnüãcüma jaxõõgu, rü guxũguma duũxũgüxũ nangechaũgu rü meã Tupanapexewa namaxëgu.

Jaxõgüxũärü äëxgacügüchiga

3 ¹Rü pemaã nüxũ chixuxchaũ i wüxi i ore i aixcuma ixixũ. Rü ngëxguma chi texé naxwaxegu na jaxõgüxũärü äëxgacü tiixũ, rü mexũ i puracü nixĩ i naxcax tadauxũ. ²Rü jixema jaxõgüxũärü äëxgacü rü tanaxwaxe na aixcuma mecü tiixũ na taxüema tümachiga chixri idexaxüçax. Rü tanaxwaxe i wüxixicatama tixĩ ja tümamax, rü aixcuma meã tamaxũ rü mexũguxicatama tarüxĩnü na guxũ i duũxũgü tüxũ ngechaũgüxüçax. Rü tanaxwaxe i guxũguma meã duũxũgüxũ

tajaxu i tümapatawa, rü mexũ i ngüxëëruũ tixĩ. ³Rü tama name i wüxi i ngãxwaxexũ rü nuwaxexũ tiixũ, rü tama name i tümäärü dñeruguama rüxĩnüxë tiixũ. Notürü name nixĩ i guxũ i duũxũgümaã jaxna taxĩnü rü namaã tamecüma. ⁴Rü tanaxwaxe i meãma tümachiümaã itacuax, rü tümaxãcügü rü meã tümaga naxĩnüë, rü tüxũ nangechaũgü. ⁵Erü ngëxguma chi tama tümachiümaã meã itacuaxgu rü çnhuxãcü i guxũma i Tupanaãxũ jaxõgüxũmaã meã itacuáxü? ⁶Rü jixema jaxõgüxũärü äëxgacü ixixë rü tama tanaxwaxe na ngexwacax jaxõxë na tiixũ, erü nhuxguacü rü ngëmacax tügü ticuaxüũ. Rü ngëmagagu düxwa nagu tangu i ngẽma pocu i Chatanáxũ namaã napocuxũ ja Tupana. ⁷Rü tanaxwaxe i aïxrüxũ i ngẽma duũxũgü i tama jaxõgüxũ rü tüxũ nangechaũgü na taxüema chixri tümachiga idexagüxüçax rü tama Chataná chixexũgu tüxũ na nguxëëxüçax.

Jatügü i diácunugü i tupaucawa ngüxëëtaegüxüchiga

⁸Rü ngëxgumarüũ ta i ngẽma jatügü i tupaucawa ngüxëëtaegüxü ixigüxũ rü nanaxwaxe i mexũguxicatama rüxĩnüëxũ nixigü. Rü nanaxwaxe i aixcuma najanguxëëgü i ngẽma nüxũ jaxugüxũ. Rü tama nanaxwaxe i ngãxëëchagüxũ nixigü rü exna norü dñeruguama rüxĩnüëxũ nixigü. ⁹Rü name nixĩ i meãma nüxũ nacuxgü i guxũma i Tupanaärü ore, na nüxũ nacuxgüxüçax na tacüçax na jaxõgüãxü. Rü nanaxwaxe i nügüãëwatama nüxũ nacuxgü na norü

maxũ rü aixcuma jamexũ i Tupanapexewa. ¹⁰Rü tanaxwaxe i to i puracüwa nüxũ taxügüxira i noxrix. Rü ngëxguma marü taguma chixexũ naxügügu, rü marü name i tupaucawaarü ngüxcëruũ tajaxïgüxcë. ¹¹Rü ngëma jatügü i tupaucawa ngüxcëtaegüxũ ixïgüxũ rü nanaxwaxe i naxmaxgü rü ta mexügüxicatama tarüxinüë. Rü tama name i oregütaaxgüxe tixïgü, notürü tanaxwaxe i meã namaxë rü aixcuma najangüxcëgü i ngëma nüxũ tixügüxũ. ¹²Rü ngëma jatügü i tupaucawa ngüxcëtaegüxũ ixïgüxũ rü nanaxwaxe i wüxixicatama tixï ja naxmax. Rü nanaxwaxe i meãma napatacügüaxgümaã inacuaç, rü naxäcügü rü meã naga naxinüë. ¹³Rü ngëma jatügü i tupaucawa ngüxcëtaegüxũ ixïgüxũ, rü ngëxguma meãma naxügüägu i norü puracü i tupaucawa rü guxüma i duüxügü tá nüxũ nangechaügü. Rü nhuxmach i nümagütama i ngëma jatügü rü tá jexeraäcü nüxũ natauxcha na nüxũ jaxugüexũ i nhuxäcü Tupana nanaxwaxexũ i Ngechuchu ja Cristuaxũ na jaxögüäxũ i duüxügü.

Aixcuma nixï i ngëma ore i Tupana tüxũ nüxũ çaxëëxũ i Cristuchiga

¹⁴⁻¹⁵Rü chama chanaxwaxe i paxa ngëma chaxü na cuxũ íchajadauxüçax. Notürü ngürüäch i tama paxa ngëma chaxü, rü ngëmacax cuxçax chanaxümatü i nhaã popera na nüxũ cucuáxüçax i nhuxäcü tanaxwaxe na namaxëxũ i ngëma duüxügü i jaxögüxũ. Erü nümagü nixï i Tupana ja maxücüaru duüxügü jixïgüxũ rü nüxũ jaxugügüxũ

rü ínapoxügüaxũ i Tupanaärü ore i aixcuma ixïxũ. ¹⁶Rü jixema nüxũ tacuaç rü aixcuma namexëchi i ngëma ore ga noxri ëxügüxũ i nhuxma Tupana tüxũ nüxũ çaxëëxũ i Cristuchiga. Rü nüma ga Cristu rü duüxügüxũ nügü nawex ga jexguma nhama ga naãnewa najexmagu. Rü Naãë i Üünexũ nüxũ nixu na mecü jïxũ. Rü Tupanaärü orearu ngeruügü i dauxüçüçax nüxũ nadaugü. Rü guxü i nachüüänegüwa rü duüxügü nüxũ nixugüe i nachiga, rü guxüwama duüxügü nüxũ najaxögü. Rü Nanatü rü wenaxärü dauxügüxũ i naãnewa nanaga i ngextá ínamexëchixüwa.

Duüxügü i nüxũ rüxoexũ na jaxögüäxüchiga

4 ¹Tupanaãë i Üünexũ rü nüxũ nixu rü ngëxguma jangaicagu na nagüxchaüxũ i naãne rü nümamaxü i duüxügü rü tá nüxũ narüxoe na jaxögüäxũ i Tupanaärü ore i mexũ. Rü tá nawe narüxï i duüxügü i doramare i orexü ixügüxũ i Chatanáärü ngüxcëtae nangüexëëxũ. ²Rü ngëma jaxögüxũ rü tá nüxũ inarüxinüë i ngëma duüxügü i meã maxënetaxũ rü idorataaxgüxũ. Rü ngëma duüxügü rü jeüçürü nanaxügü i ngëma chixexũ rü düxwa namaã nixü na chixexügüxicatama naxinüëxũ. ³Rü ngëma duüxügü rü nanachuxu na íjangïgüxũ i duüxügü. Rü nanachuxu na duüxügü nangöxgüxũ i nhuxre i ònagü rü woochireç Tupana nanaxü i guxüma i ònagü na moxë naxçax inaxägüäcüma nangöxgüäxüçax i norü duüxügü i jaxögüxũ rü nüxũ çaxgüxũ i norü ore i aixcuma ixïxũ. ⁴⁻⁵Notürü guxüma i Tupana üxũ rü name. Rü taxuacüma

nüxü taxo ega Tupanana moxê naxçax
ixãiraãcúma najauçgu. Erü Tupanaãrü
ore rü ngêma jumuxê rü nanaxüinexêê i
ngêma òna i Tupanapexewa, rü
ngêmacax name nixí na nangóçü.

**Wüxi i mexü i Ngechuchu
ja Cristuarü ngüxêëruü rü
mexümaã nanguxêëtae**

⁶Rü ngêxguma ngêma cumaã nüxü
chixuxü i oremaã cunangúexêëgu i taeneê i
jaxögüçü, rü ngêxguma nawa
cungúechagu i ngêma ore i marü cuixóçü,
rü ngêxguma nagu cuixüêchagu i ngêma
mexü i nguxêëtae i marü nagu cuixüçü, rü
ngêxguma tá nixí i wüxi i mexü i
Ngechuchu ja Cristuarü ngüxêëruü cuiüçü.
⁷Rü tama name na naga cuixüinüçü i nhama
i naãnecüãxãrü dexagümare i tama
aixcuma ixüçü. Notürü name nixí i
guxüçguma cugü cuporaxêe na jexeraãcü
Tupanaxü cungechaüçüçax rü nawe
curüxüçüçax rü naxçax cumaxüçüçax. ⁸Rü
wüxi i mexü nixí na naporaxêëçü rü
jaxüçxcüçêëçü i taxiüne na aixcuma
naporaxüçax. Notürü ngêmaãrü jexera
narümetae nixí na jigü iporaxêëçü na
Tupanaxü ingechaüçüçax erü ngêma rü
guxüçwama tüçü name i nhama i naãnewa
rü dauçüçguxü i naãnewa rü ta. ⁹Rü
aixcuma nixí i ngêma ore i cumaã nüxü
chixuxü, rü name nixí i guxãma tajaxögü.
¹⁰Rü ngêmacax nixí i ipuracüexü rü jigü
iporaexêëçü na nüxü ixüçüçax i ngêma ore
i mexü, erü nüxü tajaxögü ja tóru Tupana
ja maxüçü ja guxããrü maxêxêëruü ixüçü.
Erü nüma nixí i namaxêxêëãçü i ngêma
duüçüçgü i nüxü jaxögüçü. ¹¹Rü
chanaxwaxe i cunangúexêe i ngêma ore rü
duüçüçgüçü cumu na naxauregüãçüçax.

¹²Meã cugüna nadau na taxúema cuxü
naxoxüçax naxçax i ngêma na
cungextüçüçü! Rü name nixí i wüxi i mexü
i cuaxrüçü cuixí naxçax i guxüçma i ngêma
jaxögüçü. Rü ngêmacax cunaxwaxe i mexü
i oremaã cuidexa, rü meã duüçüçgüçewewa
cumaxü, rü aixcuma nüxü cungechaü i
guxüçma i duüçüçgü, rü meã Tupanaãçü
cujaxó, rü napexewa meã cumaxü. ¹³Rü
chanaxwaxe i ngutaquexewa rü guxü i
duüçüçgüçewewa nüxü cudaumatü i
Tupanaãrü ore, rü duüçüçgüçmaã nüxü
cuixu na nhuxü nhaxüçhiga jüçü. Rü
chanaxwaxe i ngêmaãcü cunangúexêe rü
nüxü cunangúçaxüçêe i ngêma taeneëçü
nhuxmatáta ngêma changu i chamax. ¹⁴Rü
ngêmacax name nixí i aixcuma namaã
cupuracü i ngêma cuax ga Tupana cuxna
ãçü ga jexguma norü puracüçax cuxü
naxunetagu rü jema jaxögüçüãrü
ãçgacüçüçü cuxü jangögüçüçmaã cumaã
nüxü jaxuxgu na cuxna naxããçü ga jema
cuax. ¹⁵Meã naxü i guxüçma i ngêma
cumaã nüxü chixuxü, na ngêmaãcü guxü i
duüçüçgü nüxü daugüçüçax na nhuxãcü
guxü i ngunexüçüçü jexeraãcü meã
Tupanacax na cumaxüçü! ¹⁶Inaxuãe na
nhuxãcü meã cugüna cudauxü rü nhuxãcü
meã cunangúexêëçü i ngêma togü! Erü
ngêxguma meã cunaxüçgü i guxüçma, rü tá
cunajaxu i maxü i taguma gúçü rü ngêma
togü i cuxü irüçüçüçüçü rü tá ta nüxü
curüçgüçêe na nümagü rü ta
najauçgüãçüçax i ngêma maxü.

**Nhuxãcü nixí i nameçü na nüxü
ingechaüçü i ngêma jaxögüçü**

5 ¹Taguma name i cunanga i wüxi i
jatü i cuxü rüçamaëçü. Rü
narümetae nixí i meãma cunaxucüçê

nhama cunatürüü. Rü ngêma ngextüxcügü rü name nixi i meãma namaã cuidexa nhama cueneëgüxüchirüü. ²Rü jixema jaguãxgü ja ngexegü rü name nixi i meãma tûmamaã cuidexa cuexüchirüü. Rü ngëxgumarüü ta i paxügü rü name nixi i meãma namaã cuidexamare wüxi i cuejaxüchirüü, rü tama name i chixexügu namaã curixînü. ³¡Tüxü rüngüxëë ja jixema jutegüxe ega aixcuma tacü tüxü tauxgu! ⁴Notürü ngëxguma chi wüxi i jutecü ngixü nangëxmagu i ngixácügü rü exna ngítaagü, rü name nixi i nümagü ngixü narüngüxëëgü rü ngixna nanaxã i tacü i ngixü taxuxü. Erü Tupana nanaxwaxe na ngítanüxüira ngixna daugüxü na ngêmaãcü jangutanüxëëgüãxüçax ga jema naë na najaexëëxü. ⁵Notürü jixema jutexe ja tüxica irüxáüxë rü tüxü nataxúxe i tûmatanüxü, rü Tupanaxütawaxicatama ítanangüxëë i tûmaärü ngüxëë rü guxüguma woo chütacü rü ngunecü rü tajumuxë na tüxü nangüxëëxüçax. ⁶Notürü jixema jutexe ja tûmaärü ngüchaügüxicatama rüxînüxë, rü Tupanapexewa rü nhama tajuxüürü tixi. ⁷Rü ngêma nixi i ore i tá cunangüxëëxü i ngêma jaxõgüxü na nügüna nadaugüxüçax na taxüüma i chixexü naxügüxüçax rü taxüema nachiga chixri idexagüxüçax. ⁸Erü ngëxguma chi wüxie rü tama meã nüxna tadaxgu i tûmapatacüãxgü rü tûmaë rü tûmanatü, rü maneca tama aixcuma meã Tupanaãxü tajaxõ. Rü wüxi i tama jaxõxüärü jexera chixecü tixi. ⁹Rü ngëxguma chi wüxi i ngexü i jutexü naxçax íçaxgu na ngêma

jaxõgüxü ngixü rüngüxëëgüxüçax rü tanaxwaxe i 60 ja taunecüarü jexera ngixü nangëxma rü wüxitama nixi ga ngite ga ngixü jexmacü ga noxrix. ¹⁰Rü tanaxwaxe i guxüma i duüxügü ngixü nacuaxgü na wüxi i mexü üxcü na jixü. Rü tanaxwaxe i meã ngixácüxü jaexëëcü ijixi, rü meã ngipatawa duüxügüxü jaxucü ijixi, rü jaxõgüxüärü ngüxëëruü ijixi, rü daaweexüärü ngüxëëruü ijixi. Rü ngêmaãcü tanaxwaxe i guxüraüxü i mexü na naxüxü. ¹¹Notürü tama tanaxwaxe i jaxõgüxüärü puracü nixi i ngixna na nadaugüxü i wüxi i jutecü ega tama 60 wa nanguxgu ja ngirü taunecü. Erü wüxi i jutecü i pacü, rü ngëxguma ngirü ngüchaü Cristuna ngixü ixügachixëëgu, rü tá inaxwaxe na wena naxätexü. ¹²Rü duüxügü tá chixri ngichiga nidexagü, erü tama aixcuma ijangüxëë ga jema Cristumaã inaxunetaxü ga noxrix. ¹³Rü ngîma rü düxwa ngextã ijaxáuchigümare, rü náí ja i rü nagu ijarüxãüx, rü düxwa tama ipuracüchaü. Rü tama ngëmaxicatama, notürü düxwa ixoregütaax, rü ijangëxmachigü nawa i ngêma dexa i tama mexü i togüchiga, rü guxüwama nüxü ijaxu i ngêma ore i tama mexü. ¹⁴Rü ngëmaçax chanaxwaxe i ngêma jutegüxü i paxügü na wenaxärü naxätëgüxü, rü naxãcügüxü, rü mexü i napataarü daruügü na jixigüxü. Rü ngêmaãcü i ngêma duüxügü i ngichi aiexü, rü taxucürüwa chixri ngichiga nidexagü. ¹⁵Cumaã nüxü chixu i nhaã ore, erü nhuxre i jutecü rü marü nüxü irüxoe i ore i mexü rü Chatanáwe irüxü. ¹⁶Rü ngëxguma chi wüxi i ngecü i jaxõxcü rü ngixü nangëxmagu i

ngĩtanũxũ i jutecũ, rũ name nixĩ i ngĩxũ irũngũxẽ. Rũ ngẽmaãcü tãũxũtãma togũ i jaxõgũxũãrũ puracũ tá nixĩ na ngĩxna na nadaugũxũ. Rũ ngẽxguma tá nũxũ natauxcha i ngẽma togũ i jaxõgũxũ na ngĩxũ nangũxẽẽgũxũ i ngẽma jutecũ i aixcuma ngĩxũ natauxcũma i ngĩtanũxũgũ i ngĩxũ rũngũxẽẽgũxũ. ¹⁷Rũ ngẽma jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũgũ i meãma naxũgũxũ i Tupanaãrũ puracũ, rũ name nixĩ i ngẽma jaxõgũxũ aixcuma meã nũxũ nangechaũgũ rũ meã nũxũ nanaxũtanũgũ. Rũ guxũãrũ jexera tanaxwãxe i nũxũ nangechaũgũ rũ meã nũxũ nanaxũtanũgũ i ngẽma jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũgũ i meãma nũxũ ixuxũ rũ nangũxẽẽxũ i Tupanaãrũ ore i mexũ. ¹⁸Erũ Tupanaãrũ orewa rũ nhanagũrũ:

“Tama name i nũxna taxaũ i ngẽma taxũna i puracũxũ”,
nhanagũrũ. Rũ nhanagũrũ ta:

“Wũxi i puracũtanũxũ rũ tanaxwãxe i nũxũ na naxũtanũxũ i norũ puracũ”,

nhanagũrũ i ngẽma Tupanaãrũ orewa.

¹⁹Rũ ngẽxguma chi texé nũxũ ixuxgu na chixexũ naxũxũ i wũxi i jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũ, rũ tãũxũtãma tũxũ icuxĩnũ ega natauxxguma i taxre rũ ẽxna tamaẽxpũx i togũ i duũxũgũ i nũxũ daugũxũ na aixcuma chixexũ naxũxũ. ²⁰Notũrũ ngẽma jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũgũ i aixcuma pecadugu maxẽxũ, rũ name nixĩ i guxũ i jaxõgũxũpexewa cunaxucũxẽ, na guxũma i ngẽma togũ i jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũgũ rũ ta namũũẽxũcãx na naxũgũãxũ i tãcũ rũ chixexũ. ²¹Rũ nhũxma Tupanapexewa

rũ tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristupexewa rũ ngẽma dauxũcũãx i orearũ ngerũũgũ i Tupana nũxũ ngechaũgũxũpexewa, rũ cuxũ chamu na naga cuxĩnũxũ i nhaã ore i cumaã nũxũ chixuxũ. Rũ chanaxwãxe i ngẽma cumaã nũxũ chixuxũrũũ meã cunaxucũxẽ i guxũma i ngẽma jaxõgũxũ rũ nüẽtãma ega woo texé tixĩgu.

²²¡Tama cunhuxãẽ i jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũxũ na cujungucuchixẽẽxũ i wũxi i duũxũ! Notũrũ name nixĩ i noxri rũ meã nagu curũxĩnũ i ngẽma erũ ngũrũãchi tá wũxi i duũxũ i pecadu ãechaxũ cuingucuchixẽẽ, rũ cugagu tá nixĩ erũ tama icuxuãẽ. ¡Rũ meã cugũna nadau na tama pecadugu cunguxũcãx!

²³Rũ ngẽma na cungũxnecaũxũ i nhuxguacũ, rũ name nixĩ i íraruwa wĩtũne cujaxaxũ, rũ tama i dexãxicatãma. ²⁴Rũ nangẽxma i duũxũgũãrũ pecadugũ i noxtacũma ngóxũ naxũpa na Tupana nũxna cãxũ. Notũrũ nangẽxma i to i pecadugũ i duũxũgũãrũ rũ tãũxũtãma nangõx nhũxmatãta naãneãrũ guxwa nanguxgu rũ Tupana tũxna icagũgu. ²⁵Rũ ngẽxgumarũũ ta nangẽxma i duũxũgũãrũ puracũgũ i mexũ i Tupanacãx naxũgũxũ i nhũxma marũ nũxũ idauxũ. Rũ nangẽxma ta i puracũgũ i mexũ i nhũxma tama nũxũ idauxũ notũrũ jixcũra tá nũxũ idaugũãmaxũ.

6 ¹Guxãma ja jĩxema jaxõgũxe rũ ixããrũ coriãxẽ, rũ tanaxwãxe i tũmaãrũ corixũ tangechaũ na ngẽmaãcü taxucũrũwa texé Tupanachiga rũ tórũ ngũxẽẽtaechiga chixri idexaxũcãx. ²Rũ ngẽxguma chi wũxi ja duũxẽ ja

Tupanaãxú jaxóxē rü wüxi i cori i tûmarüü jaxóxûmaã tacoriãxgu, rü tama tanaxwaxe i ngêma na tûmaêneē jîxûçax nüxü tarüxo na nüxü tangechaüxü i tûmaärü cori. Notürü tanaxwaxe i jexeraäcü meã nüxü tapuracü erü tûmaärü cori i nüxü tarüngüxêxü i tûmarüü jaxóxü nixî rü tûmaêneē i Tupana nüxü ngechaüxü nixî. Pa Timóteux, chanaxwaxe i meãma cunangüxêē i ngêma ore i cumaã nüxü chixuxü, rü guxüma i jaxögüxüpexewa nüxü cuixu.

**Tupanaärü ore rü aixcuma
tüxü name**

³Rü cumaã nüxü chixu rü nangêxma i duüxügü i namaã nguxêtaegüxü i ngêma nguxêtae i tama namaã wüxiguxü i tórü nguxêtae, rü tama namaã wüxiguxü i tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristuarü nguxêtae i mexü, rü tama namaã wüxiguxü i ngêma nguxêtae i Tupanaärü orewa ngóxü. ⁴Rü cumaã nüxü chixu rü jixema ngêmaäcü nguxêtaexe rü tügü ticuaxüü rü taxuüma tacuax. Rü ngêmacax ngêxüriüxümare i dexa rü naxçax tachoxügwaxe, rü tama texéga taxînúchaü, rü düxwa nhama tídaawexüü tixî namaã i ngêma tûmacüma. Rü ngêmagagu rü taxauxächiwaxe, rü tanuxwaxe, rü togümaã taguxchiga, rü taxüxeaxüma tajaxô. ⁵Rü ngêmaäcü i ngêma duüxügü i chixêägüxü, rü nügümaã nanuêêcha, rü tama nüxü nacuaxgü i ngêma ore i aixcuma ixîxü, rü nagu narüxînüē rü Tupanaärü orewa nixî i dîeru ngîxü najauxgüxü. ⁶Rü aixcuma nixî i

Tupanaärü orewa nüxü ijarüngaüxü i taxüma i mexü, notürü ngêma mexü rü tûmacaxicatama nixî ja jixema namaã taãägüxe i ngêma marü tüxü ngêxmaxü. ⁷Rü jixema rü jexguma noxri ixîraegu, rü ngearü jemaxüãxêmaã tabue i nhama i naãnewa. Rü ngêxguma ijuxgu rü taxucürüwa tajange i tórü ngêmaxügü. ⁸Notürü ngêxguma tüxü nangêxmagu i taxchiru rü tórü ðna rü name nixî i ngêmamaãtama tataãägü. ⁹Notürü ngêma duüxügü i dîeruãxgüchaüxü, rü tama jaxna namaã naxînüē i ngêxguma ngêma dîeruarü ngúchaü nüxü poragu. Rü ngêmacax nagu naji i muxüma i ngúchaügü i taxuwama mexü i chixexüwa nagagüxü, rü ngêmacax düxwa i ngêma duüxügü rü poraäcü nachixe rü norü guxümaãma inajarütauxe. ¹⁰Erü ngêma na dîeruguma na rüxînüxü rü ngêma nixî i guxüma i chixexügüarü ügü. Rü nangêxma i nhuxe i duüxügü i Tupanaärü orexü ítaxü erü dîeruguma narüxînüē. Rü ngêmacax poraäcü nügü nangechaügüxêē rü nügüxü nananguxêägü.

Tupanaãxü jaxögüamaxüchiga

¹¹Notürü cumax, Pa Timóteux, rü wüxi ja jatü ja Tupanaärüxüchi cuixî. ¡Rü ngêmacax nüxna ixügachi i guxüma i ngêma chixexü! ¡Rü meã Tupanapexewa namaxü, rü norü ngúchaü naxü, rü meã nüxü jaxô, rü nüxü nangechaü i guxüma i duüxügü, rü jaxna namaã naxînü, rü tama cugü icuaxüüçuraxü i cuãêwa! ¹²¡Cugü naporaxêē na meã cujaxôomaxüçax rü cunaxüamaxüçax i Tupanaärü puracü

ega woo tacü rü guxchaxü cuxü üpetügux! ¡Rü cugüna nadau na taguma cuxna na ijanataxuxüçax i maxü i taguma gúxü! Jerü jema maxüçax nixi ga noxri Tupana cuxü jaxuxü ga jexguma muxüma ga duüxügüpeçewa nüxü cuixuxgu na nhuxäcü Ngechuchu ja Cristuaxü na cujaxöxü. ¹³⁻¹⁴Rü nhuxma Pa Timúteux, rü napexewa ja Tupana ja guxäxüma maxëxëcë, rü napexewa ja Ngechuchu ja Cristu ga äëxgacü ga Piratumaä nüxü ixucü ga nhuxäcü Nanatü ja Tupanaäxü na jaxöxü, rü cuxü chamu na naga cuxinüxü i ngëma ore i cumaä nüxü chixuxü. Rü tama chanaxwaxe i cunaxüchicüü i ngëma ore, na taxüema texé tacüçax cuxü oregüxüçax rü chixri cuchiga idexaxüçax. Rü chanaxwaxe i ngëmaäcü meä cunaxü nhuxmatáta ínangu ja tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu. ¹⁵Erü ngëma ngunexü i Tupana nagu naxwaxexügu rü tá Cristuxü nangoxëë. Erü nüxícatama Tupana nixi, rü nüma nixi i aixcuma mecü jiixü rü guxüétüwama nangëxmaxü. Rü guxü i äëxgacügüarü Äëxgacü jiixü, rü guxü i corigüarü Cori jiixü. ¹⁶Rü nüxícatama nixi na taguma najuxü. Rü nüma rü poraäcü ínangóonexüwa namaxü, rü taxucürüwa texé ngëma ngóonexüna tangaicama. Taguma wüxi i duüxü nüxü nadau, rü taxuacüma texé nüxü tadau. Nüma rü guxüguma naporaxüchi rü taguma inajarüxo na Äëxgacü jiixü. Rü ngëmaçax tanaxwaxe i guxäma nüxü ticuaxüügüecha. Rü ngëmaäcü jiixü. ¹⁷Rü jíxema tüxü nangëxmagüxe i muxüma i tümaärü dïëru i nhama i naänewa, rü tümamaä nüxü ixu na tama

ngëmamaä tügü ticuaxüügüxüçax rü tama nagu tarüxínüëxüçax na ngëma tümaärü dïëruwa nüxü itajangaugüxü i tümaärü maxü. Erü ngëma dïëru rü paxa tá nagux. Notürü narümemaë nixi i Tupanagu tarüxínüë, erü jimawa nixi i nüxü itajangaugüxü i tümaärü maxü. Rü nüma nixi i poraäcü tüxna naxäaxü i guxüma i tacü i inaxwaxexü na itaäëgüxüçax. ¹⁸¡Rü namaä nüxü ixu i ngëma muärü dïëruäxgüxü, rü name na ngëmamaä mexü naxügüxüçax rü togü i duüxügüxü nangüxëëgüxüçax! Rü ngëmaäcü tá namu i norü ü i mexü i Tupanapexewa. Rü tanaxwaxe i nümagü i muärü dïëruäxgüxü rü na ínamemaregüxü na togüna naxäaxü rü namaä nangauxü i ngëma norü ngëmaxügü. ¹⁹Rü ngëmaäcü tá nüxü nangëxma i norü mexügü i dauxügüxü i naänewa, rü tá nanajauxgü i ngëma maxü i aixcuma ixixü.

**Pauru rü Timúteuxü namu,
rü jemaäcü inajacuaxëë
ga norü popera**

²⁰Pa Timúteux, ¡meä namaä nangüxëëtae i guxüma i ngëma ore i cuxü chamuxü! Rü tama name na icurüxínüxü i nhama i naänecüäxärü dexagümare i taxuwama mexü rü ngëma ore i doramare ixixü i duüxügü nüxü ixugügünetaxü na ore i nawa nüxü icuáxü jiixü. ²¹Erü nhuxre i nümagü i ngëma noxrütama cuaxgu íxü, rü düxwa ngëmagagu Tupanana nixígachi. Rü chanaxwaxe i Tupana meä pexü narüngüxëë.

*Rü nuäma pexna,
Pauru*

NORÛ TAXRE GA POPERA GA TIMÚTEUCAÇ NAXÛMATÛXÛ GA PAURU

TimúteuxÛ narúmoxe ga Pauru

1 ¹Pa Timúteux, chama i Pauru nixĩ i cuxçax chanaxumatuxũ i nhaã popera. Rũ choxũ nixĩ ga namuxũ ga Ngechuchu ja Cristu, jerũ jemaãcü nanaxwaxe ga Tupana. Rũ nüma choxũ namu na nüxũ chixuxũcax na nhuxãcü tüxũ nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ, ega aixcuma Ngechuchu ja Cristuaxũ jaxõgũ. ²Cuxũ changechaũ, Pa Chaune, Pa Timúteux. Rũ chanaxwaxe ja Tanatũ ja Tupana rũ Ngechuchu ja Cristu ja tórũ Cori na cuxũ nangũẽẽgũxũ rũ nüxũ cungechaũtũmũũgũxũ rũ cuxũ nataãẽẽgũxũ.

Tama name i taxãne na Cristuchigaxũ ixuxũ

³Guxũguma i chũtacũ rũ ngunecũ rũ cuxna chacuaxãchixũ i chorũ jumuxẽwa, rũ poraãcü cuxçax moxẽ Tupanana chaxã. Rũ nüxũ nixĩ i chapuracũxũ i mexũ i chauãemaã, jexgumarũũ ga nuxcũmaxũgũxũ ga chorũ oxigũ naxũgũxũrũũ. ⁴Chama rũ nüxna

chacuaxãchi ga na nhuxãcü poraãcü chauççax cungechaũxũ rũ chauççax cuxaxuxũ ga jexguma cuxna íchixũxgu. Rũ wenaxãrũ cuxũ chadauxchaũ na aixcuma chataãẽxũcax. ⁵Erũ nüxna chacuaxãchi na nhuxãcü meã aixcuma Tupanaãxũ cujaxõxũ. Rũ curũ noxẽ ga Roĩ rũ cue ga Euníchia rũ tũxira aixcuma meã Tupanaãxũ tajaxõgũ rũ nüxũ chacuax i cuma rũ ta na meãma nüxũ cujaxõxũ. ⁶Rũ ngẽmacax cuxna nüxũ chacuaxãchixẽẽ na cugũ cuporaxẽẽxũ na jexeraãcü cunaxũamaxũcax i ngẽma Tupanaãrũ puracũ ga naxçax cuxna naxããxũ ga cuax ga jexguma noxri cuxũ chingõgũãcũma cumaã chajumuxẽgu. ⁷Erũ ngẽma Naãẽ i Üünexũ i Tupana tũxna ãxũ rũ tama nanaxwaxe na imuũẽxũ, notũrũ tüxũ naporaexẽẽ na aixcuma duũxũgũxũ ingechaũgũxũcax rũ meã jigũmaã icuãxũcax. ⁸Rũ tama chanaxwaxe na cuxãnexũ na nüxũ cuixuxũ i nachiga ja tórũ Cori. Rũ ngẽxgumarũũ ta tama chanaxwaxe i chauççax cuxãne i ngẽma na chapocuxũ naxçax i Tupanaãrũ ore. Rũ name nixĩ i

jaxna namaã cuxĩnũ i ngẽma ngúxũ i cuxçax ínguxũ nagagu i ngẽma ore i mexũ i nũxũ cuixuxũ. Rũ Tupana tá cuxũ naporaxẽẽ. ⁹⁻¹⁰Rũ Tupana tũxũ namaxẽxẽẽ rũ tũxũ nidexechi na naxçaxicatama imaxẽxũçax. Notürũ tama ãacũ rũ mexũ na ixũxũgagu nixĩ ga jemaãcũ tamaã namecũmaxũ ga Tupana. Notürũ jemaãcũ tũxũ narũngũxẽẽ jerũ woetama jema nixĩ ga nanaxwaxexũ jerũ Ngechuchu ja Cristugagu tũxũ nangechaũ. Rũ nũma ja Tupana ga tautama naãne ìxgumama tũxũ ngechaũcũ, rũ jexguma ínguxgu ga tórũ maxẽxẽẽruũ ga Ngechuchu ja Cristu, rũ jexguma nixĩ ga Tupana tũxũ nũxũ dauxẽẽxũ na nhuxãcũ poraãcũ tũxũ nangechaũxũ. Rũ nũma ga Cristu nixĩ ga íjanaxoxẽẽãxũ na íjuxuchixũ jerũ nũma rũ juwa ínarũda rũ wena namaxũ. Rũ norũ orewa tũxũ nũxũ nacuxãxẽẽ na jixema rũ ta tũxũ nangẽxmaxũ i ngẽma maxũ i taguma gúxũ ega nũxũ jaxõxgu. ¹¹Rũ Tupana choxũ ningucuchixẽẽ na nũxũ chixuxũçax i ngẽma norũ ore i mexũ. Rũ choxũ namu na ngẽma oremaã chanangúxexẽẽxũçax i duũxũgũ i guxũwama. ¹²Rũ ngẽmacax nixĩ i poraãcũ ngúxũ chingexũ rũ chapocuxũ i nhuxmax. Notürũ tama naxçax chaxãne i ngẽma, erũ chama nũxũ chacuxax na texeãxũ çajaxõxũ. Rũ nũxũ chacuxax na naporaxũ i nũma na nũxna nadauxũçax i ngẽma puracũ i choxna naxãxũ rũ namaã inacuãxũçax i chauãẽ i guxũgutãma nhuxmatãta ngẽma ngunexũ i nagu wena núma naxũxũ. ¹³Rũ chanaxwaxẽe i meãma nagu cuixũ i ngẽma nguxẽẽtae i mexũ ga chauxũtawã naxçax cungúxũ. Rũ name

nixĩ i meã nũxũ çujaxõõma ja Ngechuchu ja Cristu rũ meã nũxũ cungechaũ i guxũma i duũxũgũ, erũ Cristuarũ duũxũ cuixĩ. ¹⁴Rũ name nixĩ i Tupanaãẽ i Üünexũ i tawã maxũxũãrũ ngũxẽẽmaã ícunapoxũ i ngẽma nguxẽẽtae i mexũ i Tupana cuxna ãxũ. ¹⁵Cuma marũ nũxũ cucuxax rũ guxũma ga jema jaxõgũxũ ga Áchiaarũ naãnewã ne ìxũ rũ marũ choxna naxĩgũ. Rũ jematanũwa najexma ga Figueru rũ Ermõquene. ¹⁶Onesíferu rũ muẽxpũxcũna choxũ nataãẽxẽẽ, rũ tama chauxçax naxãne i ngẽma na chapocuxũ. Rũ ngẽmacax chanaxwaxẽe i tórũ Coriaxũ nangechaũtũmũũgũ i guxũma i natanũxũgũ. ¹⁷Rũ jexguma noxritama Romawã nanguxgu ga nũmax, rũ chauxçax nadauecha rũ nhuxmata choxũ íjangau. ¹⁸Cuma meãma nũxũ cucuxax ga nhuxãcũ tũxũ na nangũxẽẽxũ ga Onesíferu ga Epéchiuarũ íãnewã. Rũ ngẽmacax chorũ jumuxẽwã naxçax íchaca na Tupanaãxũ nangechaũtũmũũxũçax i ngẽxguma wena nhama i naãnewã naxũxgu ja tórũ Cori ja Ngechuchu.

Ngechuchu ja Cristuarũ puracũtanũxũ i mexũchiga

2 ¹Rũ nhuxma, Pa Chaune, Pa Timóteux, ãrũ cugũ naporaxẽẽ namaã i ngẽma pora i Ngechuchu ja Cristu cuxna ãxũ! ²Jema ore ga chauxũtawã nũxũ cuxĩnũxũ ga jexguma muxũma ga duũxũgũpexewã nũxũ chixuxgu, rũ chanaxwaxẽe i nhuxma cuxi ngẽma oremaã cunangúxexẽẽ i togũ i jatũgũ i meã naãẽxũ cuaxgũxũ na nũxĩ togũxũ nangúxexẽẽxũçax namaã i ngẽma

ore. ³Rü tama name i naxçax cumuũ na Ngechuchu ja Cristuarü oregagu ngúxũ cuingexũ. Notürü cunaxwaxe i namaã cupora nhama wüxi i mexũ i norü churararüü. ⁴Rü wüxi i duũxũ i churarawa ngëxmaxũ, rü taxucürüwama to i puracü i tama churaraarü ixĩxũgu narüxinü. Notürü ngëma norü ãëxgacü nagu namuxũ i puracügu nixĩ i naxĩnũxũ na ngëmaãcü norü ãëxgacüxũ nataãëxëxũçax. ⁵Rü ngëxgumarüü ta wüxi i duũxũ i wüxi i cuxgütaexũwa nügü ingucuchixëxũ, rü taxuacüma nanajaxu i norü ãmare ega chixri nacuxgütaegu rü tama ngëma cuxgütaearü ãëxgacüga naxĩnügu. ⁶Rü texé ja naãnewa puracüxe rü name nixĩ i tüxira tanajaxu i tümanetüarü o. ⁷Rü guxũguma nagu rüxinü i nhaã ore i cumaã nüxũ chixuxũ! Rü nüma ja Cori ja Ngechuchu tá cumaã inananguxũxëë i guxũma na nüma nanaxwaxexũãcüma cunaxüxũçax i ngëma puracü. ⁸Rü nüxna nacuxãchi ja Ngechuchu ja Cristu ja Dawitanüxũ ga guma juwa írüdacü! Rü jimachiga nixĩ i ngëma ore i mexũ i duũxũgümaã nüxũ chixuxũ. ⁹Rü ngëma oregagu nixĩ i ngúxũ na chingexũ rü nhama wüxi i máëtaxürüü núma pocupataũwa curëtimaã chichotaxũ. Notürü Tupanaärü ore i mexũ, rü guxũwama nanguama rü taxucürüwama texé tajachota. ¹⁰Rü ngëmacax jaxna namaã chaxĩnü i ngëma ngúxũ i chingexũ naxçax i ngëma duũxũgü i Tupana idexechixũ. Erü chanaxwaxe i nümagü rü ta Ngechuchu ja Cristuaxũ najaxögü, rü ngëmaãcü na najauxgüãxũçax i maxũ i mexũ i taguma gúxũ. ¹¹Rü pemaã nüxũ chixuxchaũ i

wüxi i ore i aixcuma ixĩxũ. Rü ngëxguma Cristu juxürüü norü orecax ijuegu, rü naxrüü tá ta wena tamaxë na nüma íngëxmaxũwa íngëxmagüxũçax. ¹²Rü ngëxguma nhama i naãnewa jaxna namaã ixĩnüëgu ega ngúxũ íngëxgu, rü dauxũguxũ i naãnewa rü wüxigu namaã ãëxgacü tá tixĩgü. Rü ngëxguma tama Cristuxũ icuáxchaũgu i nhama i naãnewa, rü nüma rü tãũxütáma tüxũ nacuáxchaũ i dauxũguxũ i naãnewa. ¹³Notürü woo nhuxgacü i jixema rü tama aixcuma naxüxgu i ngëma Tupanamaã ixunetaxũ, notürü nüma ja Tupana rü guxũguma najanguxëë i ngëma tamaã inaxunetaxũ, erü taxuacüma nügütama nawomüxëë.

Wüxi i mexũ i puracütanüxũ i Tupana namaã taãëxũchiga

¹⁴Rü ngëma jaxögüxũ i cuxütawa ngëxmagüxũ, rü name nixĩ i Tupanaégagu nüxna nüxũ cucuxãchixëë na tama nuxcümáxũgüxũ i ore i taxuwama mexũçax nügümaã na japoragatanücüxũçax. Erü ngëma rü wüxi i chixexũ nixĩ, rü nanachixëãëxëë i ngëma duũxũgü i nüxũ ínüëxũ. ¹⁵Rü cugü naporaxëë na meã cunaxüxũçax i Tupanaärü puracü na nüma cumaã nataãëxũçax i ngëxguma napëxewa cunguxgux! Erü tama cunaxwaxe i çacüçax nüxũ cuxãne i ngëxguma nüma cuxna nacaxgu i curü puracüchiga. ¡Rü ngëmacax cunaxwaxe i aixcuma meã namaã cungüexëëtae i ngëma ore i mexũ i aixcuma ixĩxũ! ¹⁶Rü nüxũ rüxo i nhama i naãnecüãxãrü dexagümare i taxuwama mexũ! Erü ngëma duũxũgü i ngëma dexagümaregu íxũ, rü guxũguma

jexeraãcü chixexũgu naji. ¹⁷Rü ngẽma norü nguxẽẽtae i ngẽma duũxũgü, rü nhama wüxi i ðaaweane i tüxũ ðjmachixẽẽxũrũü nixĩ. Rü jema nixĩ ga nüxũ ngupetũxũ ga Imenéu rü Firetu. ¹⁸Jerü nidoragũmare ga nüxũ na jaxugũexũ rü marü na nangupetũxũ i juetaarü dachiga. Rü jemaãcü nanawomüxẽẽgü ga nhuxre ga duũxũgü na tama noxrirũü jaxõgũãxũcãx i Tupanaãrü ore. ¹⁹Notürü Tupanaãrü ore rü taguma inajarũxo rü taguma naxũchicũü. Rü ngẽma norü orewa rü nhanagürü:

“Tórü Cori ja Tupana nüxũ nacuaç i texé tixĩ ja norü duũxũgü ixĩgũxe. Rü guxãma ja jixema nüxũ ixuxe na Ngechuchu ja Cristu rü tũmaãrü Cori jiĩxũ, rü name nixĩ i nüxna tixĩgachi i guxũma i chixexũ”,

nhanagürü i ngẽma norü orewa. ²⁰Wüxi i duũxũ i dũeruãxũchixũ rü napatawa nangẽxma i poratu i uirunaxcãç rü dũerumünaxcãç. Rü nangẽxma ta i poratu i naĩnaxcãç rü waixũmünaxcãç. Rü ngẽma poratu i uirunaxcãç rü dũerumünaxcãç rü mexũ i norü õnacãç nixĩ. Notürü ngẽma poratu i naĩnaxcãç rü waixũmünaxcãç rü guxchirechixũ nixĩ. ²¹Rü ngẽxguma wüxi i jaxõxũ naxwãxegu na aixcuma mexũ i Tupanaãrü puracũtanũxũ na jiĩxũ, rü name nixĩ i nüxna nixũgachi i guxũma i chixexũ. Rü ngẽxguma tá nixĩ i Tupanapexewa aixcuma naxũünexũ na naxũãxũcãç i nagũxũraũxũ i puracũ i Tupana namaã nüxũ ixuxũ. ²²¡Nüxũ rũxo i guxũma i ngẽma chixexũ i ngextjũcũgü nagu rũxĩnũẽxũ! ¡Rü meã

Tupanapexewa namaã rü aixcuma nüxũ jaxõ! ¡Rü nüxũ nangechaũ i guxũma i duũxũgü, rü táũ i namaã cunuxũ! Rü ngẽmaãcü chanaxwãxe i cumaxũ wũxigu namaã i guxũma i ngẽma duũxũgü i ngearü pecaduãxãcũma Tupanamaã jumuxẽgũxũ. ²³Rü tama name i icurũxĩnũ i ngẽma dexagü i taxuwama mexũ. Erü ngẽma dexagũgagu rü dũxwa nũgũchi naxaie i duũxũgü. ²⁴Rü wüxi i Tupanaãrü puracũtanũxũ rü tama name na namũcũchi naxaixũ. Notürü name nixĩ i guxũma i duũxũgũmaã namecũma. Rü nanaxwãxe i jaxna namaã naxĩnũãcũma meã duũxũgũxũ nangũexẽe i Tupanaãrü ore. ²⁵⁻²⁶Rü wüxi i Tupanaãrü puracũtanũxũ rü nanaxwãxe i jaxna namaã naxĩnũãcũma meã najaxucũxẽ i ngẽma duũxũgü i tama irũxĩnũẽchaũxũ. Rü nanaxwãxe i ngẽmaãcü ínangũxẽe na Tupana nüxũ rũngũxẽẽxũ i ngẽma duũxũgü na nüxũ naxoexũcãç i norü chixexũ rü nüxũ nacuaçgũxũcãç i ngẽma ore i aixcuma ixĩxũ. Erü Tupana nanaxwãxe na naxuãẽgũxũ i ngẽma duũxũgü rü nawa ínangũxũxũ i ngẽma chixexũ i ngõxo i Chataná nagu najixẽẽxũ na noxrũtama ngũchaũ namaã naxũxũcãç.

Nuxãcü tá nixĩ i duũxũgü i ngẽxguma nagũxchaũgu i naãne

3 ¹Rü chanaxwãxe i nüxũ cucuaç rü ngẽxguma nagũxchaũgu i naãne rü tá nangẽxma i ãcũmaxũgü rü guxchaxũgü naxcãç i duũxũgü. ²Rü duũxũgü tá nũgũguxicatama narũxĩnũẽ, rü norü dũeruguama tá narũxĩnũẽ, rü tá nũgü ínaruĩtagü, rü ngẽmaãcü

tāuxūtáma nūxū nacuaxgüchaũ i togü i duũxügü i tama naxrũ taarü dīeruaxgüxũ. Rũ chixri Tupanachiga tá nidexagü, rũ tāuxūtáma nanatüga rũ naēga naxĩnũechaũ. Rũ tāuxūtáma moxē inaxā i ngēxguma Tupana nūxū rüngüxēēgu, rũ ngēmaācü tāuxūtáma nūxū nacuaxgüchaũ i Tupanaārü ore. ³Rũ tāuxūtáma nagu narüxĩnũē i togü i duũxügüxũ na nangechaũgüxũ, rũ tāuxūtáma nūxū nangechaũtümüügü. Rũ tá naxoregütaaxgü, rũ tāuxūtáma nügü naporaexēē na jaxna namaã naxĩnũexücax i naxũneārü ngüchaũgü. Rũ tá nichixecüma, rũ tá nachi naxaie i guxüma i tacü i mexü. ⁴Rũ duũxügüechitawaxegüxũ tá nixĩgü, rũ nuēwaxexũ tá nixĩgü, rũ nügü icuaxüügüxũ tá nixĩgü. Rũ tá norü ngüchaũcaxama nadaugü, rũ tāuxūtáma Tupanaxũ nacuaxgüchaũ. ⁵Rũ tá nügü najaxögüxüchinetaxēē notürü ngēma norü chixexũ i naxügüxüwa tá nangoxoma na tama aixcuma jaxögüaxũ i ngēma ore i mexü. Rũ ngēma duũxügü i ngēmaācü maxēxũ, rũ tama name i namaã cuxāmücü rũ natanügu cuxā. ⁶⁻⁷Erü ngēma duũxügütanüwa nangēxmagü i nümaxũ i duũxügü i ĩpatagu ichocuetanüxũ. Rũ norü ngüxēētaemaã najawomüxēēgü i ngēma ngexũgü i ngēma ngēxmagüxũ i tama naāēxũ icuaxũ rũ ipecaduaxgüxũ. Rũ ngēma ngexũgü, rũ norü ngüchaũgütama rũ chixexüwa nanagagü, rũ ngēmacax woo guxüguma nangüegü notürü taguma aixcuma nūxū nacuaxgü i ngēma ore i aixcuma ixĩxũ. ⁸Rũ ngēma duũxügü i chixexümaã ngüxēētaegüxũ, rũ chixexüguxicatama

narüxĩnũē, rũ tama aixcuma najaxögü i Tupanaārü ore. Rũ nachi naxaie i ngēma ore i aixcuma ixĩxũ, naxrũ ga jema juũxügü ga Jane rũ Jābre ga tama Muĩsēga ĩnũechaũxũ. ⁹Notürü ngēma togü i duũxügü rũ tāuxūtáma poraācü nūxū najaxögü i ngēma chixexümaã ngüxēētaegüxũ. Erü guxüwama i duũxügü rũ tá nūxū nicuaxächitanü na ngēāēgümarexũ jixĩgüxũ jema taxre ga tama Muĩsēga ĩnũechaũxürüü.

**Pauro rü inajacuaxēē na
Timúteuna naxāgaxũ**

¹⁰⁻¹¹Notürü cumax, Pa Timúteux, marü nūxū cucuax ga nhuxācü meã na chanangüexēēxũ ga duũxügü, rũ nhuxācü meã chamaxüxũ, rũ nhuxācü nagu charüxĩnũxũ, rũ nhuxācü meã chajaxöxũ, rũ nhuxācü nūxũ changechaũxũ rũ jaxna namaã chaxĩnũxũ ga duũxügü, rũ nhuxācü nūxũ chixuamaxũ ga Tupanaārü ore woo duũxügü choxũ imaxgüchaũgu rũ ngüxũ chingexgu. Rũ nūxū cucuax ga tacü choxũ na üpetüxũ ga Átioquíawa rũ Icünüwa rũ Ristawa, rũ nhuxācü choxũ na jamaxgüchaũxũ ga duũxügü rũ ngüxũ chingexũ. Notürü tóri Cori ja Tupana choxũ narüngüxēē na tama choxũ jamaxgüxüchixücax. ¹²Rũ aixcuma cumaã nūxũ chixu rũ guxāma ja jixema naxwaxegüe na Ngechuchu ja Cristucax tamaxēxũ, rũ togü tá tümachi naxaie rũ chixri tá tümamaã nachopetü. ¹³Notürü ngēma duũxügü i chixecümagüxũ rũ ngēma duũxügü i idorataaxgüxũ rũ jexeraxũ i chixexügu tá naji. Erü Chataná marü najawomüxēēgü, rũ ngēmacax nüxĩ

togũxĩ nawomũxẽẽgũ. ¹⁴Notĩrũ i cuma rũ name nixĩ i guxũguma meã nagu cuixũ i guxũma i ngẽma ore i marũ cungũxũ. Erũ cumatama rũ nũxũ cucuax na aixcuma jĩixũ i ngẽma ore, rũ nũxũ cucuax na texégũ tixĩgũxũ ga guxema namaã cuxũ nguxẽẽgũxe. ¹⁵Rũ cuma nũxũ cucuax rũ cubuxgumamatama nawa cungux i ngẽma Tupanaãrũ ore i iũnecxũ. Rũ ngẽmawa cunajaxu i cuax na nũxũ cucuáxũcax i nhuxãcũ tũxũ na nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gũxũ ega Ngechuchu ja Cristuaxũ jaxõgũgu. ¹⁶Rũ guxũma i Tupanaãrũ ore i iũmatũxũ rũ nũgũãẽwatama nanajaxu ga Tupana. Rũ ngẽma ore rũ name na duũxũgũxũ namaã ingũxẽẽxũ, rũ namaã jaxucuxẽgũxũ rũ namaã ijanawexãchixẽẽgũxũ, rũ namaã nangũxẽẽxũ na meã Tupanapexewa namaxẽxũcax. ¹⁷Rũ ngẽmaãcũ i ngẽma ore rũ tũxũ narũngũxẽẽ ja jĩxema Tupanaãrũ ixĩxẽ, na meã nũxũ tacuáxũcax i ngẽma Tupana naxwaxexũ rũ itamemarexũ na tanaxũxũcax i nagũxũraũxũ i puracũ i Tupana tũmamaã nũxũ ixuxũ.

4 ¹⁻²Rũ nũma ja Ngechuchu ja Cristu ja nũma tá ũcũ na nũxũ jacagũxũcax i ngẽma duũxũgũ i maxẽxũ rũ ngẽma marũ juechirẽxũ, rũ jimapexewa rũ Tupanapexewa cuxũ chamu na nũxũ cuixuxũcax i ngẽma ore i mexũ. Rũ ngẽxguma cuxũ jatauxchaãchigu rũ woo cuxũ naguxchagu, rũ chanaxwaxe i nũxũ cuixuama i ngẽma ore. Rũ ngẽmaãcũ chanaxwaxe na icujanawexãchixẽẽgũxũ rũ meã cujaxucuxẽgũxũ rũ nũxũ cunangũchaũxẽẽxũ i duũxũgũ. Rũ name nixĩ i jaxna namaã cuxĩnũãcũma meã

cunangũxẽẽ. ³Erũ jixcũra i duũxũgũ rũ tãũxũtãma nũxũ naxĩnũẽchaũ i ngẽma nguxẽẽtae i mexũ. Erũ ngẽma duũxũgũ rũ nichixecũma. Rũ ngẽmacax naxcax nadaugũ i norũ ngũxẽẽruũgũ i nũma nanaxwaxegũxũãcũma nangũxẽẽxũ. ⁴Rũ tãũxũtãma nũxũ naxĩnũẽchaũ i Tupanaãrũ ore i aixcuma ixĩxũ. Erũ nũxũ najaxõgũ i ngẽma ore i doramare ixĩxũ rũ ngẽmaguama narũxĩnũẽ. ⁵Notĩrũ cuma rũ meã cugũna nadau, rũ ínaxuãẽ, rũ namaã napora ega ngũxũ cuxũ ũpetũgu! jRũ nũxũ ixuama i ore i mexũ i tũxũ maxẽxẽẽxũ, rũ meã janguxẽẽ i ngẽma puracũ i Tupana cuxna ãxũ! ⁶Tãũxũtãma muxũ i ngunexũ nhama i naãnewa changẽxma erũ marũ choxũ ningaica na Tupanaãrũ puracũ chaxũxũgagu chajuxũ rũ choxũ na jamaxgũxũ i duũxũgũ. ⁷Rũ chama rũ marũ guxũwama nũxũ chixuchigũ rũ íchajapoxũchigũ ga Tupanaãrũ ore i mexũ ga woo jemacax duũxũgũ chauchi na aieuxũ. Rũ guxũguma aixcuma Tupanacax chamaxãma rũ nũxũ chajaxõõma. Rũ nhuxma rũ marũ nawa nangu na chajuxũ. ⁸Rũ nhuxma rũ marũ Tupana choxũ namaã nanguxũ i ngẽma ãmare i mexẽchixũ ja tórũ Cori ja Ngechuchu ja ãẽxgacũ ja mecũ tá choxna ãxũ i ngẽxguma wenaxãrũ nhama i naãnewa naxũxgu. Rũ tãũxũtãma chaxica choxna nanaxã i ngẽma ãmare, notĩrũ tá tũxna nanaxã ja guxãma ja jĩxema tũmaãrũ ngũchaũmaã ínanguxẽẽgũxe na wenaxãrũ nũma naxũxũ.

Timúteuxũ naxucuxẽ ga Pauru

⁹Cumaã nũxũ chixu rũ chanaxwaxe i paxa nuã cuxũ, rũ choxũ ícujadau.

¹⁰Dema rũ nhama i naãneãrũ

ngêmaxũgu naxĩnũxũgagu choxna nixũ rü ããne ga Techarónicawa naxũ. Rü Cresête rü Gárataanewa naxũ, rü Titu i Darmáchiaanewa. ¹¹Rü Lucaxicatama nixĩ i nhũxma chauxũtawa ngêxmaxũ. Rü chanaxwaxe i naxçax cudau i Marcu na nuã cunagaxũçax. Erü nüma rü chauçax name na choxũ na nangũxêêxũ i nhaã puracüwa. ¹²Rü Tíquicu rü ããne i Epêchiuwa chanamu. ¹³Ngêxguma nuã cuxũxgu rü nuã nange i chorü dejuxũchiru ga ããne i Truádewa ngêxmaxũ ga Cárputatawa chatáxũ! Rü chanaxwaxe i nuã cunana i chorü poperagü. Rü guxũãrũ jexera chanaxwaxe i nuã cunana i ngêma chorü poperagü i idixgüpútaxũ. ¹⁴Alejãdru i cobrenaxçax i buetarearü üwa puracüxũ rü poraãcü chixri chamaã naxüpetü. Notürü Tupana nüxũ nacuax i nhuxãcü tá na napocuãxũ naxçax ga jema chixexũ ga chamaã naxüxũ. ¹⁵Meã cugüna nadau na tama chixexũ cumaã naxüxũçax! Erü poraãcüxũchima nachi naxai i Tupanaãrũ ore i mexũ. ¹⁶Jexguma noxrixũchima ãêxgacügüpexewa chaugüétüwa chidexagu rü taxúema choxũ tarüngũxêê. Guxũma choxna nibuxmü. Notürü tama chanaxwaxe i Tupana nagu narüxinü i ngêma. ¹⁷Notürü tórü Cori choxũ naporaxêê rü choxũ narüngũxêê na choxũ natauxchaxũçax

na nüxũ chixuxũçax ga norü ore i mexũ i tüxũ maxêxêêxũ. Rü jemaãcü guxũma ga jema duũxũgü ga tama jaxögüxũ ga jéma jexmagüxũ rü nüxũ naxĩnüê ga jema ore. Rü jemaãcü tórü Cori ja Ngechuchu choxũ ínanguxuchixêê ga jexguma taxũ ga ãücümaxüwa chajexmagu. ¹⁸Rü nüma ja tórü Cori tá choxũ ínanguxuchixêê nawa i guxũma i chixexũgü. Rü tá choxna nadau na ngextá ãêxgacü íjixũwa choxũ nagaxũçax. Rü tanaxwaxe i guxũguma nüxũ ticuaxũgü. Rü ngêmaãcü jixũ.

**Pauru rü wenaxãrũ Timúteuxũ
narüimoxê rü naxçax ínaca na
Cori ja Ngechuchu ja
Cristu nüxũ rüingũxêêxũ**

¹⁹Chanaxwaxe i chauégagu nüxũ curüimoxê i Prichira, rü Aquiru, rü Onechéperutanüxũgü. ²⁰Erastu rü ããne i Corítiugu narüxãüx. Rü Trófimü rü idaawexũma ããne i Miretuwa chanatax. ²¹Rü naxüpa i gáuanexũ rü chanaxwaxe i nuã cuxũ. Rü cuxũ narüimoxêgü i Eúburu, rü Prudêti, rü Rinu, rü Cráudia, rü guxũma i taeneêgü i jaxögüxũ. ²²Rü chanaxwaxe i tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu cumaã nangêxma, rü Tupana pexũ narüngũxêê ja guxãma i pemax.

*Rü nuãma pexna,
Pauru*

POPERA GA TITUCAᄂ

NAXÜMATÜXÜ GA PAURU

Tituxü narümoᄂe ga Pauru

1 ¹⁻²Pa Titux, chama i Pauru i Tupanaärü puracütanüxü nixi i cuxcaᄂ chanaxümatüxü i nhaã popera. Rü Ngechuchu ja Cristu nixi ga choᄂü mucü na ngẽma duüxügü i Tupana idexechixümaã nüxü chixuxücaᄂ i norü ore na Tupanaãxü jaxögüãxücaᄂ rü nüxü nacuxgüxücaᄂ i ngẽma norü ore i aixcuma ixixü i tüxü rüngüxẽxü na naxcaᄂ imaxẽxücaᄂ. Rü ngẽmaãcü Tupanaãxü tajaxögü rü naxcaᄂ tamaxẽchaü erü tanajauxgüchaü i ngẽma maxü i taguma gúxü. Rü ngẽma maxü i taguma gúxü nixi ga nuxcümamaxüchima ga jexguma taüta naãne üxgu Tupana ja taguma idoracü nüxü ixuxü. ³Rü nhuxma rü marü nawa nangu na Tupana tüxü nüxü cuaxẽxü i ngẽma norü ore i mexü i tüxü maxẽxẽxü. Rü ngẽmacaᄂ nümatama ja Tupana ja törü maxẽxẽruü choᄂü namu na nüxü chixuxücaᄂ i ngẽma norü ore. ⁴Pa Titux, cuma rü Tupanaärü orewa rü chaune cuixi jerü chauxütawa cunajaxu ga Tupanaärü ore ga noxri rü nhuxma

rü chauxrüü cujaxõ. Rü chanaxwaxe i Tanatü ja Tupana rü Ngechuchu ja Cristu ja törü maxẽxẽruü na cuxü rüngüxẽgüxü rü cuxü nataãxẽgüxü.

Tituarü puracü ga Cretawa

⁵Rü jexguma Cretaarü capaxügu cuxü chamuxgux, rü cumaã nüxü chixu na jema jaxögüxütanuwa cjanguxẽxücaᄂ ga jema puracü ga tama chaguxẽxü ga jexguma cuxna jema chataegugu. Rü jemacaᄂ cumaã nüxü chixu na wüxichigü ja iãnewa nüxü cuixunetachigüxücaᄂ i tupaucaarü aẽxgacügü na jema jaxögüxümaã inacuxgüxücaᄂ, jema cuxna na chaxãgaxürüü. ⁶Rü wüxi i aẽxgacü i jaxögüxüãrü, rü nanaxwaxe i meã namaxü na taxüema chixri nachiga idexagüxücaᄂ. Rü nanaxwaxe i wüxitama tixi ja namaᄂ. Rü nanaxwaxe i naxãcügü rü jaxögüxü na jixigüxü rü meã na namaxẽxü na taxüema nüxü ixuxücaᄂ na chixri namaxẽxü rü exna chixri nanatüga naxinüxü. ⁷Erü jixema jaxögüxüãrü aẽxgacü ixixẽ, rü Tupanaärü puracü nixi i taxüxü. Rü

ngẽmacax tanaxwaxe i aixcuma meã tamaxũ. Rũ tama name i wũxi i jatũ i chixecũmaxũ tixĩ rũ chixexũgu rũxinũxũ tixĩ. Rũ tama name na tangãxũxũ, rũ nuçax tadauxũ, rũ togũ i duũxũgũxũ tawomũxẽẽxũ i norũ diẽrucax. ⁸Notũrũ tanaxwaxe i guxũguma meã duũxũgũxũ tajaxu i tũmapatawa, rũ aixcuma nũxũ tangechaũ i ngẽma duũxũgũ i meã maxẽxũ. Rũ tanaxwaxe i wũxi i jatũ i aixcuma tũmaãẽxũ cuãxe tixĩ, rũ guxũguma duũxũgũmaã mecũmaxẽ tixĩ, rũ aixcuma Tupanacax maxũxẽ tixĩ, rũ guxũguma meã tũgũmaã icuãxe tixĩ. ⁹Rũ jĩxema jaxõgũxũãrũ aẽxgacũ ixĩẽ rũ tanaxwaxe i meãma nagu tixũ i ngẽma ore i aixcuma ixĩxũ ga tũxũ ingũxẽẽxũ, na tũma rũ ta togũxũ tangũxẽẽxũçax i ngẽma ore i mexũ, na ngẽmaãcũ nũxũ tanangũchaũxẽẽxũçax rũ nũxũ tajaxõgũxẽẽxũçax i ngẽma duũxũgũ i noxri tama jaxõgũchaũxũ. ¹⁰Erũ nangẽxma i muxũma i jaxõgũchirẽxũ i tama aixcuma irũxinũẽchaũxũ. Rũ ngẽma guxũãrũ jexera tama irũxinũẽchaũxũ nixĩ i ngẽma Judẽgu i jaxõgũchirẽxũ i naxwaxegũxũ na nuxcũmaxũgũxũ i nacũmawe naxĩxũ i ngẽma jaxõgũxũ. Rũ nũmagũ rũ ore i taxuwama mexũxũ nixugũgũ, rũ ngẽmaãcũ duũxũgũxũ nawomũxẽẽgũ. ¹¹Notũrũ ngẽma duũxũgũ i ngẽmaãcũ chixri ngxẽẽtaegũxũ, rũ chanaxwaxe i noxtacũma icujanangeaxgũxẽẽ. Erũ muxũma i duũxũgũxũ nichixexẽẽgũ rũ nhuxmata nhuxre ja ipatawachigũ rũ nanachixexẽẽ i guxũma i duũxũgũ na tama aixcuma Tupanaãxũ jaxõgũãxũçax. Rũ ngẽma ore i taxuwama mexũmaã

duũxũgũxũ nangũxẽẽ na ngẽmaãcũ nawomũxẽẽgũãcũma ngĩxũ najauxgũxũçax i norũ diẽru. ¹²Rũ wũxi ga jematama capaxũcũãx ga norũ tupanaãrũ orearũ uruũ nixĩ ga natanũxũxũtama ixuxũ rũ nhaxũ: “Rũ nhaã Cretacũãx i duũxũgũ rũ guxũguma dorataãxgũxũ nixĩgũ, rũ nhama naẽxũgũrũũ nidũrae, rũ nitaanũ, rũ nixoxochi”, nhaxũ. ¹³⁻¹⁴Rũ aixcuma nixĩ ga jema ore ga nũxũ jaxuxũ ga jema jatũ. Rũ ngẽmacax chanaxwaxe i poraãcũ cujaxucũxẽgũ i ngẽma jaxõgũxũ na aixcuma meã jaxõgũãxũçax, rũ tama nagu naxĩxũçax i ngẽma Judẽgũcũma. Rũ chanaxwaxe i namaã nũxũ cuixu na tama naga naxĩnũẽxũçax ega tacũ namuãxgu i ngẽma duũxũgũ i tama nũxũ cuaxgũchaũxũ i ore i aixcuma ixĩxũ. ¹⁵Rũ jĩxema aixcuma Tupanapexewa mexẽ rũ guxũwama tame. Notũrũ jĩxema tama aixcuma Tupanapexewa mexẽ, rũ taxucũrũwa tacũ rũ nacũma i nagu tixũxũmaã tũgũ tamexẽẽ. Rũ woo tũmaãẽwa nagu tariũxinũxũwa rũ tachixe erũ ngẽma nacũma i nagu tixũxũmaã Tupanapexewa tũgũ tamexẽẽchaũ. ¹⁶Rũ ngẽma duũxũgũ i ngẽmagu rũxinũẽxũ rũ nũgũ jaxugũgũgu rũ Tupanaxũ nacuaç, notũrũ ngẽma nũmagũ naxũgũxũwa nũxũ tacuaç na tama aixcuma jĩxũ na Tupanaxũ nacuaçgũxũ. Rũ nũmagũ rũ Tupanapexewa nichixe, rũ tama naga naxĩnũẽ, rũ taxuwama nime na tacũ rũ mexũ naxũgũxũ.

Nguxẽẽtae i aixcuma mexũ

2 ¹Notũrũ i cuma, Pa Titux, rũ cunaxwaxe i guxũgutãma ngẽma mexũ i ngxẽẽtaemaã cunangũxẽẽ rũ

taguma nüxna cuixügachi. ²¡Rü meã jaxucuxëgü i ngëma jatügü i jaguãxgü na aixcuma meã naãëxü nacuaãcüma namaxëxüçax, rü taguma nadauxcüraxüwaxegüxüçax, rü guxüguma meã nagu na naxĩnüëxüçax! ¡Rü nangúexëë na aixcuma meã Tupanaãxü jaxögüãxüçax, rü guxü i duüxügüxü nangechaügüxüçax, rü jaxna namaã naxĩnüëxüçax ega woo tacü rü guxchaxü nüxü üpetügux! ³Rü ngëxgumarüü ta chanaxwaxe i meã cujaxucuxëgü i ngëma ngexügü i jaguãxgü na meã Tupanapexewa namaxëxüçax. Rü tama name na jaxoregütaaxgüxü, rü nangãxëwaxegüxü. Rü name nixĩ i guxü i duüxügüpëxewa rü meã namaxë. ⁴⁻⁵Rü ngëma ngexügü i jaguãxgü rü name nixĩ i meã na nangúexëëxü i ngëma ngexügü i paxügü na aixcuma natexü rü naxãcügüxü nangechaügüxüçax, rü meã naãëxü nacuaçgüxüçax, rü mexüguxicatama na naxĩnüëxüçax, rü meã napatana nadaugüxüçax, rü guxü i duüxügümaã namecümagüxüçax, rü aixcuma natega naxĩnüëxüçax na taxúema chixri Tupanaãrü orechigagu idexagüxüçax. ⁶¡Rü ngëxgumarüü ta meãma jaxucuxëgü i ngëma ngextüxücügü na aixcuma meã naãëxü nacuaãcüma namaxëxüçax rü tama nadauxcüraxüwaxegüxüçax! ⁷¡Rü cumatama rü name nixĩ i meã napëxewa cumaxü i guxüwama na ngëmaãcü wüxi i norü cuaxruü i mexü cuiixüçax! Rü ngëxguma cunangúexëëgu, rü cunaxwaxe i mexügu curüxinüãcüma cunangúexëë rü tama ixãëwaxeãcüma namaã nüxü cuixu i

ngëma ore. ⁸Rü ngëxguma ngëmaãcü meã cunangúexëëgu i ngëma ore i mexü, rü taxúetáma texé chixri nachiga tidexa. Rü ngëmaãcü ja jíxema chixri tachiga idexagüchaüxë rü tá taxãneë erü taxucürüwa tacü rü chixexüxü tixugü i tachiga. ⁹¡Rü meãma jaxucuxëgü i ngëma duüxügü i coriãxgüxü! ¡Rü namaã nüxü ixu na guxüguma meã norü coriga naxĩnüëxüçax, rü norü corimaã namecümagüxüçax, rü taguma norü corixü nachoxügagüxüçax! ¹⁰Rü tama name i norü coriaxü nangixgü, notürü nanaxwaxe i aixcuma meãma norü corimaã namaxë rü taguma nanawomüxëëgü. Rü ngëxguma ngëmaãcü namaxëgu, rü guxüma i togü i duüxügü tá nüxü nadaugü na nhuxãcü aixcuma namexëchixü i ngëma ore i duüxügüxü namaã ingúexëëxü nachiga ja Tupana ja tórü maxëxëëruü.

¹¹Tupana rü poraãcüxüchima tamaã namecüma, rü jemacçax núma nanamu ga Nane na guxüma i duüxügüaxü nangëxmaxüçax i maxü i taguma gúxü ega nüxü jaxögüãgu. ¹²Rü ngëma na Tupana tamaã mecümamaxüwa nüxü tacuax na namexü na nüxü rüxoexü i nhama i naãnecüãxãrü ngüchaügü rü guxüma i to i chixexügü i napëxewa ixüxü. Rü ngëma Tupana taxçax üxü tüxü nanguxëë na meã jigümaã icuaxgüãcüma togü i duüxügüpëxewa rü Tupanapexewa meã imaxëxü i nhama i naãnewa. ¹³Rü tüxü nanguxëë ta na guxüguma meã ínanguxëëgüxüçax na nataeguxü ja Ngechuchu ja Cristu ja tórü maxëxëëruü ja tórü Tupana ja tacü ixücü. Erü Tanatü ja Tupana rü tamaã inaxuneta na wena tá nataeguxü ja

Ngechuchu, rü wüxi i taãé tá nixĩ i ngëxguma íngaxgu. ¹Rü nûma ga Ngechuchu rü taxçax naju na tüxũ íngaxũxëëxũçax nawa i guxũma i chixexũ, rü tüxũ jamexëëgũxũçax na aixcuma norü duũxũgü i mexũ íxĩgũxũçax rü aixcuma naxçax idaugũxũçax na guxũguma mexũ íxũgũxũçax. ¹⁵Rü ngëma ore tá nixĩ i duũxũgũxũ namaã cunáguxëëxũ rü nüxũ cunangúchaũxëëxũ na Tupanax namaxëxũçax. Rü ngëma oremaã tá aixcuma cujaxucuxëgü i duũxũgü erü Tupanatama nixĩ ja cuxũ mucü na ngëmaãcü cunaxũxũ. Rü tama name na texé cuxũ oxũ.

Nhuxãcü nanaxwaxe na namaxëxũ i ngëma jaxõgũxũ

3 ¹Rü ngëma jaxõgũxũ i duũxũgü rü name nixĩ i nüxna nüxũ cucuaxãchixëë na meã naga naxĩnüëxũçax i nachiũãneärü ãëxgacügü rü guxũma i togü i ãëxgacügü. ;Rü jaxucuxëgü na ínamemaregũxũçax na naxũgũãxũçax i guxũma i mexũ i puracügü! ²Rü tama name i texéchiga chixri nidexagü rü texémaã nanuë. Notürü name nixĩ i guxũ i duũxũgümaã namecümagü rü aixcuma guxũ i duũxũgũxũ nangechaũgü rü tama nügü ínarütägü. ³Rü name nixĩ i jaxna namaã taxĩnüë i ngëma tama jaxõgũxũ, jerü jixema rü ta ga ũpa rü chixri tamaxë, rü tama Tupanaga taxĩnüë. Rü itajarütaxe rü tórü ngúchaũ tüxũ napora. Rü chixexũgu rüxĩnüëácüma tamaxë rü taxauxãchiwaxegü. Rü togü i duũxũgü tachi naxaie, rü jixema rü ta rü jigüchi taxaie ga wüxichigü. ⁴Notürü ga Tupana

ja tórü maxëxëëruũ rü tüxũ nüxũ nadauxëë ga nhuxãcü tamaã na namecümamaxũ rü nhuxãcü guxũ i duũxũgũxũ nangechaũxũ. ⁵Rü jexguma nixĩ ga tüxũ namaxëxëëxũ. Rü tama çacü rü mexũ na íxũgũxũgagu nixĩ ga tüxũ namaxëxëëxũ, notürü tüxũ namaxëxëë jerü nüxũ tangechaũtümüügü. Rü Naãé i Üünexũ i tüxũ ngexwacaxũxëëxũärü poramaã Tupana tüxũ inajanaxoxëë ga tórü pecadu na ngexwacaxũxũ i duũxũgü íxĩgũxũçax. ⁶Rü Ngechuchu ja Cristu ja tórü Maxëxëëruũgagu nixĩ ga Tupana ga guxũma ga norü ngúchaũmaã tüxna namuãxũ ga Naãé i Üünexũ. ⁷Rü jemaãcü tamaã namecüma rü tüxũ narüngũxëë ga Tupana na aixcuma ímexũçax i napexewa, rü na najauxgũxũçax i ngëma maxũ i taguma gũxũ i írünguxëëgũxũ. ⁸Rü guxũma i ngëma marü cumaã nüxũ chixuxũ rü aixcuma nixĩ. Rü ngëmacax chanaxwaxe i guxũguma nüxũ cuixu i ngëma ore na aixcuma mexũ naxũgũxũçax i ngëma duũxũgü i Tupanaãxũ jaxõgũxũ. Erü ngëma ore rü guxũwama name i guxãçax. ⁹;Notürü nüxna íxũgachi i ngëma dexagü i taxuwama mexũ i duũxũgü nawa nügü choxũgagũxũ rü ngëma oregü i nuxcümamaxũgũxũ i duũxũgũchigamare íxĩgũxũ! ;Rü nüxna íxũgachi i ngëma nügü ngaexũ! ;Rü tama name na natanügu cuxãxũ i ngëma duũxũgü i nügiümaã nüxũ rünuëtanüciüxũ nachiga i ngëma mugü ga Muísé úmatüxũ! Erü guxũma i ngëma na nüxũ rünuëtanüciüxũ rü taxuwama name, rü notüçaxmamare nixĩ. ¹⁰Rü ngëxguma chi wüxie i

petanüwa rü chixexũ i nguxẽẽtaemaã ngẽma jaxõgüxũxũ titojegu, rü name nixĩ i tũmamaã nüxũ cuixu na tama ngexũ tawagüxũçax. Rü ngẽxguma tanaxüamagu, rü name nixĩ na wena tũmamaã nüxũ cuixuxũ. Rü ngẽxguma tama cuga taxĩnüchaũgu rü tanaxüamagu i ngẽma chixexũ rü name nixĩ i noxtacüma tüxũ ícumuxũchi natanüwa i ngẽma jaxõgüxũ. ¹¹Erü ngẽma chixri na tamaxũxüwa rü tá nüxũ cucuax na tachixeãẽxũ ja jíxema duũxẽ rü tũmaãrü pecadugagu tá nixĩ na pacocuxũ.

Tituxũ naxucuxẽ ga Pauru

¹²Rü ngẽxguma cuxũtawata chanamuxgu i Artema rü exna Tíquicu, rü chanaxwaxe i paxa Nicaporíchiuwa cuxũ na choxũ ícujadauxũçax. Erü ngẽma tá nixĩ i chanangupetüxẽxũ ja jima tawemacügü ja nagu nagáuanecü. ¹³Rü guxũma i cuxũ tauxchaxũmaã chanaxwaxe i nüxũ curüngüxẽẽ i

ãẽxgacü i Chena i Romacũãxgüarü mugüxũ cuáxũ rü Aporu na paxa núma naxĩxũçax. Rü chanaxwaxe i nüxna cunaxã i ngẽma nanaxwaxexũ i norü namawaũ na taxuũma nüxũ taxuxũçax. ¹⁴Rü ngẽma taeneẽgü i jaxõgüxũ, rü name nixĩ i nüxũ nacuxxgü na mexũ naxüxũ rü togüxũ nangüxẽẽgüxũ ega çacü nüxũ tauxgux. Rü ngẽmaãcü i ngẽma taeneẽgü i jaxõgüxũ rü aixcuma guxũwama tá name i norü maxũ.

Pauru rü wenaxãrü Tituxũ narümoxẽ rü naxçax ínaca na Tupana nüxũ rüngüxẽẽxũçax

¹⁵Rü guxũma i taeneẽgü i nuã chauxũtawata ngẽxmagüxũ rü cuxũ narümoxẽgü. Rü ngẽxgumarüũ ta i chama rü chanaxwaxe i nüxũ curümoxẽ i taeneẽgü i jaxõgüxũ i cuxũtawata ngẽxmagüxũ. Rü chanaxwaxe i Tupana pexũ narüngüxẽẽ i guxãma i pemax.

*Rü nuãma cuxna,
Pauru*

POPERA GA FIREMÚÇAX NAXÜMATÜXÛ GA PAURU

Firemúxü narümoxê ga Pauru

¹Pa Firemú i Cuxü Tangechaügxixe i wüxigu Tomaã Puracüxe, chama i Pauru i Ngechuchu ja Cristuçax pocuxe rü taeneê i Timúteumaã cuxçax tanaxümatü i nhaã popera. ²Rü nhaã popera rü naxçax ta nixí i ngêma taeneêgü i cupatawa ngutaquexegüüxü rü naxçax ta nixí taejax i Ápia rü taeneê i Ariquípu i wüxigu tamaã Tupanaãxü puracüexü. ³Rü chanaxwaxe i Tanatü ja Tupana rü tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu pexü narüngüxêê rü pexü nataãêxêê.

Firemú rü aixcuma Ngechuchuaxü najaxô rü jema jaxögüxüxü nangechaü

⁴Rü guxüguma i ngêxguma cuxna chacuaxächigu i chorü jumuxêwa, rü Tupanana moxê chaxã cuxçax. ⁵Erü nüxü chacuáchiga na nhuxäcü nüxü cujaxôxü ja tórü Cori ja Ngechuchu rü nhuxäcü nüxü na cungechaüxü i guxüma i duüxügü i Tupanaärü ixígüxü. ⁶Rü Tupanana naxçax chaca na cuxü nangüxêêxüçax na duüxügümaã nüxü cuixuxüçax na

nhuxäcü Cristuaxü jaxögüxü i jixemax, erü chanaxwaxe na meã nüxü cucuáxü na nhuxäcü Ngechuchu ja Cristugagu poraäcü tüxü nangüxêêxü ja Tupana. ⁷Rü chama rü poraäcü chataãêxüchi na nhuxäcü nüxü cungechaüxü i ngêma jaxögüxü. Erü cugagu nixí, Pa Chaueneêx, na nataãêgüxü i ngêma togü i jaxögüxü.

Firemúxütawa rü Onéchimuçax wüxi ga ngüxêêçax ínaca ga Pauru

⁸⁻⁹Rü ngêmacax nangêxma i wüxi i ngüxêê i cuxütawa naxçax íchacaxchaüxü. Rü dücax, Cristu nixí ja choxü mucü rü ngêmacax choxü nangêxma i pora na cuxü chamuxü na cunaxüxüçax i ngêma ngüxêê i mexü i tá cumaã nüxü chixuxü. Notürü tama ngêmaäcü cuxü chamuxchaü erü cuxü changechaü, rü ngêmacax chauxçax narümemae nixí na cuxü chacaçaxümarexü naxçax i ngêma. Rü chama i Pauru rü marü chaja rü nhuxma rü chapocu Ngechuchu ja Cristuçax. ¹⁰Rü ngêmacax cuxna naxçax chacaxchaü i wüxi i ngüxêê naxçax i Onéchimu i nuã pocupataüwa chauxütawa Cristuxü

jaxuxũ. Rũ ngẽmacax i nhuxma rũ Tupanaãrũ orewa rũ chaune nixĩ. ¹¹Rũ ũpa ga Onẽchimu rũ wũxi ga curũ duũxũ ga taxuwama cuxũ mexũ nixĩ. Notĩrũ i nhuxma rũ cuxũ rũ choxũ rũ ta name. ¹²Rũ nhuxma rũ cuxçax chanataeguxẽe i nũma i Onẽchimu. Rũ chanaxwaxe i meã cunajaxu, nhama choxũ cujaxuxũrũ. ¹³Chierũ chanaxwaxe na nuxma chauxũtagu naxãuxũ, rũ na cuchicũ choxũ nangũxẽẽxũçax i nhuxma na chapocuxũ naxçax i Tupanaãrũ ore i mexũ. ¹⁴Notĩrũ tama chanaxũchaũ i tacũ i taũta “Ngũ” nhacuxũ choxũ. Erũ ngẽma ngũxẽe i cuxna naxçax chaçaxũ, rũ chanaxwaxe na curũ ngũchaũtama jiixũ na cunaxũxũ i ngẽma rũ tama i chorũ mugagu na jiixũ. ¹⁵Rũ bexmana Tupana nanaxwaxe na paxaãchi cuxna jaxũxũ ga Onẽchimu na jixcama rũ wenaxãrũ cuxçax nataeguxũçax rũ ngẽmaãcũ guxũgutãma cuxũtawa nangẽmaxũçax. ¹⁶Notĩrũ i nhuxma rũ tama ngẽxũrũxũmare i curũ duũxũrũ nixĩ, erũ wũxi i curũ duũxũãrũ jexera nixĩ i nhuxmax, erũ taeneẽ i nũxũ ingechaũxũ nixĩ. Rũ aixcuma poraãcũ nũxũ changechaũ i chamax, notĩrũ maneca i cuma rũ jexeraãcũ nũxũ cungechaũ. Erũ nhuxma rũ tama wũxi i curũ duũxũmare nixĩ, notĩrũ wũxi i cueneẽ i tórũ Coriaxũ jaxõxũ nixĩ i nhuxmax. ¹⁷Rũ ngẽmacax, rũ ngẽxguma choxũ cudaxgu na aixcuma cueneẽ chiixũ, rũ chanaxwaxe i meã cunajaxu i Onẽchimu, nhama choxũ cujaxuxũrũ. ¹⁸Rũ ngẽxguma tacũ rũ chixexũ cumaã naxũxgu rũ exna tacũ cuxũ nangetanũgu, rũ chanaxwaxe i chamaã nũxũ cuixu na nhuxre jiixũ, na chamatama cuxũ

chanaxũtanũxũçax. ¹⁹Rũ chamatama i Pauru rũ çaxmexmaãxũchi chanaxũmatũ i nhaã popera. Rũ aixcuma chamatama tá cuxũ chanaxũtanũ. Rũ tãuxũtãma cuxna nũxũ chachuãxãchixẽe na nhuxãcũ choxũ cunangetanũxũ i curũ maxũ i taguma gũxũ i chaugagu Tupanaxũtawa cujaxuxũ. ²⁰Rũ ngẽmaãcũ, Pa Chaueneẽx, rũ chanaxwaxe i tórũ Corigagu chauxçax cunaxũ i ngẽma ngũxẽe. Rũ chanaxwaxe i choxũ cutaãxẽe, erũ chaueneẽ i Cristuaxũ jaxõxũ cuixĩ. ²¹Rũ cuxçax chanaxũmatũ i nhaã popera erũ nũxũ chachuãx na aixcuma chauga cuxinũxũ rũ tá cunaxũxũ i ngẽma cuxna naxçax chaçaxũãrũ jexera. ²²Rũ ngẽxgumarũ ta chanaxwaxe na chauxçax cunamexẽxũ i wũxi i nachica i ngextã tá nawa changuxũ. Erũ íchananguxẽe na Tupana tá nangãxũxũ i perũ jumuxẽgũ, rũ tá choxũ nangũxẽẽxũ na pexũ íchajadauxũçax.

**Pauru rũ wenaxãrũ Firemũxũ
narũmoxẽ rũ naxçax ínaca na Cori
ja Ngechuchu ja Cristu nũxũ
rũngũxẽẽxũ**

²³Rũ moxẽ cuxçax ngẽma namu i Epãfra. Rũ nũma rũ wũxigu chamaã napocu naxçax ja Ngechuchu ja Cristu. ²⁴Rũ ngẽxgumarũ ta moxẽ cuxçax ngẽma namugũ i Marcu, rũ Aristãcu, rũ Dema rũ Luca. Rũ nũmagũ rũ chamũcũgũ nixĩgũ i Tupanaãrũ puraciũwa. ²⁵Rũ chanaxwaxe i tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristu pexũ narũngũxẽe i guxãma i pemax.

*Rũ nuãma cuxna,
Pauru*

POPERA GA JUDÉUGÜ

GA JAXÕGÜXÛÇAX ÜMATÜXÛ

Tupana rü Nanewa tamaã nidexa

1 ¹Nuxcüma ga Tupana rü muẽxpüxcüna rü nagüxüraũxüãcüma norü orearü uruũgüwa tórü oxigümaã nidexa, rü namaã nüxü nixu ga tacü nüxü na nanaxwaxexü. ²Notürü i nhamaũcüü ja Tupana rü Nanewatama nixi i tamaã jadexaxü rü tüxü nüxü nacuxãxẽxü na nhuxãcü tüxü nangüxẽẽchaũxü. Rü gumaxü nixi ga namuxü na naxüãxüçax ga nhama ga naãne rü dauxüguxü ga naãne rü üaxcü rü tawemacü rü woramacurigü rü êtagü. Rü nhuxmachi guma Nanena nanana ga guxüma ga jema na noxrü jixüçax. ³Rü Nanewa nixi i nüxü idauxü na nhuxãcü namexẽchixü i nüma ja Tupana. Rü nüma ja Nane rü Nanatü ja Tupanarüütama nixi. Rü nhuxma na guxüãrü ãẽxgacü jixü ja Nane, rü guxümaãma inacux rü norü ore i poraxümaã nanamu i guxüma na nüma nanaxwaxexüãcüma na jixüçax. Rü nüma ja Nane nixi ga taxçax najuxü na nüxü rüxoexüçax ga tórü pecadugü. Rü

jemawena rü Nanatixütawa naxü i dauxüguxü i naãnewa. Rü jéma Nanatüarü tügü necüwawa najarüto erü guxüãrü ãẽxgacü nixi i nhuxmax.

Tupana Nane rü guxüma i orearü ngeruügü i dauxüçüãxëtüwa nangẽxma

⁴Rü nhuxma i nüma ja Nane rü guxüma i Tupanaãrü orearü ngeruügü i dauxüçüãxãrü jexera nixi rü naëtüwa nangẽxma jerü jemaãcü nanaxuegu ga Nanatü. ⁵Rü ngẽmaãcü nixi i nhuxma jerü ga Tupana rü taguma wüxi ga norü orearü ngeruüxü nhanagürü:

“Cuma nixi i Chaune. Rü nhuxma chanangoxẽẽ na aixcuma Chaune cuiixü”,
nhanagürü. Rü taguma wüxi ga norü orearü ngeruüchiga nhanagürü:

“Chama nixi i Nanatü chiixü rü nüma rü Chaune nixi”,
nhanagürü. ⁶Notürü jexguma nhama ga naãnewa namuãgu ga Nane ja guxüëtüwa ngẽxmacü, rü nhanagürü ga Tupana:

“Chanaxwaxexi i guxüma i chorü orearü ngeruügü i dauxüçüãx

rü nüxü nicuaxüügü ja
Chaune”,
nhanagürü. ⁷Rü jexguma norü orearü
ngeruügü ga dauxcüãxchiga jadexagu
ga Tupana, rü nhanagürü:

“Chama chanaxwaxexüãcúma
chanamu i ngêma chorü orearü
ngeruügü i chorü ngüxêëruügü
ixîgüxü. Rü ngêxguma
chanaxwaxegu rü nhama
buanecü rü nhama üxiemarüü
chajaxîgüxêë, rü chanaporaexêë
na naxüguãxüçax i chorü
ngüchaü”,

nhanagürü. ⁸Notürü jexguma Nanechiga
jadexagu ga Tupana rü nhanagürü:

“Cuma rü chauxrüü Tupana cuixî.
Rü guxügutáma ãëxgacü cuixî.
Rü aixcuma meã guxümaã
icucuax erü aixcumacü cuixî.

⁹Rü nüxü cungechaü i guxüma i
ngêma nacüma i mexü notürü
nachi cuxai i guxüma i ngêma
nacüma i chixexü. Rü
ngêmacax i chama na Cuntü ja
Tupana chiixü rü guxãëtüwa
cuxü changëxmaxêë rü guxãärü
jexera cuxü chataãëxêë”,

nhanagürü. ¹⁰Rü jexgumarüü ta Nanexü
nhanagürü ga Tupana:

“Cuma rü guxüärü Cori cuixî. Rü
noxriarü ügügumama ga
jexguma natauxgutama ga
nhama ga naãne, rü cuma nixî
ga cunaxüxü. Rü cumatama
nixî ga cunaxüxü ga üaxcü rü
tawemacü rü guxüma ga
ëxtagü. ¹¹Rü guxüma i ngêma
rü tá nagux, notürü i cuma rü
guxügutáma cungëxmaëcha. Rü

guxüma i ngêma rü nhama
naxchirüü tá nangaue. ¹²Rü
nhama wüxi i naxchiru i
ngauxü i ngêma itaxmarexürüü
tá ícunawogü i nhama i naãne
rü guxüma i dauxüwa nüxü
idauxü. Rü to i
ngexwacaxüxümaã tá
cunaxüchicüü, nhama wüxi i
naxchiru i ngauxü i
ngexwacaxüxümaã
ixüchicüüxürüü. Notürü i cuma
rü tá cunaxüxügumaraxüëcha
rü tagutáma cuju”,

nhanagürü ga Tupana. ¹³Rü Tupana rü
nhanagürü nüxü:

“¡Nuã chauxütawa rüto nhuxmatáta
nüxü cuxü charüporamaëxêë i
guxüma i curü uwanügü!”

nhanagürü. Notürü ga Tupana rü
taguma jema nhanagürü nüxü ga
ngëxürüxü ga norü orearü ngeruügü ga
dauxcüãx. ¹⁴Rü guxüma i Tupanaärü
orearü ngeruügü i dauxcüãx rü naãëgü
i Tupanaãxü puracüexü nixîgü. Rü
núma ja Tupana rü núma nanamugü na
nüxü janangüxêëgüxüçax i guxüma i
ngêma duüxügü i Tupana naxwaxexü na
najauxgüãxü i maxü i taguma gúxü.

**Tama name i nüxü taxoe i ngêma
maxü i Tupana tüxna uaxüxü**

2 ¹Rü nhuxma na nüxü icuáxü na
guxüma i Tupanaärü orearü
ngeruügü i dauxcüãxärü jexera jîixü ja
Nane, rü ngêmacax tanaxwaxe i
jexeraãcü meã naga taxînüë i ngêma ore
i Nanechiga nüxü ixînüëxü, erü tama
tanaxwaxe na nüxü rüxoexü na
jaxögüxü. ²Rü jexguma taüta Nane ja

Cristuxũ núma namuxgu ga Tupana, rü norü oreatü ngeruũgü ga dauxũcüãxgüwa duũxũgümaã nüxũ nixu ga norü mugü na naga naxĩnüëxũçax. Rü jema mugü rü aixcuma natora jerü guxũma ga jema duũxũgü ga tama naga ãnüëxũ, rü jema mugü nüxũ ixuxũãcuma Tupana nanapocue. ³Rü jexguma jemaãcü napocueãgu ga jema duũxũgü ga tama naga ãnüëxũ, çrũ nhuxücürüwa i jixema i naxchaxwa ibuxmüxũ na tama tüxũ napocuexũçax ega nüxũ ixoegu i ngẽma maxũ i mexëchixũ i nhuxma Cristugagu tüxna naxuaxũxũ? Rü düçax, nümatama ja tórü Cori nixĩ ga nüxĩra naxunagüãxũ ga jema maxũ, rü nhuxmachi jixcaama nixĩ ga jema nüxũ ãnüëxũ ga nüxĩ meã tüxũ nüxũ nacuaxëëxũ na aixcuma jĩixũ i tüxũ nangëxmaxũ i ngẽma maxũ ega nüxũ jaxögügu ja Cristu. ⁴Rü nümatama ga Tupana rü ta taxçax nanangoxëë na aixcuma jĩixũ i Cristugagu tüxũ na nangëxmaxũ i ngẽma maxũ. Jerü nüma ga Tupana rü norü duũxũgüwa nanaxü ga muxũma ga mexü ga taxügu rü inanawex ga muxũma ga çuaxruũgü. Rü jexguma nagúxũraũãcuma tüxna namuãgu ga Naãë i Üünexũ jema nüma nanaxwaxexũãcuma, rü jexguma nixĩ ga wenaxãrũ tüxũ nüxũ nadauxëëxũ na aixcuma jĩixũ na Cristugagu tüxũ nangëxmaxũ i ngẽma maxũ.

**Tupana rü nhama ga naãnewa
nanamu ga Ngechuchu ja Cristu na
taxrũü duũxũxũ jĩixũçax**

⁵Rü nhuxma rü guxũma i ngẽma mexügu i Cristugagu tüxũ ngëxmaxũ i pemaã nüxũ tixuchigaxũ, rü Tupana rü

taguma dauxũcüãx ga norü oreatü ngeruũgüna naxãga na namaã inacuaxgüxũçax. Notürü duũxũgüxũ nixĩ ga namuxũ na namaã inacuaxgüxũçax ga guxũma ga jema mexügu. ⁶Erü wüxiwa i Tupanaãrũ ore i ümatüxüwa rü nhanagürü:

“Pa Tupanax, çrũ tacü nixĩ i duũxũgü rü ngẽmacax nagu curüxĩnüxũ? ÇRü tacüwa name rü ngẽmacax nüxũ cungechaũxũ? ⁷Rü paxaãchi curü oreatü ngeruũ ga dauxũcüãxgütüüwa cunajexmagüxëë ga duũxũgü, notürü i nhuxma rü aixcuma cunaporaexëë rü cujataxëë. ⁸Rü naxmexwa cunangëxmaxëë i guxũma i nhama i naãnewa ngëxmaxũ”,

nhanagürü i ngẽma orewa. Rü jemaãcü nixĩ ga Tupana ga duũxũgümexëwa najexmagüxëëãxũ i guxũma i nhama i naãnewa ngëxmaxũ. Rü nataxuma i tacü i nhama i naãnewa i tama naxmexwa nangëxmaxëëxũ. Notürü woo na ngẽmaãcü jĩixũ, rü nhuxma rü ta taüta nüxũ tadau na duũxũgümexëwa nangëxmaxũ i guxũma i nhama i naãnewa ngëxmaxũ. ⁹Notürü nüxũ tadau ja Ngechuchu ja aixcuma guxũmaãma icuãcü. Rü jexguma Tupana nhama ga naãnewa namuxgu rü paxaãchi norü oreatü ngeruũ ga dauxũcüãxgüarü nhaxtüwaama nanaxüëë. Notürü i nhuxma ja Tupana rü poraãcü Ngechuchuxũ nataxëë rü ãëxgacü ja tacü najaxĩxëë jerü ngúxũ ninge rü guxũma ga duũxũgüçax naju jerü jemaãcü nanaxwaxë ga Tupana

jerü tüxü nangechaü rü tüxü narüngüxēēchaü. ¹⁰Jerü ga Tupana rü nanaxwaxe na guxüma i naxäcügü nüxü nangëxmaxüçax i nachica i mexü i naxütawa. Rü jemacax nhama ga nañewa nanamu ga Ngechuchu ja Cristu na ngüxü jangexüçax rü taxçax najuxüçax na aixcumaxüchi tüxü nangëxmaxüçax i maxü i taguma gúxü. Rü name nixi na jemaäcü naxüäxü ga Tupana jerü nümatama nixi ga naxüäxü ga guxüma rü namëxwa nangëxma na nüma nanaxwaxexüäcüma namaä inacüäxüçax. ¹¹Rü Ngechuchu nixi ja tüxü imexëëgücü na Tupanapexewa ixüünegüxüçax. Rü nhuxma i nüma ja Ngechuchu ja tüxü imexëëgücü rü guxäma i jixema na tüxü jaxüünexëëgüxü rü wüxitama nixi ja Tanatü. Rü ngëmacax nixi i nüma ja Ngechuchu ja Tupana Nane, rü tama taxçax naxänexü na naëneëgümaä tüxü naxuxü. ¹²Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü nhanagürü ga Nane:

“Rü chaueneëgüxü tá nüxü chacuaxëë i cuchiga, Pa Chaunatüx. Rü norü ngutaquexegüwa rü tá cuxçax chawijae na ngëmaäcü cuxü chicuaxüüxüçax”,

nhanagürü. ¹³Rü toxnamana i Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü nhanagürü ta ga Nane:

“Cuxü çajaxö, Pa Chaunatüx, erü nüxü chacuax rü tá choxü curüngüxëë”,

nhanagürü. Rü nhanagürü ta:

“Rü daxe chixi, Pa Chaunatüx, namaä i cuxacügü i chaueneëgü i choxna cumugüxü”,

nhanagürü. ¹⁴Rü nüma ga Ngechuchu nüxü nacuax na duüxügü ixigüxü, rü jemacax nhama ga nañewa naxü na taxrüütama naxämachixüçax rü naxägüxüçax na jemaäcü taxçax najuxüçax na jema norü jumaä nüxü naporamaëxüçax ga Chataná ga noxri nüxü jexmaxü ga pora na tüxü ijanatauxexëëxüçax. ¹⁵Rü jemaäcü nanaxü ga Ngechuchu na Chatanámeçewa tüxü íngaxüxëëxüçax ja guxäma ja jixema noxri naxçax muüëxë ga na tajuexü. ¹⁶Rü jemacax nhama ga nañewa nangu ga Ngechuchu na taxçax najuxüçax i guxäma i jixema na Abráürüü jaxögüxü. Rü tama dauxüçüax i orearü ngeruügüçax naju, notürü taxçax nixi ga najuxü. ¹⁷Rü nüma ga Ngechuchu rü nanaxwaxe na jixema i naëneëgü ixigüxürüütama nügü na jaxixëëxü na jemaäcü aixcuma mecümacü ja nüxü ingechaütümüügücü ja tórü chogürüü jüxüçax i Tupanapexewa. Rü jemacax nixi ga nügü inaxäxü rü najuxü na jemaäcü Tupana duüxügüaxü nüxü ngechaüxüçax i norü pecadugü. ¹⁸Rü jema nümatama ngüxü na jangexü ga jexguma Chataná nüxna ínügu, rü ngëmacax i nhuxma rü nüxü nacuax na tüxü nangüxëëxü ja jixema Chataná tüxna ínüxë.

Ngechuchu rü Muíséétiwa nangëxma

3 ¹Rü nhuxma Pa Chaueneëgü ja Tupanapexewa Üünegüxe, rü pexü nixi ja Tupana ijadexexixü na norü duüxügü peixigüxüçax. Rü ngëmacax name nixi i aixcuma meä nagu

perüxinüē ja Ngechuchu ja Cristu ja Tupana núma namucü. Rü nüma ja Ngechuchu nixī i tórü chogüruü i Tupanapexewa tüxü ixüünexēēcü. Rü jimaāxü nixī i jaxögüxü. ²Rü Tupana rü marü Ngechuchuxü naxuneta na naxüāxücaḡ ga jema puracü ga Tupana nüxna āxü. Rü nüma ga Ngechuchu rü aixcuma Nanatüga naxīnü rü najanguxēē ga jema puracü jexgumarüü ga Muísé meāma na naxüxü ga jema puracü ga Tupana nüxna āxü na nüxna nadauxücaḡ ga Tupanaärü duüxügü ga Judéugü. ³Rü woo ga noxri rü Muíséxü nitaégacüüxēē ga Tupana, notürü i nhuxma rü Muíséarü jexera Ngechuchuxü nixī i jataégacüüxēēxü. Rü wüxi ja ĩpata ja ngexwacax ixüxünerüü nixī, erü woo ngēma ĩpatamaā tataāē, notürü ngēma jexeraācü nüxü icuaxüxü nixī i ngēma ĩpataarü üruü. ⁴Rü guxünema ja ĩ rü nüxü nangēxma i norü üruü. Notürü guxüma i taćü i ngēxmaxü, rü Tupana nixī ja naxücü. ⁵Rü Muísé rü wüxi ga Tupanaärü duüxü ga aixcuma mexü nixī jerü meā nüxna nadau ga Tupanaärü duüxügü ga Judéugü, jema Tupana namaā nüxü ixuxüü. Rü nüma ga Muísé nixī ga jema duüxügümaā nüxü jaxuxü ga nhuxācü Tupana tá jixcürä nüxü na rüngüxēēxü. ⁶Notürü nüma ja Ngechuchu rü Muíséarü jexera nixī erü Tupana Nanexüchi nixī. Rü nüma nixī i nüxna nadauxü i guxüma i ngēma Tupanaärü duüxügü ixügüxü. Rü jixema rü ta Tupanaärü duüxügü tixügü ega aixcuma Ngechuchuxü jaxögügu rü taguma nüxü rüxoegu. Rü Tupana nanaxwaxe na guxügüma

Ngechuchumaā itaāēgüxü erü nüxü tacuax na wüxi i ngunexü rü tá taxcaḡ nataeguxü na wüxiwa namaā ingēxmagüxücaḡ.

Tupanaärü duüxügü rü tá inarüngüē

⁷⁻⁸Rü ngēmacax i Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü nhanagürü i Naāē i Üünexü:

“Rü nhuxma na nüxü pexīnüēxü i ngēma Tupana pemaā nüxü ixuxü, rü tama name na nüxü pexoexü, jexgumarüü ga na naxügüāxü ga jema duüxügü ga Tupanaxü ügüxü rü tama naga ĩnüēxü ga jexguma Muíséwe naxixgu ga jema naāne ga ngextá taxüema íxāpataxüwa”.

⁹Rü jemacax ga Tupana rü nhanagürü:

“Rü jema nixī ga chixexü naxügüxü ga nuxcümāxügüxü ga perü oxigü jerü choxü naxügü jerü tama choxü najaxögüchaü. Rü jemaācü nanaxügü woo 40 ga taunecügu nüxü na nadaugüxü ga jema mexügü ga üünexü ga napexewa chaxüxü. ¹⁰Rü jemacax namaā chanu ga jema duüxügü, rü nhacharügü nüxü: ‘Pema rü guxügüma chixexügüxicatama perüxinüēēcha, rü taguma penaxüxchaü i ngēma chanaxwaxexü na penaxüxü’, nhacharügü nüxü. ¹¹Rü jemacax nixī ga namaā chanuxü ga jema duüxügü, rü aixcumaxüchi namaā nüxü chixu na täxütáma jema naāne

ga noxri namaã
ichaxunetaxüwa nangugüxü na
ngëxma nangüëxüçax”,

nhanagürü ga Tupana. ¹²Rü nhuxma Pa Chaueneëgüx, rü name nixi i pegüna pedaugü na tama ngürüächi pechixearü maxüáxüçax, rü ngëmagagu na nüxü perüxoexü na Tupana ja maxüçaxü na pejaxögüxü. ¹³Notürü nhuxma pexü natauxchagu, rü name nixi na wüxichigü pegüaxü penangüchaüxëxü i guxü i ngunexügu na taxüema i petanüwa Tupanaxü taxoxüçax nagagu i ngëma pecadu i pexü womüxëëchaüxü. ¹⁴Rü Cristuaxü tajaxögü rü jemaäcü tanajaxu ga tórü maxü ga noxrix. Rü ngëxguma noxrirüütama guxüguma meã nüxü jaxögüechagu rü tama nüxü rüxoegu, rü tá namaã tüxü nangëxma i tachica i dauxügüxü i naãnewa. ¹⁵Notürü nhuxma nixi i namexü na meãma jaxögüxü. Rü ngëmacax i Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü nhanagürü:

“Rü nhuxma na nüxü pexinüëxü i ngëma Tupana pemaã nüxü ixuxü, rü tama name na nüxü pexoexü, jexgumarüü ga na naxügüäxü ga jema duüxügü ga tama Tupanaga inüëxü ga jexguma Muiséwe naxixgu ga jema naãne ga ngextá taxüema íxãpataxüwa”,

nhanagürü. ¹⁶¿Rü texégü tixi ga guxema nüxü inüëxë ga jema Tupana tümamaã nüxü ixuxü, rü nhuxmachi tama Tupanaga inüëxë? Rü pemaã nüxü chixu rü jemagü nixi ga jema duüxügü ga Muisé Ejituanewa ínguxüxëxü. ¹⁷¿Rü texémaã nixi ga nanuxü ga

Tupana ga 40 ga taunecügu? Rü pemaã nüxü chixu rü namaã nanu ga jema duüxügü ga chixexü ügüxü. Rü jemacax jema nachica ga ngextá taxüema íxãpataxügu najue. ¹⁸¿Rü texégümaã nixi ga aixcumaxüchi inaxunetaxü ga Tupana na täuxütáma jema naãnewa nangugüxü na jexma nangüëxüçax? Rü pemaã nüxü chixu, rü jemagü nixi ga jema duüxügü ga tama naga inüëxü. ¹⁹Rü ngëmawa nüxü tacuax na taxucürüwama jema naãne ga noxri Tupana namaã ixunetaxüwa nangugüxü ga jema duüxügü, jerü tama nüxü najaxögü.

4 ¹Rü ngëmacax i nhuxma na nügüxütawa tá tüxü jachocuxëxü na ngëxma rüngüëxüçax, rü tanaxwaxe i taxuäëgü, na tama ngürüächi wüxie i tatanüwa tama ngëxma taxücuxü. ²Eri nhuxma i jixema rü marü nüxü taxinüë i Tupanaärü ore i mexü, jexgumarüü ga jema nuxcümamaxügüxü ga duüxügü nüxü na naxinüëxü. Notürü nümagü ga jema duüxügü rü taxuwama nüxü name ga nüxü na naxinüëxü ga jema ore jerü tama jema naga inüëxürüü aixcuma nüxü najaxögü. ³⁻⁴Notürü i jixema na jaxögüxü, rü tá aixcuma Tupanaxütawa tichocu na ngëxma rüngüëxüçax. Rü wüxiwa i Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ngüxchigaarü ngunexüchigaxü nixu, rü nhanagürü:

“Rü 6 ga ngunexügu nixi ga naguxëëäxü ga norü puracü ga Tupana. Rü jexguma norü 7 ga ngunexüwa nanguxgu rü guxüma ga norü puracüna narüngü”,

nhanagürü. Rü nuxcüma ga Tupana rü nanaxwaxe na nangüëxü ta ga jema nuxcümaxügüxü ga tórü oxigü ga Muíséwe rüxixü. Notürü ga nümagü rü tama nüxü najaxögüchaü rü tama naga naxinüë. Rü jemacax ga Tupana rü norü ore i ümatüxüwa rü nhanagürü:

“Jema duüxügü rü tama choxü najaxögü rü jemacax namaã chanu rü aixcumaxüchi namaã nüxü chixu na täxütáma jema naãne ga namaã ichaxunetaxüwa nangugüxü na ngëxma nangüëxüçax”,

nhanagürü. ⁵⁻⁶Rü jemaãcü ga jema duüxügü ga nüxira nüxü inüëxü ga Tupanaärü ore i mexü, rü tama nawa nichocu ga jema nachica ga Tupana namaã nüxü ixuxü, jerü tama naga naxinüë. Rü ngëmacax nixi i Tupanaärü ore i ümatüxüwa i nhaxü:

“Ngëma duüxügü i tama chauga inüëxü rü täxütáma ngëma nachica i namaã ichaxunetaxüwa nichocu na ngëxma nangüëxüçax”,

nhaxü. Notürü nhuxma rü ta nangëxma i nachica i tümacax ja Jíxema ngëxma Tupanaxütagu chocuchaüxë na ngëxma tarüngüëxüçax. ⁷⁻⁸Rü ngëma nachica i ngextá nagu nangüëxü i duüxügü rü tama jema naãne ga nuxcümaxügüxü ga tórü oxigüxacügü tümaärü äëxgacü ga Jochuémaã tajauxgüxü nixi. Jerü jexguma chi jema naãne jixigu, rü Tupana rü tau chima wenaxärü nüxü naxuneta ga to ga ngunexü na nagu naxütawa jachocuxüçax na ngëxma nangüëxüçax i duüxügü. Rü jemacax ga Tupana rü wenaxärü nüxü naxuneta i

wüxi i to i ngunexü na naxütawa jachocuxüçax i duüxügü na ngëxma nangüëxüçax. Rü ngëma ngunexü rü nhuxma nixi. Rü jemacax ga Tupana rü mucüma ga tauncü ga Muíséwena rü Dawímaã nüxü nixu ga jema norü ore ga ümatüxü i nhaxü:

“Rü nhuxma na nüxü pexinüëxü i ngëma Tupana pemaã nüxü ixuxü, rü tama name na nüxü pexoexü”,

nhaxü. Rü jematama nixi ga ore ga marüchirex pemaã nüxü chixuxü. ⁹Rü ngëmacax i nhuxma rü ta nangëxma i wüxi i nachica i üünexü i nagu tá aixcuma nangüëxü i ngëma Tupanaärü duüxügü ixigüxü. ¹⁰Rü jíxema Tupanaxütawa ichocuxe na ngëxma tarüngüëxüçax, rü nüxna tarüngüë i guxüma i tümaärü puracügü jexgumarüü ga Tupana rü nüxna na nangüxü ga norü puracügü ga jexguma naãne naxüxguwena. ¹¹Rü ngëmacax tanaxwaxe i meã tajaxögü rü naga taxinüë na ichocuxüçax i ngextá Tupana tüxü írüngüëxëxüwa. Erü tama tanaxwaxe na texé ngürüächi jema nuxcümaxügüxü ga duüxügü ga tama Tupanaga inüëxürüü norü orexü na taxoxü. ¹²Erü Tupanaärü ore rü namaxü rü naporaxüchi. Rü wüxi i tara i guxüçuwawa meã waixmaguxüärü jexera nixi na natéxü. Erü ngëma ore rü tawa nixücu nhuxmata taãëwa nangu, rü nhuxmata nawa nangu i ngëma wüxichigü nagu rüxünüxü. Rü ngëmaãcü meãma nanangoxëëãma i guxüma i ngëma jixicatama nagu rüxünüxü rü tüxü ngüchaüxü. ¹³Rü nataxutáma i tacü i Tupana tüxü i tá naxchaxwa nügü

icúxũ erũ napexewa rü guxũma meã nangox. Rü guxũxũ nadau rü guxũxũ nacuaç ja jima tá tũxna çacũ na namaã nüxũ ixuxũçax i tórũ maxũchiga.

Ngechuchu rü mecũxũchi ja tórũ ngũxẽeruũ nixĩ i Tupanapexewa

¹⁴Ngechuchu ja Tupana Nane rü mecũxũchi ja tórũ ngũxẽeruũ nixĩ i Nanatũpexewa. Rü nhuxma rü dauxũguxũ i naãnewa i Nanatũxũtawa nangẽxma na ngẽma taétũwa nachogũxũçax. Rü ngẽmacaç tanaxwaxe i guxũguma nüxũ tajaxõgũecha rü taguma nüxũ tarũxoe. ¹⁵Rü nüma ja Ngechuchu rü aixcuma nüxũ nacuaç na tũxũ nangũxẽexũ erũ nüxũ nacuaç na nhuxãcũ tũxũ naguxchaxũ i ngẽxguma Chataná tũxna ãnũgu rü pecadugu tũxũ nanguxẽeçhaũgu, jerũ nüxna rü ta naxĩnũ ga Chataná, ngẽma tũxna na naxĩnũxũrũũ. Notürũ nüma ga Ngechuchu rü taguma chixexũ naxũ. ¹⁶Rü nhuxma na tũxũ nangẽxmaxũ ja tórũ ngũxẽeruũ ja Ngechuchu, rü name nixĩ i tama imuẽeãcũma nüxna tangaicamagũ ja tórũ ãẽxgacũ ja Tupana ja tũxũ ngechaũcũ. Rü tanaxwaxe na ngẽmaãcũ nüxna ingaicamagũxũ na nüxũ ingeçhaũtũmũgũxũçax rü tũxũ nangeçhaũãcũma tũxũ nangũxẽexũçax i ngẽxguma guxchaxũgũ tũxna ngaicamagu.

5 ¹Nuxcũma ga Tupana rü Muĩsẽmaã nüxũ nixu na Arãũ jĩixũçax ga Judẽgũarũ paigũeru ixĩcũ na guma duũxũgũtũwa chogũxũçax ga Tupanapexewa. Rü guxũma ga jema Arãũwena ügũxũ ga paigũeru rü

duũxũgũtanũwa nüxũ naxunetagũ na jema duũxũgũarũ ngũxẽeruũ jĩixũçax ga Tupanapexewa rü Tupanana naxããxũçax ga ãmaregũ rü Tupanacaç nadaiãxũçax ga naxũnagũ na jemaãcũ nüxũ nüxũ nangeçhaũxũçax ga norũ pecadugũ. ²Notürũ ngẽma paigũeru rü guxũma i duũxũgũrũũtama nixĩ na pecadugu nanguxũ. Rü ngẽmacaç nüxũ nacuaç na nhuxãcũ jaxna namaã naxĩnũxũ i duũxũgũ i ngẽxguma naẽchitamare pecadu naxũegu rü tama aixcuma Tupanawe naxĩxgu. ³Rü ngẽma paigũeru rü tama ngẽma duũxũgũarũ pecaduçaxicatama nixĩ i nadaiãxũ i naxũnagũ, notürũ nanaxwaxe i noxrũtama pecaduçax rü ta na nadaiãxũ i naxũnagũ na ngẽmaãcũ Tupana nüxũ nüxũ nangeçhaũxũçax i ngẽma pecadugũ. ⁴Rü taxũema tũgũtama tingucuchixẽẽ na paigũeru tiixũçax. Notürũ Tupana nixĩ ja tũxũ unetacũ rü tũxna naxãcũ i ngẽma puracũ na paigũarũ ãẽxgacũ tiixũçax, jexgumarũũ ga Tupana rü Arãũxũ na jangucuchixẽẽxũrũũ na paigũeru jĩixũçax. ⁵Rü jexgumarũũ ga Ngechuchu rü tama nügũtama ningucuchixẽẽ na Tupanapexewa tórũ ngũxẽeruũ i paigũeru jĩixũçax. Notürũ Tupana nixĩ ga jangucuchixẽẽcũ. Jerũ Tupanatama nixĩ ga nüxũ nhacũ:

“Cuma nixĩ i Chaune. Rü nhuxma chanangoxẽẽ na Chaune cuiĩxũ”, nhacũ. ⁶Rü toxnamana i Tupanaãrũ ore i ãmatũxũwa rü nhanagũrũ ta:

“Cuma nixĩ i guxũgutãma duũxũgũarũ ngũxẽeruũ i paigũeru cuiĩxũ, guma pai ga Meuquichedérũũ”,

nhanagürü. 7Rü jexguma Cristu nhama ga nañewa maxũgu, rü poraãcü najumuxê rü tagaãcü rü naxauxãcü Tupanana naca na nüxũ nangũxêẽxũcax na naga naxĩnũcax. Rü jemaãcü nanaxü ga Cristu, jerü Tupana rü napora na nüxũ nangũxêẽxũcax na tama juxũ namuũxũcax. Rü Tupana rü Cristuxũ naxĩnũ jerü nüma ga Cristu rü aixcuma Tupanaga naxĩnũ. 8Rü nüma ga Cristu rü woo Tupana Nane na jiixũ, rü poraãcü ngũxũ ninge na jemaãcü nüxũ nacuáxũcax na nhuxãcü jaxna namaã naxĩnũxũ. Rü jemaãcü aixcuma Tupanaga naxĩnũ. 9Rü jemaãcü najanguxêẽ ga guxũma ga jema puracü ga Nanatü nüxna ãxũ. Rü jemacax curuchagu naju na guxãma ja texé ja naga ãnũxêãrũ maxêxêãruũ na jiixũcax. 10Rü Nanexũ nixĩ ga naxunetaxũ ga Tupana na guxũgutãma nügüpexewa tórü ngũxêãruũ i paigüeru jiixũcax jexgumarũ ga pai ga Meuquichedé ga norü jumuxêwa nuxcũmaxũcü ga tórü oxĩ ga Abrãũcax Tupanana cacü na guma Abrãũxũ nangũxêẽxũcax ga Tupana.

Wüxi i ãucũmaxũchixũ nixĩ na nüxũ rüxoexũ na jaxõgũxũ

11Rü nhuxma rü toxũ nangẽxma i muxũchixũma i ore i Cristuchiga ixĩxũ i pemaã nüxũ tixuxchaũxũ. Notürü naguxchaxũchi na meãma pemaã tanangoxêẽxũ i ngẽma, erü pema rü tama nüxũ pecuáxchaũ. 12Rü marü nhuxgumama nüxũ na pecuáxũ i Tupanaãrũ orechiga, rü pema rü chi marü namaã pengüexêẽtae. Notürü i pema rü nhuxma rü ta penaxwaxe na

wena pemaã tanangoxêẽxũ i ngẽma Tupanaãrũ ore i tauxchaxũ i nawa inaxügũxũ na Tupanachigaxũ icuáxũ. Rü ngẽmaãcü i pema, rü õxchanagürüũtama peixĩgü. Erü wüxi i õxchana rü naẽgünenixũ ja tauxchaãcü jaxaxüne nixĩ ja nanaxwaxene. Rü ngẽxgumarũ peixĩgü i pema i nhuxmax, erü penaxwaxe na wenaxãrũ pemaã nüxũ tixuxũ ga jema ore ga marü pemaã nüxũ tixuchiréxũ na nhuxãcü Cristuxũ pejaungxũxũ. Erü tama nüxũ pecuaxgüéga i guxũma i ngẽma Tupanaãrũ ore i jexeraãcü tamaã nüxũ ixuxũ i Cristuchiga na nhuxãcü Tupana nanaxwaxexũ na naga pexĩnũxũ. 13Rü jixema jaxõxê ja tama nüxũ cuaxégaxe na nhuxãcü Tupanacax tamaxũxũ, rü wüxi i õxchana i maixũrũũ tixĩ. Rü ngẽmaãcü peixĩgü i pemax. 14Notürü jixema jaxõxê ja tümamaã jaxúxe na tanangügũxũ na tacü jiixũ i nguxêẽtae i mexũ rü tacü jiixũ i nguxêẽtae i chixexũ, rü aixcuma nüxũ tacuax na nhuxãcü Tupanacax tamaxũxũ. Rü jixema rü nhama wüxi i duũxũ i jaxũ i namachimaã ãwemũxũrũũ tixĩ. Notürü i pema rü tama ngẽmaãcü peixĩgü.

6 1Rü ngẽmacax name nixĩ i jexeraãcü tingüetanü na aixcuma meã nüxũ icuáxũcax i Cristuchiga. Rü tanaxwaxe na nüxũ ichopetixũ ga jema ore ga nawa inaxügũxũ na Cristuchigaxũ icuáxũ. Rü tãxũtãma jeũcüürü jema ore ga nawa inaxügũxũchiga tidexagüecha. Rü taxuũcaxma tüxcüũ wena pemaã nüxũ tixu na nüxũ perüxoexũcax na nagu pexĩxũ i ngẽma mugü ga Muísé ümatixũ i tama tüxũ maxêxêẽxũ. Rü

ngëxgumarüü ta taxuüçaxma tüxcüü wena pemaã nüxü tixu i nachiga na nhuxäcü Tupanaãxü jaxögüxü. ²Rü ngëxgumarüü ta taxuüçaxma tüxcüü wena pexü tangüexëë na nhuxäcü Tupanacax íbaiüxü rü nhuxäcü duüxügüxü ingögüäcúma namaã ijumüxëxü. Rü ngëxgumarüü ta taxuüçaxma tüxcüü wena pexü tangüexëë na nhuxäcü tá wena namaxëxü i duüxügü i juexü rü nhuxäcü naãneärü guxgu rü Tupana tá wüxichigü i duüxügüna çaxü na nhuxäcü namaxëxü i nhama i naãnewa. ³Rü ngëmacax i nhuxma rü ngëxguma Tupana tama tüxna nachuxgu rü tanaxwaxe i jexeraäcü tingüetanü na aixcuma guxüma i Cristuchigaxü icuáxüçax rü nüxü na icuáxüçax na aixcuma ngëma nüma nanaxwaxexüäcúma meã naxçax na imaxëxü. ⁴⁻⁵Notürü ngëxguma chi wüxie Cristuxü jauxgu, rü chi meãma Tupanaxü tacuaxgu, rü chi Naã i Üünexüxü tajauxgu, rü chi nüxü tacuaxgu na nhuxäcü namexü i Tupanaärü ore rü nhuxäcü na namexü i dauxügüxü i naãne, rü name nixí i taxuãë. ⁶Erü ngëxguma chi ngëmaäcü meã tajaxõxgu i noxrix rü nhuxmachi Cristuxü ítataxüchixgu, rü marü taxucürüwama texé wenaxärü Tupanacax tüxü tateguxëë. Erü ngëxguma ngëmaäcü ítanataxüchixgu ja Tupana Nane, rü nhama wena curuchawa tajapotaxürüü tajaxixëë, erü guxü i duüxügüpexewa äne nüxü tingexëë. ⁷Rü dücax, wüxi i naãne i pucü nagu nguxü rü meãma i nanetü nawa jaexü tümacax ja jíxema nagu

üanexë, rü Tupana rü namaã nataãë i ngëma naãne. ⁸Notürü ngëxguma chi ngëma naãne rü tuxu rü natüanegü i chixexü nawa jaegu, rü Tupana rü chixexü tá namaã nixugü rü tá üxüwa najagu i guxüma i nawa jaexü. Rü ngëxgumarüü tá tixí ja jíxema Cristuxü ítaxe.

Ítananguxëë na najauxgüxü i maxü i taguma gúxü rü ngëmacax tama nüxü tarüxoe na jaxögüxü

⁹Notürü, Pa Chaueneëgü ja Pexü Tangechaügüxe, rü woo ngëmaäcü pemaã tidexagügu, notürü aixcuma nüxü tacuax na tama ngëma duüxügü i nüxü rüxoexürüü peixügüxü. Erü pema rü pexü nangëxma i maxü i taguma gúxü, rü Tupana rü tá aixcuma poraäcü pexü narüngüxëë na naxçax pemaxëxüçax. ¹⁰Erü nüma ja Tupana rü aixcumacü nixí. Rü nüma rü täüxütama nüxü inajarüngüma ga jema mexü ga pexüxü rü nhuxäcü taeneëgü i jaxögüxüxü na pengechaügüxü ga jexguma nüxü perüngüxëëgügu, ngëma nhuxma ípenaxüxürüütama. ¹¹Rü nhuxma rü tanaxwaxe i wüxichigü i pema rü ngëmaäcü noxrirüü mexü i perü ngüchaümaã nüxü perüngüxëëgüiecha i taeneëgü nhuxmatáta wena núma naxü ja Cristu. Rü tanaxwaxe na ngëmaäcü pemaxëxü na düxwa aixcuma Cristuxütawa pengügüxü ngëma ípenanguxëëxürüü. ¹²Rü tama tanaxwaxe na nüxü perüxoetanücüxü na Cristuwe perüxixü. Notürü tanaxwaxe i naxrüü peixügü i ngëma duüxügü i guxügüma meã jaxögüäcúma Cristuwe rüxíamaxü

rü najauxgüxü i guxüma i ngëma mexügu ga Tupana namaã ixunetaxü. ¹³Rü dücax, jexguma tórü oxí ga Abráümaã inaxunetagu ga Tupana rü nügüéagutama inaxuneta, jerü tataxuma ga texé ga norü jexera ixixé na tümaégagu inaxunetaxüçax. ¹⁴Rü nüma ga Tupana rü nhanagürü nüxü ga Abráü:

“Rü aixcumaxüchi tá poraãcü cuxü charüngüxëé. Rü tá cuxü nangëxma i muxüchixütama i cutaagü”,

nhanagürü nüxü. ¹⁵Rü Abráü rü meãma ínananguxëé ga guma nane ga Tupana namaã ixunetacü. Rü jemacax nabu ga guma nane ga Isaqui ga Tupana namaã nüxü ixücü. ¹⁶Rü ngëxguma duüxügu ãacüçax ixunetaguü, rü to i norü jexera ixixüéagagu inaxunetagu. Rü wüxicana ãacüçax ngëmaãcü inaxunetaguü, rü nüxü tacuçax rü aixcuma tá nanaxügu i ngëma naxçax inaxunetagüxü, rü marü taxucürüwama jeüçürü nachiga nidexagüecha. ¹⁷Rü jemacax ga Tupana rü jexguma inaxunetagu namaã ga jema duüxügu ga najauxgüxü tá ga jema ngüxëé ga Tupana nüxna äxchaüxü, rü nügüéagutama inaxuneta, jerü nanaxwaxe na meãma nüxü nacuaxgüxü na aixcuma tá janguxëéãxü rü tagutáma naxüchicüüãxü ga jema namaã inaxunetaxü. ¹⁸Rü nüxü tacuçax rü ngëxguma ãacüçax nügüéagagu inaxunetagu ja Tupana, rü taxucürüwama tüxü nawomüxëé rü nanaxüchicüü i ngëma. Rü nhuxma i guxãma i jixema na Tupanacax ibuxmüxü na tüxü nangüxëéxüçax rü tüxü namaxëxëxüçax, rü nüma ja

Tupana rü nügüéagagu tamaã inaxuneta na ngëmaãcü tá tüxü nangüxëéxü. Rü ngëmaãcü tüxü nanangüchaüxëé rü tüxü narüngüxëé na nüxü icuáxüçax na aixcuma tá najauxgüxü i ngëma maxü i taguma gúxü i tamaã inaxunetaxü. ¹⁹Rü nhuxma na ínanguxëéxü na aixcuma tá najauxxü i ngëma maxü i taguma gúxü, rü taxuüçaxma taxoegaãëgü, erü nüxü tacuçax na aixcuma dauxüguxü i naãnewa i Tupana íngëxmaxüwa tá ingugüxü. ²⁰Rü ngëma nangëxma ja Ngechuchu i nhuxma jerü nüxira jexma naxücu na Tupanapexewa taétüwa nachogüxüçax. Rü ngëmaãcü guxüguma tórü ngüxëéruü i paigüeru nixí, guma Meuquichedé ga Tupanapexewa Abráüéütüwa chogüçürüü.

Ngechuchu rü guma nuxcümaücü ga pai ga Meuquichedérüütama nixí

7 ¹Rü guma Meuquichedé rü íãne ga Charéüãrü äëxgacü nixí ga jexguma namaxügu ga Abráü. Rü nüma ga Meuquichedé, rü duüxügiarü pai nixí ga Tupanapexewa. Rü jexguma Abráü rü to ga nachüãneãrü äëxgacügümaã nügü nadaixgu rü nüxü najexeragu, rü Meuquichedé rü namawa Abráüpexegu najangu ga jexguma Abráü napataçax taegugu. Rü nüma ga Meuquichedé rü najumuxé na Tupana Abráüxü rüngüxëéxüçax. ²Rü Abráü rü nüxü najexma ga guxüma ga jemaxügu ga jema äëxgacügu ga namaã nügü naðaixüna napuxüxü. Rü jemawa ínanaxüxüchi ga jema Tupanana üxü, rü Meuquichedéna nanaxã. Rü ngëma naéga i Meuquichedé rü Äëxgacü ja Ixaixcumacü nhaxüchiga nixí. Rü norü

ĩane ga Charéũ rü Taãẽxẽeruũ nhaxũchiga nixĩ. Rü ngẽmacax i naéga i Meuquichedé rü ãẽxgacũ ja Taãẽxẽeruũ nhaxũchiga ta nixĩ. ³Rü Tupanaãrũ ore ga nuxcũma ùmatũxũwa rü tama nũxũ nixu na texé tiixũ ga nanatũ rü naẽ rü norũ oxigũ ga Meuquichedé. Rü ngẽxgumarũũ ta tama nũxũ nixu i norũ buxchiga rü norũ juxchiga. Rü ngẽmacax Tupana Nanerũũ guxũguma duũxũgũarũ ngũxẽeruũ ja pai nixĩ i Tupanapexewa. ⁴Rü nhuxma rü name nixĩ i nagu perũxĩnũẽ na nhuxãcũ aixcuma ãẽxgacũ ja tacũ jĩixũ ga Meuquichedé. Jerũ nuxcũmaxũcũ ga tórũ oxĩ ga Abráũ rü Meuquichedéna nanaxã ga jema Tupanana ùxũ ga natanũwa ga jema jemaxũgũ ga togũ ga ãẽxgacũgũna napuxũxũ. Rü ngẽmawa nũxũ tacuax na Tupanapexewa tórũ oxĩ ga Abráũarũ jexeracũ jĩixũ ga Meuquichedé. ⁵Rü nhuxma i Judéugũ, rü guxũma i norũ ngẽmaxũwa ínanaxũxũchigũ i ngẽma Tupanana ùxũ, rü nhuxmachĩ norũ paigũna nanaxã jerũ jemaãcũ nixĩ ga namuãxũ ga jema mugũ ga Muísẽ ùmatũxũ. Notürũ guxũma i ngẽma paigũ rü Lewítaagũ nixĩgũ. Rü nũma ga Lewĩ rü guxũma i Judéugũrũũ Abráũtaa nixĩ. Rü ngẽmaãcũ i ngẽma Judéugũ rü norũ paigũna nanaxã i ngẽma Tupanana ùxũ, woo natanũxũ na jĩixũ i ngẽma paigũ. ⁶Notürũ ga Meuquichedé rü woo tama Lewítaa nixĩ, notürũ Abráũmexẽwa nanajaxu ga jema Tupanana ùxũ. Rü nũxũ tacuax na Abráũ jĩixũ ga noxri najaxucũ ga Tupanaãrũ uneta. Rü nũma ga Meuquichedé rü Tupanana naca na Abráũxũ nangũxẽẽxũcax ga Tupana.

⁷Rü guxãma meãma nũxũ tacuax rü ngẽxguma texé toguecax Tupanana caxgu na tũxũ nangũxẽẽxũcax, rü Tupanapexewa rü jĩxema nũxna caxe rü ngẽma togũ i naxcax ítaçaxũarũ jexera tixĩ. Rü ngẽmaãcũ nũxũ tacuax na Abráũarũ jexera jĩixũ ga Meuquichedé i Tupanapexewa. ⁸Rü nhuxma i nuã tatanũwa rü ngẽma paigũ i ngĩxũ jauxgũxũ i ngẽma dĩeru i Tupanana ùcũ, rü duũxũgũmare nixĩgũ rü tá najue. Notürũ ngẽxguma Meuquichedéchiga jadexagu i Tupanaãrũ ore, rü nhama namaxũgurũũ nixĩ i nachiga jadexaxũ. Rü ngẽmawa nũxũ tacuax na Cristu ja guxũguma maxũcũrũũ jĩixũ ga Meuquichedé. ⁹⁻¹⁰Rü Abráũtaa ga Lewĩ, rü guxũma i paigũ i Lewítaagũ ixĩgũxũ i nhuxma ngĩxũ jauxgũxũ i ngẽma dĩeru i Tupanana ùcũ, rü nũmagũ rü ta Abráũmaã Meuquichedéna nanaxãgũ ga jema Tupanana ùxũ. Jerũ nũma ga Lewĩ rü guxũma ga nataagũ i nhuxma Judéugũarũ paigũ ixĩgũxũ, rü woo ga na taũta nabuexũ ga jexguma, notürũ marũ Abráũxũnewa najexmagũ ga jexguma Meuquichedé namawa Abráũpexegu janguxgu. Rü ngẽmawa nũxũ tacuax na guxũma i ngẽma paigũarũ jexera jĩixũ ja Meuquichedé. ¹¹Rü nuxcũmaxũgũxũ ga tórũ oxĩgũ ga Judéugũ, rü Lewítaagũ ga paigũmexẽwa nixĩ ga najauxgũãxũ ga Tupanaãrũ mugũ. Notürũ pemaã nũxũ chixu rü jexguma chi jema paigũ aixcuma jema Judéugũxũ imexẽẽgũgu ga Tupanapexewa, rü taxuũcax chima Tupana nũxũ naxuneta ga naĩ ga pai ga Meuquichedérũũ ixĩcũ ga tama Lewítaa ga Aráũrũũ ixĩcũ. Rü jemacax ga Tupana rü nũxũ naxuneta ga Nane ga

Ngechuchu na tóru chogüruũ ja pai jĩĩxũcax. ¹²Rü jemacax ga Tupana rü jema Judéguáru paigüchicüũxũ najangucuchixêê ga Cristu. Rü nüma nixĩ i nhuxma i aixcuma Tupanapexewa tüxũ jamexêégüxũ. Rü guxũma ga jema paigü rü Lewítaa nixĩgü jerü jemaãcü nixĩ ga namuãxũ ga jema mugü ga Muísé ümatüxũ. Notürü nüma ga Cristu rü marü nanaxüchicüü ga guxũma ga jema. ¹³⁻¹⁴Erü meãma nüxũ tacuax rü nüma ja tóru Cori ja Ngechuchu ja jima nachiga idexagücü rü tama Lewítaa nixĩ erü nüma rü Judátaa nixĩ. Rü nüxũ tacuax rü taxuũma ga Judátaa rü pai nixĩ, jerü ga Muísé rü jexguma jema paigüchiga jadexagu rü taxuũma ga Judátaaxũ naxuneta na pai jĩĩxũcax. ¹⁵Rü ngêmaãcü meã nangox na Tupana ijanaxoxêêxũ ga guxũma ga jema mugü ga Muísé ümatüxũ ga paigüchiga. Jerü nüma ga Tupana rü tüxna nanamu ga wüxi ga naĩ ga pai ga jexwacaxücü ga tama Lewítaa ixicü. Rü nüma nixĩ i tóru Cori jĩĩxũ ja Meuquichedéruũ ixicü, erü guxũma i ngêma togü i paigüaru jexera nixĩ. ¹⁶Rü guxũma ga jema togü ga paigü rü nangucu jerü Lewítaa nixĩgü. Notürü nüma ga Cristu rü paixũ ningucuchi jerü poramaã juwa ínarüda rü guxũguma namaxêcha na tüxũ nangüxêêxũcax. ¹⁷Rü ngêmacax i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü tóru Corichiga nhanagürü:

“Cuma rü guxũgutáma duũxũgüaru ngüxêêruũ ja pai cuixi Meuquichedéruũ”,

nhanagürü. ¹⁸⁻¹⁹Rü jemacax ga Tupana rü nhama ga naãnewa nanamu ga Nane, jerü jema mugü ga paigüchiga

naxümatüxũ ga Muísé rü tama poraãcü tüxũ narüngüxêê jerü tama aixcuma tüxũ nimexêégü ga Tupanapexewa. Rü jemacax Nanexũ namu ga Tupana na tóru pecaducax najuxũcax na ngêmaãcü tüxũ nangêxmaxücax i maxũ i taguma gúxũ rü aixcuma Tupanamücügü ixĩgüxũcax. ²⁰⁻²¹Rü jexguma Tupana jema togü ga paigüxũ ngucuxêêgu, rü nanangucuxêêmare. Notürü jexguma Cristuxũ jangucuchixêêgu na tóru ngüxêêruũ ja pai jĩĩxũcax, rü nügüégagutama inaxuneta. Rü jemacax ga jexguma Cristuxũ jangucuchixêêgu rü nhanagürü:

“Chama i Cori ja Tupana rü marü cuxũ chaxuneta na guxũgutáma duũxũgüaru ngüxêêruũ ja pai cuiĩxũcax. Rü ngêma rü tagutáma chanaxüchicüü erü chaugüégagu ichaxuneta”,

nhanagürü. ²²Rü nhuxma na jemaãcü nügüégagutama inaxunetaxũ ga Tupana, rü nüxũ tacuax na aixcumaxüchima jema paigüaru jexera na jĩĩxũ ja Cristu erü guxũgutáma Tupanapexewa tüxũ narüngüxêê. ²³Rü jema togü ga paigü rü namuxüchi, jerü nijuetanü. Rü jemacax taxucürüwama guxũguma paigü nixĩgü. ²⁴Notürü nhuxma na tóru ngüxêêruũ ja paixũ jangucuchixũ ja Ngechuchu, rü ngêmacax marü taxuũcaxma texé ja togue tingucuchi, erü nüma ja Ngechuchu rü tagutáma naju. ²⁵Rü ngêmacax nixĩ i nhuxma i nüxũ natauxchaxũ na aixcuma tüxũ namaxêxêêxũ ja guxãma ja jíxema norü ngüxêêmaã Tupanaxütawa ngugüxe. Erü nüma ja Ngechuchu rü guxũguma namaxêcha na tumaétüwa

nachoguxũcax. ²⁶Rũ ngẽmaãcü ja Ngechuchu, rü nüxĩcatama nixĩ i pai ja tórũ ngũxẽerũ jĩixũ i Tupanapexewa. Erũ nüma rü aixcuma naxũüne, rü nataxuma i chixexũ i nawa, rü nangearũ pecaduãx jerũ taguma taxrũũ pecadu naxũ. Rũ nhuxma rü guxũétüwa nangẽxma i dauxũguxũ i naãnewa i Tupana íngẽxmaxũwa. ²⁷Rũ Ngechuchu rü tama ngẽma togũ i paigüerurũ nixĩ. Erũ nümagũ rü nanaxwaxe na guxũ i ngunexũgu Tupanacax naxũnagũ nađaixũ na ngẽmaãcü Tupana nüxũ nüxũ ngechaũxũcax i noxritama pecadugũ rü guxũ i duũxũgüarũ pecadugũ ta. Notürũ nüma ga Ngechuchu rü jexguma nügũ inaxãxgu, rü wüxicanatama pecaducax naju. Rũ ngẽma rü guxũguma name i Tupanapexewa. ²⁸Rũ jema mugũ ga Muísẽ ümatũxũ, rü duũxũgümarexũ naxuneta na paigüerugũ jixĩgũxũcax. Notürũ nümagũ rü ta nipecaduãxgũ. Notürũ jemawena ga Tupana rü nügüégagu Nanexũ naxuneta na tórũ ngũxẽerũ jĩixũcax. Rũ jima Nane rü guxũguma mecũxũchi ja tórũ Maxẽxẽerũ nixĩ. Rũ nüma rü guxũguma tüxũ narüngũxẽẽ i Tupanapexewa.

**Ngechuchu nixĩ ja tórũ
ngũxẽerũ i Tupanapexewa**

8 ¹Rũ ngẽma pemaã nüxũ tixuxchaũxũ i nhuxma nixĩ na tüxũ nangẽxmaxũ ja tórũ ngũxẽerũ ja mexẽchicũ i Tupanaxũtawa. Rũ nüma rü Tupana Nane ja Cristu nixĩ. Rũ dauxũguxũ i naãnewa i Tupanaãrũ tügüneçüwawa narũto erũ guxũãrũ ãẽxgacũ nixĩ. ²Rũ ngẽma

dauxũguxũ i naãnewa i ngẽma nachica i üünexũ ga Tupana üxũwa nixĩ i taxcax ínacaxũ. Rũ tama ngẽma Judéugüarũ paigürũ wüxi ja ípata ja duũxũgũ üxũnewa Tupanana taxcax ínaca. ³Rũ guxũma i ngẽma Judéugüarũ paigüeru rü nangucu na Tupanana naxãgũãxũcax i ãmaregũ rü naxcax nadaiaũxũcax i naxũnagũ na Tupana nüxũ nüxũ ngechaũxũcax i duũxũgüarũ pecadugũ. Rũ jemacax ga Ngechuchu rü Tupanana nügũ naxãmare rü duũxũgüarũ pecaducax naju. ⁴Rũ nhuxma i nüma ja Ngechuchu rü dauxũguxũ i naãnewa nangẽxma na ngẽma tórũ ngũxẽerũ ja pai jĩixũcax i Tupanapexewa. Rũ ngẽmacax tama nhama i naãnewa nixĩ i pai jĩixũ. Notürũ ngẽxguma chi nhama i naãnewa nangẽxmagu rü tau chima pai nixĩ erũ nhama i naãnewa nangẽxmagũ i ngẽma Judéugüarũ paigũ i Tupanana ãmare ãgũxũ jema Muísẽarũ mugũ nüxũ ixuxũrũũ. Notürũ nüma ja Ngechuchu rü tama ngẽmarũ nixĩ erũ dauxũguxũ i naãnewa nixĩ i nangẽxmaxũ na ngẽma tüxũ nangũxẽxũcax. ⁵Notürũ ngẽma puracũ i nhama i naãnewa naxũgũxũ i ngẽma Judéugüarũ paigũ, rü naxcax nadauxũtaegümare i ngẽma Ngechuchu dauxũguxũ i naãnewa üxũ. Rũ ngẽma nachica i nawa Tupanacax napuracüexũ i ngẽma paigũ, rü nanaxichicũnaxãgümare i ngẽma nachica i Ngechuchu nawa ngẽxmaxũ. Rũ meãma nüxũ tacuax i ngẽma, jerũ jexguma Muísẽ naxũxchaũgu ga Tupanapata, rü Tupana rü nhanagürũ nüxũ:

“¡Dücax, meã nangugũ i ngẽma
cuaxruũ ga cuxũ chawéxũ ga
mãxpúne ga Chinaĩwa! Rũ

chanaxwaxe i ngëmaäcü na cunaxüxü”,
 nhanagürü. ⁶Notürü nüma ja tóru ngüxëëruü ja Cristu rü dauxüguxü i naãnewa nangëxma, rü ngëma aixcumaxüchi Tupanapexewa taétüwa nachogü. Rü ngëma Judéugüarü paigü rü nagu naxiãma ga jema nuxcümaxüxü ga uneta ga Muísé ümatüxü. Notürü nüma ja Tupana rü marü tüxna nanaxã i wüxi i ngexwacaxüxü i uneta erü tamaã nüxü nixu na Cristu jüxü ja aixcuma tóru ngüxëëruü ixücü. Rü nüma rü naju na Tupanapexewa tüxü jamexëëxüçax, rü ngëma Tupanaxütawa nangëxma i nhuxma na taétüwa nachogüxüçax. Rü ngëmaäcü nüxü tadau na Tupanaärü uneta i ngexwacaxüxü rü jema nuxcümaxüxü ga unetaarü jexera jüxü na namexü. ⁷Jerü jexguma chi jema nüxüraüxü ga uneta ga Muísé ümatüxü rü aixcuma namexgu na duüxügüxü jamaxëëëxüçax, rü marü taxuüçax chima tanaxwaxe i to i ngexwacaxüxü i Tupanaärü uneta. ⁸Notürü nüma ga Tupana rü nüxü nadau na tama aixcuma napexewa duüxügüxü jamexëëxü ga jema nüxüraüxü ga uneta ga Muíséna naxãxü. Rü jemacax ga Tupana rü nhanagürü:

“Wüxi i ngunexü rü wena táxaru guxüma i chorü duüxügümaã ichaxuneta. ⁹Notürü ngëma chorü uneta i ngexwacaxüxü, rü täüxütáma namaã nawüxigu ga jema nüxüraüxü ga chorü uneta ga nuxcümaxügüxü ga perü oxigümaã nüxü chixuxü ga jexguma nüxü charüngüxëëgu na

ínachoxüxüçax ga Ejituarü naãnewa. Jerü nümagü ga jema duüxügü rü tama chauga naxínüë rü tama najanguxëë ga jema nüxüraüxü ga chorü uneta, rü jemacax íchanawogü.

¹⁰Notürü ngëxguma nawa nanguxgu na wena namaã ichaxunetaxü, rü nhaäcü tá nixü i guxüma i Judéugümaã ichaxunetaxü: ‘Rü tá meãma ngëma duüxügüxü nüxü chacuaxëë i chorü mugü na aixcuma naãëwa nangëxmagüxüçax. Rü chama rü tá norü Tupana chixü, rü nümagü rü tá chorü duüxügü nixügu’. ¹¹Rü guxüma i ngëma duüxügü i choxü jaxögüxü, rü aixcuma tá choxü nacuaxgü. Rü ngëmacax taxuüçaxtáma tüxcüü nügümaã nüxü nixugügü i chauchiga na ngëmaäcü choxü nacuaxgüxüçax. Erü guxüma i chorü duüxügü rü aixcuma tá meã choxü nacuaxgü woo buxü rü exna jaxü. ¹²Rü tá nüxü nüxü changechaü i norü chixexügü, rü tá nüxü ichajarüngümaxüchi i norü pecadügü”,

nhanagürü ga Tupana. ¹³Rü dücax, nhuxma na Tupana ngexwacaxüxü i unetachiga idexaxü, rü ngëmawa nüxü tacuax na jema nüxüraüxü ga uneta rü marü nangupetüchaüxü. Rü nüxü tacuax rü guxüma i ngëma marü ngupetüchaüxü, rü paxa tá inajarüxo. Rü ngëmaäcü i ngëma Judéugüarü

paigü, rü marü inajarüoxchaü na Tupanapexewa duüxüügüxü nangüxëxü. Erü nüma ja Tupana rü marü Cristuxü ningucuchixë na tóru ngüxëeruü jüüxüçax i napexewa.

**Tupanapata ga duüxügü
üünechiga rü Tupanapata ja
dauüxügüxü i nañewa
ngëxmanechiga**

9 ¹Rü jexguma nuxcüma Muísémaã jadexagu rü nüxna naxãngu ga jema nüxüraüxü ga uneta, rü Tupana namaã nüxü nixu na nhuxäcü nanaxwaxexü na nüxü jacuaxüügüxü. Rü jexgumarüü ta namaã nüxü nixu na nhuxäcü nanaxwaxexü na naxçax naxüxü ga wüxi ga ipata ga naxchirunaxçax na jéma nüxü jacuaxüügüxüçax ga paigü. ²Rü guma ipata ga naxchirunaxçax rü nitüjemachüã. Rü jema naxmachüã ga nüxüra nawa ixücuxü, rü “Nachica i Üünexü” nixü ga naéga. Rü jéma najexma ga werachica rü mecha ga põü ga üünexü nagu nuxü. ³Rü jema to ga naxmachüã ga jema tüjemachüãxüçaxwena üxü rü “Nachica i Üünexüchixü” nixü ga naéga. ⁴Rü jéma najexma ga jema mecha ga uirunaxçax ga ngextá nawa jagugüxü ga pumara ga paacaxü ga jexguma jaguxgu. Rü jéma najexma ta ga jema baú ga Tupanaärü mugü nagu namaã nanguxügüxü. Rü jema baú rü guxüwama uirumaã natüxüne. Rü jematama baúarü aixepewa najexma ga wüxi ga tüxüxäcü ga uirunaxçax ga jema põü ga dauüwa rüjixümaã ääcuxü. Rü jexgumarüü ta jema baúarü

aixepewa najexma ga Aráüärü caxüruü ga rüxüxüne, rü guma nutagü ga Tupanaärü mugü nagu ümatügücü. ⁵Rü jema baúétüwa najexmagü ga jema taxre ga dauüçüãxchicünaxägü ga ixäpexatüxü. Rü naxpexatügümaã najadüxétügü ga jema baúátaü. Rü jema dauüçüãxchicünaxägüarü ngäxüwa nixü ga nügü nangoxëxüxü ga Tupana. Notürü taxuüçaxma tüxüçü jexeraäcü nüxü tixu i ngëmachiga. ⁶Rü wüxicana jemaäcü na namexëgüxü ga guxüma ga jema, rü nhuxmachü ga paigü rü guxüguma jema nüxüraüxü ga naxmachüãgu nachocuxü na jéma Tupana namaã nüxü ixuxüäcüma nüxü jacuaxüügüxüçax. ⁷Notürü jema to ga naxmachüãwa rü jema paigüarü äëxgacüxicatama nixü ga jexma ücuxü. Rü tama guxüguma jexma naxücu, notürü wüxicanatama jexma naxücu ga wüxichigü ga tauncügu. Rü jexguma jexma naxücuogu rü jéma nanange ga naxünagü rü guma nagümaã jema baüxü namaxcüéti. Rü jemaäcü ga jema paigüarü äëxgacü rü inanaxá ga guma nagü na noxrütama pecadu rü guxüma ga duüxügüarü pecaduxü ijanangümaxüçax ga Tupana. ⁸Notürü jema paigüarü äëxgacüxicatama nixü ga jema Nachica ga Üünexüchixügu ücuxü ga Tupana íjexmaxüwa. Rü ngëmaäcü Tupanaãe i Üünexü tüxü nüxü nacuaxëe na taxucürüwama jexma Tupana íjexmaxügu nachocuxü ga guxüma ga duüxügü jerü jexguma nagu naxüxgu ga jema mugü ga Muísé ümatüxü rü nachuxu ga jema. ⁹Rü guxüma i ngëma pemaã nüxü chixuchigaxü, rü wüxi i cuaxruü nixü i taxçax i jixema na

nhuxma imaxẽxũ. Rũ ngẽmawa nüxũ tatau rũ jema ãmaregũ ga Tupanana naxãgũxũ rũ jema naxũnagũ ga Tupanacax naðaixũ rũ taxucürwama jema duũxũgũxũ nimexẽẽ na aixcuma Tupanapexewa jamexũcax. ¹⁰Rũ jema nuxcũmaxũgũxũ ga mugũ ga õnagũchiga rũ axeũgũchiga rũ nacũmagũchiga ixĩxũ, rũ jema duũxũgũarũ düxétixũnecaxicatama nixĩgũ. Rũ jemaçax tama jema duũxũgũxũ nimexẽẽ na aixcuma Tupanapexewa jamexũcax. Rũ woo napora ga jema mugũ ga noxrix, notürũ jexguma ínguxgu ga Cristu rũ marũ jexma najacuax na duũxũgũmaã naporaxũ. ¹¹Notürũ i nhuxma rũ marũ ínganu ja Cristu. Rũ nüma nixĩ i aixcuma tórũ ngũxẽẽruũ jĩixũ i Tupanapexewa, rũ nagagu nixĩ i nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rũ ngẽma nachica i ngextá taétüwa ínachogũxũwa rũ aixcuma naxũüne erũ tama guma ípata ga naxchirunacax ga duũxũgũmare üxũnerũ nixĩ erũ dauxũgũxũ i naãnewa nangẽxma. ¹²Rũ Cristu rũ marũ dauxũgũxũ i naãnegu naxücu i ngextá Tupana íngẽxmaxũwa. Rũ taxuũcaxma tüxciũ wüxichigũ ja taunecügu ngẽxma naxücu, erũ marũ guxũguma ngẽma nangẽxmaẽcha. Rũ jexguma jexma naxücuxgu, rũ tama jema nanange ga bodegũgũ rũ wocaxacügũgũ na Tupanana naxããxũcax. Notürũ nüma ga Cristu rũ nagütama inaxã na jemaãcü naxütanüãxũcax ga tórũ pecadugũ rũ tüxũ nangẽxmaxũcax i maxũ i taguma gúxũ. ¹³Rũ jema mugũ ga Muísé ümatüxũ rũ nhanagürũ:

“Ngẽxguma texẽ juetaxũ íngõgũgu, rũ taxucürwama Tupanapata ja naxchirunacaxgu taxücu”, nhanagürũ. Rũ jemaçax ga jema Judégũgũ, rũ jexguma wüxi ga juetaxũ jangõgũgũgu rũ nanaxwaxegũ ga na norũ paixũtawa nagaãxũ ga wüxi ga woca na jema pai Tupanacax jamáxũcax rũ na jaguãxũcax na jemaãcü ga guma tanimaca rũ dexágu nagüãxũcax na jema duũxũgũxũ namaã namaxcuxũcax na jemaãcü nüxna ínajixũcax ga norũ chixexũ. Notürũ jema rũ duũxũgũarũ düxétixũnewaxicatama nanamexẽẽ rũ tama norũ maxũxũ namexẽẽ. ¹⁴Notürũ nagũ ja Cristu rũ jema naxũnagũgũarũ jexera name erũ tórũ maxũ namexẽẽ na aixcuma Tupanapexewa imexũcax. Rũ Cristu rũ woo Tupana Nane na jĩixũ rũ na nataxuxũ ga norũ chixexũ, notürũ Tupanana nügũ naxã rũ tórũ pecaduçax naju jerũ Naãẽ i Üünexũ nanaporaxẽẽ. Rũ jemaãcü curuchagu nanabaxẽẽ ga nagũ. Rũ nhuxma ja jima nagũ rũ ningü na tüxũ namexẽẽxũcax i Tupanapexewa. Rũ ngẽmacax taxuũcaxma tanaxwaxe na nagu ixĩxũ ga jema mugũ ga Muísé ümatüxũ ga tama tüxna naxãxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rũ nhuxma na Cristugagu Tupanapexewa imexũ, rũ nüma ja Cristu rũ tüxũ narüngũxẽẽ na naxüxũcax i ngẽma Tupana ja maxücü tüxũ naxwaxexũ. ¹⁵Rũ nhuxma na tórũ pecaduçax najuxũ ga Ngechuchu ja Cristu, rũ nüma nixĩ i tórũ ngũxẽẽruũ i Tupanapexewa, ngẽma Tupanaãrũ uneta i ngexwacaxũxũ nüxũ ixuxürũ. Rũ nhuxma i jixema i Tupana tüxũ idexechixe, rũ tüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ ega jima Naneãxũ

jaxõgügu. Rü ngëxgumarüü ta i guxüma i Tupanaärü duüxügü ga nuxcüma jaxõgüxü, rü nüxü nangëxma i maxü i taguma gúxü jerü Cristu naju na norü pecaduna ínanguxüxëãxüçax. ¹⁶Rü ngëxguma najuxchaügu i wüxi i duüxü, rü wüxi i poperagu nanaxümatü na texé tá najaxuxü i norü ngëmaxügü. Notürü ngëxguma namaxügu i ngëma duüxü, rü taxucürüwama texé tanajaxu i norü ngëmaxügü. ¹⁷Rü ngëmacax i ngëma popera rü tama napora i ngëxguma namaxügu i ngëma duüxü. Rü ngëxguma najuxguxicatama nixü i naporaxü. ¹⁸Rü nüma ga Cristu rü norü jumaã nixü ga Tupanapexewa tüxü jamexëëgüxü. Jerü ga Muisé rü nüxü nixu rü jexguma texé pecaduãxgu rü tanaxwaxe na tümaärü paixütawa tanagaxü ga wüxi ga naxüna na tümaégagu najuxëëãxüçax rü inabaãxüçax ga nagü na Tupana tüxü nüxü ngechaüxüçax ga tümaärü pecadu. ¹⁹Rü Muisé rü guxüma ga duüxügüpexewa nüxü nixu ga guxüma ga Tupanaärü mugü. Rü jemawena nanajaxu ga wocaxacügügu rü bodexacügügu, rü dexámaã nanaxüéü. Rü nhuxmachi nanajaxu ga wüxi ga naïxchacüüxácü rü nhuxre ga tüaxmü ga dauxüne, rü jema naïxchacüügu nanabagümü. Rü jemamaã guma nagüwa nanacüé rü nhuxmachi nanamaxcüétü ga jema popera ga Tupanaärü mugü nawa jemaxü. Rü jexgumarüü ta najamaxcutanü ga guxüma ga duüxügü. ²⁰Rü nhuxmachi ga Muisé rü nhanagürü nüxü ga duüxügü:

“Tupana rü marü inaxuneta na pexü tá nangüxëëxü. Rü daa nagümaã pexü chimaxcutanü i

nhuxma erü ngëmaãcü nixü i choxü namuxü na ngëmawa nüxü pecuáxüçax na aixcuma tá pexü nangüxëëxü”,

nhanagürü. ²¹Rü nhuxmachi ga Muisé rü guma nagümaã nanamaxcüétü ga guma ípata ga naxchirunaxçax ga nawa Tupanaxü jacuaxüügüne. Rü jexgumarüü ta nanamaxcutanü ga guxüma ga jemaxügü ga namaã Tupanaxü jacuaxüügüxü ga guma ípataarü aixepewa jexmagüxü. ²²Rü nüxü tacuax rü jema duüxügü ga jexguma pecadu naxügügu rü Tupanapexewa nügu jamexëëgüchaügu, rü norü paigüxütawa nanaga ga wüxi ga naxüna na nüxü jamáãxüçax rü inabagüxëëãxüçax na Tupana tama napocuexüçax. Notürü nhuxma ja Tupana rü tüxü nüxü nangechaü i tórü chixexü jerü tórü pecaducax naju ga Ngechuchu rü nagü inanaba. Rü jexguma chi tau chima najuxgu rü nagü inabaãgu, rü taxucürüwa chima Tupana tüxü nüxü nangechaü i tórü pecadugü.

**Cristu rü naju na
íjanaxoxëëãxüçax i pecadu**

²³Rü jemaçax ga Tupana rü nuxcümaxüchima Muisémaã nüxü nixu na paigü duüxügüarü pecaducax naðaixü ga naxünagü rü inabaãxü ga nagü na jemaãcü Tupana tama napocuexüçax ga duüxügü. Notürü i nhuxma i jixema na Tupana tüxü idexechixü, rü tüxü nangëxma i tachica i dauxügüxü i nañewa jerü Nane ja Cristutama tórü pecaducax naju rü inanaba ga nagü. Rü jima nagü rü Tupanapexewa rü poraãcü ngëma

naxûnagügüarü jexera narüporamaẽ.
²⁴Rü ngẽmacax i nhuxma rü taxuũcaxma tÿxcüü guma ïpata ga naxchirunaxcax ga duũxügü üxûnegu naxücu ja Cristu na ngẽma taétüwa nachogüxücaç. Erü nüma ja Cristu rü marü Tupanaxütawaxüchi nangu i dauxüguxü i naãnewa. Rü ngẽma Nanatüpeçewa nangẽxma i nhuxma na ngẽma taétüwa nachogüxücaç. ²⁵Rü ngẽmacax i nhuxma rü taxuũcaxma tÿxcüü guxüguma Nanatüna nügü naxãẽcha na ngẽmaãcü taxcax najuuuxücaç. Rü jema Judéugüarü paigüarü ãẽxgacügü rü gúcü ga taunecügügu guma ïpata ga üünenegu nachocuxü na jéma Tupanana naxãgüãxücaç ga guma naxûnagügü.
²⁶Notürü ja Cristu, rü taxuũcaxma tÿxcüü gúcü ja taunecügügu Tupanana nügü naxãẽcha, erü ngẽxguma chi ngẽmaãcü jixügu rü chi noxri naãne ixügügumama rü chi marü muẽxpüxcüna taxcax naju. Notürü nhamaücüü ga Cristu rü marü nhama ga naãnewa nangu na wüxicanatama nügü inaxãxücaç rü pecaducax najuxücaç.
²⁷⁻²⁸Rü ngẽma na wüxicanatama najuexü i duũxügü naxüpa na Tupanapexewa nangugüxü, rü jexgumarüütama ga Cristu rü wüxicanatama nügü inaxã rü naju na ijanaxoxẽãxücaç i muxüma i duũxügüarü pecadugü. Notürü wena taxarü núma naxü. Rü ngẽxguma wena núma naxüxgu rü tama pecaduarü oxẽẽwa tá núma naxü. Notürü tá núma naxü na namaxẽxẽãxücaç i guxüma i ngẽma duũxügü i aixcuma ínanguxẽẽgüxü.

10 ¹Rü jema mugü ga Muisé ümatüxü rü íraruwatama jema duũxügücaç nanangoxẽẽ ga tacü tá na naxüxü ga Cristu. Notürü ga jema mugü rü tama aixcuma Cristurüü napora, jerü taxucürüwama Tupanapexewa najamexẽẽ ga jema duũxügü woo gúcü ga taunecügügu Tupanacax nanadaixü ga naxûnagü na jemaãcü Tupanana nangaicamagüxücaç. Rü jemaãcü ga jema mugü rü taxucürüwama Cristurüü nanamaxẽẽẽ ga jema duũxügü. ²Rü jexguma chi jema mugü aixcuma jema duũxügüxü ímexẽẽgu ga Tupanapexewa, rü tau chima nagu narüxínüẽẽcha na japedaduãxü, rü chi nüxü narüxoe na naxûnagü Tupanacax naðaixü. ³Notürü jema na Tupanacax naxûnagü naðaixü ga duũxügü, rü norü pecaduarü cuçaxchixẽẽruümare nixü ga gúcü ga taunecügügu. ⁴Jerü guma nagü ga jema wocagü rü bodegü rü tama napora na ijanaxoxẽẽãxücaç ga pecadugü. ⁵Rü jemacax ga Cristu ga jexguma nhama ga naãnewa naxüxchaügu, rü Nanatüxü nhanagürü:

“Tama cunaxwaxe na naxûnagü cucçax naðaixü i duũxügü na naxütanügüãxücaç i norü pecadugü. Notürü cunamexẽẽ i nhaã chaxune na ngẽmamaã chanaxütanüxücaç i pecadu. ⁶Rü tama namaã cutaãe i ngẽma naxûnagü i cuxna naxãmaregüxü rü cucçax naðaixü rü jagugüxü na naxütanügüãxücaç i norü pecadugü. ⁷Rü jemacax rü nhacharügü: ‘Dücax, Pa Chaunatüx, daxe chixü, rü nuã cupexewa changẽxma na

chanaxüxcax i curü ngúchaü rü
na chajuxüxcax, ngéma curü
orewa chauchiga
naxümatüürüü', nhacharügü".

⁸Rü jemaäcü ga Cristu rü nüxü nixu na
Tupana rü tama aixcuma namaã
nataãxü ga jema na naxcax nadaiãxü
ga naxünagü rü naxcax jagugüãxü na
naxütanügüãxüxcax ga norü pecadugü
woo jema mugü ga Muísé ümatüxüwa
rü duüxügüxü namu na naxügüãxü ga
guxüma ga jema. ⁹Rü jemawena ga
Cristu, rü nhanagürü ta:

“Dücax, Pa Chaunatüx, daxe chixi,
rü nuã cupexewa changëxma
na chanaxüxcax i curü
ngúchaü rü duüxügüarü
pecaducax na chajuxüxcax”,

nhanagürü. Rü jemawa nüxü tacuax na
Tupana rü marü ijanaxoxëãxü na
naxünagü naxcax nadaixü, jerü Nanexü
ningucuchixëë na pecaducax najuxü. ¹⁰Rü
nhuxma na Ngechuchu ja Cristu naxüxü
ga jema Tupanaärü ngúchaü, rü
ngëmacax nixi i nhuxma i Tupanapexewa
ixüünexü i jixema. Jerü nüma ga Cristu rü
Tupanana nügü naxã na wüxicanatama
guxãärü pecaducax najuxü. ¹¹Rü guxüma
i Judëgüarü paigü rü wüxichigü i
ngunexügu rü tupaucawa nangëxmagüxü
na Tupanana naxägüãxüxcax i naxünagü i
naxcax nadaiixü. Rü guxüguma jemaäcü
nanaxügüxü notürü taguma aixcuma
inajarixo ga norü pecadugü woo jemaäcü
na naxügüãxü. ¹²Notürü nüma ga
Ngechuchu ja Cristu rü wüxicanatama
Tupanana nügü naxã na guxãärü
pecaducax najuxüxcax. Rü jemawena rü
nhuxmachi dauxüwa naxü rü Tupanaärü
tügüncëwawa najarüto, erü guxãärü

ãëxgacü nixi i nhuxmax. ¹³Rü ngéma nixi
i nangëxmaxü nhuxmatáta ja Tupana rü
guxüma i norü uwanügüxü nüxü
najexeraxëë. ¹⁴Rü nüma ga Ngechuchu ja
Cristu rü wüxicanatama Tupanana nügü
naxã rü naju na guxüguma
Tupanapexewa timexüxcax ja jixema
Tupanacax tüxü jaxüünexëëgüxe. Rü
ngëmacax i nhuxma rü taxuüxcaxma
tüxcüü wena nügü inaxã rü naju, jerü
wüxicanatama guxüma ningutanüxëë.
¹⁵⁻¹⁶Rü Tupanaãë i Üünexü rü tüxü nüxü
nacuaxëë na aixcuma jixü i ngéma, jerü
nüma ga Tupana rü nhanagürü:

“Ngëxguma nawa nanguxgu na
wena ngéma Judëgümaã
ichaxunetaxü, rü wüxi i
ngexwacaxüxü i uneta tá nüxna
chaxã. Rü tá meã ngéma
duüxügüxü nüxü chacuaxëë i
chorü mugü na aixcuma
naãëwa nangëxmagüxüxcax rü
guxüguma naga naxinüëxüxcax.
¹⁷Rü tá nüxü
ichajarüngümaxüchi i ngéma
duüxügüarü pecadugü rü
ngéma chixexü i naxügüxü. Rü
tagutáma wena nagu
charixinü”,

nhanagürü. ¹⁸Rü ngémaäcü nüxü tacuax
rü ngëxguma Tupana duüxügüaxü nüxü
ngechaügu i norü pecadugü, rü marü
taxuüxcaxma tüxcüü nanaxwaxe na wena
tacü i naxünagü nüxna naxägüxü
naxcax i pecadu.

Name nixi i Tupanana tangaicamagü

¹⁹⁻²⁰Rü ngëmacax i nhuxma, Pa
Chaueneëgü, rü taxuüxcaxma tüxcüü

tamuũie na Tupana íngẽxmaxũwa ichocuxũ na namaãxũchi idexagũxũcax. Rũ nuxcũmaxũchima rũ paigũarũ ãẽxgacũxicatama jexma naxũcu nagu ga guma ípata ga naxchirunaxcax ga Tupana nawa jexmane. Rũ taxucũrũwama ngexerũxũxemare jexma taxũcu. Notũrũ nũma ga Ngechuchu ja Cristu rũ marũ inajanaxoxẽẽ ga guxũma ga jema ga jexguma curuchagu najuxgu rũ nagũ inabaãgu na Tupana íngẽxmaxũwa tũxũ jachocuxẽẽxũcax rũ namaãxũchi idexagũxũcax. Rũ woo taxucũrũwama Tupanana tangaicamagũ ga noxrix, notũrũ nũma ga Cristu rũ naju na tũxũ namaxẽẽxũcax. Rũ nagagu nixĩ i nhuxma i Tupanaxũtawa íngugũxũ. ²¹Rũ nũma nixĩ i Tupanapexewa tũxũ nangũxẽẽxũ i guxãma i jixema i Tupanaãrũ duũxũgũ íxĩgũxe. ²²Rũ nhuxma na tũxũ nangẽxmaxũ ja tũrũ ngũxẽẽruũ i Tupanapexewa, rũ tanaxwaxe i aixcuma mexũ i taãemaã Tupanana tangaicamagũ na namaãxũchi idexagũxũcax. Rũ tanaxwaxe i aixcuma tajaxõgũ na nũma rũ tá meã tũxũ najaxuxũ jerũ Cristu rũ taxcax naju na tũxũ íjanaxoxẽẽãxũcax i tũrũ chixexũ rũ jemacax marũ naẽgagu ítabaiũ. ²³Rũ tanaxwaxe i aixcuma meã Cristuaxũ tajaxõgũeche jerũ nagũmaã tũxũ inajanaxoxẽẽ ga tũrũ chixexũ. Rũ ngẽmacax ítananguxẽẽ na wena taxaru núma naxũxũ na Nanatũxũtawa tũxũ nagagũxũ. Rũ taguma tanaxwaxe na nũxũ ruxoexũ na jaxõgũxũ, rũ bai i íraruwa. Erũ Tupana ga tamaã íxunetacu na tũxũ nangũxẽẽxũ, rũ aixcumaxũchi tá najanguxẽẽ i guxũma

ga jema tamaã nũxũ jaxuxũ. ²⁴Rũ nhuxma na ngẽmaãcũ tũxũ nangũxẽẽxũ ja Tupana, rũ name nixĩ i guxũguma naxcax tadaugũ na nhuxãcũ wũxichigũ jigũ rũngũxẽẽgũxũ na jexeraãcũ jigũ ingechaũgũxũcax rũ mexũ íxũgũxũcax. ²⁵Rũ name nixĩ i guxũguma tũrũ ngutaquexegũwa na íngugũxũ. Erũ nũmaxũ rũ marũ nũxũ narũxoe na ngutaquexewa naxĩxũ, rũ tama tanaxwaxe na ngẽxgumarũ íxĩgũxũ. Rũ ngẽmacax name nixĩ i jigũaxũ tanangũchaũxẽẽ na íngutaquexegũxũ. Rũ nhuxma na nũxũ icuãxũ na marũ jangaicaxũ ja tũrũ Cori, rũ jexeraãcũ tanaxwaxe na jigũaxũ nangũchaũxẽẽxũ. ²⁶Notũrũ ngẽxguma chi texẽ Cristuaxũ jaxõchirẽxgu ga noxrix rũ nhuxmachi noxtacũma nũxũ tarũxoxgu, rũ marũ nataxuma na nhuxãcũ namexẽẽxũ i ngẽma tũmaãrũ pecadu i Tupanapexewa. ²⁷Erũ ngẽxguma chi ngẽmaãcũ noxtacũma Cristuxũ tarũxoxgu, rũ aixcumaxũchi tá tanajaxu i ngẽma pocu i ãũcũmaxũ i Tupana tá tũxũ namaã pocuxũ rũ jima ùxũ ja íjaurane ja nawa tá ínaguxũne i ngẽma Tupanaãrũ uwanũgũ. Rũ ngẽxicatama nixĩ i tũxũ ínangũxẽẽxũ ja jíxema Cristuxũ ruxoxe. ²⁸Rũ nũxũ tacuax rũ jexguma texẽ tama Muĩsẽarũ mugũga ínũgu rũ najexmagu ga taxre rũ exna tamaẽxpũx ga duũxũgũ ga tũxũ daugũxũ rũ tũxũ íxũgũxũ na aixcuma tama naga taxĩnũxũ, rũ ãẽxgacũgũ rũ noxtacũma tũxũ nimaxgũ rũ tama nũxũ tangechaũtũmũũgũ. ²⁹Notũrũ Tupana rũ aixcuma jexeraãcũ tá nanapocue i ngẽma duũxũgũ i tama Nanega ínũẽxũ rũ jima nagũ ja pecaduarũ piruũxũ oexũ

rü Naãe i Úünexũ i nüxũ ngechaũxũmaã guxchigagũxũ. ³⁰Rü meãma nüxũ tacuax rü Tupana rü tama notũcaxma nhanagürü:

“Chama tá nixĩ i namaã nüxũ chacuáxũ na tacü tá namaã chaxũxũ i guxũma i ngẽma chixexũ ügũxũ. Rü aixcuma tá chanapocu”,

nhanagürü. Rü jexgumarũĩ ta nhanagürü:

“Chama tátama nixĩ i nüxna chaçaxũ i wüxichigü i chorü duũxũgü i norü maxũchiga”,

nhanagürü. ³¹Rü dücax, rü aixcuma namaxũ ja Tupana, rü ngẽmacax ega tama naga ixĩnüẽgu rü wüxi i ãũcũmaxũchixũ nixĩ na namexgu inguxũ na tüxũ napocuxũcax. ³²Rü dücax, name nixĩ i nüxna pecuaxãchie ga nhuxãcü na jĩxũ ga jexguma noxri Cristuxũ pejaxũxgu. Rü jexguma ga pema rü jema na pejaxõgũxũgagu rü poraãcü guxchaxũgü pexũ nangupetü, notürü tama Cristuxũ perüoxe rü bai ga íraruwa. ³³Rü nhuxre ga pema rü duũxũgü pemaã naguxchigagü rü guxãpexewa pexũ niçuaixgü. Rü toguãx ga pema rü pegü ipejaxãgü na jema pemücügürüü ngũxũ peingegũxũcax. ³⁴Rü pema rü pexũ nangechaũtũmũũgü ga jema petanũxũgü ga jaxõgũxũ ga pocupataũwa jexmagũxũ. Rü taãẽacũma jaxna namaã pexĩnüẽ ga jema tama jaxõgũxũ ga pexna napuxũxũ ga perü jemaxũgü. Rü tama naxcax pexoegaãe, jerü meãma nüxũ pecuax rü dauxũguxũ i naãnewa pexũ nangẽxma i ngẽma perü ngẽmaxũgüarü jexera ixĩxũ, erü tagutãma nagux. ³⁵Rü ngẽmacax i

nhuxmax, rü tama name na nüxũ perüoxexũ na Cristuaxũ pejaxõgũxũ woo tacü pexũ üpetügu. Erü marü nüxũ pecuax rü Tupana rü aixcumaxũchi tá pexna nanaxã i perü ãmare i maxũ i taguma gũxũ, erü Cristuaxũ pejaxõgü. ³⁶Rü ngẽma guxchaxũgü i pexũ ngupetũxũ, rü name nixĩ i jaxna namaã pexĩnüẽ na penaxũxũcax i Tupanaãrü ngũchaũ rü penajaxuxũcax i ngẽma ãmare i pemaã inaxunetaxũ. ³⁷Erü Tupanaãrü ore i ümatixũwa rü nhanagürü:

“Paxaxũchi tá wenaxãrü núma naxũ ja Cristu. Rü aixcuma tãũxũtãma nuxcü ínangu. ³⁸Notürü jixema tũmaãrü õgagu chapexewa mexẽ, rü name nixĩ i guxũguma tajaxõõcũma chauxcax tamaxũ. Notürü ngẽxguma nüxũ tarüxoxgu na tajaxõxũ, rü chama rü tãũxũtãma tũmamaã chataãe”,

nhanagürü. ³⁹Notürü i jixema rü tama ngẽma duũxũgü i nüxũ rüoxexũ i Tupana tá pocuexürüü tixĩgü. Erü jixema rü ngẽma jaxõgũxũtanũxũ tixĩgü, rü ngẽmacax tüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gũxũ.

Tóru õchiga

11 ¹Rü nhuxma rü tóru õgagu nixĩ i nüxũ icuáxũ na aixcuma tá najauxgũxũ i guxũma i ngẽma irünguxẽẽgũxũ ga Tupana tamaã ixunetaxũ. Rü ngẽma tóru õgagu nixĩ i nüxũ icuáxũ na aixcuma Tupana tá janguxẽẽxũ i ngẽma norü uneta i nhuxma taũta nüxũ idauxũ. ²Rü nhuxre

ga nuxcümaũgũxũ ga tórũ oxigũ rü
 Tupanaãxũ najaxõgũ, rü jemacax ga
 Tupana rü namaã nataãẽ. ³Rü ngẽma
 tórũ õgagu nixĩ i nüxũ icuáxũ na
 aixcuma jĩixũ na Tupana rü norũ
 oremaãmare nangoxẽẽãxũ ga nhama ga
 naãne rü uãxcü rü tawemacü rü
 woramacurigü rü õtagü. Rü jemaãcü
 ga Tupana, rü ngürüwa
 nanangoxẽẽmare ga guxũma i ngẽma
 nhuxma nüxũ idauxũ. ⁴Rü guma
 nuxcümaxũcü ga Abéu rü Tupanaãxũ
 najaxõ. Rü jemacax Tupanaga naxĩnü rü
 nüxna nanaxã ga wüxi ga naxũna ga
 Tupanacax jamáxũ. Notürü ga naẽneẽ
 ga Caĩ rü tama Tupanaga naxĩnü rü
 tama nüxna nanaxã ga jema ãmare ga
 Tupana nüxũ naxwaxexũ. Rü jemacax
 ga Tupana rü woo tama Caĩmaã nataãẽ,
 notürü Abéumaã nataãẽ rü nüxũ nixu
 na mecü jĩixũ jerü najaxõ rü naga
 naxĩnü. Rü ngẽmacax i nhuxmax na
 woo najuxũ ga Abéu, notürü wüxi i tórũ
 cuaxruũ nixĩ. Erü nawa nixĩ i nüxũ
 icuáxũ na Tupana naxwaxexũ na
 jaxõgũxũ rü naga ixĩnüẽxũ. ⁵Rü Enoqui
 rü ta Tupanaãxũ najaxõ rü naga naxĩnü.
 Rü jemacax nixĩ ga namaxãcütama
 jagaãxũ na tama najuxũcax. Rü
 namüçügü rü taguma nüxũ inajanguügü,
 jerü Tupana najaga. Rü Tupanaãrũ ore i
 õmatüxũwa nüxũ nixu rü jexguma taũta
 jagaãgu, ga Enoqui rü nanaxü ga jema
 Tupana naxwaxexũ. ⁶Notürü taxuacüma
 Tupana tamaã nataãẽ ega tama nüxũ
 jaxõgügu. Rü jixema Tupanamaã
 ãmüçüchaũxẽ, rü tanaxwaxe na
 tajaxõxũ na aixcumaxũchi nangẽxmaxũ
 ja Tupana rü nüma rü aixcuma tüxũ
 nangũxẽẽxũ ja jixema naxcax daugüxe

rü naga ãnüẽxẽ. ⁷Rü jexguma Noémaã
 jadexagu ga Tupana, rü nüma ga Noé rü
 najaxõ rü naga naxĩnü. Rü Tupana rü
 namaã nüxũ nixu rü tá na ãnanguxẽẽãxũ
 ga mucü ga taxüchicü ga taguma
 duũxũgü nüxũ daucü rü tá guxũwama
 inanguanexẽẽcü. Rü namaã nüxũ nixu
 ga na naxũãxũcax ga wüxi ga wapuru
 ga taxũne na tama najuexũcax ga nüma
 rü namax rü nanegü rü naneãxgü. Rü
 Tupanaga naxĩnü ga Noé, rü nanaxü ga
 guma wapuru, rü jemaãcü tama najue
 ga nüma rü napatacũãx. Rü jemaãcü
 Tupanaãxũ najaxõ. Notürü jema togü ga
 duũxũgü rü tama najaxõgü, rü jemacax
 Tupana nanapocue. Notürü nüma ga
 Tupana rü Noéxũ nixu na napexewa
 namexũ, jerü nüxũ najaxõ. ⁸Rü guma
 tórũ oxĩ ga Abráũ, rü Tupanaãxũ najaxõ.
 Rü jemacax nixĩ ga naga naxĩnüxũ rü
 nüxna jaxũxũ ga nanatüchiũãne na
 nawa naxũxũcax ga jema naãne ga
 Tupana tá nüxna ãxũ na noxrüxũchi
 jĩixũcax. Rü jemaãcü nanaxü ga
 jexguma Tupana namuxgu. Rü
 nanatüchiũãnewa inaxũãchi ga Abráũ
 woo tama nüxũ na nacuáxũ ga ngextá tá
 na naxũxũ. ⁹Rü jexguma nawa
 nanguxgu ga jema naãne ga Tupana
 namaã ixunetaxũ, rü nhama jexma
 naxũãneãxũrüũmare ipata ga
 naxchirunaxcaxmaãmare naxãchiũ. Rü
 jexgumarüũtama nixĩgü ga nane ga
 Isaqui rü nataa ga Jacú, jerü jexguma
 najaeugu rü Abráũrüũ nhama jexma
 naxĩãneãxũrüũmare nixĩgü ga jema
 naãnewa. Rü jemaãcü nixĩgü ga guxũma
 ga nümagü ga na woo Tupana rü namaã
 inaxunetaxũ ga na noxrüxũchi jĩixũcax
 ga jema naãne. ¹⁰Rü jemaãcü ga Abráũ,

rū woo nhama jexma
 naxũāneāxũrũũmare jéma najexma,
 notürü Tupanaāxũ najaxõchigũama,
 jerũ nüxũ nacuax na Tupana tá
 dauxũguxũ i naānewa na nagaxũ nawa
 ja jima iāne ja nūmatama naxũxũne ja
 tagutāma ijarũxoxũne. ¹¹Rũ
 jexgumarũũtama ijixĩ ga Abráũ namaç
 ga Chara. Rũ woo ga na taguma
 naxāxācũchiréxũ jerũ marũ ijaxũchi,
 notürü ixāxācũ jerũ ijaxõõma na
 Tupana rũ aixcuma tá janguxēēxũ ga
 jema norũ uneta ga tá na naxāxācũxũ.
¹²Rũ jemaācũ ga Abráũ rũ woo marũ
 jaguāxũchi na jiixũ, notürü dũxwa nüxũ
 najexma ga wũxi ga nane, rũ gumawa
 ne naxĩ ga muxũma ga nataagũ. Rũ
 nhũxma rũ nhama ēxtagürũĩ
 namuxũchi, rũ nhama naxnũcũ ja
 taxuacũma jaxugũcũrũĩ nixĩgũ, jerũ
 jemaācũ Abráũmaā inaxuneta ga
 Tupana. ¹³Notürü nümagũ ga Abráũ rũ
 Isaqui rũ Jacũ rũ najue, rũ jemacax
 tama nüxũ nadaugũ ga guxũma ga
 nataagũ i nhũxma ngēxmagũxũ, rũ tama
 namaā inacuaxgũ ga jema naāne ga
 noxri Abráũmaā nüxũ jaxuxũ ga
 Tupana. Notürü Tupanaāxũ
 najaxõgũama, rũ jemacax nüxũ
 nacuaxgũ rũ Tupana rũ tá aixcuma na
 janguxēēxũ ga jema norũ uneta ga
 namaā nüxũ jaxuxũ. Rũ nataāēgũ jerũ
 nüxũ nacuaxgũ na tāũxũtāma
 guxũguma nhama ga naānewa na
 najexmagũechaxũ, rũ jemacax nüxũ
 nixugũe na to i nachiũānecũũāxruũmare
 jixĩgũxũ ga nhama ga naānewa. ¹⁴Rũ
 nümagũ rũ jema oremaā meāma tũxũ
 nüxũ nacuaxxē na tama nhama ga
 naāneguxicatama naxĩnũēxũ notürü

ínanguxēēgũāxũ i to i nachica i
 dauxũguxũ i naānewa ngēxmaxũ. ¹⁵Rũ
 nümagũ rũ jexguma chi nanaxwaxegũgu
 ga naxçax na nawoeguxũ ga jema naāne
 ga noxri nawa ne naxĩxũ, rũ tau chima
 nüxũ naguxcha rũ chi naxçax nawoegu.
¹⁶Notürü ga nümagũ rũ nüxũ
 nangũchaũgũ i ngēma naāne i
 mexēchixũ i dauxũwa ngēxmaxũ i
 Tupanaxũtawa. Rũ jemacax nixĩ ga
 Tupana ga tama naxānēxũ na nügũ
 jaxuxũ na norũ Tupana jiixũ. Jerũ nüma
 ga Tupana rũ naxçax nanamēxē ga
 wũxi ga iāne ja dauxũguxũ i naānewa
 ngēxmane. ¹⁷⁻¹⁸Rũ Tupana ga noxri rũ
 Abráũmaā nüxũ nixu rũ nhanagürü:
 “Cune ja Isaquiwa tá cuxũ
 nangēxma i muxũchixũtama i
 cutaagũ”,
 nhanagürü. Rũ Abráũ rũ najaxõ na
 Tupana rũ aixcumaxũchi tá na
 janguxēēxũ ga jema namaā
 inaxunetaxũ. Rũ jemacax ga jexguma
 Tupana nüxũ ũxgu rũ Isaquicax nüxna
 nacaxgu na naxçax jamāāxũcax, rũ
 nüma ga Abráũ rũ tama nanachyxu. Rũ
 ínamemare na Tupanacax jamāāxũ ga
 guma nane ga nügũmaā wũxicacũ.
¹⁹Jerũ nüma ga Abráũ rũ najaxõ na
 Tupanaāxũ natauxchaxũ na wena
 namaxēēēxũ i juexũ. Rũ jemacax ga
 Abráũ rũ ínamemare na Tupanacax
 nanēxũ jamáxũ jerũ najaxõ na Tupana
 rũ wena tá namaxēēēxũ. Rũ
 aixcumaxũchi jemaācũ Abráũcax
 nanaxũ ga Tupana, jerũ woo nhama
 marũ najuxũrũĩ nixĩ ga nane, notürü ga
 Tupana rũ maxũcũ nüxna nanamu. Rũ
 jema rũ wũxi ga tórũ cuaxruũ nixĩ na
 nhuxācũ aixcuma jaxõõxũ ga Abráũ.

²⁰Rü guma Isaqui rü ta Tupanaãxú najaxõ. Rü jemacax ga jexguma marü najaxgu, rü najumuxê rü Tupanana naca na nanegü ga Jacú rü Echaúxü nangüxêxüçax. Rü jemaäcü najumuxê jerü aixcuma najaxõ na Tupana tá janguxêxü ga jema nüxna naxçax naçaxü. ²¹Rü guma Jacú rü ta Tupanaãxü najaxõ. Rü jemacax ga jexguma marü najaxgu rü najuxchaügu, rü norü caxüxümaã nügü inachixê rü Tupanaxü nicuaxüü. Rü najumuxê rü Tupanana naca na nataagü ga Juche nanegüxü nangüxêxüçax. Rü jemaäcü najumuxê jerü aixcuma najaxõ na Tupana tá janguxêxü ga jema Abráümaã inaxunetaxü. ²²Rü guma Juche rü ta Tupanaãxü najaxõ. Rü jemacax ga jexguma najuxchaügu, rü natanüxümaã nüxü nixu rü nhanagürü:

“Tataagü rü jixcüra rü tá ínachoxü i nuã Ejituanewa na nawa naxixüçax i ngéma naãne ga Tupana tórü oxí ga Abráümaã nüxü ixuxü. Rü ngêxguma ngéma naxixgu, rü chanaxwaxe ja chauxchinaxägü rü ta ngéma nanana na ngêxma jataxgüãxüçax”,

nhanagürü. ²³Rü jemawena rü mucüma ga taunecügü rü nimu ga jema düüxügü ga Ejituanewa. Rü jema nachüãneärü äëxgacü, rü tama nanaxwaxe na jexeraäcü jamuëtanüxü, rü jemacax nanamu na tüxü naðaixüçax ga guxãma ga buxe ga ijatüxe ga jexwacax ibuetanüxê. Notürü nanatü rü naë ga guma tórü oxí ga Muísé, rü aixcuma Tupanaãxü tajaxõgü. Rü jemacax ga jexguma noxri nabuxgu ga Muísé, rü

tamaëxpüx ga tawemacügu itajacuxgü, jerü nüxü tadaugü na namexêchixü rü tama naxçax tamuüë ga jema Ejituanearü äëxgacüarü ore ga woo na naxunagüãxü ga na buxe tüxü naðaixü. ²⁴⁻²⁵Rü Muísé rü ta Tupanaãxü najaxõ. Rü jemacax ga jexguma marü najaxgu rü tama nanaxwaxe na nügü jaxuxü na Ejituanearü äëxgacüxacü ngüne na jixü, jerü naxçax rü narümemã na natanüxügü ga Judéugümaã wüxigu ngúxü jangexü. Rü tama nanaxwaxe na çacü ga nhama ga naãneärü chixexümaã nügü na nataãêxêxü, jerü nüxü nacuax rü jema taãê rü paxaächiruümare nixí. ²⁶Rü jexgumarüü na dauxüguxü ga naãnena na jaxüxü ga Cristu na ngúxü jangexüçax, rü jexgumarüü ta nixí ga Muísé ga äëxgacüpatana na jaxüxü, jerü naxçax rü narümemã na natanüxügü ga Judéugümaã wüxigu ngúxü jangexü. Notürü taxuüçaxma jema ngúxügu narüxínü, jerü nüxü nacuax rü tá wüxi i ngunexügu Tupanaxütawa na najauxãxü i norü natanü. ²⁷⁻²⁸Rü jema na jaxõõxüçax nixí ga Tupanaga naxínüxü ga Muísé. Rü jemacax ga jexguma Tupana namuxgu ga na naxüãxü ga üpetüchiga, rü najanguxêë ga jema Tupana namuxü. Rü nüma ga Muísé rü guxüma ga natanüxügü ga Judéugüxü namu na wüxichigü ga ípatawa jamáãxüçax ga wüxi ga carneruxacü na jemagümaã namaxcuãxüçax ga naãxpatagü. Rü nhanagürü nüxü:

“Nhama i chütaxügu rü tá Tupana núma Ejituanewa nanamu i wüxi i norü orearü ngerüü i dauxcüãx rü tá nanadai ja jima nüxira bucü ja

Eqüituanecũãxgü nane i wüxichigü ja İpatawa. Notürü ngëxguma jima nagümaã penamaxcuxgu i perü İãxpata, rü täüxütáma pechiũgu naxücu”,

nhanagürü. Rü jemaãcü ga Muísé rü Tupanaga naxĩnü jerü nüxü najaxõ. Rü jemacax ga jema orearü ngeruũ ga dauxücüãx rü taxuũma ga Judéugünexũ nimax. Rü jema na jaxõõxüçax nixĩ ga İnaxüxüũ ga Ejituarü naãnewa, rü tama naxçax namuũxü na guma Ejituanearü ãëxgacü tá namaã nanuxũ. Rü taguma nüxü narixõ ga Tupanawe na naxüxü, jerü Tupana ja ëxüguciarü ngüchaũ naxü. ²⁹Rü jema duũxügü ga Muíséwe rüxixü rü ta najaxõgü. Rü jemacax ga jexguma jema Taxtü ga Dauchiüxüwa nangugügu, rü jema dexá rü nügüna nixĩgachi, rü nipaaneãchi, rü jéma nichõũ. Notürü jexguma jema Ejituanecũãx ga churaragü ga nawe ngëgüxü nawe ichõũgu, rü jexma najiama, jerü wenaxärü nügüna naxĩ ga jema dexá. ³⁰Rü jexguma guma İãne ga Jericüwa nangugügu ga jema duũxügü, rü taxucürüwama nichocu, jerü guxüwama naxãxtapüx. Notürü Tupanaãxü najaxõgü, rü jemacax Tupanaga naxĩnüë rü 7 ga ngunexũ nüxü İnichoeguãchitanücüü, jema Tupana namaã nüxü İxuxürüũ. Notürü jexguma norü 7 ga ngunexüwa nanguxgu, rü nüëchama niwaxgütapüx, rü jemaãcü nichocu. ³¹Notürü jema nge ga Jericücüãx ga Raábe, rü woo chixri imaxü ga noxrix, notürü jexguma jéma nangugügu ga jema taxre ga Judéugü ga bexma ngugütaewa jéma İxü, rü ngĩma

İjixĩ ga nüxü nangüxëëxü. Rü jemacax tama jema togü ga Jericücüãx ga tama Tupanaga İnüëxürüũ İju, jerü Tupanaãxü İjaxõ. ³²Rü nhuxma rü tacü i togü i duũxügüchigaxü tá pemaã chixuxü? Rü changechica na pemaã nüxü chixuxüçax i nachiga ga jema nuxcümamaxügüxü ga ãëxgacügü ga Jideãü rü Baraqui rü Sãsãü rü Jefte rü Dawĩ rü Chamuéü, rü guxüma ga nuxcümamaxügüxü ga Tupanaärü orearü uruũgü. ³³Rü jema na jaxõgüãxüçax nixĩ ga Tupana nüxü rüngüxëëxü. Rü jemaãcü to ga nachüãnegüarü ãëxgacügüxü narüporamaëgü, rü meãma norü duũxügümaã inacuaxgü rü aixcuma nanajauxgü ga jema Tupana namaã İxunetaxü. Rü jemacax ga jexguma woo aitanügu jatãxchigüãgu, rü taxuũma namaã naxü ga aigü jerü Tupana nüxna nadau. ³⁴Rü jexguma norü uwanügü üxüxetüwa jawocuxgu, rü taxuũma nüxü naxüpetü rü tama nixae, jerü Tupanaãxü najaxõgü rü nüma rü nüxna nadau. Rü jexguma togü taramaã nadaixchaũgu, rü Tupana nüxü narüngüxëë na taxuũma nüxü üpetüxüçax. Rü jexguma naturaegu rü norü uwanügü nadaixchaũgu, rü Tupana nanaporaexëë. Rü jexguma to ga nachüãneärü churaragümaã nügü nadaixgu, rü jema togü ga churaragüxü narüjexeragü. ³⁵Rü najexma ga ngexügü ga juexacüxü, notürü jema naxãcügü rü wenaxärü İnarüdagü jerü Tupanaãxü najaxõgü. Notürü najexma ga togü ga poraãcü ngüxü ingegüxü jerü norü uwanügü jemaãcü namaã nachopetü na Tupanaxü İnatãxgüxüçax. Notürü ga nümagü rü tama Tupanaxü İnatãxgü rü

jemaçax najue, jerü naxçax rü narümemae nixi na wena namaxëxü rü najauxgüäxü i ngëma maxü i taguma gúxü. ³⁶Rü najexma ta ga nhuxre ga togu ga jaxögüxü ga duüxügü nüxü cugüexü, rü jaçuaixgüxü, rü curëtimaã janaixgüxü, rü pocupataügu nawocuxü. ³⁷Rü nhuxre ga nümagü rü togu nutamaã ínanamuxüchigü rü jemaäcü nanadai. Rü nhuxre ga nümagü rü togu najawäixjegü rü najue. Rü nhuxre ga nümagü rü togu ngúxü nüxü ningexëëgü na Tupanaxü ínataxgüxüçax. Rü nhuxre ga nümagü rü togu taramaã nanadai. Rü nhuxre ga nümagü rü nu ne nanaximare rü carneruchaxmüü rü bodechaxmüümaãmare nixäxchiru. Rü taxuüma nüxü najexma, rü nachixeäëgü jerü norü uwanügü rü chixri namaã nachopetü. ³⁸Rü nhama ga naãneçüäx rü nachi naxaie, notürü Tupana rü nüxü nangechaü. Rü nhama ga naãnewa rü norü uwanügüchaxwa nu ne nanaximare ga taxúema íxápataxüwa. Rü ngürüanegu nipexütanümare jerü nangepatagü. ³⁹Rü guxüma ga jema nuxcümaxügüxü ga duüxügü rü woo norü ôgagu Tupana namaã na taãëxü, notürü taxuüma ga nümagü rü guxüxüma nadau ga jema mexügü ga Tupana namaã ixunetaxü. ⁴⁰Rü jemaäcü namaã nangupetü ga jema duüxügü, jerü ga Tupana rü tagu narüxinü rü tama nanaxwaxe na nüxíra nüxíca jamexëëgüäxü, notürü nanaxwaxe na tamaã wüxigu jamexëëgüäxü. Rü nhuxma i jixema na jaxögüxü, rü jema nuxcümaxügüxü ga duüxügürüü Tupanaärü duüxügü tixigü, jerü Nane ja Ngechuchu rü guxäçaxma naju. Rü wüxi

i ngunexü rü tá taxçax núma naxü na nügüxütawa tüxü nagagüxüçax na ngëma ingëxmagüechaxüçax.

Name nixi i Ngechuchucümagu taxí

12 ¹Rü nhuxma na nüxü icuáxü na nhuxäcü aixcuma Tupanaäxü jaxögüäxü ga guxüma ga jema nuxcümaxügüxü ga duüxügü, rü ngëma rü wüxi i tóru cuaxruü nixi na nhuxäcü Tupana naxwaxexü na naxçax imaxëxü. Rü ngëmacax i nhuxmax, ¡rü ngíxä nüxü tarüxoe i guxüma i ngëma pecadu i tüxü ítüexëëxü rü tüxü naguxchaxëëxü na meã jaxögüxü! ¡Rü ngíxä paxa naxçax tadaugü na meã Tupanacax imaxëxü rü guxüguma aixcuma naxüxü i ngëma tüxü nanaxwaxexü! ²Rü name nixi i tanangugü na nhuxäcü namaxüxü ga Ngechuchu rü nagu taxí i nacüma. Jerü núma nixi ga nuxcüma nagu naxínüxü na nhuxäcü tóru ôgagu tá tüxü namaxëxëxü rü núma nixi i tüxü nangüxëëxü na aixcuma meã jaxögüechaxüçax na ngëmaäcü naxütawa ingugüxüçax. Rü núma rü tama nügü nachuxu na curuchawa ngúxü jangexü, rü tama nagu narüxinü ga jema äne na jangexü, notürü nataëëxüchi jerü nüxü nacuax na jemawena rü tá muxüma i duüxügü najauxgüxü i maxü i taguma gúxü. Rü nhuxma rü Tupanaärü tügü necüwawa narüto na ngëma guxäärü äëxgacü jüxüçax. ³Rü name nixi i penangugü rü nagu perüxinüë na nhuxäcü ga Ngechuchu rü jaxna namaã naxínüxü ga jema ngúxü ga nüxü jangexëëgüxü ga jema duüxügü ga pecaduaxgüxü. Rü núma ga Ngechuchu rü jemaäcü jema

ngúxúmaã jaxna naxínü na pema rü tama nüxü perüçhauxüçax rü tama nüxü perüxoexüçax na nüxü pejaxögüxü. ⁴Rü nhuxma i pema na pejaxögüxü, rü ngúxü peingegü erü pecaduxü perüxoe. Notürü taxúema ga petanüwa rü jemacax Cristurüü juwa tangu. ⁵Rü name nixí i nüxna pecuaxächie i norü ore ja Tupana i namaã pexü jaxucyxëgüxü i nhuxma na naxácügü peixígüxü. Erü ngëma norü ore i ümatüxüwa rü nhanagürü:

“Pa Chaunex, ¡tãü i nüxü cuxoxü i ngëxguma cuxü icharüwexächixëëgu! ¡Rü tãü i cujarümaxächixü i ngëxguma cuxü chaxucyxëgu! ⁶Erü nüma ja Cori ja Tupana rü tüxü inajarüwexächixëë ja jíxema tüxü nangechaüxë. Rü tüxna nanaçuaixca ja jíxema naxácüxü tüxü najaxüxe, na ngëmaäcü tüxü nanguxëëxüçax na nhuxäcü nanaxwaxexü na naxçax tamaxüxü”,

nhanagürü. ⁷Rü ngëmacax i pemax, rü name nixí na jaxna namaã pexínüëxü i ngëxguma Tupana pexna naçuaixcagu. Erü ngëxguma ngëmaäcü pemaã jixígu, rü pexü nüxü nacuaxëë na aixcuma naxácügü peixígüxü. Erü guxüma i papa rü inajanawexächixëë i ngëma aixcuma naxácügü ixígüxü. ⁸Notürü ngëxguma chi Tupana tama pexü ijarüwexächixëëgu, ngëma guxüma i naxácügüxü ijanawexächixëëxürüü, rü ngëmawa tá nüxü pecuax na tama naxácügüxüchi peixígüxü, rü ngenatüxü peixígüxü. ⁹Rü wüxichigü i jixema ga jexguma ibuegu, rü tanatügü rü tüxü

taxucyxëgü, rü jixema rü tûmaga taxínüë rü tüxü tangechaügü. Rü ngëmacax i nhuxma rü jexeraäcü tanaxwaxe na naga ixínüëxü ja Tanatü ja dauxügucü na ngëmaäcü najaxuxüçax i maxü i taguma gúxü. ¹⁰Rü tanatügü rü wüxi i paxaächixçaxmare tüxü taxucyxëgü na tûma tanaxwaxegüxüäcüma imaxëxüçax. Notürü ja Tupana rü aixcuma tórü mexüçax nixí i tüxü ijanawexächixëëxü na naxrüü ixüünegüxüçax. ¹¹Rü aixcuma tama tataäëgü i ngëxguma Tupana tüxü ijarüwexächixëëgu, erü tüxü nangux. Notürü ngëmawena i ngëxguma naga ixínüëgu rü janguxëëgu i ngëma tamaã nüxü jaxuxü, rü aixcuma tataäëgü.

Naxäcüma na tama Tupanaga ixínüëxü

¹²Rü ngëmacax i nhuxma na ngúxü peingegüxü rü peipaexü na Tupanawe perüxixü, rü name nixí i pegü peporaexëëama na noxrirüütama meã pejaxögüxüçax. ¹³Rü name nixí i naxçax pedaugü na Tupana pexü naxwaxexüäcüma aixcuma meã pemaxëxü, na jíxema nhuxma tama meã jaxögüxe rü meã tajaxögüxüçax. ¹⁴¡Rü naxçax pedax na guxü i duüxügümaã pemecümaxü! Rü ngëxgumarüü ta name nixí i naxçax pedau na Tupanapexewa naxüünexü i perü maxü. Erü jíxema tama Tupanapexewa üünexë rü tãüxütama tórü Corixü tadau. ¹⁵¡Rü pegüna pedaugü na taxúema nüxü oxüçax i ngëma ngüxëë i Tupana tüxü nangechaüäcüma tüxna äxü! Erü tama tanaxwaxe na texé petanüwa Cristuchi

aixũ rü ngêmaãcü togüxũ chixexũmaã taxucüxêxũ na Cristuna tixügachixũcax. ¹⁶Rü tama name i texé i petanüwa rü naĩ i ngemaã na itapexũ. Rü tama name na texé túmaãrü ngêmaxũcax Tupanaxũ na oxũ. Rü jemaãcü nanaxü ga guma nuxcümaãcü ga Jacúeneẽ ga Echaú. Jerü jexguma nataijagu rü wüxi ga õnacax nüxü naxo ga guxũma ga jema nüxna üxü ga nanatü chi nüxna äxũ. ¹⁷Rü pema nüxü pecuax rü jemawena ga jexguma najauxchaĩãgu ga jema noxri nüxna üxü, rü marü taxucürüwama nanajaxu, jerü marü naeneẽ ga rübumaëcúna tanaxã ga nanatü. Rü nüma ga Echaú rü woo poraãcü naxaxu, notürü marü taxucürüwama nhuxãcü nanajaxu. Rü ngêmwawa nüxü tacuax na nhuxãcü naxãücümaxũ na tórü ngêmaxũcax Tupanaxü ixoxũ. ¹⁸⁻²¹Rü nuxcüma ga tórü oxigü ga Muíséwe rüxixü, rü nüxü naxĩnüẽ ga Tupanaga ga jexguma nüxü jangaicagügu ga guma ma xpúne ga Chinaĩgu áẽgane. Rü nüxü nadaugü ga na jajauraxü ga guma ma xpúne rü poraãcü naxëãnexü rü poraãcü buanecü ixüxü rü jabajxbexanexü rü jaduruanexũ. Rü poraãcü namuũẽ ga jema duũxügü, jerü nüxü naxĩnüẽ ga wüxi ga corneta ga tagane rü Tupana ga tagaãcü jéma nhacü:

“Ngêxguma chi wüxie i petanüwa daa ma xpúnewa üxgu ;rü noxtacüma nutamaã tüxü ípemuxüchiãcüma tüxü peimá! Rü woo wüxi i pexüna jixĩgu ;rü ngêxgumarüũ ta ípenamuxüchiãcüma pejamá!” nhanagürü. Rü jexguma jadexagu ga Tupana, rü poraãcü namuũẽ ga jema

duũxügü. Rü norü muũmaã Tupanaxü nacaaxügü na íjachaxãchixũcax ga namaã na jadexaxü. Rü jema na poraãcü naxãücümaxüchixü ga jema nüxü nadaugüxü, rü jemacax nixĩ ga nümatama ga Muísé ga nhaxü:

“Chorü muũmaã chidurux i nhuxmax”, nhaxü. Rü jemaãcü nixĩ ga namaã nangupetüxü ga jema duũxügü ga Muísémaã najauxgüxü ga jema nüxĩraũxü ga Tupanaãrü mugü. Notürü i pemax, Pa Chaueneẽgüx, rü tama jemaãcü pexü naxüpetü ga jexguma penajauxgügu ga Tupanaãrü ore i ngexwacaxüxü i Cristuchiga ixixü. ²²Rü nhuxma i pema rü taxuũcaxma pemuũẽ, jerü ga Cristu rü taxcax naju na Tupana ja guxüguma maxücüxütawa tüxü nagagüxücax, na guxüguma norü íãne ja dauxügune ja Jerucharéügu áẽganewa ingëxmagüxücax. Rü ngéma tá tangutaquexegü namaã i ngéma muxüchixüma i norü orearü ngeruũgü i dauxücüãx na wüxigu namaã Tupanaxü icuaxüügüxücax. ²³Rü nhuxma i pemax, rü marü natanüxügü peixĩgü i guxüma i ngéma togü i duũxügü i Tupanaãrü poperawa ngoxégagüxü. Rü marü naxcax pexĩ ja Tupana ja jima guxãnatáma cacü. Rü marü natanüwaama pexügü i guxüma ga jema duũxügü ga mecümagüxü ga juexü ga Tupana imexëëgüxü. ²⁴Rü marü naxcax pexĩ ja Ngechuchu ga taxcax jucü na tüxü namaxëxëxücax, ngéma Tupanaãrü uneta i ngexwacaxüxü tamaã nüxü ixuxürüũ. Rü nagümaã pexü najajauxgü ga perü chixexügü na aixcumã Tupanapexewa

peixüünegüxüçax. Rü guma nagü ga taxçax ibacü rü tama guma nuxcümamaxücü ga Abéugürüü nixi. Jerü guma Abéugü na inabaxüçagu rü naéneëxü napocu ga Tupana. Notürü Cristugü i baxüçagu Tupana tüxü nüxü nangechaü i tórü pecadugü. ²⁵Rü ngëmacax name nixi i pexuäëgü na tama nüxü pexoexüçax ja jima Tupana ja nhuxma tamaã idexacü. Rü dücax jema nuxcümamaxüçü ga tórü oxigü ga Muíséwe rüxixü rü taxucürüwa Tupanachaxwa nibuxmü na tama napocueäxüçax ga jexguma Tupanaxü naxoegu rü tama naga naxinüëgu ga jexguma Muíséwa Tupana jaxucuxëgügu. Rü jema na taxucürüwa Tupanachaxwa jabuxmüxü ga nümagü, rü jexeraäcü tüxü naguxcha i jixema na naxchaxwa ibuxmüxü ega tama naga ixinüëgu i nhuxma na Cristuwa tüxü jaxucuxëgüxü i nüma ja Tupana i dauxüçaxü i nañewa ngëxmacü. ²⁶Rü jexguma Muíséwe naxixgu ga tórü oxigü, rü Tupana rü nagamaã najaduruxanexëë. Notürü i nhuxma rü nhanagürü:

“Wena táxarü chajaduruxanexëë.

Notürü ngëxguma ngëmaäcü chanaxüçgu rü täxüütáma nhama i nañexiça chiduruxëë, notürü üaçxü rü woramacurigü rü êxtagü rü tá ta chajaduruxgüxëë”,

nhanagürü. ²⁷Rü jema na:

“Wena táxarü chajaduruxanexëë”, nhaxü, rü ngëmawa nüxü tacuax rü guxüma ga jema naxüxü i tama guxüçax ixixü, rü Tupana tá inajanaxoxëë na ngëma guxüçax

ixixüçaxatama na íjaxüçaxüçax. ²⁸Rü ngëma na tórü äëxgacü na jixü ja Tupana, rü guxüçax nixi, rü tagutáma inajarüxo na noxrü ixigüxü. Rü ngëmacax name nixi na Tupanana moxë ixägüxü, rü nüxü ingechaüçüäcüma rü nüxü imuüëäcüma nüxü icuaxüüçaxü, ngëma nüma nanaxwaxexürüü. ²⁹Erü tórü Tupana, rü nhama wüxi ja üxürüü aixcuma inajanaxoxëë i guxüma i tórü chixexü.

Nhuxäcü Tupanaxü tataäëxëë

13 ¹Rü nhuxma rü tama name na nüxü perüçhauxü na wüxichigü pegü pengechaüçaxü nhama peeneëxü pengechaüçaxüü. ²Tama name na nüxü ipejarüngümaëxü na meãma penajaxuxü i ngëma duüxüçü i pepatawa ngugüxü. Erü nüxü tacuax rü nümaxü ga jemaäcü naxüçaxü rü nhuxgucü rü tama nüxü nacuaäcüma bexma Tupanaärü orearü ngeruüçü i dauxüçaxü meã najauxçü. ³Rü name nixi i nüxna pecuaxächie i ngëma duüxüçü i pocuexü, nhama pema rü ta naxrüü pepocuexürüü. Rü ngëxgumarüü ta name nixi nüxna pecuaxächie i ngëma duüxüçü i togü ngüxü nüxü ingexëëçaxü, erü ngürüächi tá ta ngëmaäcü pexü nangupetü. ⁴Rü ngëma jatüçü i ämaxü rü name nixi i meã naxmaxmaã namaxë rü tüxü nangechaüçü. Rü ngëxgumarüü ta i ngexüçü, rü name nixi i meã natemaã namaxë rü nüxü nangechaüçü. Erü Tupana rü aixcuma tá nüxna naca rü tá napocue i ngëma duüxüçü i naï i ngëmaã rü exna naï ja jatümaã ipexü. Rü ngëxgumarüü tá ta tüxü napocue ja

guxãma ja jíxema ngemãxãcúma rü ngeteãcúma tügümaã maxẽmarexe. ⁵Rü tama name na díferuguama perüxĩnũẽxũ. Rü name nixĩ i namaã petaãẽgü i ngẽma marü pexũ ngẽxmaxũ. Jerü Tupana rü nhanagürü:

“Tagutãma cuxna chixũ, rü tagutãma cuxũ íchatãx”, nhanagürü. ⁶Rü nhuxma na nüxũ icuáxũ na ngẽmaãcü tamaã inaxãũxũ, rü ngẽmacãx tama taxãne na nhagũxũ:

“Nüma ja Cori nixĩ ja choxũ rüngũxẽẽcü. Rü ngẽmacãx taxuũcãxma chamuũ. Erü taxucürüwama texẽ tacü rü chixexũ chamaã taxü”, nhagũxũ. ⁷Rü name nixĩ i nüxna pecuãxãchie ga jema perü daruũgü ga noxri pemaã icuáxũ rü pemaã nüxũ ixugũxũ ga Tupanaãrü ore. Rü name nixĩ i nagu perüxĩnũẽ ga na nhuxãcü meã namaxẽxũ pepexewa rü nhuxãcü meã jaxõgüãcúma najuexũ. Rü name nixĩ ga nüma jaxõgüãxürüũ meã pejaxõgü i pemax. ⁸Rü nüma ja Ngechuchu ja Cristu rü guxũguma najanguxẽẽ i ngẽma tamaã nüxũ jaxuxũ. Rü nuxcüma rü najanguxẽẽ ga norü ore, rü nhuxma rü ta najanguxẽẽ. Rü guxũgutãma ngẽmaãcü nixĩ. Rü ngẽmacãx tanaxwãxe na aixcuma nüxũ jaxõgũxũ. ⁹Rü tama name i pejaxõgü i ngẽma ngxẽẽtaegü i tama toma pexũ namaã tangüexẽẽxũ i tama Tupanaãrü ixĩgũxũ. Rü nuxcüma rü nagu taxĩ ga jema mugü ga Muísẽ úmatüxũ ga tüxna nachuxuxũ na tacü ixüxũ rü tacü ingóxũ. Notürü jema mugü rü taguma tüxũ naporaexẽẽ ga na Tupanacãx imaxẽxũ. Rü ngẽmacãx tanaxwãxe na

Tupana ja tüxũ ngechaũcüwã na najaxuxũ i tórü pora na aixcuma naxcãx imaxẽxũcãx. ¹⁰Rü ngẽma duũxũgü i Muísẽarü mugügu íxũ, rü Tupanacãx naxũna nadai na tama napocueãxũcãx naxcãx i norü pecadu. Notürü tama nüxũ najaxõgü ja Cristu ga tórü pecaducãx jucü. Rü ngẽmacãx taxucürüwama taxrüũ nanajauxgü i ngẽma ngũxẽẽ i Cristu nüxna uaxũxũ. ¹¹Rü ngẽma duũxũgüarü paigüarü ãẽxgacü, rü tupaucãwã nanange ja nagü i naxũnagü na Tupanana naxããxũcãx na tama Tupana napocueãxũcãx i ngẽma duũxũgü. Notürü naxũnegü i ngẽma naxũnagü, rü ããnepechinüwa najanagugü. ¹²Rü jexgumarüũ ta ga Ngechuchu rü ããnepechinüwa ngúxũ ninge rü naju na nagümaãtama Tupanacãx jaxüünegüxẽẽãxũcãx i duũxũgü. ¹³Rü ngẽmacãx i jixema, rü name nixĩ i nüxna tixĩgachi i ngẽma mugü ga Muísẽ úmatüxũ, rü name nixĩ i Ngechuchucãx taxĩ. Rü woo duũxũgü tüxũ cugüegu, jema Ngechuchuxũ na nacugüexürüũ, rü name nixĩ i naxrüũ jaxna namaã taxĩnũẽ. ¹⁴Erü jixema na jaxõgũxũ, rü tãũxütãma nhama i naãne i paxã tá gúxüwã tangẽxmagüecha. Erü dauxũguxũ i naãnewã tüxũ nangẽxma i tachica. Rü ngẽma tá tangugü na guxũgutãma Tupanamaã ingẽxmagüechaxũcãx. ¹⁵Rü ngẽmacãx tanaxwãxe i Ngechuchu ja Cristuarü ngũxẽẽmaã guxũguma Tupanaxũ ticuãxüũgü. Rü ngẽma na taãxmaã nüxũ icuãxüũgũxũ, rü ngẽma nixĩ i ãmare i mexũ na nüxna naxãxũ. ¹⁶Rü tãũ i nüxũ ipejarüngümaẽxũ na togüxũ perüngüxẽẽxũ rü namaã pengauxũ i

perü ngẽmaxũgũ! Erü ngẽma nixĩ i
 ãmare i Tupanana pexãxũ i aixcuma
 namaã nataãẽxũ. ¹⁷¡Rü naga pexĩnũẽ i
 ngẽma perü daruũgũ i pemaã icuãxũ, rü
 penaxũx i ngẽma pemaã nüxũ jaxuxũ!
 Erü nümagũ rü Tupanapexewa pexna
 nadaugũ na meã pemaxẽxũçax erü nüxũ
 nacuxgũ na Tupana tá nüxna çaxũ i
 nachiga na nhuxãcü pexna nadaugũxũ.
 Rü name nixĩ i meã namaã pemaxẽ i
 ngẽma perü daruũgũ na wüxi i taãẽ na
 jiĩxũçax i ngẽma norü puracü rü tama
 wüxi i norü guxchaxũ na jiĩxũçax. Erü
 ngẽxguma chi wüxi i norü guxchaxũ
 jixĩgu i ngẽma norü puracü na pexna
 nadauxũ, rü pema rü chi taxuũma i
 mexũ nawa pejaxu i ngẽma norü
 puracü. ¹⁸Rü tanaxwaxe na toxçax
 pejumuxẽgũxũ. Erü toõewa nüxũ tacuax
 na aixcuma meã tajanguxẽẽxũ i ngẽma
 puracü i Tupana toxna ãxũ rü
 tanaxwaxe na guxũguma ngẽmaãcü
 tanaxũxũ. ¹⁹Rü ngẽma guxũãrũ jexera
 pexna naxçax chaçaxũ nixĩ na
 pejumuxẽgũxũ na Tupana paxa pexçax
 choxũ taeguxẽẽxũçax.

**Jema duũxũgũxũ narümoxẽ rü
 naxçax ínaca na Tupana nüxũ
 rüngũxẽẽxũ**

²⁰⁻²¹Rü nhuxma chanaxwaxe i
 poraãcü pexũ narüngũxẽẽ ja Tupana
 ja tórü taãẽxẽeruũ rü tórü
 ngüxmüẽxẽeruũ ixĩcü. Rü nüma nixĩ
 ga juwa ínadaçẽẽãxũ ga tórü Cori ja

Ngechuchu ja Cristu ja guxũma i
 jaxõgũxũãrũ daruũ ja guxããrũ jexera
 ixĩcü. Rü nhuxma na curuchagu
 taxçax nabaãxũ ga guma nagü ga tüxũ
 nüxũ cuaxẽecü na nhuxãcü guxũguma
 tüxũ nangechaũxũ ja Tupana, rü
 chanaxwaxe na nüma ja Tupana pexũ
 jamexẽẽgũxũ rü pexũ nangũxẽẽxũ na
 aixcuma guxũma i perü maxũwa
 pemexũçax. Rü ngẽxgumarũũ ta
 chanaxwaxe na Ngechuchu ja
 Cristuwa tüxũ nangũxẽẽxũçax ja
 Tupana na nüma nanaxwaxexũãcũma
 ixĩgũxũçax. Rü nhuxma tanaxwaxe i
 guxũguma jima Cristuxũ ticuaxũũgũ.
 Rü ngẽmaãcü jiĩxũ. ²²Pa Chaueneẽgũx,
 pexũ chaçaxũ na jaxna namaã
 pexĩnũẽxũ i nhaã noxretama i ore i
 pexũ namaã chataãẽxẽẽxũ rü pexũ
 namaã chaxucuxẽxũ. ²³Rü chanaxwaxe
 na nüxũ pecuãxũ rü taeneẽ ja Timúteu
 rü marü ínanguxuchi ga na napocuxũ.
 Rü ngẽxguma paxa nuã chauxũtawa
 nanguxgu, rü tá ngẽma petanũwa
 chanaga i ngẽxguma pexũ
 íchajadaçgu. ²⁴¡Rü nüxũ perümoxẽgũ i
 guxũma i ngẽma perü daruũgũ i
 pemaã icuãxũ! ¡Rü ngẽxgumarũũ ta
 nüxũ perümoxẽgũ i guxũma i togü i
 taeneẽgũ i jaxõgũxũ! Rü taeneẽgũ i
 Itáriaanewa ngẽxmagũxũ rü ta pexũ
 narümoxẽgũ. ²⁵¡Rü Tupana poraãcü
 pexũ rüngũxẽẽx i guxãma i pemax! Rü
 ngẽmaãcü jiĩxũ.

Rü nuãma pexna.

TUPANAARÜ ORE GA TIAGU ÜMATÜXÛ

Tiagu nüxü narümoxê ga
natanüxügü ga Judéugü ga
jaxögüxü

1 ¹Pa Chautanüxügü i Judéugü i
Ngechuchuaxü Jaxögüxü i Guxü i
Nañewa Ngëxmagüxüx, chama i Tiagu
pexü charümoxê. Rü chama nixi i
Tanatü ja Tupana rü törü Cori ja
Ngechuchu ja Cristuaxü chapuracüxü.

Ngëma cuax i aixcuma
Tupanawa ne üxüchiga

²Pa Chaueneëgü i Jaxögüxüx, name
nixi na petaäëgüxü i ngëxguma
nagüxüraüxü i guxchaxügü pexçax
ínguxgu. ³Erü pema nüxü pecuax rü
ngëxguma meã pejaxögüamagu ega woo
täcä rü guxchaxü pexü üpetügu rü wüxi
i mexü nixi i ngëma. Erü ngëmaäcü nixi
ja Tupana i pexü ñaporaexëëxü na
jexeraäcü meã nüxü pejaxögüxüçax.
⁴Rü name nixi na peporaexü na
aixcuma Tupanapexewa pemexüçax, rü
naxçaxicatama pemaxëxüçax, rü
taxuwama nachixëxüçax i perü maxü.
⁵Ngëxguma chi wüxie i petanüwa tama
meã nüxü cuaxgu na täcä tüxü
nanaxwaxexü ja Tupana, rü name nixi i
nüxna naxçax taca i cuax, rü nüma tá

guxüma i norü ngüchaümaã tüxna
nanaxã. Erü Tupana meãma guxü i
duüxügüna nanaxã i cuax, rü tama
najanuxü, rü taxüexüma nanga. ⁶Notürü
ngëxguma naxçax ítacaxgu rü
tanaxwaxe na aixcuma tajaxöxü rü tá na
tanajaxuxü i ngëma naxçax ítaçaxü. Rü
tama name na nagu tarüxínüxü rü
täüxütáma tanajaxuxü. Erü jixema tama
meã jaxóxê, rü nhama taxtüarü juãpe i
buanecümaã guxüwama çuexürüü tixi i
tümaärü maxüwa. ⁷⁻⁸Rü jixema duüxê ja
nhuxma meã jaxóxê rü moxü rü tama
meã jaxóxê, rü taxucürüwama nagu
tarüxínü na täcü Tupanaxütawa
tajaxuxü. Erü jixema duüxê ja
ngëmaäcü jaxóxê, rü tümaärü maxüwa
rü tama aixcuma wüxigutama tarüxínü.
⁹Rü jixema jaxóxê ja tama muärü
dïëruáxê, rü name nixi i tataäë erü
Tupanaxäcü tixi rü tümamaã nataäë.
¹⁰Rü jixema jaxóxê ja muärü dïëruáxê
rü name nixi i tataäëãma ega woo wüxi
i ngunexü düxwa tüxü natauxgu i
tümaärü dïëru. Erü ngëma dïëruáxü i
duüxügü, rü nhama putürachacurüü
tama natai. ¹¹Rü ngëxguma
nangunagügu ja üaxcü rü poraäcü
nanguxetügu, rü narüñhexê i ngëma
putüra rü narüngu i nachacu, rü

ngêxma nagux na namexũ. Rũ
ngêxgumarũ tá ta naju i ngêma
diêruãxũchixũ rũ ngêxma tá najarũxo i
norũ guxũma.

**Tupana tũxũ naxũ, notũrũ tama
chixexũmaã tũxna naxĩnũ**

¹²Rũ nataãê ja jima jatũ ja meãma
jaxõõmacũ i ngêxguma Tupana nũxũ
ũxgu. Erũ ngêxguma ngêmaãcũ jaxna
namaã naxĩnũãmagu, rũ Tupana tá
namaã nataãê rũ tá nũxna nanaxã i
norũ ãmare i mexũ i taguma gũxũ. Rũ
ngêma nixĩ i ãmare i Tupana tũmamaã
ixunetaxũ ja jĩxema nũxũ ngechaũgũxe.
¹³Notũrũ ngêxguma tacũ nũxna ãnũgu ja
wũxi ja jatũ na chixexũ naxũxũcax rũ
tama name na:

“Tupana choxna naxĩnũ”, nhaxũ. Erũ
Tupana rũ taguma nagu narũxĩnũ na
chixexũ naxũxũ rũ taxũenama naxĩnũ
na chixexũ taxũxũcax. ¹⁴Notũrũ ngêma
chixexũ i tũmatama nagu tarũxĩnũxũ
nixĩ i tũxna ãnũxũ rũ chixexũgu tũxũ
nguxêêxũ. ¹⁵Rũ ngêma chixexũ i
tũmatama nagu tarũxĩnũxũ nixĩ i tũxũ
pecaduãxêêxũ. Rũ ngêma pecadugagu
nixĩ i dũxwa itajarũtaxuxũ. ¹⁶Pa
Chaueneêgũ ja Pexũ Changechaũgũxex,
tama name i pegũtama pewomũxêêgũ.
¹⁷Erũ guxũma i ngêma aixcuma mexũ i
tũxũ ngêxmaxũ, rũ naxũtawa ne naxũ ja
Tupana ja dauxũgucũ ga naxũcũ ga
ũaxcũ rũ tawemacũ rũ woramacurĩgũ rũ
êxtagũ. Rũ nũma rũ guxũguma
nanaxãxũrũgumaraxũ rũ taguma
naxũchicũ. ¹⁸Rũ nũma nixĩ ga tũxna
naxããxũ ga norũ ore i aixcuma ixĩxũ na
ngêmaãcũ tũxũ nangêxmaxũcax i maxũ
i taguma gũxũ. Rũ jemaãcũ nanaxũ jerũ

nanaxwaxe na jixira nũxũ na jaxõgũxũ,
rũ jixcama i togũ.

**Nhuxãcũ aixcuma
Tupanaãxũ tajaxõ**

¹⁹Pa Chaueneêgũ ja Pexũ
Changechaũgũxex, rũ ngêxguma texé
pemaã nũxũ ixuxgu i Tupanaãrũ ore, rũ
name nixĩ i meã iperũxĩnũê. Rũ tama
name i tũxũ pechoxũgagũ. ²⁰Erũ
ngêxguma nanuxgu i wũxi i duũxũ, rũ
tama Tupanaãrũ ngũchaũ naxũ. ²¹Rũ
ngêmacax name nixĩ i nũxũ perũxoe i
guxũma i ngêma chixexũgũ i guxũwama
ngêxmagũxũ. ¡Rũ meã penajaxu i
ngêma ore i Tupana pexna ãxũ! Erũ
ngêmawa pexũ nangêxma i maxũ i
taguma gũxũ. ²²Rũ tama name i
iperũxĩnũêmare i ngêma ore, notũrũ
name nixĩ i penaxũ i ngêma pemaã
nũxũ jaxuxũ. Erũ ngêxguma
iperũxĩnũêmaregu rũ tama penaxũxgu,
rũ pegũtama pewomũxêêgũmare. ²³Erũ
jĩxema irũxĩnũmarexe i Tupanaãrũ ore
notũrũ tama naxũxe i ngêma nũxũ
jaxuxũ, rũ wũxi i jatũ i woruawa nũgũ
dauchametũxũrũ tixĩ. ²⁴Erũ nũgũ
nadauchametũ, notũrũ ngêxguma
jaxũgachigu rũ marũ nũxũ
inajarũngũma na nanhuxchametũraũxũ
i noxrix. ²⁵Notũrũ jĩxema guxũguma
meã nũxũ daumatũxe rũ naga ãnũxê i
ngêma ore i aixcuma ixĩxũ i pecaduwa
tũxũ ãnguxuchixêêxũ, rũ Tupana rũ tá
aixcuma guxũwama tũxũ narũngũxêê.
Erũ tama ngêma orexũ taxĩnũmare,
notũrũ tanaxũ i ngêma tũmamaã nũxũ
jaxuxũ. ²⁶Rũ ngêxguma chi wũxie nagu
rũxĩnũgu na meãma Tupanaxũ tacuãxũ
notũrũ tama nũxna tadaxgu ja tũmaãrũ

conü i tümaärü orewa, rü tügütama tawomüxêê, rü tama aixcuma Tupanaãxú tajaxõ. ²⁷Notürü ngêma nacüma i Tanatü ja Tupanapexewa aixcuma üünexü, rü ngêma nixi na nüxü tarüngüxêêxü i tacutagü rü jutegüxü rü tügüna tadauxü na tama nhama i naãneärü chixexügu taxücuxü.

**Name nixi i guxü i duüxügüxü
tangechaü**

2 ¹Pa Chaueneëgüx, pema rü nüxü pejaxõgü ja törü Cori ja Ngechuchu ja Cristu ja mexêchicü. Rü ngêmacax tama name na chixriäcü penajaxuxü i nhuxre i duüxügü rü meã penajaxuxü i togü. ²Rü ngëxguma chi perü ngutaquexegu naxücxugu i wüxi i jatü i uirumaã aneraáxü rü mexchiruxü, rü ngëxgumarüü chi ta ngëxma naxücxugu i wüxi i jatü i ngearü dïeruáxü rü wëxachiruxü, rü name nixi i guxüxüma wüxigu meã pejaxu. ³Notürü tama name ega meã penajaxugu i ngêma mexchiruxü rü:

“¡Nuã mexü i naxmaxwëxewa rüto!”
nhapegüxü nüxü, notürü ngêma wëxachiruxüxü rü:

“¡Cuma rü ngëxmatama nachi, rü exna jea nhatüanewa rüto!” nhapegüxü nüxü. ⁴Rü ngëxguma tama wüxigu meã penajaxugu i ngêma taxre, rü pewatama nangox na tama aixcuma guxáxü pengechaügüxü rü chixexü i duüxügü peixügüxü ega ngêmaäcü chixri penajaxugu i duüxügü. ⁵Pa Chaueneëgü ja Pexü Changechaügüxex, ¡Iperüxünüê i nhaã ore! Tupana tüxü nidexechi ja jixema ngearü dïeruãxgüxe i nhama i naãnewa na meã nüxü tajaxõgüxüçax.

Erü nanaxwaxe i tanajauxgü i ngêma maxü i taguma gúxü i tümamaã inaxunetaxü ja jixema nüxü ngechaügüxe. ⁶Notürü pema rü chixri penajaxu i ngêma duüxügü i ngearü dïeruãxgüxü rü meã penajaxu i ngêma duüxügü i dïeruãxgüxü. ¿Taux exna ngêma dïeruãxgüxü jiixü i ngêma chixri pemaã maxêxü rü ãëxgacügüxütawa pexü ¡jjaxuaxügüxü? ⁷Rü ngêma dïeruãxgüxü nixi i chixexü namaã ixugüxü ja Cristu ja perü Cori ja mexêchicü. ⁸Tupanaärü orewa nangëxma i norü mu i guxü i mugüarü jexeraxü i nhaxü:

“¡Nüxü nangechaü i cumücü ngêma na cugütama cungechaüxürüü!”
nhaxü. Rü ngëxguma aixcuma naga pëxñüëgu i ngêma mu, rü mexü pexü. ⁹Notürü ngëxguma meã penajaxugu i wüxi i jatü i mexchiruxü rü chixri penajaxugu i ngêma wëxachiruxü, rü pecadu pexü. Rü Tupanapexewa pechixëngu erü tama naga pëxñüê i ngêma pexü namuxü. ¹⁰Erü ngëxguma chi texé naga ñngu i guxüma i Tupanaärü mugü notürü chi wüxiwatama ¡tatüxgu na tama naga taxñnüxü, rü chi nhama guxüma i Tupanaärü mugüga tama taxñnüxürüü tachixëngu. ¹¹Erü nümatama ja Tupana ga nhacü:

“¡Täuxütáma naï i nge i ätecümaã cungeãê!” nhacü,
rü nhanagürü ta:

“¡Täuxütáma cumáêta!”
nhanagürü. Rü ngëxguma chi tama naï i nge i ätecümaã cungeãëxgu, notürü cumáëtagu, rü tama aixcuma meã naga cuxñnü i ngêma Tupana tüxü muxü.

¹²Rü ngēmacax name nixī na meā peidexagūxū rü meā pemaxēxū. Erü Tupana tá pexna naca i perü maxūchiga ngoxi Cristu pexū muxūācūma pemaxē rü exna tama. Rü ngēma Cristu tūxū muxū nixī na jigü ingechaūgūxū. ¹³Erü guxāma ja jíxema tama tūmamücügü tūxū ngechaūtümüūgūxe, rü Tupana rü tāxūtáma nūxū tangechaūtümüūgūācūma tūxna naca i tūmaārü maxūchiga. Notürü jíxema tūmamücügü tūxū ngechaūtümüūgūxe, rü tāxūtáma tamuūē i ngēxguma Tupana tūxna caxgu, erü nūxū tangechaūtümüūgūācūma tá tūxna naca.

**Ega aixcuma jaxōgūgu, rü
tanaxwaxe i mexū taxūgü rü nūxū
tarüngūxēē i togü**

¹⁴Pa Chaueneēgūx, ¿Taciwa namexū ega wūxie:

“Chama rü Tupanaāxū chajaxō”, nhagūgu, notürü tama mexū taxūxgu? ¿Pexcax rü Tupana tá tūxū maxēēxū ega ngēmaācū tajaxōxgux? ¹⁵⁻¹⁶Rü ngēxguma chi wūxi i taeneē rü exna taejax i jaxōxū rü nangexchirugu rü nangewemūgu, rü chi wūxie i pema rü nhapegūgu:

“¡Mexū cuxū üpetü, rü icūxcuchi na tama cuxū nadejuxūcax, rü meā nachibü!” nhagūgu, rü ¿taciwa name i ngēma ega tama nūxna tanaxāxgu i ngēma nūxū taxuxū? ¹⁷Rü ngēxguma jaxōmaregu notürü tama mexū ixūxgu, rü tama togūxū rüngūxēēgu, rü ¿taciwa namexū i ngēmaācū na jaxōxū? ¹⁸Erü ngēxguma cujaxōmaregu notürü tama mexū cuxūxgu, rü ngürüāchi tá wūxie nhatarügü cuxū:

“Cuma rü cujaxōmare notürü chama rü chajaxō rü nhūxmachi mexū chaxū ta. Rü ¿nhuxācü tá nūxū chacuáxū na cujaxōxū ega tama mexū cuxūxgux? Notürü chama rü chorü ü i mexūmaā tá cuxū nūxū chadauxēē na aixcuma chajaxōxū”, nhatarügü tá cuxū. ¹⁹Cuma cujaxō na nangēxmaxū ja wūxitama ja Tupana. Marü name. Notürü ngogogü rü ta ngēmaācū najaxōgü, rü porāācū nidūxruxe erü Tupanaxū namuūē. ²⁰Pa Jatü ja tama Meā Nagu Rūxīnūcūx, cuma rü tama nūxū cucuax i ngēxguma cujaxōmaregu rü tama mexū cuxūxgu, rü taxuwama name i ngēmaācū na cujaxōxū. ²¹Tupana nūxū ixuxgu rü nuxcūmaxūcü ga tórü oxī ga Abráü rü wūxi ga jatü ga mecü nixī. Jerü mexū naxü rü Tupanaga naxīnū ga jexguma namaā nūxū jaxuxgu na naxcax jamáāxūcax ga nane ga Isaqui. ²²Rü ngēmawa nūxū tacuax rü tama najaxōmare ga Abráü, notürü mexū naxü ta. Rü jema naxūxūwa tūxū nūxū nacuaxēē na aixcuma Tupanaāxū jaxōxū. ²³Rü jemaācū ningu ga jema ore ga ümatūxū ga nhaxū:

“Abráü rü Tupanaāxū najaxō rü jemaçax Tupana nūxū nixu na mecü jīxū jerü nūxū najaxō. Rü nūxū nixu ta na namücü jīxū ga Abráü”.

²⁴Rü ngēmawa nūxū tadau na Tupana namaā taāēxū ja jima jatü ja mexū ücü rü tama jaxōmarecü. ²⁵Rü jemaācū ta ngīmaā nangupetü ga nuxcūma ga Raábe. Rü Tupana ngīmaā nataāē jerü mexū ixü ga jexguma meā najauxāgu ga ngīpatawa ga jema orearü ngeruūgü ga Judēgü. Rü ngīgagu namaxē ga jema

orearü ngeruũgü jerü to ga namagu ijamugü ga jexguma norü uwanügü nadaixchaũgu. Rü woo ga ngĩma rü chixri na namaxũxũ ga noxrix, notürü mexũ ixü jerü ijaxõ, rü jemacax Tupana ngĩmaã nataãẽ. ²⁶Rü wüxi i naxũne rü taxuwama name rü najumare ega natauxguma i naãẽ. Rü ngëxgumarüũ ta nixĩ na taxuwama namexũ na jaxõmarexũ ega taxuũma i mexũ ixüxgux.

Tóru conüchiga

3 ¹Pa Chaueneëgüx, tama name i muxëma i pema rü nguxëetaexüğü pegü peixüxëëchaũ. Erü pema nüxũ pecuax na jixema i nguxëetaexüğü na ixüxüxũ, rü guxũ i duũxügarü jexera tá tuxna naca ja Tupana tóru maxüchiga rü tóru puracüchiga. ²Guxãma i jixema rü muëxpüxcüna chixexũ taxüe. Jima jatü ja taguma chixexüxũ ixücü rü aixcuma mecü nixĩ, erü nüxũ nacuax na nhuxãcü guxüwama nügüna nadauxũ na tama chixexũ naxüxüçax. ³Rü ngëma na taga naxinüxüçax i wüxi i cowaru, rü tanaxwaxe na naxütüxünáguxũ na ngëmaãcü jixema inaxwaxexüãcüma meã ijaxüxüçax. ⁴Düçax nagu perüxinüẽ ja wapurugü ja buaneciãrü poramaã ixüxüne! Rü woo nitaxüchi rü buanecü ja taxüchicümaã inicuegü, notürü íraxũ i toxchinüxümaã nanatoxchinü i norü toxpexeruũ, rü ngextá nüma ínanaxwaxexüwa nanaxüxëẽ. ⁵⁻⁶Rü ngëxgumarüũ ta nixĩ ja tóru conü rü woo na naxírachiréxũ, notürü namuxüchi i norü ore. Rü wüxitama i üxüarü jauraxũ i íraxüwa inaxüğü na jaxaxũ i taxüma i naãne. Rü

tóru conü rü nhama wüxi ja üxürüũ nixĩ. Rü taxünewa rü wüxi i taxũ i chixexũ nixĩ ja jima tóru conü erü nanachixexëẽ i guxüma i tóru maxũ. Rü ngëma Tupana ngoxogüxũ ípocuexügune ja üxüemawa ne naxü i ngëma chixexũ i namaã jadexaxũ ja tóru conü. Rü ngëma chixexümaã nanachixexëẽ i guxüma i tóru maxũ. ⁷Duũxüğü rü nüxũ nacuax na íjapuxëëaxũ rü nüxna nachogüxũ i nagüxüraũxũ i naëxüğü i idíraexũ, rü werigü, rü äxtapegü, rü choxnigü.

⁸Notürü taxüema nüxũ tacuax na nüxna tachogüxũ ja tümaãrü conü. Erü wüxi i chixexũ i taxũ i taxucürüwama texé íjarüxoxëëxũ nixĩ. Rü ngëma norü dexa rü üürüũ tüxü najuxëẽ. ⁹Rü jima tóru conümaã nüxũ ticuaxüũ ja Tanatü ja Tupana, rü jimamaãtama chixexũ namaã tixugüe ta i duũxüğü i Tupana nügüãcü üxü. ¹⁰Rü ngëma taaxmaã, rü meã duũxügüchiga tidexagü, notürü ngëmatama taaxmaã rü namaã taguxchigagü ta. Pa Chaueneëgüx, tama name na ngëmaãcü jüxũ. ¹¹Wüxi i dexáarü chuchxüwatama rü taxuacüma ínaxüxü i dexá i mexũ rü dexá i chixexũ. ¹²Pa Chaueneëgüx, wüxi i figuera rü taxuacüma oriwaarü omaã naxo, rü wüxi i uwa rü taxuacüma figueraarü omaã naxo. Rü ngëxgumarüũ ta wüxi i dexáarü chuchxüxü i jucürachiüxüwa, rü taxuacüma ínaxüxü i dexá i mexũ.

Ngëma cuax i aixcuma ixüxũ

¹³Ngëxguma chi petaniüwa nangëxmagu i wüxi i duũxũ i nüxũ cuáxü rü meã naãëxü cuáxü, rü name nixĩ na

meã namaxũũ rü mexũ na naxũũ rü tama nügü jacuãũũũ na ngẽmaãcü pexũ nüũ nadauxẽẽxũcax na aixcuma wüxi i duũũ i nüũ cuãũ jĩũ.

¹⁴Notürü ngẽxguma chi peixauxãchiwaxegügu rü togüchi pexaiegu rü norü jexera pegü peixẽẽchaũgu, rü taxuacüma pegügu perũxĩnüẽ na mexũgü rü nüũ cuãxgũũ peixĩgũũ. Rü wüxi i dora i taxũ nixĩ i ngẽma ega ngẽmaãcü peixĩgügu. ¹⁵Erü ngẽma na ixauxãchiwaxegũũ rü duũũgüchi na ixaieũ rü norü jexera jigü na ixĩgũẽẽchaũũ, rü tama Tupanawa ne naxũ, notürü nhama i naãncũãxwa rü ngoxo i Chatanáwa nixĩ i ne naxũũ.

¹⁶Erü ngextã auxãchi itaxũwa rü duũũgü nügü írũjexeraxẽẽchaũũwa, rü ngẽma rü taxuũma meã inixũ rü nagúxũraũũ i chixexũ nangẽxma. ¹⁷Notürü guãama ja jíxema aixcuma tũxũ nangẽxmaxẽ i ngẽma cuãx i Tupanawa ne ũũ, rü aixcuma meã tamaxẽ rü guãamaã tamecümagü, rü meã duũẽxũ tãjaxgü i tũmapatawa, rü meã itarũxĩnüẽ i tũmamüciãrũ ucuxẽ, rü guxũ i duũũgü tũxũ nangechaũtũmũũgü, rü guãamaã tũgü tawũxiguxẽẽgü, rü tixaixcumagü, rü mexũ taxũgü. ¹⁸Rü jíxema naxcax daugũxe na duũũgü nügũmaã írũngũxmũẽũ, rü wüxi i mexũ taxũgü. Erü ngẽmawa tá nüũ tadaugü na aixcuma meã Tupanacax namaxẽũ i ngẽma duũũgü.

**Duũũgü i nhama i naãneãrũ
ngũchaũcax daugũũchiga**

4 ¹¿Tũxcũũ pegũmaã penuẽ rü pegü pedai? Pegũmaã penuẽ erü pexũ nangẽxma i ngẽma perü ngũchaũgü i

chixexũgü. ²Pema pexũ nangũchaũ i ngẽma pexũ taxuũ notürü taxuacüma pexũ nangũũ, rü ngẽmacax pejamaç i togü. Rü norü ngẽmaxũcax peixauxãchie notürü taxuacüma pexũ nangũũẽga, rü ngẽmacax pegũmaã penuẽ, rü pegü pedai. Rü tama penajauxgü i ngẽma penaxwaxexũ erü tama Tupanana naxcax peca. ³Rü ngẽxguma naxcax ípecaxgu, rü tama penajaxu, erü naxcax ípeca i ngẽma tama Tupana pexũ naxwaxexũ. Rü ngẽma pematama penaxwaxexũ nixĩ i naxcax ípecaxũ na namaã pegütama petaãẽxẽẽmarexũcax. ⁴Pa Duũũgü i Chixri Maxẽũx, ¿Tama exna nüũ pecuãx rü ngẽxguma nhama i naãnexũ pengechaũgu rü Tupanamaã perũxuwãnuũ? Erü texé ja nhama i naãnexũ ngechaũxẽ rü Tupanamaã tarũxuwãni. ⁵Rü tama notũcaxma nixĩ i ngẽma Tupanaãrũ ore i nhaxũ:

“Ngẽma Naã i Üünexũ i Tupana tũxna muxũ rü tũxũ ninuxũ erü noxrü tixĩ rü tũxũ nangechaũ”, nhaxũ. ⁶Notürü Tupana rü tũxũ narũngũxẽẽ na namaã iporaexũcax i guxũma i nhama i naãneãrũ ngũchaũ i chixexũ. Rü ngẽmacax norü orewa rü nhanagürü:

“Tupana rü tũmamaã nanu ja jíxema tũgü írũtagũxe, notürü tũxũ narũngũxẽẽ ja jíxema tũgü írũxĩragũxe”,

nhanagiürü. ⁷Pa Chaueneẽgũx, ¡Meã Tupanaga pexĩnüẽ! ¡Rü nüũ pexoó i ngoxo i Chataná! Rü nüma rü tá pexna ninha. ⁸¡Tupanana pengaicamagü! Rü nüma rü tá ta pexna nangaicama. Rü pemax, Pa Pecaduãxgũxũx, ¡nüũ perũxoe

i pecúma i chixexũ! Rũ pemax, i Tupanawe ruxĩxchaũxẽ notürũ nhama i naãnewe rũ ta ruxĩxchaũxẽ, ¡penamexẽxẽ i perũ maxũ na Tupanacaxicatama pemaxẽxũcax! ⁹¡Pegũmaã pengechaũgũ rũ pexauxe erũ pepecaduãx! Rũ texé ja nhama i naãneãrũ taãewa cugũxe, rũ name nixĩ i tũgũmaã taxauxe. Rũ texé ja tũmacũma i chixexũmaã taãxéxẽ, rũ name nixĩ i Tupanapexewa tũgũmaã tangechaũ. ¹⁰Rũ name nixĩ i Cori ja Tupanapexegu pecaxãpũxũgũ rũ namaã nũxũ peixu na taxuwama pemexũ. Rũ ngẽxguma i nũma rũ tá pexũ nicuãxũũ rũ pexũ nataxẽẽ.

**Tama name i chixexũgu
cueneãmaã curĩxĩnũ**

¹¹Pa Chaueneẽgũx, ¡Tãũ i chixexũmaã pegũ peixugũxũ! Erũ jĩxema chixexũmaã tũmaãneẽchigagu idexãxe rũ exna chixexũmaã nũxũ dawenũxẽ, rũ chixe nũxũ tawogũ ta i Tupanaãrũ ore. Rũ ngẽxguma chixexũgu Tupanaãrũ oremaã curĩxĩnũgu, rũ Tupanaãrũ orearũ jexera cugũ cuixĩxẽẽchaũ erũ tama aixcuma naga cuxĩnũ. ¹²Tupanaxĩcatama nixĩ ja tũxna naxãcũ i norũ mugũ rũ nhũxmachi tá tũxna cacũ rũ ngoxi naga ixĩnũẽ i ngẽma norũ ore. Rũ nũmatama nixĩ i nũxũ nangẽxmaxũ i pora na tũxũ namaxẽẽxẽxũ rũ exna tũxũ najuexẽẽxũ. ¿Notürũ texé cuiũxũ i cumax rũ ngẽmacax cunangugũxũ na nhuxãcũ namaxũxũ i cumũcũ?

**Taxũema nũxũ tacuãx na ãacũ tá
tũxũ ngupetũxũ i moxũãrũ
ngunexũgu**

¹³¡Choxũ iperũxĩnũẽ i pema na nhapegũgũxũ:

“Nhũxma rũ exna moxũ tá nãĩ ja ããnewa taxĩ, rũ wũxi ja taunecũ tá ngẽxma tajajaxu, rũ tá ngẽma tataxegu na mucũ i dũeru ngĩxũ ¡jaxuxũcax”, nhaperũgũgũ! ¹⁴Pema rũ tama nũxũ pecuãx na ãacũ tá pexũ ãpetũxũ i moxũ. ¿ãacũ nixĩ i perũ maxũ? Perũ maxũ rũ nhama wũxi i charena i paxaãchi nũxũ idauxũ rũ ngẽxgumatama ngupetũxũrũũ tá inajarũxo. ¹⁵Rũ narũmemaẽ nixĩ na nhapegũxũ:

“Ngẽxguma chi nanaxwãxegu ja Cori ja Tupana na imaxẽxũ, rũ chi tanaxũ i nhaã puracũ i nagu ruxĩnũẽxũ”, nhapegũxũ. ¹⁶Notürũ i pema rũ pegũ peicuãxũũgũchaũ. Rũ guxũma i ngẽma rũ tama name. ¹⁷Jĩxema nũxũ cuãxe na nhuxãcũ Tupanapexewa meã tamaxũxũ, notürũ tama naxũxe, rũ pecadu taxũ.

Ucuxẽ i dũeruãxgũxũcax

5 ¹Pa Duũxũgũ i Dũeruãxgũxũx, ¡perũxĩnũẽ i nhaã ore! ¡Pexauxe rũ aita pexũe erũ chixexũ tá pexũ naxũpetũ! ²Perũ ngẽmaxũgũ rũ marũ nangaue, rũ ngẽma pexchiru i mexẽchixũ rũ nawe nanangõmũ. ³Perũ uiru rũ perũ dũeru rũ ngẽxma naxãũtanũ rũ ngẽxma nangaue. Rũ ngẽma norũ ãũtanũ rũ wũxi i perũ cuãxruũ tá nixĩ na pema rũ tá ta ipejarũtauxexũ nhama ãacũ ãxũwa ixaxũrũũ. Tupana ngĩxũ nadau i perũ dũeru i ngĩmaã penguũxcũ, rũ ngẽmacax tá pexũ napocu i naãneãrũ guxgu. ⁴Rũ jema perũ puracũtanũxũ ga tama meã nũxũ penaxũtanũxũ, rũ nhũxma rũ ngĩxcax nidexagũ ga jema dũeru ga tama nũxna ngĩxũ pexãcũ. Rũ Tupana ja guxããrũ Cori rũ ngẽma duũxũgũxũ naxĩnũ na ngĩxcax

jadexagüxü ga jema díeru ga nüxü ngixü pengetanücü ga peanewa na napuracüexüçax. ⁵Rü nhama i nañewa rü pegü pengaxãëgü rü pemepata rü pemuärü ngëmaxüãxgü rü petaãëgü rü meã pechibüe. Notürü nawa tá nangu na ngëmacax Tupana tá pexü pocuexü. ⁶Rü pema penapocue rü penadai i ngëma duüxügü i taxuüma i chixexü pemaã üchiréxü. Rü nümagü rü pexü narüturamaëgü, rü taxuacüma nügü ínapoxügü.

Tanaxwaxe i tajumuxë rü meã ítananguxëë ja Cori ja Tupana

⁷Rü nhuxma Pa Chaueneëgüx, rü name nixí i meã ípenanguxëë nhuxmatata ínangu ja Cori ja Tupana. Rü dücax, jíxema nañewa puracüxe rü meã ítananguxëë ja pucü na naxügüxüçax i tümanetü. Rü nhuxmachi nhuxre ja tawemacü ítananguxëë na najaxü i tümanetüärü o, rü ngëxguma rü tá tajabuxgü. ⁸Rü pema rü ta penaxwaxe na meã ípenanguxëëxü na ínanguxü ja Cori ja Tupana. ;Rü petaãëgü, rü täü i nüxü perüçhauexü na ípenanguxëëxü! Erü marü ningaica na ínanguxü ja tóru Cori. ⁹Pa Chaueneëgüx, name nixí i nüxü perüxoe na pegüchigaxü peixuechü na tama ngëmacax pexna naçaxüçax ja Tupana. Erü marü ningaica na ínanguxü na duüxügüxü jacagüxüçax i norü maxüchiga. ¹⁰Pa Chaueneëgüx, name nixí i nüxna pecuaxächie ga jema nuxcumaügüxü ga Tupanaärü orearü uruügü ga na nhuxäcü jaxna namaã naxñüëxü ga jexguma ngúxü jangegügu. Rü name nixí i pema rü ta

ngëxgumariü jaxna namaã pexñüëãma rü Tupanacax pemaxëãma ega ngúxü peingegügu. ¹¹Rü jixema nüxü tacuax na nataãëgüxü ga jema duüxügü ga meã Tupanacax maxëãmaxü ga jexguma ngúxü nüxü üpetügu. Rü pema nüxü pecuax ga nhuxäcü meã namaxama ga guma Jo ga jexguma ngúxü nüxü üpetügu. Rü nüxü pecuax ga jixcama ga na nhuxäcü tóru Cori ja Tupana poraäcü nüxü rüngüxëëxü. Erü nüma ja tóru Cori ja Tupana rü namecümáxüchi rü poraäcü nüxü tangechäütümüügü. ¹²Rü guxüärü jexera, Pa Chaueneëgüx, rü ngëxguma tacüçax ipexunetagu, rü tama name i Tupanaëgagu ipexuneta, rü exna nhama i naãneëgagu ipexuneta, rü exna tacü i to i naëgagu ipexuneta. Notürü ngëxguma aixcuma jixügu i wüxi i ore ;rü noxtacüma: “Ngü” nhapegü! Rü ngëxguma tama aixcuma jixügu i wüxi i ore ;rü noxtacüma: “Tama” nhapegü! Rü ngëxguma ja Tupana rü täüxütáma pexü napocue naxçax i ngëma perü uneta. ¹³Rü ngëxguma wüxie i petanüwa naxixächiaëgu, rü name nixí na tajumuxëxü. Rü ngëxguma wüxie taëgu, rü name nixí na tawijaexü rü Tupanaxü ticuaxüüxü. ¹⁴Rü ngëxguma wüxie i petanüwa idaawexgu, rü name nixí i naxçax pejaca i jaxögüxüärü äëxgacügü na tümacax najumuxëgüxüçax rü Cori ja Tupanaëgagu chixümaã tüxü jangögügüxüçax. ¹⁵Rü ngëxguma aixcuma Tupanaäxü jaxögüäcüma najumuxëgügu, rü tá tümacax nitaane, rü nüma ja Cori ja Tupana tá tüxü ínarüdadëë nawa i tümaärü ðaawe. Rü ngëxguma chi tacü rü pecadu taxüxgu,

rü Tupana tá tuxú nuxú nangechaú.
 16Rü ngẽmacax name nixí i pegúmaã
 nuxú peixu i perú pecadugü rü pegücaç
 pejumuxẽgü i wüxiechigü na pexcaç
 jataanegüxúcaç. Rü jima mecü ja
 jatüarü jumuxẽ rü aixcuma napora erü
 Tupana nanangãxú. 17Tupanaãrü orearü
 uruú ga Ería nixí ga wüxi ga jatü ga
 taxrüú ixĩcü. Notürü jexguma nüma
 guxú ga norü ngúchaúmaã najumuxẽgu
 na tama napuxúcaç, rü tamaẽxpüx ga
 tauncüarü ngãxúgu rü tama napu ga
 jema naãnewa. 18Notürü jemawena rü
 wenaxãrü najumuxẽ ga Ería rü pucücaç

ínaca. Rü wenaxãrü napu. Rü narüxü ga
 guxúma ga nanetügü. 19Pa
 Chaueneẽgüx, ngẽxguma chi texé
 petanüwa Tupanana ixügachigu, rü
 tangẽxmagu ja wüxie ja tuxú
 taeguxẽéxẽ na wenaxãrü Tupanawe
 tarüxüxúcaç, rü mexú taxü. 20Erü
 ngẽxguma texé Tupanacax
 nataeguxẽẽgu i wüxi i duüxú nüxna i
 norü chixexú, rü tümagagu Tupana tá
 nanamaxẽẽ i ngẽma duüxú, rü tá nüxú
 nüxú nangechaú i norü pecadugü.

*Rü nuãma pexna,
 Tiagu*

NÜXĨRAÜXŨ GA POPERA GA

PEDRU ÜMATÜXŨ

**Pedru nüxũ narümoxê ga jema jaxôgũxũ
ga to ga nachiuãnegu woonexũ**

1 ¹Pa Chaueneêgũx, chama i Pedru nixĩ i pexçax chanaxümatüxũ i nhaã popera. Rü chama nixĩ i Ngechuchu ja Cristu choxũ muxũ na duũxũgũmaã nüxũ chixuxũçax i norü ore. Rü pexçax chanaxümatü i pema na perü naãnena to i nachiuãnegũgu penawoonexũ i Pötuanewa rü Gárataanewa rü Capadocháanewa rü Áchiaanewa rü Bitiniãanewa ngêxmagũxe. ²Rü pexũ nixĩ ga jadexechixũ ga Tanatü ja Tupana, jerü woetama jema nixĩ ga nuxcũmaxũchima nagu naxĩnüxũ. Rü nanamu ga Naãê i Üünexũ na pexũ jamexêêgũxũçax na aixcuma napexewa peixüünegũxũçax rü Ngechuchu ja Cristuga na pexĩnüêxũçax rü nagũmaã na pejauxgũxũçax na nataxuxũçax i perü chixexũgũ. Rü chanaxwaxe i Tanatü ja Tupana poraãcü pexũ nariingũxêê rü pexũ nataãêxêê.

Ítananguxêê na wena tá imaxêxũ

³;¹Rü ngĩxã nüxũ ticuaxũüügũ ja Tupana ja tóru Cori ja Ngechuchu ja

Cristu Nanatü! Jerü jexguma Ngechuchu ja Cristuxũ wena namaxêêgu, rü tüxna nanaxã ga maxũ ga jexwacaxũxũ, jerü poraãcü nüxũ tangechaütümüügũ. Rü ngêmacax i nhuxma i jixema rü ta ítananguxêê na wena tá imaxêxũ. ⁴Rü pema rü wüxi i ngunexũgu rü aixcuma tá penajauxgũ i guxũma i ngêma mexũgũ i Tupana tá pexna ãxũ i nhuxma dauxũguxũ i naãnegu pexũ namaã nanguxũxũ. Rü ngêma tá pexna naxãxũ rü tagutãma inajarüxo, rü tagutãma naxãüãchi, rü tagutãma nangau. ⁵Rü nhuxma na Tupanaãxũ pejaxôgũxũ rü nüma rü norü poramaã tá pexna nadau nhuxmatãta aixcuma penajauxgũ i ngêma maxũ i taguma gũxũ i tá pexna naxãxũ i ngêxguma naguxgu i naãne. ⁶Rü ngêmacax name nixĩ i poraãcü petaãêgũ, rü nüetama nixĩ ega woo nhuxma nhaã perü maxũwa rü paxaxãchi muxũma i guxchaxũgũ pexũ üpetügu. ⁷Ertü ngêmaãcü nixĩ i pexũ naxũxũ ja Tupana na nüxũ nacuãxũçax rü ngoxi aixcuma pejaxôgũ rü exna tama. Rü ngêxguma pejaxôgũamagu ega woo guxchaxũgũ

pexçax ínguxgu, rü ngêma perü õ rü wüxi i uiruarü jexera nixí na namexü erü ngêma uiru rü woo namexêchi notürü düxwa nangau. Rü ngêma uiru rü üxümaã nüxü taxü na nüxü icuáxüçax rü ngoxi aixcuma uiruxüchi jüxü. Rü ngêxgumarüü ta nixí i perü õ na guxchaxügümaã Tupana nüxü üxü na nüxü nacuáxüçax rü ngoxi aixcuma nüxü pejaxögü na jixcama pexü jacuaxüüxüçax rü mexü i pechica pexna naxãxüçax rü pemaã nataãxüçax i ngêxguma wena núma naxüxgu ja Ngechuchu ja Cristu. ⁸⁻⁹Pema rü Ngechuchu ja Cristuxü pengechaügü woo taguma nüxü na pedaugüxü. Rü nhüxma rü ta woo tama nüxü pedaugü, notürü nüxü pejaxögü, rü poraãcü petaãægü. Rü ngêma perü taãemaã rü taxuacüma nüxü peixuéga na nhuxãcü petaãægüxüchixü, erü marü penajauxgü i perü maxü i taguma gúxü. Rü ngêmacax nixí i nüxü pejaxögüxü. ¹⁰Rü nuxcümáxüchima ga Tupanaärü oreatü uruügü, rü nüxü nixugüe ga na nhuxãcü tá Tupana pexü narüngüxêxü. Rü nümágu rü poraãcü nangúe rü naxçax nadaugü i ngêma maxü i taguma gúxü. ¹¹Rü nümágu ga jema oreatü uruügü rü Tupanaärü poperawa nangúe na nüxü nacuaxgüxüçax na nhuxãcü tá na jüxü rü nhuxguacü tá na nangóxü ga guma Maxêxêruü ga Cristu. Rü Cristuãe i Üünexü ga jema oreatü uruügüwa jemaxü, rü nüxü nüxü nacuaxêe ga na Cristu rü tá ngúxü jangexü rü tá najuxü rü jixcama rü wena tá na namaxüxü rü nhüxmachi dauxügüxü i naãnewa tá na naxüxü na guxüärü ãexgacü jüxüçax. ¹²Notürü Tupana rü jema

nuxcümáxügüxü ga oreatü uruügüxü nüxü nacuaxêe na täxüxütáma nümágu nüxü nadaugüxü ga guma Maxêxêruü ga naxçax nadaugücü, notürü pema tá jüxü na nüxü pedaugüxü. Rü dücax, Pa Chaueneægüx, gumatama Maxêxêruüchiga nixí ga perü oreatü uruügü pemaã nüxü ixugügüxü ga jexguma Tupanaãe i Üünexü ga dauxüwa ne muxü jadexagüxêegu. Rü guxüma i ngêma ore i jima Maxêxêruüchiga, rü woo Tupanaärü oreatü ngeruügü i dauxüçüãx rü nüxü nangúchaügü na jexeraãcü nüxü nacuaxgüxü.

**Tupana rü taxçax naca na
 napexewa naxüünexüçax
 i tóru maxü**

¹³Rü nhüxma na Cristuarü duüxügü peixügüxü, rü penaxwaxe na pexuãægüxü rü ípememarexü na penaxüxü i norü ngúchaü. Rü name nixí i aixcuma meã ípenanguxêe i guxüma i ngêma mexügü i Tupana tá pexna äxü i ngêxguma Ngechuchu ja Cristu núma üxgu. ¹⁴Rü nhüxma na Tupanaxãcügü peixügüxü, rü penaxwaxe na aixcuma naga pexüñüxü. Rü tama name i nagu pexí ga jema nuxcümáxüxü ga perü ngúchaü ga üpa nagu pexüxü ga jexguma taüta Tupanaxü pecuaxgu. ¹⁵Notürü penaxwaxe i aixcuma meã pemaxê na Tupanapexewa naxüünexüçax i perü maxü. Erü nüma ja Tupana ja pexü idexechicü, rü naxüüne. ¹⁶Rü norü ore i úmatüxüwa rü nhanagürü:

“Chanaxwaxe i chauxrüü peixüüne,
 erü chama rü chaxüüne”,

nhanagürü. ¹⁷Rü pema na “Pa Tonatix” nhapegüxü nüxü ja Tupana, rü nhuxma na nhama i nañewa pemaxëxü rü name nixi i guxüguma nüxü pemuüë. Erü nüma rü aixcumaxüchi nanangugü i wüxichigü i duüxügüarü maxü na nhuxäcü jixü. Rü tüxü napocu ja guxäma ja texé ja chixexü ügüxe, rü nüétama nixi ega woo texé tixigu, erü napexewa rü nawüxigumare i guxüma i duüxügü. ¹⁸⁻¹⁹Rü Tupana rü marü pexü íngangüxëë nawa ga jema nuxcümaxüxü ga perü maxü ga taxuwama mexü ga perü oxigüxütawa pejaxuxü. Rü jema na nawa pexü íngangüxëëxüçax rü pexna naxäxüçax i maxü i ngexwacaxüxü, rü poraäcü nüxü naxätanü. Jerü tama uiru rü exna díeru i ngauxwaxexümaã nanaxütanü, notürü Cristugü ja mexëchicümaã nixi ga naxütanüaxü. Jerü nüma ga Cristu rü nhama wüxi i carneru i taxuwama nanhuxraüxü i Tupanaçax imáxürü pexçax naju na pexü naxütanüxüçax. ²⁰Rü nüma ga Tupana rü woetama nuxcümaxüchima taüta naãne ixügügu, rü marü Cristuxü naxuneta na pexçax najuxüçax. Notürü nhamaücüü nixi ga nangóxü ga guma Cristu na pexü nangüxëëxüçax. ²¹Rü nhuxma rü Cristugagu nixi i nüxü pejaxögüxü ja Tupana ga juwa Cristuxü írudaxëcü rü dauxüwa nagacü. Rü ngëmacax nixi i nhuxma i Tupanaaxü pejaxögüxü rü ípenanguxëëgüxü na dauxüwa pexü nagagüxüçax. ²²Rü nhuxma na naga pexinüëxü i Tupanaärü ore i aixcuma ixixü rü pexü natauxcha na pegü pengechaügüxü erü Tupana rü marü pexü inajanaxoxëë i perü chixexügü. Rü

ngëmacax penaxwaxe i aixcuma guxü i perü ngüchaümaã pegü pengechaügü. ²³Rü nhuxma i pema rü marü penajauxgü i ngexwacaxüxü i perü maxü. Rü ngëmacax nhama ngexwacax pebuexürüü peixigü. Notürü ngëma maxü rü tama penatü rü pee ja juewaxëxewa nixi i penajauxü. Notürü Tupanaärü ore i maxüxü i taguma ijarüxoxüwa nixi i penajauxü. ²⁴Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü nhanagürü:

“Guxüma i duüxügü rü nhama wüxi i natüanerüümare nixi. Rü guxüma i norü mexü, rü wüxi i nanetüchacurüümare nixi. Rü ngëma natüane rü naju, rü nachacu rü narüngu. Rü ngëxgumarüü ta nixi i duüxügü na tama nataixü i norü maxü i nhama i nañewa. ²⁵Notürü törü Coriarü ore rü taguma inajarüxo”,

nhanagürü i Tupanaärü orewa. Rü ngëma Tupanaärü ore i mexü nixi ga pemaã nüxü jagugüxü.

2 ¹Rü ngëmacax name nixi i nüxü perüxoe i guxüma i chixexügü, rü ngëma na peidoratäxgüxü, rü ngëma na togüpexewa meã na pemaxënetaxü rü ngëma na peiauxächiwaxegüxü, rü ngëma na pexoregütäxgüxü. ²⁻³Rü ngëxguma chi aixcuma nüxü peicuaxächitanügu na nhuxäcü namecümaxüchixü ja törü Cori, rü nhama wüxi i öxchana i ngexwacax buxü i naëgünenixü nüxü ngüchaüxürüü penaxwaxe i poraäcü pexü nangüchaü i norü ore na ngëmawa peporaexüçax rü meã pejaexüçax i perü öwa na

ngẽmaãcü guxũwama namexũçax i perü maxũ i taguma gúxũ.

Cristu nixĩ ja nuta ja maxũcü

⁴Rü nhuxma rü name nixĩ i tóru Corina pengaicamagü. Erü nũma ja tóru Cori nixĩ ja jima nuta ja maxũcü ja Tupana najaxücü na namaã inaxügüãxũçax ja napata. Rü woo duũxũgü rü nüxũ na oexũ, notürü jima nixĩ ja Tupana najaxücü erü naxçax rü namexẽchi. ⁵Rü ngẽxgumarũü ta i pemax, rü Tupana pexũ nade na napataarü nutagü ja maxẽcü peixĩgũxũçax. Rü pema nixĩ i Tupanaãrũ ngũxẽeruũgü i üünexũ i Ngechuchu ja Cristuégagu Tupanana ãmare pexãgũxũ. Rü ngẽma ãmare i nüxna pexãgũxũ i namaã nataãẽxũ nixĩ i perü maxũ i mexũ i napexewa. ⁶Rü Tupana rü norü ore i ümatũxũwa rü Cristuchigaxũ nixu rü nhanagürü:

“Nhuxma na ichanaxügũxũ ja chapata, rü jima nuta ja nüxĩra chajaxücuchicü, rü jima nixĩ ja nuta ja mexẽchicü ja chamatama chanajaxücü na chapata namaã ichaxügũxũçax. Rü jima nuta rü chaunchiga nixĩ. Rü jíxema nüxũ jaxõxẽ, rü aixcuma tá tanajaxu i ngẽma maxũ i taguma gúxũ i tümamaã ichaxunetaxũ”,

nhanagürü. ⁷Rü pema na nüxũ pejaxõgũxũ, rü Cristu rü pexçax rü guxũwama name rü naporaxũchi. Notürü ngẽma tama jaxõgũxũçax, rü taxuwama name. Rü ngẽmacax ja Tupana rü norü ore i ümatũxũwa rü nhanagürü:

“Jima nuta ja ĩpataarü üruũgü nüxũ ocü, rü chauxçax rü gucü ja nutaarü jexera namexẽchi. Rü ngẽmacax jimaétiwa nixĩ ichanaxügũxũ ja chapata”, nhanagürü. ⁸Rü Tupanaãrü ore rü nhanagürü ta:

“Guxũma i ngẽma tama jaxõgũxũ rü tama irixĩnũẽchaũxũ rü jima nutagu tá najarüpucutũgü”, nhanagürü. Rü ngẽmaãcü i guxũma i ngẽma tama jaxõgũxũ rü tá chixexũgu naji erü tama Tupanaga naxĩnũẽchaũ rü tama Cristuaxũ najaxõgũchaũ. Rü ngẽmacax Tupana tá nanapocue jema nũma nüxũ jaxuxürũü. ⁹Notürü pema nixĩ i duũxũgü i tóru ãẽxgacü ja Tupana pexũ idexechixũ na norü ngũxẽeruũgü peixĩgũxũçax. Rü pema nixĩ i duũxũgü i napexewa ixüünexũ erü nümatama ja Tupana rü norü duũxũgũxũ pexũ nixĩgũxẽẽ na nüxũ peixuxũçax i norü ore i aixcuma mexẽchixũ. Rü nümatama ja Tupana nixĩ ga chixexũwa pexũ ĩnanguxũxẽxũ na norü ngóonexũ i mexẽchixũgu pechocuxũçax. ¹⁰Rü ũpa ga pema rü tama Tupanaãrü duũxũgü peixĩgü, notürü i nhuxma rü aixcuma norü duũxũgü peixĩgü. Rü ũpa rü taxúeaxũma pengechaũtümũũgü, notürü i nhuxma rü Tupanaãxũ pengechaũtümũũgü.

Nhuxma na Tupanaãrü duũxũgü peixĩgũxũ, rü name nixĩ i meã naxçax pemaxẽ

¹¹Pa Chaueneẽgü ja Pexũ Changechaũgũxex, rü nhuxma na Tupanaãrü duũxũgü peixĩgũxũ, rü tama nhama i naãneçũãx peixĩgü. Rü

ngẽmacax pexũ chacaaxũ na nüxũ perüxoexũcax i guxũma i ngẽma ngũchaũgũ i chixexũ i nhama i naãnecũãx nagu ìxũ. Erü ngẽma ngũchaũgũ i chixexũ rü taãexũ chixexũgu nanguxẽechaũ. ¹²Rü name nixĩ i meã pemaxẽ napexewa i ngẽma duũxũgũ i tama Tupanaxũ cuaxgũxũ. Rü ngẽxguma woo poraãcü chixri pechiga jadexagũgu i nümagũ, rü tá nüxũ nadaugũ na nhuxãcü mexũ pexũgũxũ, rü tá Tupanaxũ nicuaxũũgũ i ngẽxguma Cristu wena núma ùxgu. ¹³Rü name nixĩ na tórü Cori ja Ngechuchugagu tũmaga pexĩnũexũ ja guxãma ja jĩxema perü ãẽxgacũgũ ixĩgũxe. Rü ngẽmaãcü name nixĩ i meã naga pexĩnũẽ ja ãẽxgacũ ja tacü ja Romawa ngẽxmacü, erü nüma nixĩ i guxũ i togũ i ãẽxgacũgũétüwa nangẽxmaxũ. ¹⁴Rü ngẽxgumarũũ ta name nixĩ i naga pexĩnũẽ i ngẽma togũ i ãẽxgacũgũ i petanüwa namugũxũ ja jima ãẽxgacũ ja tacü na napocueãxũcax i ngẽma chixexũ ügũxũ rü namaã nataãẽgũxũcax i ngẽma mexũ ügũxũ. ¹⁵Erü Tupana nanaxwaxẽ na mexũ pexũgũxũ na ngẽmaãcü ipejanangeaxgũxẽexũcax i ngẽma duũxũgũ i tama Tupanaãrü orexũ cuãxchaũgũxũ rü chixri ngẽma orechiga idexagũxũ. ¹⁶Rü nhuxma na Cristu pexũ ínguxũxẽexũ, rü name nixĩ i duũxũgũ i aixcuma ínguxũxũrüũãcü meã pemaxẽ. Notürü nhuxma na ípenguxũxũ rü tama name na ngẽmamaã pegũ ípepoxũxũ na tacü rü chixexũ pexũgũxũcax. Erü nhuxma na Tupanaãrü duũxũgũ peixĩgũxũ, rü name nixĩ i norü ngũchaũxĩcatama pexũgũ. ¹⁷Rü name nixĩ i meã penajauxgũ i guxũma i

duũxũgũ. ¡Rü nüxũ pengechaũ i taeneẽgũ i jaxõgũxũ! ¡Rü nüxũ pemuũẽ ja Tupana! ¡Rü naga pexĩnũẽ ja ãẽxgacũ ja tacü ja Dumacũãx!

**Tanaxwaxẽ i Cristurũũ jaxna namaã
taxĩnũẽ i ngẽxguma ngũxũ
ingegũgu**

¹⁸Pa Duũxũgũ i Coriãxgũxũx, ¡rü nüxũ pengechaũgũ rü naga pexĩnũẽ i perü corigü! Rü tama name i ngẽma perü corigü i pemaã mecũmaxũxĩxĩcatama pengechaũgũ, notürü name nixĩ i nüxũ pengechaũgũ ta i ngẽma perü corigü i chixecũmaxũ. ¹⁹Erü Tupana rü pemaã nataãẽ ega nüxũ na pengechaũgũxũcax jaxna namaã pexĩnũẽgu i ngẽxguma texẽ notũcaxmamare chixexũ pemaã ùxgu rü ngũxũ pexũ tingexẽẽgu. ²⁰Notürü çtacüwa pexũ namexũ ega jaxna namaã pexĩnũẽgu i ngẽxguma wüxi i perü chixexũcax pepocuegu? Notürü ngẽxguma tacü rü mexũ i pexũxũgagu ngũxũ peingegũgu rü jaxna namaã pexĩnũẽgu, rü ngẽma waxi nixĩ i Tupanapexewa mexũ. ²¹Rü ngẽma na mexũ pexũxũgagu ngũxũ peingegũxũcax nixĩ i Tupana pexũ idexechixũ. Jerü ga Cristu rü ta pexcax ngũxũ ninge. Rü jemaãcü pexũ nüxũ nadauxẽẽ na nhuxãcü nüma nanaxwaxexũ na naxrüũ jaxna namaã pexĩnũẽxũ i ngẽma ngũxũ. ²²Nüma ga Cristu rü taguma pecadu naxü, rü taguma texexũ nawomũxẽẽ. ²³Rü jexguma duũxũgũ chixexũ namaã ixugũegu, rü nüma rü taxuũma ga chixexũmaã nanangãxũ. Rü jexguma ngũxũ nüxũ jangexẽẽgũgu, rü nüma rü tama tacü rü chixexũmaã nanaxãũxũne. Notürü Tupanamaã nüxũ nixu na nüma

namaã namexêẽãxũçax ga jema duũxũgũ ga chixri namaã chopetũxũ. Jerũ nüxũ nacuax rü Tupana rü aixcuma meã nanangugũ i guxũma i duũxũgũarũ maxũ. ²⁴Rü nümatama ga Cristu rü nügũxũnegu najange ga tórũ pecadugũ ga jexguma curuchagu najuxgu. Rü jemaãcü nanaxũ na nüxũ rüxoexũçax i tórũ chixexũ na naxçaxicatama imaxêxũçax. Numa rü pexçax nanapix na jemaãcü pexũ namexêẽxũçax. ²⁵Rü pema ga ũpa rü nhama carnerugũ i nu ne naxĩmarexũrũ peixĩgũ. Notürũ i nhuxma rü marũ Cristuçax pewoegu. Rü nũma nixĩ i perũ darũ jĩxũ, rü nũma nixĩ i pexna nadauxũ.

Nhuxãcü Tupana nanaxwaxe na namaxêxũ i ngẽma ixãmaxũ rü ixãtexũ

3 ¹⁻²Rü pemax, Pa Ngexũgũx, rü name nixĩ i petega pexĩnũe na ngẽma pete i tama jaxõxũ nüxũ dauxũçax i perũ maxũ i mexũ i Tupanapexewa rü duũxũgũpexewa rü ngẽmacax na jaxõõxũçax woo taxuũma i Tupanaãrũ orexũ namaã peixugu. ³Rü ngẽma na aixcuma pemexũçax, rü tama name i nagu perũxĩnũe na nhuxãcü pegũ pemexêẽjaexũchixũ, rü exna uirunaxçax i ngaxãerũmaã pengaxãegũxũ, rü exna tatanũxũchixũ i naxchirugu na peicuxgũxũ. ⁴Notürũ name nixĩ i perũ maxũwa pegũ pemexêegũ rü guxũma i duũxũgũmaã pemecũmagũ rü taguma texémaã penuãegũ, erũ ngẽma nixĩ i perũ mexũ i taguma ijarũoxũ i aixcuma mexũ i Tupanapexewa. ⁵Rü jemaãcü norũ maxũ

i mexũmaã nixĩ ga nügũ jangaxãegũxũ ga jema nuxcũmaxũgũxũ ga ngexũgũ ga Tupanapexewa ixũnũexũ. Rü nümagũ rü Tupanaãxũ najaxõgũ rü natega naxĩnũe. ⁶Rü jemaãcü ta ijixĩ ga Chara ga ngĩte ga Abrãũga na naxĩnũxũ, rü ngĩrũ corimaã naxuaxũ. Rü pemagũ rü tá ta ngĩrũ peixĩgũ ega mexũ pexũgũgu. Rü nhuxmachi taxuũçaxtãma tũxcũũ peteçax pemuũe. ⁷Rü ngẽxgumarũũ ta i pemax, Pa Jatũgũx, rü name nixĩ i meã pemaãxũ pengechaũgũ rü aixcuma jaxna ngĩmaã pexĩnũe, erũ ngĩma rü irũturaãe. Rü name nixĩ i ngĩmaã petaãegũ erũ Tupana rü pexna naxããxũrũ ngĩxna nanaxã i ngẽma maxũ i taguma gũxũ. Rü name nixĩ i ngẽmaãcü meã ngĩmaã pemaxẽ na Tupana nüxũ ãnũxũçax i perũ jumuxegũ.

Jĩxema mexũ ũgũxe ja ngũxũ ingegũxechiga

⁸Rü ngẽmaãcü chanaxwaxe i guxãma i pema rü pegũxũ pengechaũtũmũũgũ rü wũxigu perũxĩnũe, rü aixcuma nüxũ pengechaũgũ i guxũma i taeneegũ i jaxõgũxũ. Rü chanaxwaxe i aixcuma pemecũmagũ rü guxãmaã pegũ pewũxiguxẽe. ⁹Rü ngẽxguma texe chixexũ pemaã ũxgu, rü tama name i pema rü ta chixexũ tũmamaã pexũ. Rü ngẽxguma texe pemaã guxchigagu, rü tama name i pema rü ta tũmamaã peguxchiga. Notürũ narũmemaã nixĩ i mexũ i oremaã tũxũ pengãxũga rü tũxũ perũngũxẽe, erũ Tupana pexũ nidexechi na pexũ nangũxêẽxũçax. ¹⁰Erũ Tupanaãrũ ore i ũmatũxũwa rü nhanagürũ:

“Ngëxguma texé taãëãcúma
 maxchaũgu, rü name nixí i
 nüxna tadau ja túmaãrú contú
 na tama chixexũ i oremaã
 jadeaxũcax. Rü ngëxgumarüũ
 ta name nixí i nüxna tadau i
 túmaãx na tama doraxũ
 jaxuxũcax. ¹¹Rü name nixí i
 nüxna tajaxũ i guxũma i
 chixexũgü, rü mexũ taxü. Rü
 ngëxgumarüũ ta name nixí i
 guxũguma naxcax tadau na
 togúmaã tataãëxũ. ¹²Erü tórü
 Cori rü tuxna nadau ja jíxema
 aixcuma ímexê, rü nüxũ naxĩnũ
 i túmaãrú jumuxê. Notürü
 tümamaã nanu ja jíxema
 chixexũ üguxe”,

nhanagürü i ngêma Tupanaãrú orewa.
¹³¿Rü texé tá chixexũ pemaã üxũ ega
 pema rü aixcuma guxũguma mexũ
 pexügügu? ¹⁴Notürü ngëxguma chi
 ngêma mexũ na pexügüxũcax ngúxũ
 peingegügu, rü name nixí i petaãëgü.
 ¡Rü taxuũcaxma texéxũ pemuũê, rü
 taxuũcaxma tacúcax pexoegaãëgü! ¹⁵Rü
 name nixí i perü Corixũ pejaxixêê ja
 Cristu rü aixcuma naga pexĩnũê, rü
 guxũguma ípememare na meã
 penangãxũxũcax i guxũma i duũxũgü i
 pexna caxũ na tũxücü Cristuaxũ
 pejaxögüxũ. ¹⁶Notürü name nixí i nüxũ
 pengechaũãcúma penangãxũ rü tama
 pegügu perüxĩnũëãcúma na norü jexera
 peixügüxũ. Rü name nixí i meã pemaxê
 na taxuũcaxma pexoegaãëxũcax. Rü
 ngëxguma ngêmaãcü pemaxëgu rü tá
 naxãneê i ngêma duũxũgü i chixri
 pechiga idexagüxũ na nhuxãcü
 Cristucax pemaxëxũ. ¹⁷Jixema rü ngúxũ

tingegü ega chixexũ ixügügu. Notürü
 narümemã nixí na mexũ ixügüxũcax
 ngúxũ na ingegüxũ, ega ngêmaãcü
 Tupana naxwaxegu. ¹⁸Jerü nümatama
 ga Cristu rü ngúxũ ninge, rü
 wüxicanatama guxããrú pecaducax naju.
 Rü woo na mecü jíixũ rü taxcax naju i
 jixema i chixexũ i duũxũgü ixügüxũ. Rü
 jemaãcü nanaxü na Tupanaxũtawa tũxũ
 nagagüxũcax. Rü woo naju ga naxũne,
 notürü ga naãê rü tama naju. ¹⁹Rü
 jexguma naxũne juxgu rü naãê rü
 natanüwa naxü ga jema naãëgü ga
 Tupana pocuexũ, rü orexũ namaã
 najarüxu. ²⁰Rü jema naãëgü ga jexma
 pocuexũ, rü jema nixí ga naãëgü ga
 jema duũxũgü ga Noé maxũgu tama
 Tupanaga ínüëxũ woo jaxna namaã
 naxĩnũ ga jexguma Noé naxüjane ga
 guma wapuru. Rü 8 ga
 duũxũgüxicatama nixí ga guma
 wapurugu ichoũxũ, rü jema nixí ga
 guma mucü ga taxüchicüarü dexáétüwa
 maxëxũ. ²¹Rü jema dexá rü wüxi ga
 cuaxruũ nixí. Erü ngëxguma dexáwa
 íbaiegu, rü duũxũgüxũ nüxũ tacuaxêê
 na Ngechuchu ja Cristu wena
 maxũxũgagu jíixũ i tũxũ nangëxmaxũ i
 maxũ i taguma gúxũ. Rü tama
 taxüneãrú düxétüwa na imexũcax nixí i
 íbaiexũ, notürü ítaiaie jerü marü
 Tupanana naxcax taca na tũxũ
 ijanaxoxêãxũcax ga tórü pecadugü na
 aixcuma napexewa imexũcax rü
 aixcuma mexũgu rüxĩnũëxũcax. ²²Rü
 nüma ga Ngechuchu ja Cristu, rü
 dauxũgüxũ i naãnewa naxü, rü nhuxma
 rü Tupanaãrú tügüneciwawa
 nangëxma. Rü nhuxma rü namëxwa
 nangëxmagü i guxũma i Tupanaãrú

orearü ngeruũgü i dauxũcũãx rü
guxũma i ãẽxgacügü i dauxũcũãx.

**Tanaxwaxe i ngẽma cuax i Tupana
tüxna ãxũmaã nüxũ tarüngũxẽẽ i
taeneẽgü**

4¹⁻²Rü ngẽmacax name nixĩ na
ípememarexũ na ngúxũ peingegũxũ
jexgumarũũ ga Cristu na ngúxũ jangexũ.
Erü jíxema ngúxũ ingexe rü marü nüxũ
tarüxo i tümaãrũ pecadu na guxũguma
meã Tupana naxwaxexũãcũma
tamaxũxũcax, rü tama i tümaxũne
naxwaxexũãcũma na tamaxũxũcax.
³Ûpa ga pemax, rü mucũma ga taunecü
penaxüecha i ngẽma chixexũ i nhuxma i
ngẽma duũxũgü i tama Tupanaxũ
cuaxgũxũ ügũxũ. Rü jexguma ga pema
rü pecadu pexüguãcũma pemaxẽ, rü
penaxü ga pexeneãrũ ngúchaũ, rü
pengãxẽ, rü peta ga nawa
pexãügatanũxũ pexügu, rü tacü i
nguchiãxgũxũ poraãcü peixaxcugü, rü
tupananetachicünaxãgũxũ peicuaxũũgü
i woo Tupana na pexna nachuxuxũ i
ngẽma. ⁴Rü jema duũxũgü ga namaã
pexãmücügũxũ ga jexguma chixri
pemaxẽgu, rü nhuxma rü poraãcü nagu
narüxinũne na tacücax tama natanügu
pexãgũxũ rü tama nawe perüxĩxũ i
ngẽxguma norü chixexũ naxügu. Rü
ngẽmacax nixĩ i nhuxma i chixri
pechiga jadexagũxũ. ⁵Notürü nümagü
rü tá ta Cristupexewa nangugü na
namaã nüxũ jaxugũxũcax na nhuxãcü
namaxẽxũ. Rü nüma ja Cristu rü
ínamemare na nüxna jacachigũxũcax i
guxũma i duũxũgü i maxẽxũ rü juexũ.
⁶Rü ngẽmacax ja Tupana rü naxũpa na
najuexũ i duũxũgü rü marü nüxna

nanaxuaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Erü
nanaxwaxe na naxrüũ guxũguma
mexũwa namaxẽẽchaxũ ega woo nhama
i naãnewa najuegu i naxũnegü. ⁷Rü
marü ningaica na nagúxũ i nhama i
naãne rü guxũma i tacü i nawa
ngẽxmaxũ. Rü ngẽmacax name nixĩ na
ípexuãẽxũ rü meã peãẽ ta ipexügũxũ rü
guxũguma pejumuxẽgũxũ. ⁸Rü guxũãrũ
jexera i ngẽma pexũ chanaxwaxexũ nixĩ
na aixcuma pegü pengechaũgũxũ i
wüxichigü. Erü ngẽxguma aixcuma jigü
ingechaũgũgu rü ngẽmaãcü inajarüxo i
muxũma i pecadugü. ⁹Rü meã pegü
pejauxgü i wüxichigü i pechiũwa! Rü
tama name i tümamaã penuãẽãcũma
tüxũ pejaxu. ¹⁰Rü wüxichigü i pemax,
rü Tupana pexna nanaxã i perü cuax.
Rü ngẽma perü cuaxmaã rü name nixĩ i
wüxichigü pegü perüngũxẽẽgü, na
aixcuma Tupanaãrũ ngũxẽẽruũ i mexũ
na peixügũxũcax rü meã namaã
pepuracüexũcax i guxũma i ngẽma cuax
i Tupana pexna ãxũ. ¹¹Rü ngẽxguma
texé nüxũ ixuxgu i ore, rü name nixĩ i
aixcuma Tupanaãrũ orexũ tixu. Rü
ngẽxguma texé togũxũ rüngũxẽẽgu, rü
name nixĩ i Tupana tüxna ãxũ i
poramaã tanaxü. Rü guxũma i ngẽma
pexũxũ rü name nixĩ i meãma penaxü
na ngẽmaãcü Ngechuchu ja Cristugagu
Tupanaxũ peicuaxũũgũxũcax. Erü nüma
ja Tupana rü guxũguma namexẽchi rü
naporaxũchi. Rü ngẽmaãcü jĩxũ.

**Ngẽxguma Cristuaxũ jaxõxgu rü
ngúxũ tinge**

¹²Pa Chaueneẽgü ja Pexũ
Changechaũgũxex, nhuxma na taxũ i
guxchaxũgü i perü nguxẽẽruũ pexcax

inguxũ, ĩrũ tãũ i pebaixãchiãẽgũxũ, nhama ĩacũ i taguma nũxũ pedauxũ ngupetũũrũũ! ¹³Notürũ narũmemaẽ nixĩ i petaãẽgũama, erũ jema Cristu ngũxũ na ingexũrũũ nixĩ i ngũxũ na peingexũ i nhũxmax na petaãẽgũxũcax i ngẽxguma wena núma naxũxgu i nũmax. ¹⁴Rũ ngẽxguma Cristuaxũ na pejaxõgũxũgagu texẽ pemaã guxchigagu, rũ wũxi i perũ taãẽ nixĩ i ngẽma. Erũ ngẽmaãcũ nũxũ pecuax na Tupanaã i Üünexũ rũ pewa na nangẽxmaxũ. ¹⁵Rũ ngẽxguma chi ngũxũ peingegũgu, rũ name nixĩ na wũxi i mexũ na pexũgũxũgagu na ĩĩxũ rũ tama wũxi i chixexũgagu na ĩĩxũ, ngẽxgumarũũ i máeta rũ exna ngítaax rũ exna togũarũ guxchaxũwa na pegũ pengẽxmagũxẽẽxũ. ¹⁶Notürũ ngẽxguma texẽ Cristuaxũ tajaxõxũgagu ngũxũ tingexgu, rũ taxuũcaxma tũxcũũ ngẽmacax taxãne. Notürũ tanaxwaxe i ngẽmacax Tupanaxũ ticuaxũũ. ¹⁷Rũ nhũxma rũ marũ nawa nangu na Tupana ngũxũ tũxũ ingexẽẽxũ na ngẽmaãcũ tũxũ ĩjanawexãchixẽẽxũcax i ĩjixema na naxãcũgũ ĩxĩgũxũ. Rũ ngẽxguma ngẽmaãcũ tamaã ĩnaxũgũãgu, rũ ĩnhuxãcũ tá nũxũ naxũpetũ i ngẽma duũxũgũ i tama Tupanaãrũ ore i mexũga ĩnũẽchaũũ? ¹⁸Erũ Tupanaãrũ ore i umatũxũwa rũ nhanagürũ:

“Ngẽma duũxũgũ i mexũ ügũxũ rũ guxchaãcũma nanajauxgũ i maxũ i taguma gũxũ. Rũ nhũxma na ngẽmaãcũ ĩĩxũ, ĩrũ nhuxãcũ tá nũxũ nangupetũxũ i ngẽma duũxũgũ i chixexũ ügũxũ rũ pecaduãxgũxũ?”

nhanagürũ. ¹⁹Rũ ngẽmacax ja ĩjixema Tupana naxwaxexũãcũma ngũxũ ingegũxe, rũ name nixĩ na mexũ taxũgũechaxũ rũ Tupana ja tũxũ ücũmexẽgu na tanaxũxũ i tũmaãẽ na nũxna tũxũ nadauxũcax. Erũ nũma ja Tupana rũ mecũ nixĩ rũ taguma texẽxũ nawomũxẽẽ.

Ucũxẽgũ naxcax i ngẽma jaxõgũxũ

5 ¹Rũ nhũxmax, Pa Jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũgũx, rũ pexna chanaxãxchaũ i wũxi i ucũxẽ i mexũ, erũ chama rũ ta pexrũũ jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũ chixĩ. Rũ chamaxũchima nixĩ ga nũxũ chadauxũ ga nhuxãcũ ngũxũ na jangexũ ga Cristu. Rũ chama rũ tá ta pexrũũ choxũ nangẽxma i chauchica i mexũ i ngẽxguma wena núma naxũxgu. ²Rũ nhũxma chanaxwaxe i nũxna pedau rũ nũxũ perũngũxẽẽ i guxũma i Tupanaãrũ duũxũgũ i pemexwa ngẽxmagũxũ. Rũ chanaxwaxe i mexũ i perũ ngũchaũmaã Tupana naxwaxexũãcũma penaxũ i ngẽma puracũ, rũ tama texẽ pexũ muxguxica penaxũ rũ exna dũẽruçax penaxũ. ³Rũ tama chanaxwaxe i namaã penuẽãcũma rũ penangaãcũma penamu i ngẽma duũxũgũ. Notürũ chanaxwaxe i mexũ i perũ maxũmaã nũxũ nũxũ pedauxẽẽ na nhuxãcũ Tupana naxwaxexũ na namaxẽxũ. ⁴Rũ ngẽxguma wena núma naxũxgu ja tórũ Daruũxũchi ja Cristu, rũ pema rũ tá penajauxgũ i wũxi i perũ ãmare i ngaxcuerũũ i mexẽchixũ i taguma ngauxũ. ⁵Rũ ngẽxgumarũũ ta i pemax, Pa Ngextũxũcũgũx, rũ name nixĩ i naga pexĩnũẽ i ngẽma perũ ãẽxgacũgũ i Tupanaãrũ puraciwa

puraciexũ. Rũ guxãma i pema i jaxõgũxũ, rũ name nixĩ i wũxichigũ pegũ perũngũxẽ rũ taguma pegũgu perũxĩnũ na pemũcũgũarũ jexera peixĩgũxũ. Erũ Tupanaãrũ ore i ũmatũxũwa rũ nhanagũrũ:

“Tupana rũ tama norũ me nixĩ i ngẽma duũxũgũ i nũgũ írũtaxũ. Notũrũ Tupana nũxũ narũngũxẽ rũ namaã namecũma i ngẽma duũxũgũ i nũgũ írũxĩfragũxũ”,

nhanagũrũ i ngẽma orewa. ⁶Rũ ngẽmacax name nixĩ i pegũ íperũxĩragũ rũ Tupanamexẽ ja poranewa pegũ pengẽxmagũxẽ na nũma pexũ nataxẽexũcax i ngẽxguma nawa nanguxgu na ngẽmaãcũ pemaã naxũãxũ. ⁷Rũ name nixĩ i Tupanamexẽgu penaxũ i guxũma i perũ oegaãẽgũ, erũ nũma ja Tupana rũ guxũguma pegu narũxĩnũ rũ aixcuma pexna nadau. ⁸Rũ name nixĩ i guxũguma pegũna pedaugũ rũ ípexuãẽgũ, erũ perũ uwanũ i Chataná rũ dama wũxi ja ai ja taijaxũchicũrũũ nananhaãne rũ tũmacax nadau na texéxũ tá nachixexẽẽxũ. ⁹Rũ peporaeamax rũ pejaxõgũiamax i ngẽxguma tacũ rũ chixexũ pemaã naxũxchaũgu! Erũ nũxũ pecuax rũ guxũma i taeneẽgũ i guxũwama ngẽxmagũxũ rũ pexrũũ ngẽmatama ngũxũ ningegũ. ¹⁰Notũrũ ngẽxguma paxaxãchi nhama i naãnewa ngũxũ peingegũguwena, rũ Tupana rũ tá pexũ nimexẽ na aixcuma napexewa pemexũcax, rũ tá pexũ narũngũxẽ na

taguma nũxũ perũxoexũcax, rũ tá pexũ naporaexẽ na aixcuma perũ maxũwa peporaexũcax. Rũ daatama Tupana nixĩ ja tũxna naxãcũ i guxũma i mexũ i tũxũ ngẽxmaxũ, rũ tũxũ idexechicũ na naxũtawata tũxũ nangẽxmaxũcax i tachica i mexũ i taguma gũxũ, erũ Ngechuchu ja Cristuarũ duũxũgũ tixĩgũ. ¹¹Rũ name nixĩ i guxũguma nũxũ ticuaxũũgũ ja Tupana, erũ nũma nixĩ i guxũãrũ ãẽxgacũ jĩixũ i guxũguma. Rũ ngẽmaãcũ jĩixũ.

Pedru rũ jema jaxõgũxũũ narũmoxẽ

¹²Taeneẽ ja Siuwãnu ja meã jaxõcũmaã petanũwa chanamu i nhaã nuxmarexũ i popera na pexũ chixucuxẽgũxũcax rũ pemaã nũxũ chixuxũcax na ngẽma pexũ nangechaũxũgagu jĩixũ ja Tupana i aixcuma pexũ nangũxẽẽxũ. Rũ nhuxma na ngẽmaãcũ pexũ nangechaũxũ, rũ name nixĩ i guxũguma naxcax pemaxẽ. ¹³Rũ pexũ narũmoxẽgũ i guxũma i taeneẽgũ i jaxõgũxũ i pexrũũ Tupana idexechixũ i núma Romawa ngẽxmagũxũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta pexũ narũmoxẽ i chorũ ngũxẽẽrũũ i Marcu ja chaunerũũ íxĩcũ. ¹⁴Rũ chanaxwaxẽ i wũxichigũ i pema rũ pegũ pengechaũgũãcũma pegũ perũmoxẽgũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta chanaxwaxẽ na aixcuma petaãẽgũxũ i guxãma i pema na Ngechuchu ja Cristuarũ duũxũgũ peixĩgũxũ. Rũ ngẽmaãcũ jĩixũ.

*Rũ nuãma pexna,
Pedru*

NORÜ TAXRE GA POPERA GA

PEDRU ÜMATÜXÛ

**Pedru nüxü narümoxe ga jema
jaxôgüxü**

1 ¹Pa Chaueneëgüx, chama i Chimáü i Pedru nixi i pexçax chanaxümatüxü i nhaã popera. Rü chama rü Ngechuchu ja Cristuarü ngüxëëruü chixi, rü nüma nixi ga choxü namuxü na nüxü chixuxüçax i norü ore. Rü pexçax chanaxümatü i pema na toxrüü aixcuma pejaxôgüxü, erü tórü Tupana rü tórü Maxëxëëruü ja Ngechuchu ja Cristu rü aixcuma nimexëchi. ²Rü nhuxma na Tanatü ja Tupanaxü pecuáxü rü tórü Cori ja Ngechuchuxü pecuáxü, rü chanaxwaxe i nümagü aixcuma pemaã namecüma rü aixcuma pexü nataëëxëë.

Jaxôgüxücümagüchiga

³Rü Tupana rü noxrütama poramaã marü tüxna nanaxã ga guxüma i ngëma nacüma i mexü i inaxwaxexü na aixcuma meã naxçax imaxëxüçax. Rü jemaãcü nanaxü ga jexguma tüxü nüxü nacuxëëgu ga guma tórü Cori ja mexëchicü ga norü poramaã tüxü

idexechicü. ⁴Rü jematama norü poramaã tüxna nanaxã ga guxüma ga norü ngüxëë i mexëchixü ga inaxunetaxü na naxrüü pemexüçax rü nüxna peixigachixüçax i guxüma i chixexügü i duüxügüarü ngúchaü i chixexügagu nhama i naãnewa ngëxmaxü. ⁵Rü ngëmacax penaxwaxegü na pegü peporaexëëxü na meã pejaxôgüxü rü ngëxgumarüü ta penaxwaxegü na meã togüpexewa pemaxëxü, rü ngëxgumarüü ta penaxwaxegü na meãma nüxü pecuáxü na çacü jixü i Tupana pexü naxwaxexü. ⁶Rü ngëxgumarüü ta penaxwaxegü na meã pegümaã ipecuáxü na tama chixexügu pejixüçax. Rü ngëxgumarüü ta penaxwaxegü na jaxna pegümaã pexinüëxü. Rü ngëxgumarüü ta penaxwaxegü na aixcuma Tupanaxü pengechaügüxü. ⁷Rü ngëxgumarüü ta penaxwaxegü na pegü pengechaügüxü ja guxãma i pemax. Rü ngëxgumarüü ta penaxwaxegü na guxüma i duüxügüxü na pengechaügüxü. ⁸Rü ngëxguma aixcuma ngëma pexü chaxucyxëxüãcüma pemaxëgu, rü

tãuxûtáma notuçaxma nixĩ i perũ maxũ, rũ tãuxûtáma notuçaxma nixĩ na nũxũ pecuáxũ ja tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristu. ⁹Notürũ jixema tama ngẽma pexũ chaxucuxẽxũãcũma maxũxẽ, rũ nhama tangexetũxũrũũ tixĩ. Rũ nhama wũxi i duũxũ i tama nagu rũxĩnũxũ i ngẽma jixcũra tá nũxũ ngupetũxũrũũ tixĩ, erũ nũxũ itajarũngũma na nhuxãcũ Tupana tũxũ nũxũ ngechaũxũ ga tũmaãrũ pecadugũ. ¹⁰Rũ ngẽmacax, Pa Chaueneẽgũx, name nixĩ na jexeraãcũ meã Tupanacax pemaxẽxũ na ngẽmaãcũ ipenawéxũcax na aixcuma Tupanaãrũ duũxũgũ ja pexcax naçaxe rũ pexũ jadexechixe na peixĩgũxũ. Rũ ngẽxguma ngẽmaãcũ pemaxẽgu rũ tagutáma chixexũgu peji rũ tagutáma Tupanaxũ ípetax. ¹¹Rũ ngẽmaãcũ ja Tupana, rũ tá meã pexcax najawãxna i tãx na tauxchaãcũ peichocuxũcax i ngextá guxũgutáma ãẽxgacũ íjĩxũwa ja tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristu ja tórũ Maxẽxẽerũũ. ¹²Rũ ngẽmacax woo marũ nũxũ na pecuáxũ rũ nagu na pexĩxũ i ngẽma ore i aixcuma ixĩxũ, notürũ guxũgutáma pexna nũxũ chacuãxãchixẽẽẽcha ga jema pexũ namaã chixucuxẽxũ. ¹³Erũ nhuxma na chamaxũxũ i chamax, rũ nagu charũxĩnũ na namexũ na pexna nũxũ chacuãxãchixẽẽẽxũ i ngẽma ore i namaã pexũ chixucuxẽgũxũ, na ngẽmaãcũ pexũ changũxchaũxẽẽxũcax na meã Tupanacax pemaxẽxũ. ¹⁴Rũ pemaã nũxũ chixu i ngẽma, erũ tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristu choxũ nũxũ nacuãxẽẽ na paxa tá chajuxũ. ¹⁵Rũ nhama rũ ta na chamaxũxũ, rũ meã pexũ chixucuxẽgũ na ngẽxguma

chajuxguwena rũ guxũguma nũxna pecuãxãchixẽcax i ngẽma chorũ ucuxẽgũ na nhuxãcũ Tupana naxwãxexũ na pemaxẽxũ.

**Pedru rũ namũcũgũ rũ aixcuma
Cristuxũ nadaugũ ga na nhuxãcũ
namexẽchixũ**

¹⁶Rũ jexguma pexũ tangũxẽẽgu na nhuxãcũ naporaxũ ja tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristu rũ nhuxãcũ tá wena na nataeguxũ, rũ tama tomatama togũãẽwa tajaxuxũ i ore nixĩ. Jerũ tomatama toxtetũmaã nũxũ tadau na nhuxãcũ namexẽchixũ i nũma ja tórũ Cori. ¹⁷Rũ nũxũ tadau ga jexguma Tanatũ ja Tupana nũxũ icuãxũũgu. Rũ nũxũ taxĩnũẽ ga jexguma gumatama Tanatũ ja Tupana ja Mexẽchicũ nhaxgu:

“Daa nixĩ ja Chaune ja nũxũ
changechaũxũchicũ. Rũ chama
rũ porãcũ namaã
chataãẽxũchi”,

nhaxgu. ¹⁸Rũ aixcuma tomaxũchima nũxũ taxĩnũẽ ga jema Tupanaga ga dauxũguxũ ga naãnewa inaxũxũ, jerũ tomatama rũ tórũ Corimaã tajexmagũ nawa ga guma maxpũne ga iũnene ga jexguma jema ngupetũgu. ¹⁹Rũ jemaãcũ nũxũ tadau na aixcuma jĩixũ ga jema ore ga nuxcũmaxũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ nũxũ ixugũgũxũ. Jerũ jema nũxũ jaxugũgũxũrũũtama nixĩ ga nũxũ tadauxũ. Rũ name nixĩ i pema rũ ta aixcuma meã nagu perũxĩnũẽ i ngẽma ore, erũ wũxi i omũ i íraxetũxũ i ããnexũwa ibaxixũrũũ nixĩ. Rũ ngẽma ore rũ tá pexũ nũxũ nacuãxẽẽ i Tupanachiga nhuxmatáta ínangu ja tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristu ja jima

woramacuri ja ngunetüxü ngócürüü ixücü. Rü ngëxguma ínanguxgu i nüma rü aixcuma tá meã pexü nüxü nacuxãêê i guxüma i nachiga. ²⁰Notürü chanaxwaxe na guxüärü jexera nüxü pecuáxü i nhaã ore i tá pemaã nüxü chixuxü. Rü dücax, taxúema tüechamatama nüxü tacuax i tacüchiga na jixü i Tupanaärü ore i ümatüxü, ega Tupanaãê i Üünexü tama tüxü rüngüxêêgu. ²¹Jerü taxúüma ga Tupanaärü orearü uruü rü nüechamatama nügüãêwa nanajaxu ga jema ore ga nüxü jaxugügüxü. Notürü jexguma jema orexü jaxugügügu, rü Naãê i Üünexü nixü ga jadexagüxêêxü.

**Doramaã duüxügüxü
ngüexêêxüchiga**

2 ¹Notürü nuxcüma rü najexma ta ga Tupanaärü orearü uruügüneta ixügüxü ga Judéugütanüwa. Rü ngëxgumarüü tá ta petanüwa nangëxma i duüxügü i ngxêêruügüneta ixügüxü. Rü nümagü rü tá doramaã nanaxüchicüü i Tupanaärü ore, rü ngëmaãcü tá pexü nangüexêê i ore i dora ixüxü na pexü nawomüxêêgüxüçax. Rü nümagü rü täxütáma naga naxínüechaü ja jima tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu ja norü Maxêêëruüchirex ixücü. Rü ngëmagagu ja Tupana rü ngürüächü tá nanapocue i ngëma duüxügü i ngëmaãcü maxêxü, rü tá inajanaxoxêê. ²Rü nümagü rü tá nüxü nixugü na tama wüxi i chixexü jixü ega woo taxüneärü ngúchaü ixüxgu. Rü muxüma i togü i duüxügü rü tá nawe narüxü i ngëma chixexü i naxügüxüwa. Rü ngëma chixri pexü ngüexêêxügagu

rü muxüma i togü i duüxügü rü tá chixri nachiga nidexagü i Tupanaärü ore i mexü i aixcuma ixüxü. ³Rü nümagü i ngëma duüxügü i chixexü rü tá nügüna nananugüchaü i guxüma. Rü ngëmacax tá pemaã nüxü nixu i ore i chixexü ixüxü na ngëmaãcü pexü nawomüxêêgüxüçax rü pexü ngüxü najauxgüxüçax i perü díëru. Notürü tá napocue i ngëma duüxügü, rü täxütáma nibuxmü. Erü Tupana rü woetama nuxcü mama nanamexêê i ngëma pocu. ⁴Jerü ga Tupana rü tama nüxü nüxü nangechaü ga norü orearü ngeruügü ga dauxüçüçax ga pecadu ügüxü. Rü jemacax ínaxêänexüwa i ngoxogüxü ínapocuexüwa nanawogü. Rü curëtimaã najanaçüxgü na ngëma nangëxmagüxüçax nhüxmatáta nawa nangu i ngëma ngunexü i nagu Tupana nüxna çaxü i guxüma i duüxügü. ⁵Rü jexgumarüü ta ga Tupana rü tama nüxü nüxü nangechaü ga jema nuxcümaxügüxü ga duüxügü ga chixexü ügüxü. Rü jemacax mucü ga taxüchicü naxçax jéma nanamu na gumamaã nadaiäxüçax ga jema duüxügü ga chixexü ügüxü. Notürü ga Tupana rü Noéxü nadau ga na meãma duüxügüxü jaxucyxêgüxü na nüxü naxoexüçax ga norü chixexügü. Rü jemacax ga Tupana rü Noéxü namaxêê namaã ga 7 ga natanüxügü. Notürü nanadai ga guxüma ga jema togü ga duüxügü. ⁶Rü Tupana rü jexgumarüü ta inajanaxoxêê ga guma íänegü ga Chodoma rü Gomora ga poraãcü chixri duüxügü nawa maxêne. Rü ínanagu ga guma íänegü nhüxmata norü tanimacaxicatama íjaxü. Rü jemaãcü nanaxü na guma íänegü rü wüxi ga

cuaxruũ na jiĩxũcax nũxũ ga jema duũxũgũ ga chixexũ ga jemawena maxẽxũ. ⁷Notürü ga Chodomawa rü Tupana nanamaxẽẽ ga Lo ga wüxi ga jatü ga mecü ixĩcü ga poraãcü ngechaũcü ga jexguma nũxũ nadaxgu ga nhuxãcü chixri na namaxẽxũ ga jema duũxũgũ ga natanüwa najexmaxũ. ⁸Rü guxũ ga ngunexũgu rü nüma ga Lo ga meã maxũcü rü poraãcü naãẽwa nangux ga jexguma nũxũ nadaxgu rü nũxũ naxĩnũgu ga jema chixexũgũ ga naxũgũxũ ga jema duũxũgũ ga natanüwa najexmaxũ. ⁹Rü jema Loxũ na namaxẽẽxũrũũ ga Tupana, rü nũxũ natauxcha na tüxũ ñanguxũxẽẽxũ i ngẽxguma Chataná tüxna ñnügu ja jíxema meã maxẽxẽ. Rü ngẽxgumarũũ ta ja jíxema chixexũ ügũxe, rü nũxũ natauxcha na pocuwa tüxũ nangẽxmagũxẽẽxũ nhuxmatáta nawa nangu i ngẽma ngunexũ i nagu guxũma i duũxũgũxũ jacagũxũ. ¹⁰⁻¹¹Rü Tupana rü aixcuma tá nanapocue i ngẽma duũxũgũ i naxũneãrü ngũchaũgu ñxũ i tama naga ñnüechaũxũ ja tórü Cori. Rü ngẽma duũxũgũ rü taxúegama naxĩnüechaũ, rü nadauxcüraxũwaxegü rü nügũguxicatama narũxĩnüẽ. Rü tama namuũẽ na namaã naguxchigagũxũ i ngẽma ãẽxgacügü i dauxũcüãx i Tupanatuũwa ngẽxmagũxũ. Rü ngẽmaãcü namaxẽ i ngẽma duũxũgũ. Notürü woo Tupanaãrü orearü ngeruũgü i dauxũcüãx i ngẽma duũxũgũxũ rüjexeraxũchichirẽxũ, rü namuũẽ na ngẽmaãcü namaã naguxchigagũxũ i ngẽma ãẽxgacügü i dauxũcüãx i Tupanatuũwa ngẽxmagũxũ. ¹²⁻¹³Rü ngẽma nguxẽẽruũgüneta, rü

nhama naẽxũgürũũ nixĩgü, rü naẽxũgürũũ taxuũma nacuaxgü. Rü ngẽma naxũnegü naxwaxexũ nixĩ i naxũgũxũ. Rü nabue na nhama naẽxũgü i jajauxgũxũ rü naðaixũrũũ jixĩgũxũcax. Rü chixri nachiga nidexagü i ngẽma tama nũxũ nacuaxgũxũ. Notürü ngẽma chixexũ i naxũgũxũgagu tá inajarütauxe, rü ngẽmaãcü ngũxũ tá ningegü nagagu i ngẽma ngũxũ i toguãxũ jangexẽẽgũxũ. Rü nümagü rü namaã nataãẽgü i ngẽma chixexũ i ngunecütama naxũgũxũ. Rü ngẽxguma pemaã nachibüegu, rü wüxi i chixexũchixũ rü ãnexũchi nixĩgü erü ngẽma rü ta nanaxũgü i norü chixexũgü i namaã pexũ nawomüxẽẽgũchaũxũ. ¹⁴Rü ngẽma duũxũgũ rü taxuacüma wüxi ja ngeãxũ nadaugümare, notürü naãẽwa rü nagu narũxĩnüẽ na nũxũ tangũchaũxũ. Rü tama nũxũ ninguéga na pecadu naxũgüechaxũ. Rü naxcax nadaugü na nhuxãcü chixexũgu tüxũ najixẽẽxũ ja jíxema duũxẽgü ja turaearü maxũãxgũxe. Rü nũxũ nicuaxũchi na nhuxãcü ñacü nügüna nanuãchigũxũ. Notürü Tupana rü marü namaã nanaxuegu na napocueãxũ. ¹⁵Rü ngẽma duũxũgũ rü tama nagu naxĩ i ngẽma Tupana nũxũ naxwaxexũ, rü ngẽmacax inajarütauxe. Rü nagu naxĩ ga jema chixexũ ga nagu jaxũxũ ga nuxcũmaũxũ ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Barãũ ga Beú nane ga chixexũ üxũ na jemaãcü dïeru ngĩxũ najaxuxũcax. ¹⁶Rü noxrütama cowaru ga woo taguma idexachirexcü, rü wüxi ga duũxũrũũ namaã ñjadexa rü inanga naxcax ga jema chixexũ ga naxũchaũxũ. Rü jemaãcü Barãũxũ ñjachaxãchixẽẽ na tama naxũãxũcax ga jema chixexũ ga

naxüxchaüxü. ¹⁷Rü ngêma duüxügü rü taxuwama nime nhama wüxi i puchu i ngearü dexááxüürüü. Rü nhama wüxi i caixanexü i buanecü icuexüürüümare nixi na taxuwama jamexü. Notürü Tupana rü marü nanamexêe i wüxi i nachica i êanexüchixü i ngextá guxügutáma ínapocueäxüwa i ngêma duüxügü. ¹⁸Rü ngêmaäcü tá nanapocue i ngêma duüxügü, erü nügü jacuaxüügüäcüma chixri nidexagü i ore i taxuwama mexümaä. Rü tüxü nixucuxêgü na tümaxüñearü ngúchaügu na taxüxüçax ja jíxema marü ngexwacax ngêmaxü rüxoechiréxe. ¹⁹Rü tümamaä nüxü nixu rü ngêxguma nawe tarüxíxgu rü tá tüxü ínanguxüxêe na taxuümexêwa tangêxmagüxüçax rü tümá tanaxwaxexüäcüma tamaxêxüçax. Notürü ngêma duüxügü i ngêmaäcü chixri idexagüxü, rü nümagütama rü norü chixexütüüwa nangêxmagü. Erü guxüma i duüxügü, rü ngêma nüxü rüjexeramaêxütüüwa nangêxmagü. ²⁰Rü guxáma ja jíxema marü tóru Cori ja Ngechuchu ja Cristu ja tóru Maxêxêruüxü cuaxgüxe, rü marü nawa ítanguxü i nhama i naãñearü chixexügü. Notürü ngêxguma chi wenaxäru naxçax tawoegugu i ngêma chixexü i nawa ítanguxüchiréxü, rü tümáaru me jixígu na wena ngêma chixexütüüwa tangêxmagüxü, rü aixcuma noxriaru jexera tichixe. ²¹Erü ngêxguma chi nüxü tacuaxgüguwena nüxü tarüxoegu i ngêma ore i mexü ga noxri tajaugüxü, rü narümemae chi nixi ga noxtacüma tau chima nüxü na tacuaxgüxü i ngêma maxü i aixcuma mexü. ²²Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü nhanagürü:

“Ngêma airu i nügü oxgüxü, rü wenaxäru naxçax nataegu i norü oxü na jaweaxüçax. Rü ngêma cuchi i norü jora meäma aijachiréxü, rü ngêxgumatama wenaxäru norü aijanexax nataegu”,

nhanagürü i ngêma orewa. Rü ngêxgumarüü nixi i ngêma duüxügü i marü Tupanaärü orexü cuaxgüchiréxü rü nhüxmachi wenaxäru naxçax woeguxü i norü chixexügü ga noxri nawa ínanguxüchiréxü.

Tóru Coriarü taeguchiga

3 ¹Pa Chaueneëgü ja Pexü Changechaügüxex, nhaä nixi i ngêma norü taxre i popera i pexçax chaxümatüxü. Rü jema nüxíraüxü ga poperawa pemaä nüxü chixuxüürüü, rü wena pexü chixucuxêgü rü pexna nüxü chacuaxächixêe na aixcuma meä Tupanaärü oregu perüxínüëxüçax. ²Rü chanaxwaxe i nüxna pecuaxächie i ngêma ore ga nuxcümaxügüxü ga Tupanaärü orearu uruügü ga ixüünexü nüxü ixugügüxü. Rü ngêxgumarüü ta chanaxwaxe i nüxna pecuaxächie i ngêma tóru Cori ja Ngechuchu ja tóru Maxêxêruüärü mugü ga pexü nangüxêxü ga norü orearu uruügü ga nüma pexütawa namugüxü. ³⁻⁴Notürü chanaxwaxe i guxüärü jexera nagu perüxínüë i nhaä ore i pemaä tá nüxü chixuxü. Rü dücax, rü ngêxguma nagüxchaügu i nhama i naãne, rü tá ínangugü i duüxügü i chixexü i nagu íxü i naxüñearü ngúchaügü. Rü nümagü rü tá nacugüëcüma nhanagürügü:

“Dücax, Cristu inaxuneta na wena nûma naxûégaxû. ¿Rû tacû namaã nangupetû i nhuxma na tama ínguxû? Rû marû düxwa najue ga tórû oxigû ga jaxögüxû, notürû noxri naãne üxgumama rû nanangëxgumaraüêchatama i guxûma”, nhanagürügü tá. ⁵⁻⁶Notürû ngëma duüxügü i ngëmaäcü idexagüxû rû tama nüxû nacuaüxgüchaü ga jema ngupetüxû ga jexguma Tupana nhama ga naãnewa namuãgu ga guma mucû ga tacû ga ijanaxoxêécü ga guxûma ga tacû ga nhama ga naãnewa jexmaxû. Rû nuxcûmaxüchima naxüpa ga guma mucû rû woetama najexma ga nhama ga naãne rû guxûma i dauxüwa nüxû idauxû ga Tupana ngoxêêxû ga jexguma namuãgu na nangóxüçax. Rû jemaäcü dexáchiiüwa nangox ga nhama ga naãne rû dexáarû ngäxütüchiiüwa najexma, jerü jemaäcü nanamu ga Tupana. ⁷Notürû ngëma nhuxma ngëxmaxû i dauxüwa nüxû idauxû rû nhama i naãne rû Tupana namaã nanguxû na jixcama üxüwa jaxaxüçax, jerü jemaäcü namaã nanaxuegu. Rû ngëma nhama i naãne rû ngëma dauxüwa nüxû idauxû, rû jima üxü ja Tupana nüxû ixuxünewa tá nixî i aixcuma ínaguãxû i ngëma ngunexû i nagu naxunetaxügu na napocueãxû rû chixexüwa nawogüãxû i ngëma duüxügü i tama naga ínüêchaüxû. ⁸Rû nhuxmax, Pa Chaueneëgü ja Pexü Changechaügüxex, tama chanaxwaxë i nüxû ipejarüngümaë na wüxitama i ngunexû rû tórû Coricax rû 1000 ja taunecürüü jîixû. Rû ngëxgumarüü ta, 1000 ja taunecü rû tórû Coricax rû wüxitama i ngunexürüü jîixû. ⁹Rû

nhuxre i duüxügü rû nagu narüxîniüë na tãuxütãma paxa ínguxû ja tórû Cori jema tamaã inaxunetaxürüü. Notürû nüma ja tórû Cori rû tama nanuxcüãë na janguxêêãxû i ngëma norü uneta, notürû nüma rû tamaã jaxna naxînumare. Erü nüma rû tama nanaxwaxë na texë ijarütaxuxû, notürû nanaxwaxë na guxãma nüxû rüxoexü i tûmacüma i chixexü. ¹⁰Notürû ngëma ngunexû i tórû Cori nagu ínguxû, rû taxúema nagu ínguxêêxügu tá nixî. Erü ngürüächimare tá ínganu nhama wüxi i ngítaxáxû ínguxürüü. Rû nhuxmachi guxûma i tacû i dauxügüxû i naãnewa ngëxmagüxû rû tá tagaäcü niwãixgü rû ngëmaäcü tá inajarütaxe. Rû jima üaxcü rû tawemacü rû woramacurigü rû êxtagü rû tá nixae rû ngëxma tá najarüxogü. Rû ngëxgumarüü tá ta i nhama i naãne rû tá nixa namaã i guxûma i tacû i nawa ngëxmagüxû. ¹¹Rû nhuxma na ngëmaäcü tá namaã nangupetüxû i guxûma i tacû i ngëxmaxû, rû jexeraäcü penaxwaxë na aixcuma Tupanapexewa peixüünexü rû nüma nanaxwaxexüãcüma na pemaxëxü. ¹²Rû name nixî i meã ípenanguxêë i ngëma ngunexû i nagu tá ínguxû ja tórû Cori ja Tupana. ¡Rû paxa guxüwama nüxû peixu i norü ore rû aixcuma naxçax pemaxë na ngëmaäcü ípenanguxêêxüçax! Rû ngëma ngunexügu rû guxûma i dauxüwa nüxû idauxû rû tá nixa rû tá inachaxichigü. Rû nhama i naãne rû üaxcü rû tawemacü rû êxtagü rû jima üxümaã tá inachaxichigü. ¹³Notürû jixema na jaxögüxû rû ítananguxêë i ngëma

ngexwacaxũxũ i dauxũguxũ i naãne rü ngexwacaxũxũ i nhama i naãne ga Tupana tamaã ixunetaxũ. Rü ngẽma rü guxũtãma name, rü jixema rü tá ta aixcuma time. ¹⁴Rü ngẽmacax, Pa Chaueneẽgü ja Pexũ Changechaũgüxex, rü nhuxma na ipenanguxẽẽxũ i ngẽma, rü name nixĩ i aixcuma meã pemaxẽ rü aixcuma pegü pengechaũgü na taxuwama nachixexũcax i perü maxũ rü aixcuma petaãẽgüxũcax i ngẽxguma wena núma naxũxgu. ¹⁵Rü name nixĩ i nüxna pecuaxãchie na jaxna tamaã naxĩnũxũ ja tórü Cori, erü nanaxwaxe na tũxũ nangẽxmaxũ i tórü maxũ i taguma gũxũ. Rü ngẽmatama pexcax chanaxümatũxürũ ta nixĩ ga pexcax naxümatũãxũ ga taeneẽ ja nüxũ ingechaũgücü ja Pauru ga jexguma Tupana naporaxẽẽãcũma pexcax naxümatũãgu. ¹⁶Rü guxũma ga norü poperawa rü nhaã pexcax chaxümatũxũchiga nanaxümatü ga Pauru. Notürü jema pexcax naxümatũxũwa rü nangẽxma i nhuxre i ore i guxchaxũ na nüxũ icuáxũ na

taçuchiga jĩixũ. Rü ngẽma duũxũgü i tama aixcuma Tupanaxũ cuaxgũxũ rü tama aixcuma jaxõgũxũ, rü nanaxüchicüügü i ngẽma ore ngẽxgumarũü na guxũma i Tupanaãrũ ore i ümatũxũ naxüchicüügüxürũ. Notürü ngẽma chixexũ na naxügũxũgagu rü nügü tátama inajarütouxexẽẽ. ¹⁷Rü ngẽmacax, Pa Chaueneẽgü ja Pexũ Changechaũgüxex, rü nhuxma na nüxũ pecuáxũ i taçü tá na ngupetũxũ, rü name nixĩ i pexuãẽgü na tama pexũ nawomüxẽẽgüxũcax i ngẽma chixexũ i duũxũgü rü tama nüxũ perüxoexũcax na meã pejaxõgũxũ. ¹⁸Rü ngẽmacax, Pa Chaueneẽgüx, penaxwaxe na pegü peporaexẽẽxũ na wüxichigü i ngunexũ jexeraãcü tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu ja tórü Maxẽẽẽruũxũ pecuáxũcax rü jexeraãcü nüxũ peicuãetanũxũcax na nhuxãcü aixcuma pexũ nangechaũxũ. ¡Rü ngẽmacax rü guxũgutãma rü ngĩxã nüxũ ticuaxũügü! Rü ngẽmaãcü jĩixũ.

*Rü nuãma pexna,
Pedru*

NÜXĨRAÜXŨ GA POPERA GA JUÁŨ ÜMATÜXŨ

Ore i tüxũ maxẽxũchiga

1 ¹Pexçax tanaxümatü nachiga ja Tupana Nane ja Cristu ja jima woetama marü nüxĩra jexmacü ga jexguma noxritama taüta naãne üxgu. Rü nüma rü Ore i Maxẽxẽruũ nixĩ i naéga erü nüma nixĩ i tamaã nüxũ jaxuxũ i Tupanachiga rü tüxũ namaxẽxẽxũ. Rü toma ga norü ngüexũgü na tixĩgũxũ, rü nüxũ taxĩnũe rü toxetümaã nüxũ tadaugü rü tomexmaã nüxũ tingögügü. ²Rü jima Maxẽxẽruũ ja Cristu rü toxũ nügü nawex. Rü nüxũ tadaugü rü duũxũgümaã nüxũ tixu na nhuxãcü jĩxũ. Rü nhuxma rü pemaã rü ta nüxũ tixuchiga ja jima Cristu ja tüxna naxãcü i maxũ i taguma gũxũ. Rü noxri rü Nanatüxütawa najexma, notürü nhama ga naãnewa nangu rü toxçax nangox. ³Rü jema toma nüxũ tadaugũxũ rü nüxũ taxĩnũexũ rü pemaã nüxũ tixu na tomücügü peixĩgũxũçax, ngẽxgumarüũ i toma na Tanatü ja Tupana rü Nane ja Ngechuchu ja Cristumücügü tixĩgũxũrũ. ⁴Rü ngẽmacax pexçax

tanaxümatü i nhaã ore na wüxigu aixcumaxũchi itaãgũxũçax.

Nhama ngóonexũrũũ name ja Tupana

⁵Rü nhaã nixĩ ga ore ga tomaã nüxũ jaxuxũ ga Ngechuchu ja Cristu. Rü pemaã nüxũ tixu na nhama ngóonexũrũũ namexũ ja Tupana, rü nawa rü nataxuma i chixexũ i nhama ãnẽxũrũũ ixixũ, rü bai i íraxũ. ⁶Rü ngẽxguma chi:

“Tanatü ja Tupanamücügü tixĩgü”, nhagügu, notürü chixri imaxẽgu, rü tidoraemare erü tama aixcuma meã tamaxẽ. ⁷Rü ngẽxguma chi Tupanarüũ ngóonexũwa imaxẽgu, rü jigümücügü tixĩgü i jixema, rü Tupana Nane ja Ngechuchu rü nagümaã tüxũ inajanatauxẽẽ i guxũma i tórü chixexũ. ⁸Ngẽxguma chi nüxũ ixuxgu rü:

“Changearü pecaduãx”, nhagügu, rü jigütama tawomüxẽẽ, rü tidoraemare. ⁹Notürü ngẽxguma chi Tupanamaã nüxũ ixuxgu i tórü pecadugü, rü nüma tüxũ nüxũ nangechaũ rü tüxũ inajanatauxẽẽ i guxũma i tórü chixexũ,

erü nüma rü mecü nixĩ rü taguma tüxũ nawomüxêẽ. ¹⁰Notürü ngëxguma chi:

“Tangearü pecaduãxgü”, nhagügu, rü dorataxax nüxũ tawogü ja Tupana rü tama aixcuma tawa nangëxma i norü ore.

**Cristu rü Tupanapexewa
rü taétüwa nachogü**

2 ¹Pa Chauxacügüx, pexçax chanaxümatü i nhaã ore na tama chixexũ pexügüxüçax. Notürü ngëxguma chi wüxie chixexũ üxgu, rü nangëxma ja tümaétüwa chogücü nüxna ja Tanatü ja Tupana na tama tüxũ napocuxüçax. Rü jima nixĩ ja Ngechuchu ja Cristu ja aixcuma mecü ixĩcü. ²Rü guma Ngechuchu ja Cristu rü nügü inaxã rü naju na naxütanüãxüçax ga tóru pecadugü. Rü tama tóru pecadugüxicatama naxütanü, notürü guxüma i duüxügüarü pecadugü ta naxütanü. ³Rü ngëxguma chi naga ixĩnüëgu i ngëma tüxũ namuxũ ja Tupana, rü nüxũ tacuax na aixcuma nüxũ icuáxũ. ⁴Rü ngëxguma chi wüxie:

“Chama rü Tupanaxü chacuax”, nhagügu, notürü tama naga taxĩnügu i ngëma tüxũ namuxũ ja Tupana, rü wüxi i dorataxáxũ tixĩ. ⁵Notürü jixema naga ñnüxê i ngëma tüxũ namuxũ ja Tupana, rü aixcumaxüchi Tupanaxü tangechaũ. Rü ngëmawa nüxũ tacuaxgü na aixcuma Tupanaãrü duüxügü ixĩgüxũ. ⁶Rü jixema: “Tupanaãrü duüxü chixĩ”, nhagüxe, rü name nixĩ na meã tamaxüxü jema Ngechuchu ja Cristu meã maxüxüriü.

**Tupanaãrü mu i
ngexwacaxüxüchiga**

⁷Pa Chaueneëgüx, tama wüxi i ngexwacaxüxü i Tupanaãrü mu nixĩ i

pexçax chaxümatüxũ. Notürü nhaãtama noxriarü ügügumama pexü jexmaxü ga mu nixĩ. Rü nhaãtama nixĩ i Tupanaãrü mu ga nuxcümaüxü ga marü nüxũ pexĩnüëxü. ⁸Notürü nhaã Tupanaãrü mu i pexçax chaxümatüxü rü guxüguma nangexwacaxü. Rü ngëxguma naga pexĩnüëgu i nhaã Tupanaãrü mu na pegü pengechaügüxü, rü tama êãnexüwatama pemaxê, notürü Cristurüü ngëma ngóonexü i aixcuma ixĩüwa pengëxmagü. ⁹Rü ngëxguma chi wüxie:

“Chama rü ngëma ngóonexüwa changëxma”, nhagügu, notürü tümaëneëchi taxaixgu, rü êãnexüwatama tangëxma. ¹⁰Jixema tümaëneëxü ngechaüxê rü ngóonexüwa tamaxü, rü taxuüçaxma tüxücüü pecadu taxü. ¹¹Notürü jixema tümaëneëchi aixe, rü êãnexüwatama tamaxü, rü êãnexügu tixü. Rü tama nüxũ tacuax na ngextá taxüxü, erü tümacax naxêãne.

¹²Pa Chauxacügüx, pexçax chanaxümatü erü Cristugagu Tupana marü pexü nüxũ nangechaü i perü pecadugü. ¹³Pa Papagüx, pexçax chanaxümatü i nhaã ore erü nüxũ pecuaxgü ja Tanatü ja Tupana ga noxriarü ügügumama jexmacü. Pa Ngextüxüçügüx, pexçax chanaxümatü erü marü nüxũ perüjexera i ngëma ngoxo i Chataná i chixexüãrü üruü. ¹⁴Pa Buxügüx, pexçax chanaxümatü erü marü nüxũ pecuaxgü ja Tanatü ja Tupana. Pa Papagüx, pexçax chanaxümatü erü marü nüxũ pecuaxgü ja Tanatü ja Tupana ga noxriarü ügügumama jexmacü. Pa Ngextüxüçügüx, pexçax chanaxümatü

erü peporae, rü guxũguma peẽewa nangẽxma i Tupanaãrũ ore, rü marũ nüxũ perũjexera i ngẽma ngoxo i Chataná i chixexũãrũ ũruũ. ¹⁵;Tãú i pexũ nangũchaũxũ i nhama i naãne rü norũ ngẽmaxũgũ! Ngẽxguma chi texéaxũ nangũchaũgu i nhama i naãne rü tama Tanatũ ja Tupanaxũ tangechaũ. ¹⁶Erũ guxũma i ngũchaũgũ i nhama i naãnewa ngẽmaxũ rü nhama i naãneãrutama nixĩ rü tama Tupanaãrũ nixĩ. Rü ngẽma ngũchaũgũ rü ngẽma nixĩ i taxũneãrũ ngũchaũgũ, rü taxetũarũ ngũchaũgũ, rü jigũ na icuaxũũgũxũ tórũ ngẽmaxũgũmaã. ¹⁷Notürũ nhama i naãne rü guxũma i ngũchaũgũ i nawa ngẽmaxũ rü tá nagux. Notürũ jĩxema Tupanaga ãnũxẽ rü guxũgutãma tamaxũ.

Ore i aixcuma ixĩũchiga rü ore i dora ixĩũchiga

¹⁸Pa Chauxacũgũx, paxa tá nagux i nhama i naãne. Pema rü marũ nüxũ pexĩnũchiga rü tá ãngu i wũxi i Cristuarũ uwanũ, notürũ marũ ãnangugũ i muxũma. Rü ngẽmawa nüxũ tacuax na marũ nagũxchaũxũ i nhama i naãne. ¹⁹Rü ngẽma Cristuarũ uwanũgũ rü tatanũwatama nangẽxmagũchirex, notürũ tama aixcuma tatanũxũ nixĩgũ, erũ ngẽxguma chi tatanũxũ jixĩgũgu rü tatanũgu chitama narũcho. Notürũ marũ tatanũwa ãnachoxũ na meãma nüxũ icuaxũçax na tama aixcuma tatanũxũ jixĩgũxũ. ²⁰Notürũ pema rü Cristu marũ pexna nanamu i Naãẽ i Üünexũ, rü ngẽmacax meãma nüxũ pecuax i Tupanaãrũ ore. ²¹Rü nhuxma rü tama nixĩ na tama nüxũ pecuaxũçax

na pexçax chaxũmatũxũ. Notürũ pexçax chanaxũmatũ erũ marũ meãma nüxũ pecuax i ngẽma ore i aixcuma ixĩxũ. Rü nüxũ pecuax rü ngẽma ore i aixcuma ixĩxũwa rü nataxuma i dora. ²²;Texé tiĩxũ ja jĩxema idorataxãxe? Jĩxema:

“Ngechuchu rü tama aixcuma Cristu ja Tupana Nane nixĩ”, nhagũxe, tixĩ ja idorataxãxe. Jĩxema tixĩ ja Cristuarũ uwanũ, erũ tama nüxũ tacuaxçhaũ ja Tanatũ ja Tupana rü Nane ja Ngechuchu. ²³Guxãma ja jĩxema tama nüxũ cuaxçhaũxẽ ja Tupana Nane ja Ngechuchu, rü tama nüxũ tacuaxçhaũ ta ja Tanatũ ja Tupana. Notürũ jĩxema Ngechuchuaxũ jaxõxẽ, rü Tanatũ ja Tupanaãxũ rü ta tajaxõ. ²⁴Rü ngẽmacax name nixĩ i pejaxõgũama i ngẽma ore ga noxri nüxũ pexĩnũxũ. Rü ngẽxguma pejaxõgũamagu i ngẽma ore ga noxri nüxũ pexĩnũxũ, rü aixcuma norũ duũxũgũ peixĩgũ ja Tupana Nane ja Ngechuchu rü Tanatũ ja Tupana. ²⁵Rü nümatama ja Ngechuchu ja Cristu nixĩ i tamaã inaxunetaxũ na tũxna naxããxũçax i maxũ i taguma gũxũ. ²⁶Nangẽxma i duũxũgũ i chixexũwa pexũ gagũchaũxũ. Rü ngẽmachiga nixĩ i pexçax chanaxũmatũxũ i nhaã ore. ²⁷Notürũ pema rü marũ Cristu pexna nanamu i Naãẽ i Üünexũ, rü guxũguma pewa nangẽxma. Rü ngẽmacax tama penaxwãxe i to i perũ ngũxexẽxũ erũ nümatama i Naãẽ i Üünexũ rü pexũ nangũxexẽ i guxũma. Rü norũ ngũxexẽtae rü aixcuma nixĩ rü tama dora nixĩ. Rü ngẽmacax name nixĩ na guxũguma Cristuaxũ pejaxõgũxũ, ngẽma Naãẽ i Üünexũ pexũ ngũxexẽxũãcũma. ²⁸Rü nhuxmax, Pa

Chauxacügüx, rü name nixĩ na meãma Cristuaxũ pejaxögüxũ na tama nüxũ imuũëxũcax, rü tama ixãneëxũcax napexewa i ngëxguma wena nuã naxüxgu. ²⁹Pema nüxũ pecuax na Cristu rü aixcuma mecü jïixũ. Rü ngëxgumarüũ ta name nixĩ na nüxũ pecuaxũ na guxũma i duũxügü i mexũ ügüxũ rü Tupanaxãcügü na jixĩgüxũ.

Tupanaxãcügüchiga

3 ¹¡Dücax, Pa Chaueneëgüx, nhuxãcü poraãcü tüxũ nangechaũ ja Tanatü ja Tupana! Rü ngëmacax nixĩ i naxãcügümaã tüxũ naxuxũ i nümax. Rü aixcuma naxãcügü tixĩgü. Rü ngëmacax nhama i naãneçüãx i duũxügü rü tama tüxũ nacuáxchaũ erü Tupanaxũ rü ta tama nacuáxchaũgü. ²Pa Chaueneëgü ja Pexũ Changechaũgüxe, nhuxma rü marü Tupanaxãcügü tixĩgü woo tama tüxũ nüxũ nacuaxëe na nhuxãcü tá ixĩgüxũ i jixcúra. Notürü nüxũ tacuaxgü na Ngechuchurüũ tá ixĩgüxũ i ngëxguma nangoxgu, erü tá nüxũ tadaugü na nhuxãcü jïixũ i nümax. ³Rü guxãma ja jixema jaxóxe na Ngechuchurüũ tá tiixũ, rü tügüna tadau na Ngechuchu ja Cristurüũ aixcuma Tupanapexewa tamexũ. ⁴Notürü guxãma ja jixema pecadu úxe, rü Tupanamaã chixexũ taxü. Erü ngëxguma tama Tupanaga taxĩngu, rü tapecaduãx. ⁵Pema nüxũ pecuax rü Ngechuchu ja Cristu rü nhama ga naãnewa naxü na ijanaxoxëëãxũcax i tóru pecadugü. Rü nüma rü taguma pecadu naxü. ⁶Rü ngëmacax guxãma ja jixema aixcuma nüxũ jaxögüxe, rü tama pecadu taxügüecha. Notürü guxãma ja jixema

pecadu üechaxe, rü ngëmaãcü tamaxë erü taguma Cristuxũ tadau, rü taguma nüxũ tacuax. ⁷Pa Chauxacügüx, ¡tãú i naga pexĩnüëxũ i ngëma duũxügü i pexũ ijarütauxexëëchaũxũ! Jixema mexũ úxe rü aixcuma mecü tixĩ, ngëxgumarüũ ja Cristu na aixcuma mecü jïixũrüũ.

⁸Notürü jixema pecadu üechaxe rü ngëmawa tüxũ tacuax na Chatanáãrü duũxũ tiixũ, erü nüma i Chataná rü noxriarü ügügumama pecadu naxüecha. Rü jemacax ga Tupana Nane rü nhama ga naãnewa naxü na ijanaxoxëëãxũcax ga jema Chataná üxũ. ⁹Rü jixema Tupanaxãcü ixixë rü tama pecadu taxüecha, erü naxãcüxüchi tixĩ. Rü taxuacüma pecadu taxüecha erü Tupana nixĩ ja tümanatü. ¹⁰Jixema chixexũ úxe rü tümaëneëchi aixe, rü tama Tupanaxãcü tixĩ. Rü ngëmawa nüxũ tacuax na texë tixĩgüxũ ja Tupanaxãcügü rü texë tixĩgüxũ ja Chatanáãcügü.

Name nixĩ na jigü ingechaũgüxũ

¹¹Name nixĩ na jigü ingechaũgüxũ i wüxichigü. Rü jematama ore nixĩ ga noxriarü ügügumama nüxũ pexĩnüëxũ. ¹²Rü tama tanaxwaxe na Caírüũ ngoxo i Chatanáãcü ixĩgüxũ. Jerü nüma rü naëneëxũ nimax. ¿Rü tacücax nixĩ ga jamáãxũ? Najamax jerü jema nüma naxüxũ rü tama name, rü jema naëneë üxũ rü name. ¹³Pa Chaueneëgüx, ¡tãú i pebaixãchiãëgüxũ ega pechi naxaiegu i nhama i naãneçüãx i duũxügü! ¹⁴Jixema rü marü nüxna ítanguxũ i ngëma ju rü nhuxma rü marü maxüwaama tangëmagü. Nüxũ tacuaxgü i ngëma erü nüxũ

tangechaũgü i taeneëgü. Jíxema tama tumaëneëxũ ngechaũxê rü juwatama tangëxma. ¹⁵Rü Jíxema tumaëneëchi aixe rü wüxi i máëtaxũrũ tixĩ. Rü pema nüxũ pecuaxgü i wüxi i máëtaxũ rü nüxũ nataxuma i norü maxũ i taguma gũxũ. ¹⁶Rü Ngechuchu ja Cristu rü tórü pecaduçax naju, rü jemaãcü tüxũ nüxũ nadauxêê i ngëma ngechaũ i aixcuma ixĩxũ. Rü ngëxgumarũ ta i jixema, rü tanaxwaxe na fímemarexũ na nüxũ rüngũxêêxũ i taeneëgü woo nagagu ijuxgu. ¹⁷Notürü ngëxguma chi wüxi i jatũãxũ nangëxmagu i muxũma i norü ngëmaxũgü, rü chi nüxũ nadaxgu i namücü na nüxũ nataxuxũ, rü taxuacüma:

“Chama rü Tupanaxũ changechaũ”, nhanagürü, ega tama nüxũ nangũxêêgu i namücü. ¹⁸Pa Chauxacügüx, tama name i taçxmaã rü tórü oremaãxícataama nüxũ tangechaũ i taeneë. Notürü tanaxwaxe i tórü maxũmaã rü tórü ü i mexũmaã nüxũ tangechaũ.

Tama taxãneë na Tupanana ingaicamagũxũ

¹⁹⁻²⁰Rü ngëxguma aixcuma jigü ingechaũgügu, rü nüxũ tacuax na aixcuma naga ixĩnũxũ i ngëma ore i aixcuma ixĩxũ, rü Tupanapexewa rü aixcuma naxãcügü ixĩgũxũ, woo ngëxguma taãëwa nagu rüxĩnügu rü:

“Tama Tupanaxãcü chixĩ”, nhagügu. Erü nüxũ tacuax rü Tupana nixĩ i taãëärü jexera, rü nüma nüxũ nacuax i guxũma. ²¹Pa Chaueneëgü ja Pexũ Changechaũgüxex, ngëxguma taãëwa nüxũ icuaxgu na Tupanaxãcüxũchi

ixĩgũxũ, rü tama taxãneë na nüxna ingaicamagũxũ ja Tanatü ja Tupana. ²²Rü nüma tá tüxna nanaxã i guxũma i çacü i naxçax fiçaxũ erü naga taxĩnũê i ngëma tüxũ namuxũ rü tanaxü i ngëma nüma namaã nataãëxũ. ²³Rü nüma tüxũ namu na Nane ja Ngechuchu ja Cristuaxũ jaxögũxũ rü jigü ingechaũgũxũ, jema nüma tüxũ namuxũãcü. ²⁴Rü Jíxema naga ñnũêxê i ngëma Tupana tüxũ muxũ, rü aixcuma Tupanaärü duũxũgü tixĩgü rü nüma ja Tupana rü aixcuma tùmawa namaxũ. Rü nhuxma rü nüxũ tacuax na aixcuma Tupanaärü duũxũgü ixĩgũxũ rü tawa namaxũxũ, erü Naãê i Üünexũ ga tüxna namuxũ tüxũ nüxũ nacuaxêê.

Jíxema tüxũ nangëxmaxê i Tupanaãê i Üünexũ rü jíxema tüxũ nangëxmaxê i Cristuarü uwanüãê

4 ¹Pa Chaueneëgü ja Pexũ Changechaũgüxex, ¡Táü i nüxũ pejaxögũxũ i guxũma i orearü uruũgü i nügü ixugũgũxũ na aixcuma Tupanaärü orearü uruũgü jixĩgũxũ! Notürü name nixĩ i penangugü i norü ore na nüxũ pecuaxũçax ngoxita aixcuma Tupanaãê jĩxũ i nawa idexaxũ rü exna tama. Erü nhama i naãnewa rü guxũwama nangëxma i muxũma i idorataaxgũxũ i nügü ixugũxũ na Tupanaärü orearü uruũgü jixĩgũxũ. ²Rü tá pemaã nüxũ chixu na nhuxãcü tá nüxũ pecuaxũ na texé tíxjũ ja jíxema aixcuma Tupanaãê tùmawa ngëxmaxê. Rü dücax, guxũma i orearü uruũgü i nüxũ ixugũxũ na Tupana duũxũxũ jaxĩxêêxũ ja Ngechuchu ja Cristu, rü ngëma nixĩ i aixcuma Tupanaãê nawa idexaxũ.

³Notürü guxũma i ngẽma orearü uruũgü i tama nüxũ ixügüxũ na Tupana duũxũxũ jaxĩxẽxũ ga Ngechuchu, rü ngẽma rü tama nüxũ nangẽxma i Tupanaãe i Üünexũ. Notürü Cristuarü uwanüãe nixĩ i nawa ngẽxmaxũ. Marü nüxũ pexĩnũe na ínguxchaũxũ i Cristuarü uwanü, notürü nhuxma rü marü nhama i naãnewa nangẽxma. ⁴Pa Chaucaçügüx, pema rü Tupanaxãcügü peixĩgü. Rü marü nüxũ perüjexera i ngẽma tama aixcuma Tupanaãrü orearü uruũgü ixĩgüxũ. Erü ngẽma Tupanaãe i Üünexũ i peãewa ngẽxmaxũ rü nüxũ narüjexera i ngẽma Cristuarü uwanüãe i nhama i naãneçũãxgüwa ngẽxmaxũ. ⁵Rü nüma i Cristuarü uwanüãrü duũxũgü rü nhama i naãneçũãxgü nixĩ. Rü ngẽmaçax nhama i naãnechigagu nidexagü. Rü nhama i naãneçũãx i duũxũgü rü nüxũ inarüxĩnũe. ⁶Notürü i jixema rü Tupanaxãcügü tixĩgü. Rü jixema Tupanaxũ cuãxe rü tüxũ itarüxĩnũ. Notürü jixema tama Tupanaxũ cuãxe rü tama tüxũ itarüxĩnũ. Rü ngẽmawa nüxũ tacuãxgü na texé tixĩgüxũ ja aixcuma Tupanaãrü duũxũgü ixĩgüxe rü texé tixĩgüxũ ja Cristuarü uwanüãrü duũxũgü ixĩgüxe.

Tupana tüxũ nangechaũ

⁷Pa Chaueneëgü ja Pexũ Changechaũgüxex, name nixĩ na jigü ingechaũgüxũ, erü Tupana nixĩ ja tüxũ ngüexẽecü na jigü ingechaũgüxũ. Rü guxãma ja jixema tümaẽneëxũ ngechaũxẽ rü Tupanaxãcü tixĩgü rü Tupanaxũ tacuãx. ⁸Jixema tama tümaẽneëxũ ngechaũxẽ rü tama Tupanaxũ tacuãx, erü Tupana nixĩ ja

tüxũ ngüexẽecü na jigü ingechaũgüxũ. ⁹Tupana rü nhama ga naãnewa nanamu ga Nane ja nügümaã wüxicacü na jimagagu tüxũ nangẽxmaxũçax i maxũ i taguma gúxũ. Rü jemawa Tupana tüxũ nüxũ nadauxẽe na nhuxãcü tüxũ nangechaũxũ. ¹⁰Rü woo Tupanaxũ tangechaũgü, notürü ngẽma ngechaũ i guxũãrü jexera ixĩxũ nixĩ na nüma tüxũ nangechaũxũ rü nhama ga naãnewa na namuãxũ ga Nane na taxçax najuxũçax rü naxütanüãxũçax ga tórü pecadugü. ¹¹Pa Chaueneëgü ja Pexũ Changechaũgüxex, jexguma jemaãcü tüxũ nangechaũgu ga Tupana, rü ngẽmacax name nixĩ i jixema rü ta jigü tangechaũgü. ¹²Taguma texé Tupanaxũ tadau. Notürü ngẽxguma aixcuma jigü ingechaũgügu, rü Tupana rü tawa namaxũ rü norü ngechaũ rü aixcumaxũchi tórü maxũwa nangox. ¹³Rü nüma rü marü tüxna nanamu ga Naãe i Üünexũ. Rü ngẽmawa nüxũ tacuãx na aixcuma norü duũxũgü ixĩgüxũ rü nüma rü tawa na namaxũxũ. ¹⁴Rü tomatama nüxũ tadaugü rü nüxũ tixuchigagü na Tanatü ja Tupana nüma namuxũ ga Nane na guxũma i duũxũgüxũ namaxẽẽxũçax. ¹⁵Rü jixema jaxóxẽ rü nüxũ ixuchigaxe na Tupana Nane jixũ ja Ngechuchu, rü aixcuma Tupanaãrü duũxũ tixĩ, rü Tupana rü tümawa namaxũ. ¹⁶Rü jixema nüxũ tacuãxgü rü tajaxögü na Tupana rü poraãcü tüxũ nangechaũxũ, erü nüma nixĩ i aixcuma guxãxũ nangechaũxũ. Rü jixema aixcuma tümaẽneëxũ ngechaũxẽ, rü Tupanaãrü duũxũ tixĩ, rü nüma ja Tupana rü aixcuma tümawa namaxũ. ¹⁷Rü

ngêxguma aixcuma Tupanaxũ ingechaũgũgu, rü tórü maxũwa nangox i ngêma, rü täüxütáma nüxũ tamuũê i ngêma ngunexũ i nagu tüxũ jacagüxũgu naxçax i tórü maxũ. Erü woo nhama i naãnewa tangêxmagü, notürü napexewa rü Cristurüü tixĩgü. ¹⁸Rü ngêxguma aixcuma Tupanaxũ ingechaũgũgu, rü nüxũ tacuax na täüxütáma tüxũ napocuxũ, rü ngêmacax taxuũçaxma nüxũ tamuũê. Notürü ngêxguma chi nüxũ imuũêgu, rü nüxũ tacuax na tama aixcuma nüxũ ingechaũgũxũ. ¹⁹Rü jixema rü Tupanaxũ tangechaũgü, jerü nüxĩra tüxũ nangechaũ ga nümax.

²⁰Ngêxguma chi texé:

“Chama rü Tupanaxũ changechaũ”, nhagügu, notürü tümaëneêchi taxaixgu, rü tidora. Erü ngêxguma tama nüxũ tangechaũgu i tümaëneê i nüxũ tadauxũ rü taxuacüma nüxũ tangechaũ ja Tupana ja tama nüxũ tadaucü. ²¹Rü Ngechuchu ja Cristu tüxũ namu rü nhanagürü:

“Jíxema Tupanaxũ ngechaũxê, rü name nixĩ na tümaëneêxũ rü ta tangechaũxũ”, nhanagürü.

Nüxũ tarüjexera i nhama i naãneärü ngúchaũgü

5 ¹Ngechuchu rü Tupana Nane ja Cristu nixĩ. Rü guxáma ja jíxema nüxũ jaxóxê, rü Tupanaxácü tixĩgü. Rü jíxema Tanatü ja Tupanaxũ ngechaũxê, rü nüxũ tangechaũ ta i guxüma i naxácügü. ²Rü ngêxguma Tupanaxũ ingechaũgũgu rü naxüxgu i ngêma nüma tüxũ namuxũ, rü nüxũ tacuax na aixcuma nüxũ ingechaũgũxũ i ngêma

naxácügü ixĩgüxũ. ³Rü ngêxguma aixcuma Tupanaxũ ingechaũgũgu rü naga taxínüê i ngêma tüxũ namuxũ. Rü ngêma tüxũ namuxũ rü tama naguxcha na naga ixínüêxũ. ⁴Erü guxáma ja aixcuma Tupanaxácü ixixê, rü tama nhama i naãneärü ngúchaũ i chixexũgu tarüxĩnü. Rü jixema rü tajaxögü, rü ngêmacax tama name i nhama i naãneärü ngúchaũ i chixexũgu tarüxĩnüê. ⁵Rü jíxema jaxóxê na Tupana Nane jíxũ ja Ngechuchu, rü jíxema tixĩ ja tama nhama i naãneärü ngúchaũ i chixexũgu rüxĩnüxê.

Ore i Tupana Nanechiga

⁶Rü nüxũ tacuax na aixcuma Tupana Nane jíxũ ja Ngechuchu. Jerü jexguma nhama ga naãnewa najexmagu rü dexáwa ínabaiegu, rü nümatama ga Tupana nüxũ nixu na Nanexũchi jíxũ. Rü jexguma curuchagu najuxgu rü nagü inabaãgu ga Ngechuchu, rü Tupana rü wenaxärü inanawex na aixcuma Nane na jíxũ. Rü ngêxgumarüü ta i ngêma Naãê i Üünexũ i taguma idoraxũ, rü tüxũ nüxũ nacuaxêê na aixcumarüüchi Tupana Nane na jíxũ. ⁷Rü ngêmaãcü tüxũ nangêxma i tamaêxpüx i cuaxruũgü i tüxũ nüxũ cuaxêêxũ na aixcuma Tupana Nane jíxũ ja Ngechuchu. ⁸Rü ngêma norü wüxi nixĩ i Naãê i Üünexũ, rü ngêma norü taxre nixĩ ga jema Tupanaga ga jexguma Ngechuchu dexáwa íbaiegu, rü ngêma norü tomaêxpüx nixĩ ga jema Tupana üxũ ga jexguma curuchagu nagü inabaãgu ga Ngechuchu. Rü guxüma i ngêma tamaêxpüx, rü wüxigu nüxũ nixu na aixcuma Tupana Nane jíxũ ja

Ngechuchu. ⁹Nüxú tájaxõgü i duúxügü ega tacüxü tamaã jaxugügu. Notürü Tupanaãrü ore nixí i jexeraãcü aixcumaxüchi ixixü. Rü Tupana nixí ja tamaã nüxü ixucü na Ngechuchu rü Nane jiixü. ¹⁰Rü jíxema nüxü jaxóxê ja Tupana Nane rü nüxü tacuax na aixcuma jiixü i ngêma ore i Tupana nüxü ixuxü i Nanechiga. Notürü jíxema tama Tupanaãxü jaxóxê rü dorataax nüxü tawogü ja Tupana erü tama tajaxõ i ngêma ore i Tupana nüxü ixuxü i Nanechiga. ¹¹Rü nhaã nixí i norü ore ja Tupana i tamaã nüxü jaxuxü, rü:

“Chamatama marü pexna chanaxã i maxü i taguma gúxü. Rü nhaã maxü rü Chaunegagu pexü nangêxma”,

nhanagürü. ¹²Jíxema nüxü jaxóxê ja Tupana Nane rü tüxü nangêxma i ngêma maxü i taguma gúxü. Notürü jíxema tama nüxü jaxóxê ja jima Nane rü tama tüxü nangêxma i ngêma maxü.

**JuáŨ rü nhuxre ga norü ucuxêmaã
inajacuaxêê ga norü popera**

¹³Pa Chaueneëgüx ja Tupana Naneãxü Jaxõgüxex, pexçax chanaxümatü i nhaã ore na nüxü pecuáxüçax na pexü nangêxmaxü i ngêma maxü i taguma gúxü. ¹⁴Rü ngêmacax tama taxãneê na nüxna ingaicamagüxü ja Tupana. Rü nüxü tacuaxgü ega tacüçax nüxna icaxgu, rü nüma tüxü naxínü i ngêxguma norü ngúchaü jixígu i ngêma naxçax nüxna icaxü. ¹⁵Rü ngêxguma nüxü icuaxgu na nüma tüxü naxínüxü i ngêxguma tacüçax nüxna icaxgu, rü nüxü tacuax ta na tüxna naxããxü i

ngêma naxçax nüxna icaxü. ¹⁶Rü ngêxguma chi texé nüxü daxgu i tümaëneê na pecadu naxüxü, rü name nixí na naxçax tajumüxéxü ega tama pecadu i ijanatauxêêxü jixígu. Rü Tupana tá nanamaxêê i ngêma tümaëneê ega tama pecadu i ijanatauxêêxü jixígu. Nangêxma i pecadu i tüxü ijarütauxêêxü. Rü ngêxguma ngêma pecaduwe naxüãmagu i wüxi i peeneê, rü tama pemaã nüxü chixu na naxçax pejumüxêgüxü. ¹⁷Guxüma i chixexü i ixixü, rü pecadu nixí. Notürü nangêxma i pecadu i tama tüxü ijarütauxêêxü. ¹⁸Rü nüxü tacuax, rü jíxema Tupanaxãcü ixixê, rü tama pecadu taxüecha, erü nüma ja Tupana Nane rü tüxna nadau. Rü taxuacüma tüxna nangaicama i ngoxo i Chataná i tüxü pecaduãxêêchaüxü. ¹⁹Nüxü tacuaxgü na Tupanaxãcügu ixigüxü, notürü guxüma i nhama i naãneçüãx rü ngoxo i Chatanámxêwa nangêxmagü. ²⁰Rü nüxü tacuax ta na nhama ga naãnewa nanguxü ga Tupana Nane, rü tüxna nanaxã ga cuax na nüxü icuaxgüxüçax ja jima aixcumaxüchi Tupana ixïcü. Rü norü duúxügü tixígu ja jima aixcumaxüchi Tupana ixïcü, erü Nane ja Ngechuchu ja Cristuarü duúxügü tixígu. Rü nüma ja Tupana Nane nixí i aixcumaxüchi Tupana jiixü rü tüxna naxããxü i maxü i taguma gúxü. ²¹Pa Chauxacügüx, ¡Pegüna pedaugü na tama nüxü pejaxõgüxüçax i tupanachicügü! Rü ngêxícatama nixí i chorü ore i pemaã nüxü chixuxü.

*Rü nuãma pexna,
JuáŨ*

NORÛ TAXRE GA POPERA GA

JUÁÛ ÜMATÛXÛ

Juáũrũ moxẽ

¹Pa Chaueneẽgũ i Jaxõgũxe ja Tupana Pexũ Dexex, pexcax chanaxumatũ i chama i Juáũ i jaxõgũxũrũ ãẽxgacũ na chiĩxũ. Chama rũ aixcuma pexũ changechaũ. Rũ tama i chaxica, notürũ guxũma i ngẽma nüxũ cuaxgũxũ i Tupanaãrũ ore i aixcuma ixĩxũ, rũ ngẽxgumarũũ ta pexũ nangechaũgũ. ²Pexũ tangechaũ erũ toxrũ nüxũ pecuaxgũ i ngẽma ore i aixcuma ixĩxũ i guxũgutama tawa ngẽxmaxũ. ³Rũ nüma ja Tanatũ ja Tupana rũ Nane ja Ngechuchu ja Cristu rũ poraacũ tá pexũ narũngũxẽẽgũ rũ nüxũ pengechaũtũmũũgũ rũ pexũ nataãẽxẽẽgũ, erũ nüxũ pecuax i ngẽma ore i aixcuma ixĩxũ rũ pegũ pengechaũgũ. ⁴Rũ poraacũ chataãẽ ga jexguma nüxũ chadaxgu na nhuxãcũ nhuxre i petanũxũgũ rũ aixcuma meã naga na naxĩnũẽxũ i ngẽma ore i aixcuma ixĩxũ, jema Tanatũ ja Tupana tũxũ muxũrũũ. ⁵Rũ nhuxmax, Pa Chaueneẽgũ ja Pexũ Changechaũgũxex,

rũ pexna nüxũ chacuaxãchixẽẽ na namexũ na jigũ ingechaũgũxũ. Rũ ngẽma rũ tama wũxi i ngexwacaxũxũ i Tupanaãrũ mu nixĩ. Notürũ jematama nixĩ ga mu ga noxriarũ ügũgumama Tupana tũxna ãxũ. ⁶Ngẽxguma Tupanaxũ ingechaũgũgu, rũ tanaxũ i guxũma i ngẽma tũxũ namuxũ. Erũ nüma rũ noxriarũ ügũgumama tamaã nüxũ nixu na jigũ ingechaũgũxũcax i wũxichigũ.

Orearũ uruũgũ i womũxẽẽruũchiga

⁷Guxũwama i nhama i naãnewa rũ nanaxĩãne i muxũma i womũxẽẽruũgũ ixĩgũxũ. Rũ nüxũ nixuchigagũ na tama Tupana duũxũxũ jaxĩxẽẽxũ ga Ngechuchu ja Cristu. Rũ ngẽma ngẽmaãcũ idexaxũ, rũ wũxi i womũxẽẽruũ nixĩ, rũ Cristuarũ uwanũ nixĩ. ⁸Ipexuãẽgũ na taxũema pexũ womũxẽẽgũxũcax rũ na tama notũcaxma jiĩxũcax i tóru puracũ! ;Notürũ meã pejaxõgũama na aixcuma penajaxuxũcax i guxũma i ngẽma Tupana pexna ãxchaũxũ! ⁹Rũ

jíxema nangupetüxêéxê ga jema
 Cristu tüxü ngúexêéxü, rü tama
 aixcuma Tupanaxü tacuax. Notürü
 jíxema tama nüxna íchoxüxê ga jema
 Cristu tüxü ngúexêéxü, rü aixcuma
 nüxü tacuax ja Tanatü ja Tupana rü
 Nane ja Ngechuchu. ¹⁰Rü ngêxguma
 chi wüxi i duüxü petanüwa nguxgu
 rü tama jema Cristu tüxü
 ngúexêéxümaã pexü nangúexêégu, rü
 jtãüxütãma penajaxu i pechiüwa rü
 bai i nüxü perümoxêgü! ¹¹Erü
 ngêxguma wüxie tümachiüwa
 najauxgu, rü tananaãêraxü rü
 natanüxü tügü tixixêê nawa i ngêma
 norü chixexü.

Juáüärü ore ga nawa ijacuáü

¹²Choxü nangêxma i muxüma i to i
 ore i pemaã nüxü chixuxchaüxü. Notürü
 tama chanaxwaxe na nhaã poperawa
 pemaã nüxü chixuxü, erü paxa tá
 petanüwa íchajadauxchaü na
 chatatama pemaãxüchi nüxü
 chixuxücax na ngêmaãcü wüxigu
 aixcuma itaãêgüxücax. ¹³Rü ngêma nuã
 natanüwa changêxmaxü i jaxõgüxü i
 peeneêgü ixigüxü i Tupana dexü, rü
 pexü narümoxêgü. Rü ngêxícatama nixí
 i chorü ore i pemaã nüxü chixuxü.

*Rü nuãma pexna,
 Juáü*

NORÜ TAMAËXPÛX GA POPERA GA JUÁÛ ÜMATÛXÛ

Juáú rü Gajumaã nataãe

¹Pa Chaueneë, Pa Gaju i Aixcuma Cuxü Changechaüxëx, rü cuxçax chanaxümatü i chama i Juáú i jaxögüxüãrü ãëxgacü na chiixü. ²Pa Chaueneëx, Tupanana chaca na meã cuxna nadauxüçax i curü maxüwa rü cuxunewa, ngëma curü ôwa cuxna na nadauxürüü. ³Rü poraãcü chataãe ga jexguma núma naxixgu ga nhuxre ga taeneëgü, rü chamaã nüxü jaxugügu ga cuchiga na nhuxãcü meã cujaxöxü i Tupanaãrü ore i aixcuma ixixü, rü guxüguma meã naga na cuxinüxü. ⁴Rü guxüguma chataãëxüchi i ngëxguma nüxü chaxinügu na nhuxãcü Tupanaãrü ore nüxü ixuxüãcüma meã namaxëxü i chaucacügü. Rü aixcuma nataxuma i to i taãe i ngëmaãrü jexera ixixü. ⁵Pa Chaueneë i Cuxü Changechaüxëx, mexü cuxü erü nüxü curüngüxëe i ngëma togü i taeneëgü i toxnamana ne íxü i cuxütawa ngugüxü. ⁶Rü nümagü rü nuã nangugü, rü torü ngutaqexepataüwa nüxü nixugüe na nhuxãcü nüxü cungechaüxü rü namaã cumecümaxü.

Rü chanaxwaxe i nüxü curüngüxëe i ngëma taeneëgü i ngëxguma wena cuxütawa nangugügu. Rü ngëxguma cuxna íjaxixgu rü ñnüxna naxã i tacü i nüxü taxuxü i norü namawaü! Erü Tupanaãrü me nixí na ngëmaãcü nüxü rüngüxëëxü i norü orearü uruügü. ⁷⁻⁸Rü nümagü, rü Ngechuchu ja Cristuarü puracü nixí i naxügüxü, rü ngëmacax norü oremaã nanaxiãne. Notürü tama nanajauxgü i ngëma tama jaxögüxüãrü ngüxëe, rü ngëmacax name nixí i jixema na nüxü rüngüxëëgüxü na ngëmaãcü jixema rü ta wüxigu namaã naxügüxüçax i Tupanaãrü puracü.

Diótepe rü chixexü naxü notürü Demétrü rü mexü naxü

⁹Chama rü marü chanaxümatü i wüxi i popera naxçax i ngëma tupaucatanüxügü i curü ñãnewa ngëxmagüxü. Notürü núma i Diótepe rü tama naga naxinüchaü i ngëma nüxü tixuxü, erü nanaxwaxe na nümatama namuãxü i ngëma tupaucatanüxü. ¹⁰Rü ngëxguma ngëma chaxüxgu rü tá nüxü chaxoregü erü tochiga i chixexümaã

inajarüdexanexũ. Rü woo tomaã na ngexũ nawagũxũ, rü naétüwa to i chixexũ naxü, erü tama nanajauxchaũ i ngêma taeneêgü i ngêma ngugũxũ. Rü nanachuxu na texé najaxuxũ i ngêma taeneêgü. Rü jíxema najauxchaũxê, rü ngutaquexepataũwa tüxũ ínawoxũ.

¹¹Pa Chaueneê i Cuxũ Changechaũxêx, ;Táú i nüxũ cujadauxũxũ i ngêma togü i chixexũ ügũxũ! Notürü name nixĩ i nüxũ cujadauxũ i ngêma mexũ ügũxũ. Erü jíxema guxũguma mexũ úxe rü Tupanaxãcü tixĩ. Notürü jíxema chixexũ üechaxe rü tama Tupanaxũ tacuax. ¹²Guxũma i duũxũgü nüxũ ixuxgu i Demétrü rü wüxi ja mecü nixĩ. Rü toma rü ta nüxũ tacuax na meã naga naxĩnũxũ i Tupanaãrü ore i aixcuma ixĩxũ. Rü ngêmacax toma rü ta nüxũ tixu na aixcuma mecü jíxũ. Rü

cuma nüxũ cucuax na aixcuma na jíxũ i ngêma nüxũ tixuxũ.

Juáũãrü ore ga nawa ijacuáũ

¹³Chama choxũ nangêxmachirêx i muxũma i chorü ore i cumaã nüxũ chixuxchaũxũ, notürü tama nhaã poperagu cuxçax chanaxumatüchaũ. ¹⁴Erü chama rü paxa ngêma chaxũxchaũ, rü ngêxguma rü meã tá jigümaã tidexagü. ¹⁵Meã cuxũ naxüpetü rü táú i cuxoegaãêxũ! Tamüçügü i númacũãx rü moxê cuxçax ngêma namugü. Rü chanaxwaxe i nüxũ curümoxê i wüxichigü i tamüçügü i ngêma ngêxmagũxũ. Rü ngêxícatama nixĩ i chorü ore i cumaã nüxũ chixuxũ.

*Rü nuãma cuxna,
Juáũ*

POPERA GA JUDA ÜMATÜXÛ

Jema jaxôgüxûxû narümoxê ga Juda

¹Pa Jaxôgüxû i Guxûwama Ngêxmagüxûx, chama i Juda nixĩ i pexçax chanaxümatüxû i nhaã popera. Rü chama nixĩ i Tiagueneê chiixû, rü Ngechuchu ja Cristuarü duüxû chixĩ. Rü pexçax chanaxümatü i pema na Tanatü ja Tupana pexû idexechixû rü pexû ngechaüxû rü Ngechuchu ja Cristu pexna dauxû. ²Rü pexçax chajumuxê na guxûguma Tupanaãxû pengechaütümüügüxûçax, rü pexû nataãxêxêgüxûçax, rü pexû nangechaüxûçax.

Duüxûgü i doramaã ngüxêxêtaegüxûchiga

³Pa Chaueneëgü ja Pexû Changechaügüxex, noxri rü poraãcü choxû nangúchaü na pexçax chanaxümatüxû nachiga i ngêma maxû i taguma gúxû i tüxû ngêxmaxû. Notürü nhuxma na petanügu nachocuxû i nhuxre i duüxûgü i fjatoxêëgüchaüxû i Tupanaãrü ore, rü ngêmacax chanaxwaxe na pexçax chanaxümatüxû na pexû chaxucüxêxûçax rü ípenapoxüxûçax i ngêma ore i aixcuma

ixixû ga nuxcüma wüxicanatama Tupana norü duüxûgüna äxû. ⁴Rü ngêma duüxûgü i pexû nawomüxêëcüma petanügu chocuxû nixĩ i pexû ngüxêxêxû rü nhaxû:

“Tupana rü namecümaxüchi rü ngêmacax täüxütáma pexû napocue ega woo chixri pemaxêgu”, nhaxû. Rü ngêxgumarüü ta tama nüxû nacuaçgüchaü ja tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu ja tórü jora ixïcü. Notürü ngêma duüxûgü i ngêmaãcü maxêxû, rü woetama nuxcü mama Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü marü nüxû nixu na Tupana tá napocuexû. ⁵Rü woo na marü nüxû pecuáxü notürü pexna nüxû chacuaxächixêëchaü na nhuxãcü namaã nangupetüxû ga jema nuxcümaxügüxû ga Judéugü ga Muíséwe rüxixû. Rü tórü Cori ja Tupana rü poraãcü nüxû narüngüxêë na Ejituanewa ínangüxüçax, notürü jixcaama rü nanadai ga jema tama naga ínüëchaüxû. ⁶Rü ngêxgumarüü ta pexna nüxû chacuaxächixêë na nhuxãcü namaã nangupetüxû ga jema dauxücüçax ga orearü ngeruügü ga noxri ixüünechiréxü notürü jixcaama nagagutama pecadu ügüxû. Rü jemacax ga Tupana rü êänexüwa nanawogü, rü

ngêxma nanapocue nhuxmatáta nawa nangu i ngêma ngunexũ i nagu tũxũ jacagũxũ. ⁷Rũ jexgumarũũ ta nũxũ nangupetũ ga guma ãanegũ ga Chodoma rũ Gomora rũ guma ãanegũ ga norũ ngaicamagugũne. Jerũ guma ãanecũãxgũ, rũ poraãcũ chixri nũgũmaã namaxê, rũ jemaçax ga Tupana rũ ùxũmaã ãnanagu. Rũ jemaãcũ inajanaxoxêẽ ga guma ãanegũ na jemawa tũxũ nũxũ nacuaçxêẽxũçax na nangêxmaxũ i wũxi i pocu naxçax i guxũma i ngêma chixexũ ùgũxũ.

⁸Notürũ woo ngêmaxũ na nacuaçxgũxũ i ngêma idoraexũ i petanũgu chocuxũ, notürũ norũ chixexũgu narũxĩnũẽama. Rũ poraãcũ chixri nũgũmaã namaxê, rũ tama tórũ Cori ja Tupanaga naxĩnũẽchaũ, rũ chixri Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ i dauxũcũãxchigagu nidexagũ. ⁹Rũ ngêma duũxũgũ rũ naẽchitamare nidexagũ rũ tama Tupanaãrũ orearũ ngeruũ ga Miguéurũũ nũgũna nadau i norũ orewa. Rũ guma Miguéu rũ woo guxũ i Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ i dauxũcũãxãrũ ãêçgacũ na jĩixũ, notürũ tama ngoxo ga Chatanámaã naguxchiga ga jexguma Muĩsêxũnecax jéma nũgũmaã japoragatanũcũxgu, na nũxũ nacuaçxgũxũçax na texéarũ tá jĩixũ ga Muĩsêxũne. Notürũ nũma ga Miguéu rũ nhanagürũmare:

“Cori ja Tupana tá cuyũ naxoregũ”, nhanagürũmare. ¹⁰Notürũ ngêma duũxũgũ i doramaã i petanũgu chocuxũ, rũ tama Tupanaxũ nacuaçxgũãcũma chixri nachiga nidexagũ, rũ chixri norũ orearũ ngeruũgũ i dauxũcũãxchiga nidexagũ. Rũ nhama naẽxũgürũũ

naxũneãrũ ngũchaũwemare narũxĩ, rũ ngêmaãcũ namaxê. Notürũ ngêma chixexũ i naxũgũxũçax, rũ Tupana tá nanapocue. ¹¹Rũ wũxi i ngechaũxũchi nixĩ naxçax i ngêma duũxũgũ erũ ngêmaãcũ namaxê. Rũ Caĩ ga naẽneẽxũ imáxũrũũ nixĩgũ. Rũ ãêçgacũ ga Baráurũũ dẽerucaçax chixexũ naxũgũ. Rũ Corérũũ tama Tupanaga naxĩnũẽchaũ, rũ ngêmacax Tupana tá nanapocue.

¹²Rũ ngêçguma tupaucawa tórũ Coriarũ õnacax pengutaquexegũgu, rũ wũxi i ãnẽxũchi nixĩgũ. Erũ narũcutanũxũ, rũ poraãcũ nachibũe rũ naxaxegũ, rũ nũgũguxicatama narũxĩnũẽ. Rũ nhama caixanexũ i ngearũ pucũãxũ i paanexũétiwa ùpetũxũ notürũ tama nanetũxũ ixajjagũxũrũũ taxuwama nime. Rũ ngêma nanetũgũ i ngêçguma norũ owa nanguxgu rũ tama ixoxũrũũ nixĩgũ. Rũ nhama naĩgũ i guxũma i naxchũmaxãmaã napuxũ rũ juxuchixũrũũ taxuwama nime i ngêma duũxũgũ. ¹³Rũ nhama juãpe i taxũ i norũ chixixũ i ãũãchixũ naxãnacũwa jataxũrũũ nixĩgũ, erũ poraãcũ chixexũ naxũgũ. Rũ nhama woramacurĩgũ ja nu ne naxĩmarecürũũ nixĩgũ. Notürũ Tupana rũ marũ namaã nanaxuegu na ngêma waanexũchixũwa guxũgutãma nawogũãxũ. ¹⁴⁻¹⁵Rũ nuxcũmaxũcũ ga Enoqui ga Adãũtaa ixĩcũ rũ ngêma duũxũgũchiga nidexa ga jexguma Tupana jadexaxêegu, rũ nhanagürũ:

“Rũ nũxũ chadau ja Cori ja Tupana na muxũchixũ i norũ orearũ ngeruũgũ i dauxũcũãxmaã núma ùcũ na duũxũgũna naçaxũçax i norũ maxũchiga rũ napocueãxũçax i guxũma i

ngêma duũxũgũ i chixexũ
ũgũxũ rũ namaã
guxchigagũxũ”,
nhanagũrũ. ¹⁶Rũ ngêma duũxũgũ rũ
taçucax idexagũwaxexũchixũ nixĩgũ, rũ
toçuãxũ ixuxwaxegũxũchixũ nixĩgũ. Rũ
noxrũtama ngũchaũcax daugũxũ nixĩgũ.
Rũ nũgũ icuãxũũgũxũ nixĩgũ. Rũ
nũmaxũ meã tũmachiga nidexagũneta
ja duũxẽgũ, na tũmaxũtawa taçu na
najauxgũxũcaxmare.

**Juda najaxucũxẽgũ
ga jema jaxõgũxũ**

¹⁷Pa Chaueneẽgũ ja Pexũ
Changechaũgũxex, ãnũxna pecuãxãchie
ga jema ore ga pemaã nũxũ jaxugũgũxũ
ga tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristuarũ
ngũexũgũ ga imugũxũ! ¹⁸Rũ nũmagũ rũ
nhanagũrũgũ pexũ:

“Ngẽxguma nagũxchaũgu i naãne rũ
tã nangẽxma i duũxũgũ i tã
nũxũ cugũexũ i Tupanaãrũ ore
rũ noxrũtama ngũchaũ i
chixexũgumare maxẽxũ”,
nhanagũrũgũ pexũ. ¹⁹Rũ ngêma
duũxũgũ nixĩ i pexũ itojexũ na tama
wũxigu perũxĩnũẽxũcax rũ tama meã
pejaxõgũxũcax. Rũ nũmagũ rũ
naxũneãrũ ngũchaũwe narũxĩ, rũ tama
nawa nangẽxma i Tupanaãe i Ûunexũ.
²⁰Notũrũ pemax, Pa Chaueneẽgũ ja
Pexũ Changechaũgũxex, ãrũ pegũ
perũngũxẽẽx na guxũguma jexeraãçu
nagu pexĩxũ rũ pejaxõgũxũ i ngêma ore
i ùunexũ i marũ pejaxugũxũ! ãRũ
guxũguma Tupanaãe i Ûunexũãrũ
ngũxẽẽmaã pejumuxẽgũ! ²¹ãRũ meã
pegũna pedaugũ na Tupana
naxwaxexũãcũma pemaxẽxũcax rũ

pexũ nangechaũãcũma pexũ
nangũxẽẽxũcax! ãRũ meã ípenãnguxẽẽx
i ngêma ngunexũ i nagu tã núma
naxũxũ ja tórũ Cori ja Ngechuchu ja
Cristu na nũxũ ingechaũtũmũũgũãcũma
tũxna naxããxũcax i maxũ i taguma
gũxũ! ²²ãRũ pexũ nangechaũtũmũũgũ i
ngêma tama aixcuma jaxõgũxũ, rũ
nũxũ perũngũxẽẽgũ na meã
jaxõgũãxũcax! ²³Rũ togũ, ãrũ paxa norũ
pecaduwa ípenajaxuchi na
namaxẽxũcax rũ tama jima ùxũ ja
Tupana mexẽẽnegu janatauxexũcax! Rũ
woo ngêma tama jaxõgũchaũxũ, ãrũ
pexũ nangechaũtũmũũgũ! ãNotũrũ
pegũna pedaugũ na tama norũ
chixexũgu pejixũcax! Rũ ngêma norũ
chixexũ i pexcax mexcũraxũxũ, ãrũ
nũxũ pexo!

**Tupanaxũ jacuãxũũãcũma
inajacuãxẽẽ ga norũ popera**

²⁴⁻²⁵Rũ jima wũxitama ja Tupana ja
tórũ Maxẽẽẽruũ ixĩcũ, rũ nũxũ
nangẽxma i pora na pexna nadauxũcax
na tama pecadugu pejixũcax. Rũ nũxũ
nangẽxma i pora na íjanaxoxẽẽãxũcax i
guxũma i perũ chixexũgũ na
petaãẽgũãcũma nũgũpexewa pexũ
nagagũxũcax i ngextã ãẽxgacũ íjĩxũwa.
Rũ ngẽmacax tanaxwaxe i tórũ Cori ja
Ngechuchu ja Cristuẽgagu Tupanaxũ
ticuãxũũgũ, erũ nũma rũ guxũãrũ jexera
name rũ napora, rũ guxũẽtũwa
nangẽxma, rũ guxũmaã inacuãx. Rũ
jemaãçu nixĩ ga nuxcũmaxũchima, rũ
ngêmaãçu nixĩ i nhũxmax, rũ
guxũgutãma ngêmaãçu jĩixũ.

*Rũ nuãma pexna,
Juda*

APOCARÍCHIU

(JEMA JUÁŨ NÜXŨ DAUXŨ I JIXCÜRA TÁ NGUPETÜXŨCHIGA)

Ore ga Juáũxũ nüxũ nacuxêêxũ ga
Ngechuchu ga Cristu

1 ¹Nhaã nixĩ i ngêma ore ga Tupana Ngechuchu ja Cristuxũ nüxũ cuaxêêxũ na nüxĩ norũ duũxũgũxũ nüxũ nacuxêêxũcax i ngêma paxa tá ngupetũxũ. Rü nüma ga Ngechuchu ja Cristu nixĩ ga norũ oreatũ ngeruũ ga dauxũcũãxũ namuxũ na norũ duũcü ga Juáũmaã nüxũ na jaxuxũcax. ²Rü chama i Juáũ chixĩ ga aixcuma meãma nüxũ chadauxũ rü chanaxumatũxũ ga guxũma ga jema Tupanaãrũ ore ga Ngechuchu chauxcax ngoxêêxũ. ³Rü tataãê ja jixema duũxũgũpexewa nawa ngúxe i nhaã Tupanaãrũ ore, rü ngêxgumarũũ ta tataãêgũ ja jixema nüxũ ãnüêxê rü naga ãnüêxê i nhaã ore i ũmatũxũ, erũ paxa tá ningũ i ngêma nüxũ jaxuxũ.

**Juáũ nanaxumatũ naxcax ga jema 7
tũcumũ ga jaxõgũxũ ga
Áchiaanewa jexmagũxũ**

⁴Rü chama i Juáũ rü chanaxumatũ i nhaã ore pexcax i jaxõgũxe ja jima 7 ja ããne ja Áchiaarũ naãnewa

ngêxmagũnewa ngêxmagũxe. Rü chanaxwaxe i pexũ narũngũxêê rü pexũ nataãêxêê ja jima Tupana ja woetama ngêxmaêchacũ. Rü ngêxgumarũũ ta chanaxwaxe i pexũ narũngũxêê rü pexũ nataãêxêê i ngêma Naãê i Üünexũ i naxũtawa ne ũxũ i perũ daruũ ixĩxũ i pema i jaxõgũxe ja jima 7 ja ããnewa na pengêxmagũxũ. ⁵Rü ngêxgumarũũ ta chanaxwaxe na pexũ nangũxêêxũ rü pexũ nataãêxêêxũ ja Ngechuchu ja Cristu ga aixcuma meãma nüxũ ixucũ ga Tupanaãrũ ore ga nhama ga naãnewa. Rü nüma nixĩ ga nüxĩra juwa ãnadaxũ. Rü nüma rü guxũma i nhama i naãnewa ngêxmagũxũ i nachiuãneãrũ ãêxgacũgũarũ ãêxgacũ nixĩ. Rü nüma rü tũxũ nangechaũ, rü nagũmaã tũxũ ãnajanaxoxêê i tõrũ pecadugũ. ⁶Rü nhuxma na guxũãrũ ãêxgacũ jĩxũ i nümax, rü tũxũ naxũchica i ngextã nüma ãêxgacũ fjĩxũwa. Rü paigũxũ tũxũ nixĩgũxêê na Nanatũ ja Tupanaãxũ ipuracũexũcax rü nüxũ icuaxũũgũxũcax. Rü name nixĩ i guxũgutãma Cristuxũ ticuaxũũgũ, erũ nüma rü guxũgutãma guxũãrũ ãêxgacũ nixĩ. Rü ngêmaãcũ jĩxũ. ⁷Rü dũcax, marũ ningaica na

caixanexũgu ínanguxũ ja Cristu! Rú guxũtáma i duũxũgũ nũxũ nadau, rú woo ga jema nacanapacũtũgũxũ rú tá ta nũxũ nadaugũ. Rú guxũ i duũxũgũ i guxũ i nachĩũânecũãx i tama jaxõgũxũ rú norũ muũmaã rú norũ ngechaũmaã tá naxauxe i ngẽxguma ínanguxgu i nũmax. Rú aixcuma ngẽmaãcũ tá nixĩ. ⁸Rú nũma ja tórũ Cori ja Tupana ja guxũãrũ ãẽxgacũ ixĩcũ ja woetama ngẽxmaẽchacũ, rú nhanagũrũ:

“Chawa nixĩ ga inaxũgũxũ ga guxũma, rú nataxuma i ãacũ i chorũ jexera ngẽxmaẽchaxũ”, nhanagũrũ.

**Juãũcax nangõx ga
Cristu ja mexẽchicũ**

⁹Rú chama i Juãũ na pexcax chanaxũmatũxũ i nhaã popera, rú peeneẽ chixĩ. Rú ngẽma na Ngechuchuna na chaxũxũ rú chaxãchica i ngextá nũma ãẽxgacũ fjiixũwa. Rú Ngechuchucax pexrũũ ngũxũ chinge, notĩrũ nũma pexũ naporaexẽxũrũũ choxũ naporaxẽẽ na jaxna namaã chaxĩnũxũcax i guxũma i ngẽma ngũxũ i choxũ ãpetũxũ. Rú chama rú wũxi ga capaxũ ga Patmugu ãẽgaxũgu chapocu jerũ Tupanaãrũ orexũ chixuchigũ, rú duũxũgũmaã nũxũ chixu ga jema nũxũ chacuáxũ ga Ngechuchu ja Cristuchiga. ¹⁰⁻¹¹Rú wũxi ga jũxũarũ ngunexũgu rú Tupanaãẽ i Üünexũ chamaã inacuax, rú changõxetũ rú chaweama nũxũ chaxĩnũ ga wũxi ga naga ga tagaxũ ga nhama cornetagarũũ ixĩxũ ga nhaxũ choxũ:

“Chawa nixĩ ga inaxũgũxũ ga guxũma, rú nataxuma i ãacũ i chorũ jexera ngẽxmaẽchaxũ. Rú nhuxma chanaxwaxe na wũxi i poperagu cunaxũmatũxũ i

ngẽma nũxũ cudauxũ. Rú nhuxmachi chanaxwaxe i ngẽma jaxõgũxũ ja jima 7 ja ããne ja Áchiaarũ naãnewa ngẽxmagũnewa ngẽxmagũxũtanũwa cunamu. Rú jima 7 ja ããne nixĩ ja Epẽchũ rú Esmira rú Pẽrgamu, rú Tiatĩra rú Sardi rú Fĩradẽufia rú Raodichẽa”, nhanagũrũ. ¹²Rú chaugũ íchidau na nũxũ chacuáxũcax na ãacũ jĩĩxũ ga jema chamaã idexaxũ. Rú jexguma chaugũ íchidaxgu rú nũxũ chadau ga 7 ga weraarũ ãrũũgũ ga uirunaxcax ixĩgũxũ. ¹³Rú jema 7 ga weraarũ ãrũũgũarũ ngãxũtanũwa nũxũ chadau ga wũxi ga duũxũ ga chauxcax nangechuchu ga duũxũxũ ixĩcũraũxũ. Rú wũxi ga naxchiru ga máxũmaã naxãxchiru. Rú wũxi ga gojexũ ga uirunaxcaxmaã nigojeremũ. ¹⁴Rú najae rú nachõxochi nhama ãacũ i chõxochixũrũũ. Rú naxẽtũ rú nhama ãxũemarũũ nijauracũũ. ¹⁵Rú nacutũ rú ta nijauracũũ nhama cobrixũchi i meãma ípixũrũũ. Rú jexguma jadexagu rú natagaxũchi nhama taxũ i cotũna i chuchuxũ ãgaxũrũũ. ¹⁶Rú norũ tũgũnemexẽwa nũxũ najexma ga 7 ga woramacurigũ. Rú naãxwa najexma ga wũxi ga tara ga guxũcũwawa téxũ. Rú nachametũ rú nhama ãxãcũ poraãcũ nguxetũgurũũ nixĩ. ¹⁷Rú jexguma nũxũ chadauxgu, rú napexegu chajangu nhama chajuxũrũũ. Notĩrũ ga nũma rú norũ tũgũnemexẽmaã choxũ ningõgũ, rú nhanagũrũ choxũ:

“;Tãũ i cumuũxũ! Chama rú chaxira chajexma rú guxũgutãma changẽxmaẽcha. ¹⁸Rú chama nixĩ ja jima maxũcũ. Rú ãpa rú chaju, notĩrũ i nhuxma rú marũ guxũgutãma

chamaxêcha. Rû chaxmexwa nangêxma na nhuxgu tá najuxû i wüxichigü i duûxû. Rû ngêxgumarüü ta chama nixî i namaã ichacuáxü i ngêma nachica i ngextá ñangêxmagüxûwa i guxûma i duûxûgü i juexû. ¹⁹Rû nhuxma rû chanaxwaxe i cunaxümatü i ngêma nüxû cudauxû. Rû ngêma nixî i nhuxma ngêma jaxôgüxûmaã ngupetüxû, rû ngêma jixcüra tá ngupetüxû. ²⁰Rû nhuxma rû tá cuxçax chanangoxêë i ngêma êxügüxû i ngêma 7 i woramacurigü i chorü tügünemexêwa nüxû cudauxûchiga rû ngêma 7 i weraarü üruügü i uirunaxçaxchiga. Rû ngêma 7 i woramacurigü i nüxû cudauxû, rû ngêma ãêxgacügü i ngêma 7 tücümü i jaxôgüxûétüwa ngêxmagüxûchiga nixî. Rû ngêma 7 i weraarü üruügü rû ngêma 7 tücümü i jaxôgüxû i jima 7 ja ñanewa ngêxmagüxûchiga nixî”.

**Ore ga jema 7 tücümü ga
jaxôgüxûçax ümatüxû Ore ga jema
jaxôgüxû ga Epêchiuarü ñanewa
jexmagüxûçax ümatüxû**

2 ¹“Rû nhuxma chanaxwaxe i ngêma Epêchiuwa ngêxmagüxû i jaxôgüxûârü ãêxgacüçax cunaxümatü, rû nhacurügü nüxû: ‘Nhaã nixî i norü ore ja jima ngêma jaxôgüxûtanügu jarüxüüücü rû norü tügünemexêmaã nüxna daücü i ngêma jaxôgüxûârü ãêxgacügü’. ²Rû nhanagürü i nümax: ‘Chama nüxû chacuax i guxûma i ngêma cuxüxû. Rû nüxû chacuax na nhuxâcü poraãcü choxü cupuracüxü rû nhuxâcü cunaxüamaxü i ngêma puracü woo ngêmacax muxûma i guxchaxügü

cuxçax ínguxgu. Rû nüxû chacuax na tama curü me jîxû i ngêma duûxûgü i chixexû ügüxû. Rû ngêxgumarüü ta nüxû chacuax na meã cunangüarü maxüáxü i ngêma duûxûgü i nügu ixugüxû na Tupana imugüxû jixügüxû notürü tama aixcuma ixügüxû na Tupana jamugüxû. Rû cuma rû nüxû cucuaxama na idorataaxmaregüxû jixügüxû. ³Rû woo naguxcha i ngêma puracü i chauççax cuxüxû, notürü cunaxüama. Rû woo chaugagu poraãcü ngüxû na cuingexü, notürü jaxna namaã cuxînü, rû tama nüxû curüchau.

⁴Notürü nangêxma i wüxi i cuxüxû i tama chorü me ixîxû. Rû ngêma nixî na tama noxrirüü choxü cungechaüxü i nhuxmax. ⁵Rû ngêmacax i nhuxma na ngêma chixexügu cungüxü, rû name nixî i nüxna cucuaxâchi na nhuxâcü choxü cungechaüxü ga noxrîx. Rû name nixî i nüxû curüxo i curü chixexü rû noxrirüü choxü cungechaüãcüma mexü cuxü. Notürü ngêxguma chi tama nüxû curüxoxgu i curü chixexü, rû paxa tá cuxü íchajadau, rû tá cuxü chaxo na tama ngêma togü i jaxôgüxûtanüwa cuxâchicaxüçax. ⁶Notürü nangêxma i wüxi i cuxüxû i chorü me ixîxû. Rû ngêma nixî na nachi cuxaixü i ngêma chixexü i naxügüxû i ngêma Nicoraítagü. Rû chama rû ta nachi chaxai i ngêma chixexü i naxügüxû’.

⁷Rû jîxema âchixêxê rû name nixî i naga taxînü i ngêma Tupanaãë i Üünexü nüxü ixuxü namaã i ngêma jaxôgüxütücümügü”. Rû nhanagürü: “Jîxema nüxû rüporamaêxê i chixexü rû tá tüxü nüxû chamuxnetaxêë i norü o i ngêma ori i tüxü maxêxêxü i

Tupanaãrũ orinecũwa ngẽxmaxũ”,
nhanagũrũ i Naãẽ i Üünexũ.

**Ore ga jema jaxõgũxũ ga Esmiraarũ
ĩãnewa jexmagũxũcax ũmatũxũ**

⁸Rũ jema chamaã idexaxũ rũ
nhanagũrũ ta:

“Chanaxwaxe i Esmirawa
ngẽxmagũxũ i jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũcax
cunaxũmatũ, rũ nhacurũgũ tá: ‘Nhaã
nixĩ i norũ ore ja jima nũxĩra jexmacũ
rũ guxũguma ngẽxmaẽchacũ ga
paxaãchi jucũ rũ wena maxũcũ’. ⁹Rũ
nhanagũrũ i nũmax:

‘Chama nũxũ chacuax i guxũma i
ngẽma cuxũxũ. Rũ nũxũ chacuax na
nhuxãcũ ngũxũ cuingexũ. Rũ nũxũ
chacuax na cungearũ dũũruãxũ i nhama
i naãnewa, notũrũ dauxũgũxũ i
naãnewa cuxũ nangẽxma i ngẽma
taguma gũxũ. Rũ nũxũ chacuax na
nhuxãcũ chixri cuchiga jadexagũxũ i
ngẽma duũxũgũ i nũgũ ixugũxũ na
Judẽgũ jixĩgũxũ. Notũrũ i nũmagũ rũ
aixcuma Chatanaãrũ duũxũgũmare
nixĩgũ. ¹⁰Rũ táũ i cumuũxũ naxcax i
ngẽma ngũxũ i tá cuingexũ! Rũ ngoxo i
Chataná rũ tá norũ duũxũgũxũ namu na
pocupataũgu pexũ napocuexũcax i
nhuxre i pema na ngẽmaãcũ pexũ
naxũxũcax. Rũ nhuxre i ngunexũ tá
ngũxũ peingegũ. Notũrũ woo ngẽmaãcũ
ngũxũ peingegũgu rũ chanaxwaxe i
choxũ cujaxõõma nhuxmatáta cujux. Rũ
chama rũ tá cuxna chanaxã i curũ
ãmare i maxũ i taguma gũxũ’. ¹¹Rũ
jĩxema ãchixéxẽ rũ name nixĩ i naga
taxĩnũ i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ
nũxũ ixuxũ namaã i ngẽma
jaxõgũxũtũcumũgũ”. Rũ nhanagũrũ:

“Jĩxema nhama i naãnewa nũxũ
rũporamaẽxẽ i chixexũ, rũ tãũxũtãma
Tupana ngoxõgũxũ ípocuexũwa tũxũ
nawõgũ”, nhanagũrũ i Naãẽ i Üünexũ.

**Ore ga jema jaxõgũxũ ga
Pérgamuãrũ ĩãnewa jexmagũxũcax
ũmatũxũ**

¹²Rũ jema chamaã idexaxũ rũ
nhanagũrũ ta:

“Chanaxwaxe i Pérgamuwa
ngẽxmagũxũ i jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũcax
cunaxũmatũ, rũ nhacurũgũ tá: ‘Nhaã
nixĩ i norũ ore ja jima nũxũ
nangẽxmacũ i ngẽma tara i
guxũcũwawa téxũ’. ¹³Rũ nhanagũrũ i
nũmax:

‘Chama nũxũ chacuax na jima ĩãne ja
Chataná poraãcũ namaã ícuãxũnewa na
cumaxũxũ. Notũrũ woo ngẽxma na
cuxãchiũxũ, rũ tama choxũ ícutax. Rũ
woo jexguma chorũ orearũ uruũ ga
mecũ ga Atĩpaxũ jamaxgũgu nagu ga
guma ĩãne ga nawa Chataná
duũxũgũmaã ícuãxũne, rũ tama nũxũ
curũxo na choxũ cujaxõõmaxũ.

¹⁴Notũrũ nangẽxma i nhuxre i tacũ i
cuxũxũ i tama chorũ me ixĩxũ. Rũ
ngẽma nixĩ na cugũxũtawa
cunangẽxmagũxẽẽxũ i nhuxre i curũ
duũxũgũ i tama nũxũ rũxõochaũxũ i
ngẽma nguxẽetae ga nuxcũma Barãũ
Judẽgũãrũ ãẽxgacũ ga Barãquixũ
namaã ucuxẽxũ na chixexũgu
Judẽgũxũ najixẽẽxũcax. Rũ jema
Judẽgũ rũ jema ucuxẽgagu nawa naxĩ
ga jema petagũ ga togũ ügũxũ naxcax
ga norũ tupananetachicũnaxãgũ. Rũ
jexgumarũũ ta jema ucuxẽgagu nixĩ ga
naĩ ga ngemaã namaxẽxũ ga Judẽgũ.

Rü nhuxma i nhuxre i curü duüxügü i Pérgamuwa ngëxmagüxü rü nagu naxi ga jema nuxcümaxüxü ga nguxëëtae ga chixexü, rü tama nüxü narüxoechaü.

¹⁵Rü ngëxgumarüü ta ngëma cunangëxmagüxëe i nhuxre i duüxügü i tama nüxü rüxoechaüxü i ngëma Nicoraítägüarü nguxëëtae i Baráüârü nguxëëtaeruü chixexü. ¹⁶Rü ngëmacax chanaxwaxe i nüxü curüxo i ngëma chixexü. Rü ngëxguma chi tama nüxü curüxoxgu, rü paxa tá ngëma cuxütawa chaxü rü ngëma tara i chauaxwa ngëxmaxümaã tá ngëma duüxügüxü chadai'. ¹⁷Rü jíxema áchixéxé rü name nixi i naga taxinü i ngëma Tupanaãe i Üünexü nüxü ixuxü namaã i ngëma jaxögüxütücumügü". Rü nhanagürü:

"Jíxema nüxü rüporamaëxé i chixexü rü tá tüxna chanaxã i põü i dauxüçüãx. Rü tá tüxna chanaxã ja wüxi ja nuta ja chócü i wüxi i naéga i ngëxwacaxüxü nagu ümatüçü rü jíxema najaxuxexicatama nüxü cuáxü", nhanagürü i Naãe i Üünexü.

Ore ga jema jaxögüxü ga Tiatíraarü iãnewa jexmagüxüçax ümatüxü

¹⁸Rü jema chamaã idexaxü rü nhanagürü ta:

"Chanaxwaxe i Tiatírawa ngëxmagüxü i jaxögüxüârü ãëxgacüçax cunaxümatü, rü nhacurügü tá: 'Nhaã nixi i norü ore ja jima Tupana Nane ja nhama üxüemariüü ijauraxetüçüçü rü nacutügü rü nhama cobri i meãma ípixürüü ixixüne'. ¹⁹Rü nhanagürü i nümax:

'Chama nüxü chacuax i guxüma i ngëma mexü i cuxüxü. Rü nüxü chacuax

na nhuxäcü cumüçügüxü cungechaüxü, rü nhuxäcü meãma choxü na cujaxöxü, rü nhuxäcü nüxü na curüngüxëëxü i ngëma togü i jaxögüxü, rü nhuxäcü jaxna namaã cuxinüxü i guxchaxügü.

Rü nüxü chacuax i nhuxma na noxriarü jexera cunaxüxü i ngëma cuxü chanaxwaxexü. ²⁰Notürü nangëxma i wüxi i cuxüxü i tama chorü me ixixü.

Rü ngëma nixi na ngëma cunangëxmaxëëchaxü i ngëma ngëxü i Jesabéu i nügü ixuxü na Tupanaârü orearü uruü na jíxü, notürü norü nguxëëtaemaã chorü duüxügüxü ngëma womüxëëxü na chixri namaxëxüçax, rü naã i ngëmaã inapegüxüçax, rü nangögüãxüçax i ngëma õnagü i togü norü tupananetachicünaçägüçax ðaixü na ngëmamaã nüxü jacuaxüüçax.

²¹Rü chama rü marü ngixü íchanangüxëe rü jaxna ngëmaã chaxinü na nüxü naxoxüçax i ngëma ngüçüma i chixexü, notürü tama inaxwaxe na nüxü naxoxü rü ínataãxü i ngëma ngürü chixexü i naxüxü. ²²Rü nhuxma i ngëma nge rü tá ngixü çíðaawexëe na ngürü ngürücarewa ngüxü jangexüçax, rü ngëma duüxügü i ngëmaã ipexü i ngëma nge rü nümagü rü tá ta ngüxü na jangegüxüçax ega tama nüxü naxoegu i ngëma chixexü i ngëmaã naxügüxü.

²³Rü tá chanadai i ngixäçügü i ngëma nge. Rü ngëmawa tá nüxü nacuaxgü i guxüma i jaxögüxü na aixcuma nüxü chacuáxü i ngëma naãewa nagu naxinüxü i wüxichigü i duüxü. Rü wüxichigü i pemax rü tá pexü chanaxütanü ngëma na nhuxäcü pemaxëxüãçüma rü nhuxäcü penaxüxüãçüma. ²⁴⁻²⁵Notürü pemagü i

Tiatíracũãx i tama nagu ìxê i ngêma ngexũãrũ nguxêëtae i chixexũ rü taguma nawa ngúexe i ngêma ore i togü naxugügu rü Chatanáãrũ ore i êxũguxũ ixĩxũ, rü pemaã nüxũ chixu rü ngêma pexũ chanaxwaxexũ nixĩ na meã namaã penguxũgũxũ rü naga pexĩnüêxũ i ngêma chorü ore nhuxmatáta íchangu i chamax. Rü ngêxícatama nixĩ i pexũ chanaxwaxexũ. ²⁶Rü jíxema nüxũ rüporamaëgũxe i ngêma chixexũ rü naxügüamaxê i ngêma tüxũ chanaxwaxexũ nhuxmatáta tajuemare, rü tá chaugũxũtawa tüxũ chaxũchica na wüxigu chamaã guxũãrũ ãëxgacü tixĩgũxũcax. ²⁷Rü jema Chaunatü ãëxgacüxü choxũ na ixĩxêëxũrũü tá tüxna chanaxã i pora na guxũ i nachiũãnegümaã taporaexũcax. Rü ngêxguma nhama i naãnecũãx i duũxũgü tama tümaga ìnüëgu rü nhama wüxi i tüxũ ngĩxũ ipuxêëxũrũü tá namaã tixĩgü rü poraãcü tá tanapocue. ²⁸Rü tá tüxna chanaxã ja jima woramacuri ja paxmama nüxũ idaucü'. ²⁹Rü jíxema ãchixéxê rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngêma Tupanaãe i Üünexü nüxũ ixuxũ namaã i ngêma jaxögũxũtütumügü” nhanagürü.

Ore ga jema jaxögũxũ ga Sardiariü ãñewa jexmagũxũcax ümatüxũ

3 ¹Rü jema chamaã idexaxũ rü nhanagürü ta:
 “Chanaxwaxe i Sardiwa ngêxmagũxũ i jaxögũxũãrũ ãëxgacüçax cunaxümatü, rü nhacurügü tá: ‘Nhaã nixĩ i norü ore ja Tupana Nane ja Naãe i Üünexü nawa ngêxmacü ja jima 7 ja woramacuri nüxũ ngêxmacü’. Rü nhanagürü i nümax:

‘Chama nüxũ chacuax i guxũma i ngêma cuxixũ. Rü nüxũ chacuax ta rü woo guxũwama duũxũgü nüxũ ixugügu na Tupanacax namaxêxũ i ngêma jaxögũxũ i cuxũtawa ngêxmagũxũ notürü tama aixcuma nixĩ i ngêma, erü ngêma jaxögũxũ rü tama aixcuma choxũ najaxögü rü tama aixcuma chauçcax namaxê. ²Rü name nixĩ i çuãixãchi rü cugü ícuicuax rü cujangüxêë i ngêma íraxũ i mexũ i cuxũ íjaxuxũ i marü ijarüoxchaũxũ. Erü nüxũ chadau rü ngêma cuxũxũ rü tama Tupanapexewa name. ³Rü nüxna nacuaxãchi ga jema nguxêëtae ga mexũ ga noxri nüxũ cuxĩnüxũ rü cujaxuxũ, rü nagu ixü! Rü nüxũ rüxo i ngêma chixexũ i cuxũxũ! Notürü ngêxguma tama nüxũ curüoxoxgu i curü chixexũ, rü nhama wüxi i ngĩtaxãxũ i ngürüãchi ínguxũrũü tá cuxũtawa chaxũ. Rü täxũtãma nüxũ cucuax na nhuxguacü jíixũ. ⁴Notürü ngêma Sardiwa cuxũ nangêxma i nhuxre i duũxũgü i mexũ i tama nhama i naãneãrũ chixexũmaã nügü ãüãchiarü maxũãxgũxũ. Rü nümagü rü tá cómüxũmaã nixãxchiru rü ngêmaãcü tá chamaã inaxĩ, erü nümagü rü duũxũgü i mexũ i chauçcax maxêxũ nixĩgü. ⁵Rü jíxema nüxũ rüporamaëgũxe i chixexũ, rü tá cómüxũmaã tixãxchiru. Rü täxũtãma nawa tüxũ íchapiëga i ngêma chorü popera i nagu chajawügũxũ i ngêma duũxũgü i nüxũ nangêxmaxũ i maxũ i taguma gũxũ. Rü Chaunatüpexewa rü guxũma i norü orearü ngerüügü i dauxüçũãxgüçpexewa tá tüxũ chixu na chorü duũxũgü tixĩgũxũ’. ⁶Rü jíxema ãchixéxê rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngêma Tupanaãe i

Üünexũ nüxũ ixuxũ namaã i ngẽma jaxõgũxõtücumügũ”.

**Ore ga jema jaxõgũxũ ga
Firadéufiaarũ iãnewa
jexmagũxũcax ùmatũxũ**

⁷Rũ jema chamaã idexaxũ rü nhanagürü ta:

“Chanaxwaxe i Firadéufiawa ngẽxmagũxũ i jaxõgũxũärü ãẽxgacũcax cunaxümatü rü nhacurügü tá: ‘Nhaã nixĩ i norü ore ja jima Üünecü ja aixcuma Cristu ixĩcũ ja Dawrũũ ãẽxgacũ ja tacü ixĩcũ ja nüxũ nangẽxmacü i pora na jawãxnaãxũcax rü nawãxtaãxũcax i dauxũguxũ i naãne. Rũ ngẽxguma texẽcax jawãxnaãgu, rü taxucürüwama texé tümachaxwa tanawãxta. Rũ ngẽxguma texéchaxwa nawãxtaãgu, rü taxucürüwama texé tümacax tajawãxna’. ⁸Rũ nhanagürü i nümax:

‘Chama nüxũ chacuax i guxũma i ngẽma cuxũxũ. Rũ dücax, cuxũ chanatauxchaxẽẽ na togũmaã nüxũ cuixuxũcax i chorü ore, rü taxucürüwama texé cuxna tanachuxu na cunaxũxũcax i ngẽma puracü. Rũ chama nüxũ chacuax na tama aixcuma cuporaxũchixũ, erü noxretama nixĩ i ngẽma jaxõgũxũ i cuxũtawata ngẽxmagũxũ. Notürü cuma rü naga cuxĩnü i chorü ore, rü tama icujacux na chorü duũxũ cuĩxũ. ⁹Rũ ngẽmacax i ngẽma duũxũgü i Chatanáarü ixĩgũxũ i nügü ixugũxũ na chorü duũxũgü jixĩgũxũ notürü tama aixcuma choxrü ixĩgũxũ, rü tá chanamu na cupexegu nacaxãpũxũgũxũcax na nüxũ nacuxãgũxũcax na aixcuma cuxũ changechaũxũ. ¹⁰Cuma rü meãma

cujanguxẽẽ i ngẽma cuxũ chamuxũ na aixcuma cujaxõõmaxũ naétüwa i ngẽma guxchaxũgü i cuxũ ngupetũxũ. Rũ ngẽmacax tá cuxũ íchapoxũ na tama cuxna nanguxũcax i ngẽma guxchaxũ i taxũ i nhama i naãnewa tá ínguxũ na guxũma i nhama i naãnecũãx i duũxũgũxũ naxũxũcax. ¹¹Rũ paxa tá ngẽma cuxũtawata chaxũ. Rũ chanaxwaxe i nhuxma meã cumaxũxürũ meã cumaxecha, na taxüema cuxna napuxũcax i ngẽma curü ãmare. ¹²Rũ jixema nüxũ rüporamaẽguxe i guxũma i chixexũ, rü Chaunatu ja Tupanaxũtawata tá tüxũ changẽxmagũxẽẽ na tagutãma ngẽma ítachoxũxũcax. Rũ tümagu tá chanaxümatü i naéga ja Chaunatu ja Tupana. Rũ ngẽxgumarũ tá ta tümagu chanaxümatü i naéga ja Tupanaärü iãne ja Jerucharẽũ ja ngexwacaxũne ja Tupanaxũtawata i dauxũguxũ i naãnewa írũxĩxũne. Rũ ngẽxgumarũ tá ta tümagu chanaxümatü i chauéga i ngexwacaxũxũ. ¹³Rũ jixema ãchixéxẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma Tupanaãe i Üünexũ nüxũ ixuxũ namaã i ngẽma jaxõgũxõtücumügũ”.

**Ore ga jema jaxõgũxũ ga
Raodichéawa jexmagũxũcax
ùmatũxũ**

¹⁴Rũ jema chamaã idexaxũ rü nhanagürü ta:

“Chanaxwaxe i Raodichéawa ngẽxmagũxũ i jaxõgũxũärü ãẽxgacũcax cunaxümatü rü nhacurügü tá: ‘Nhaã nixĩ i norü ore ja jima aixcuma ixĩcũ ja aixcuma janguxẽẽcũ i ngẽma nüxũ jaxuxũ rü ore i aixcuma ixĩxũxũxicatama ixucü. Rũ nüma nixĩ ga

inaxügüãxũ ga guxũma ga jema Tupana
ũxũ. ¹⁵Rũ nhanagürü i nũmax:

‘Chama nũxũ chacuãx i guxũma i
ngẽma cuxũxũ. Rũ nũxũ chacuãx na
tama wũxi i duũxũ i chauchi aixũ
cuixũ, notürü tama wũxi i duũxũ i
aixcuma choxũ ngechaũxũ cuixĩ. Rũ
chierü noxtacũma wũxi i duũxũ i
chauchi aixũ cuixĩgu rũ exna noxtacũma
wũxi i duũxũ i aixcuma choxũ
ngechaũxũ cuixĩgu. ¹⁶Notürü nhuxma
na íraruwatama choxũ cungechaũxũ, rũ
ngẽmacãx tá cuxũ íchatax. Erü tama
noxtacũma wũxi i duũxũ i chauchi aixũ
cuixĩ rũ tama noxtacũma wũxi i duũxũ i
aixcuma choxũ ngechaũxũ cuixĩ. ¹⁷Rũ
cuma cugü cuixuxgu rũ cumuãrũ
dĩeruãx, rũ cumuãrũ ngẽmaxũãx, rũ
meãma cuxũ naxüpetü, rũ taxuũma
cuxũ nataxu. Notürü i cuma rũ tama
nũxna cucuãxãchi na chapexewa rũ
wũxi i taxuwama mexũ cuixũ, rũ wũxi i
ngechaũxũchi cuixũ, rũ wũxi i taxuũma
cuxũ ngẽxmaxẽ cuixũ, rũ nhama wũxi i
ngexetüxürüü cuixũ, rũ nhama wũxi i
ngexchiruxürüü cuixũ. ¹⁸Rũ nhuxma rũ
cuxũ chaxucuxẽ na chauxũtawana naxçãx
cutaxexũçãx i uiru i marü üxüwa figuxũ
i nũxĩcatama ixĩxũ. Rũ ngẽmaãcü tá
aixcuma cuxũ nangẽxma i curü
ngẽmaxũ. Rũ ngẽxgumarüü ta cuxũ
chaxucuxẽ na chauxũtawana naxçãx
cutaxexũçãx i cuxchiru i cómuxũ na
ngẽmagu cuicúxũçãx na taxúema cuxũ
dauxũçãx na cungechiruxũ. Rũ
ngẽxgumarüü ta cuxũ chaxucuxẽ na
chauxũtawana naxçãx cutaxexũçãx i curü
maĩxetüxũ na curümemetüxũçãx na
wena cuidaichixũçãx. ¹⁹Chama rũ tüxũ
chaxucuxẽ rũ tüxũ ichajarüwexãchixẽ

ja guxãma ja jíxema tüxũ
changechaũxẽ. Rũ ngẽmacãx name nixĩ
i nũxũ curüxo i cucüma i chixexũ, rũ
aixcuma choxũ cungechaũ rũ cunaxü i
ngẽma cuxũ chanaxwãxexũ. ²⁰Rũ dücax,
chama rũ íãxwa changẽxmaẽcha. Rũ
ngẽma Tu tu tu nhacharügüecha. Rũ
ngẽxguma texẽ choxũ ñngu rũ
chauxçãx tajawãxnagu, rũ tá
tũmaxũtagu chaxücu. Rũ tũmamaã tá
chachibü rũ tũma i chamaã. ²¹Rũ
jíxema nũxũ rüporamaẽgüxe i chixexũ,
rũ tá chaugüxũtawana tüxũ charütogüxẽẽ
na chamaã ãẽxgacü tixĩgüxũçãx,
jexgumarüü ga chama rũ nũxũ na
charüporamaẽxũ ga chixexũ, rũ
nhuxmachi Chaunatüxũtawana na
chajarütöxürüü na namaã ãẽxgacü
chiĩxũçãx’. ²²Rũ jíxema ãchixẽxẽ rũ
name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma
Tupanaãe i Üünexũ nũxũ ixuxũ namaã i
ngẽma jaxögüxũtücumügü”, nhanagürü
ga jema chamaã idexaxũ.

Tupanaxũ nataxẽẽgü i dauxũguxũ i naãnewa

4 ¹Rũ jemawena ga chama ga Juãü
rũ nũxũ chadau ga wũxi ga íãx ga
iwãxnaxũ ga dauxũguxũ ga naãnewa.
Rũ jema naga ga nacornetagaraũxũ ga
noxri nũxũ chaxĩnũxũ ga chamaã
idexaxũ, rũ nhanagürü choxũ:
“¡Nuxã naxĩnagü! Rũ tá cuxũ nũxũ
chadauxẽẽ i ngẽma nhamaücüüwena tá
ngupetüxũ”, nhanagürü. ²Rũ
jexgumatama ga chama rũ Tupanaãe i
Üünexũ rũ chauãẽmaã inacuãx, rũ
dauxũwã nanaga. Rũ jema dauxũguxũ ga
naãnewa nũxũ chadau ga wũxi ga
tochicaxũ ga mexẽchixũ ga jema Tupana

nawa rüttoxĩ. ³Rü guma jema tochicaxũwa rütocü, rü nhama nuta ja mexêchicü ja jasperũĩ nixĩ na namexũ rü nhama nuta ja sardóniürũĩ nixĩ na namexũ. Rü jema tochicaxũétüwa najexma ga wüxi ga chirapa ga nhama nuta ga esmeráudarũĩ mexêchicü. ⁴Rü jema tochicaxũcüwawa najexmagü ga 24 ga togü ga tochicaxũgü ga nüxũ ínumaêguächixũ. Rü jema tochicaxũgüwa narütogü ga 24 ga âêxgacügü ga jaxögüxũârü ixigüxũ. Rü cômüxũmaã nixãxchiru rü uirunaxçax nixĩ ga norü ngaxcueruũgü. ⁵Rü jema nachica ga Tupana írüttoxũwa ínaxũxũ ga bajxbexanexũ rü duruanexũ rü nagagü. Rü jema tochicaxũpexewa najexma ga 7 ga omügü ga jéma naigüxũ. Rü jema omügü nixĩ ga Tupanaãê i Üünexũ ga jema 7 ga jaxögüxũtücümümaã icuáxũ. ⁶Rü jema Tupanaãrü tochicaxũpexewa rü nhama dexáétüwarũĩ ixixũmaã nachaxu rü nichipetü woruarũĩ. Rü jema tochicaxũxũ ínachomaêguächi ga ägümücü ga dauxũcüãx ga maxêxũ ga guxũwama äxêtüxũ naweama rü napexewa. ⁷Rü wüxi ga jema dauxũcüãx ga maxêxũ rü nanaxairaxũ. Rü jema to rü nanawocaraxũ. Rü jema norü tamaêxpüx rü nanaduũxũchametüraxũ. Rü jema norü ägümücü rü nanaxĩjü gonagüxũraxũ. ⁸Rü jema ägümücü ga dauxũcüãx ga maxêxũ, rü wüxichigü nüxũ najexma ga 6 ga naxpexatügü. Rü guxũwama ga naxpexatüétüwa rü naxpexatütüwa rü namuxêtü. Rü ngunecü rü chütacü rü nhanagürügüecha:

“Naxüüne, naxüüne, naxüüne nixĩ ja tórü Cori ja Tupana ja guxũétüwa

ngêxmacü rü woetama ngêxmaêchacü”, nhanagürügüecha. ⁹⁻¹⁰Rü jema dauxũcüãx ga maxêxũ, rü jexguma nüxũ jacuaxũüüxgu ga guma tochicaxũwa rütocü, rü moxê nüxna naxägügu, rü jema 24 ga âêxgacügü ga jaxögüxũârü rü jima woetama ngêxmaêchacüpexegu nacaxápüxügü, rü nüxũ nicuaxũüügü, rü napexegu nananu ga norü ngaxcueruũgü. ¹¹Rü nhanagürügü:

“Pa Torü Cori, Pa Torü Tupanax, cuxũ nixĩ i namexũ na ticuaxũüügüxũ rü cuxũ tataxêégüxũ, erü guxũétüwa cungêxma. Jerü cuma cunaxü ga guxũma rü curü ngúchaügü nixĩ i nangóxũ i nhuxmax”, nhanagürügü.

**Popera ga idixixũchiga rü
Tupana Nane ga nhama wüxi ga
carnerurũĩ imácüchiga**

5 ¹Rü nhuxmachi nüxũ chadau ga guma tochicaxũwa rütocü, rü norü tügünemexêwa nanange ga wüxi ga popera ga idixixũ. Rü düxétüwa rü aixepewa rü naxãmatü ga jema popera. Rü 7 wa ninhachtachipexe. ²Rü nüxũ chadau ga wüxi ga norü orearü ngeruũ ga dauxũcüãx ga poraxũchixü ga tagaãcü íçaxũ rü nhaxũ:

“¿Texê tixĩ ja jixema mexe na tajagaxuchitanüxũ i norü nhachtachipexexũ rü ítajawêgüxũ i nhaã popera?” nhaxũ. ³Notürü woo ga dauxũgüxũ ga naãnewa rü bai ga nhama ga naãnewa rü bai ga juexũtanüwa, rü tataxuma ga texê ga mexe na ítajadixgüxũ rü nüxũ tadaumatüxũ na nhuxü nhaxũ ga jema popera. ⁴Rü chama rü poraãcü chaxaxu jerü tataxuma ga texê ga mexê na

ítajadixgũxũ rü nüxũ tadaumatũxũ na nhuxũ nhaxũ ga jema popera. ⁵Rü nhuxmachi wüxi ga jema 24 ga ãëxgacũgũ ga jaxögũxũärü, rü nhanagürü choxũ:

“¡Táú i cuxaxuxũ! Erü jima Cristu ja Poracü ja Judátaa ixĩcü ja ãëxgacü ja Dawítaa ixĩcü, rü marü nüxũ narüjexera i guxũma i chixexũ. Rü ngëmacax numa nixĩ i namexũ na jagaxuchitanũãxũcax i ngëma 7 i norü nhaxtachipexexũ i ngëma popera rü na ¡jwëgũãxũcax”.

⁶Rü nhuxmachi nüxũ chadau ga Tupana Nane ga nhama wüxi ga carneruxacü ga maxwa írüdaxũrüü jexma chicü naxũtagu ga guma tochicaxũwa rütocü rü natanügu ga jema ägümücü ga dauxũcüãx ga maxëxũ rü jema 24 ga ãëxgacũgũ. Rü nüxũ najexma ga 7 ga nachatacuxre ga norü poraarü cuaxruũ rü 7 ga naxëtü. Rü guma 7 ga naxëtü rü ngëma nixĩ i Tupanaãë i Üünexũ i guxũma i nhama i naãnewa namuxũärü cuaxruũ ixĩxũ. ⁷Rü guma pecaduarü ütänücax jucü rü guma tochicaxũwa rütocücax nixũ, rü nanajaxu ga jema popera ga norü tügünemëxëwa jexmaxũ.

⁸Rü jexguma najauxãgu ga jema popera, rü jema ägümücü ga dauxũcüãx ga maxëxũ rü jema 24 ga ãëxgacũgũ rü inacaxgũápũxü napëxegu ga guma pecaduarü ütänücax jucü. Rü wüxichigü ga jema ãëxgacũgũ rü nüxũ najexma ga wüxi ga norü paxetarũü ga arpa. Rü jexgumarũü ta nüxũ najexma ga tazagü ga nangaxwegüraũxũ ga uirunaxcax ga pumaratëxemaã ixããcuxũ. Rü jema pumaratëxe rü napaacaxũchi ga jexguma jaxaxgu. Rü jema pumaragü, rü ngëma nixĩ i Tupanaärü duũxũgüariü

jumuxëgüariü cuaxruũgü. ⁹Rü nagu nawijaegü ga wüxi ga wijae ga jexwacaxũxũ ga nhaxũ:

“Cuma nixĩ i cumexũ na cunajaxuxũ i ngëma popera rü cujagaxuchitanũxũ i ngëma norü nhaxtachipexexũ. Jerü cuma rü marü cuimaxchirex, rü cugümaã Tupanaãxũ naxcax cutaxe i nagúxũraũxũ i duũxũgü i nagúxũraũxũ i nachiüãnecũãx i nagúxũraũxũ i nagawa idexagũxũ. ¹⁰Rü ngëmagũxũ cuxüchica i ngextã ãëxgacü ícuixũwa, rü Tupanaärü ngüxëëruũgũxũ cujaxigüxëë na cumaã wüxigu guxũ i naãnemaã inacuaxgũxũcax”,

nhanagürügü. ¹¹Rü jemawena ichadawenü, rü nüxũ chaxĩnü ga naga ga muxüchixũma ga Tupanaärü orearü ngeruũgü ga dauxũcüãx. Rü norü ngãxũwa najexma ga jema tochicaxũ rü jema ägümücü ga dauxũcüãx ga maxëxũ rü jema 24 ga ãëxgacũgũ. Rü namuxüchima ga jema Tupanaärü orearü ngeruũgü ga dauxũcüãx ga jëma jexmagũxũ. ¹²Rü tagaãcü nhanagürügü:

“Daa nixĩ ja jima nhama wüxi i carneruacürũü imácü ga pecaduarü ütänücax jucü. Rü numa nixĩ i namexũ na guxũärü ãëxgacü jĩixũ, rü guxũärü jora jĩixũ, rü guxũ i cuax nüxũ ngëxmaxũ, rü guxũärü jexera naporaxũ. Rü numa nixĩ i namexũ na guxãma nüxũ ngechaũgũxũ rü nataxëëgũxũ rü nüxũ icuaxũgũxũ”, nhanagürügü. ¹³Rü nüxũ chaxĩnü ta ga naga ga guxũma ga jema Tupana üxũ i dauxũgũxũ i

naãnewa rü nhama i naãnewa rü
naãnetüüwa rü taxtü i taxüwa
ngëxmagüxü ga nhagüxü:

“Name nixi na guxügutáma guxáma
nüxü icuaxüügüxü rü nüxü
ngechaügüxü rü nataxëëgüxü ja jima
pecaduarü ütanüçax jucü rü jima ngëma
tochicaxüwa rütocü, erü nümagü nixi i
guxüguma äëxgacügü jixigüxü”,
nhanagürügü. ¹⁴Rü jema ägümücü ga
daxüçüãx ga maxëxü rü nhanagürügü:

“Ngëmaäcü jixü”, nhanagürügü. Rü
jema 24 ga äëxgacügü rü
inacaxgüãpüxü rü nüxü nicuaxüügü.

Jema 7 ga nhachtachipexeruüchiga

6 ¹Rü nhüxmachi nüxü chadau ga
jexguma guma pecaduarü
ütanüçax jucü jagaujegu ga jema
nüxüraüxü ga norü nhachtachipexëxü ga
jema popera. Rü nüxü chaxinü ga wüxi
ga jema daxüçüãx ga maxüxü ga
tagaäcü nhama duruanexürüü nhaxü
choxü:

“¡Nuã naxü!” nhaxü. ²Rü ichadawenü
rü nüxü chadau ga wüxi ga cowaru ga
cómüxü. Rü jema naétüwa rüttoxü rü
nüxü najexma ga wüxi ga norü würa.
Rü wüxi ga ngaxcuerü nüxna naxã. Rü
poraäëäcuma norü cowarumaã
inaxüächi na duüxügüxü najexeraxüçax.
³Rü jexguma guma pecaduarü ütanüçax
jucü jagaujegu ga jema norü taxre ga
jema poperaarü nhachtachipexëxü, rü
nüxü chaxinü ga jema norü taxre ga
jema daxüçüãx ga maxüxü ga nhaxü
choxü:

“¡Nuã naxü!” nhaxü. ⁴Rü jema naxü
ga wüxi ga cowaru ga daxü. Rü jema
naétüwa rüttoxü rü wüxi ga tara ga taxü

nüxna naxã. Rü jexgumarüü ta pora
najaxu na ijanaxoxëëxüçax na nügü
nangechaügüxü ga duüxügü. Rü
jemaäcü nanaxü na nügü naçaxüçax ga
duüxügü. ⁵Rü jexguma guma pecaduarü
ütanüçax jucü jagaujegu ga jema norü
tamaëxpüx ga jema poperaarü
nhachtachipexëxü, rü nüxü chaxinü ga
jema norü tamaëxpüx ga jema
daxüçüãx ga maxüxü ga nhaxü choxü:

“¡Nuã naxü!” nhaxü. Rü ichadawenü
rü nüxü chadau ga wüxi ga cowaru ga
waxüxü. Rü jema naétüwa rüttoxü rü
naxmëxwa nüxü najexma ga wüxi ga
täcüarü jarüü ga balanza. ⁶Rü nüxü
chaxinü ga wüxi ga naga ga jema
daxüçüãx ga maxëxüärü ngäxütanüwa
inaxüxü ga nhaxü:

“Wüxi i ngunexüärü puracütanü rü
naxätanü i wüxi i quiru i trigu. Rü wüxi
i ngunexüärü puracütanü naxätanü i
tamaëxpüx i quiru i chebada. ¡Notürü
täü i cujanatauxëëxü i ngëma chixü rü
jima wü!” nhanagürü. ⁷Rü jexguma
guma pecaduarü ütanüçax jucü
jagaujegu ga jema norü ägümücü ga
jema poperaarü nhachtachipexëxü, rü
nüxü chaxinü ga jema norü ägümücü ga
jema daxüçüãx ga maxëxü ga nhaxü
choxü:

“¡Nuã naxü!” nhaxü. ⁸Rü ichadawenü
rü nüxü chadau ga wüxi ga cowaru ga
dexëxü. Rü jema naétüwa rüttoxü rü Ju
nixi ga naéga. Rü jema naweama ne
üxü, rü Juexüchica nixi ga naéga. Rü
jema taxre nanajauxgü ga pora na
nhama ga naãnewa rü wüxi ga jema
norü ägümücütücumü ga duüxügümaã
inacuaxgüxüçax na daimaã rü taijamaã
rü daaweanemaã rü ngoxo idüraexümaã

najuxexēēxūcax. ⁹Rü jexguma guma pecaduarü ütanücax jucü jagaujegu ga jema norü wüximeēxpüx ga jema poperaarü nhaxtachipexexü, rü nüxü chadau ga wüxi ga nachica ga ngextá Tupanaçax naxünagü nawa jagugüxü na nüxna naxägüäxūcax. Rü jema nachicatüüwa nüxü chadau ga naãēgü ga jema duüxügü ga Tupanaärü orexü na jaxugüxūcax naðaixü. ¹⁰Rü jema naãēgü rü tagaäcü nhanagürügü:

“Pa Torü Cori ja Guxüétüwa Ngēxmacü rü Üü necü rü Ixaixcumacüx, çnhuxgura tá ta i nüxna cucaxü rü cunapocuexü i ngēma duüxügü i chixexü ga toxü ðaixü?” nhanagürügü.

¹¹Rü nhüxmachi ga Tupana rü wüxichigü ga jema duüxügüna nanaxã ga naxchiru ga máxü rü cómuxü. Rü jema duüxügüãēgüxü nhanagürü:

“¡Paxaächi iperüngüē nhüxmatáta jangu i peeneēgü i Cristuaxü puracüexü i pexrüü tá ðaixü!” nhanagürü. ¹²Rü jexguma guma pecaduarü ütanücax jucü jagaujegu ga jema norü 6 ga jema poperaarü nhaxtachipexexü, rü nüxü chadau ga poraäcü na naxiãxächianexü.

Rü üaxcü rü wüxi ga naxchiru ga waxcharaxürüü nixi. Rü tawemacü rü guxüwama nagürüü naduema. ¹³Rü woramacurigü rü éxtagü rü dauxüwa narüji rü nhama ga naãnegu naji. Rü nhama ori i doxüxüma buanecü ja tacü rüjixēēxürüü nixi. ¹⁴Rü guxüma i dauxüwa nüxü idauxü rü inajarütaxu. Rü nhama wüxi i popera i dixcumüächixü rü ijarütaxuxürüü nixi. Rü guxüma ga maxpúnegü rü capaxügü rü nixígachi ga nachicawa. ¹⁵Rü nhama ga naãnewa jexmagüxü ga

nachiüãnegüarü äëxgacügü, rü maxpúnemagu rü maxpúneärü nutatanügu nicüxgü. Rü wüxigu jexma namaã nicüxgü ga jema togü ga äëxgacügü ga taxügü ga nhama ga naãnemaã icuaxgüxü, rü churaragüarü äëxgacügü ga taxügü, rü jema duüxügü ga muärü ðiëruãxgüxü, rü jema duüxügü ga nhama ga naãnewa poraexü, rü guxüma ga duüxügü ga coriãxgüxü, rü guxüma ga duüxügü ga ngearü coriãxgüxü. ¹⁶Rü guxüma ga nümagü, rü guma maxpúnexü rü guma nutagüxü nhanagürügü:

“¡Toétügu peji na toxü ipeicüxgüxūcax naxchaxwa ja jima ngēma tochicaxüwa rütocü, rü naxchaxwa ja jima pecaduarü ütanücax jucü erü tama tanaxwaxe na toxü napocuexü! ¹⁷Erü marü ínangu i ngēma ngunexü i äücümaxü i nagu napocuexü i ngēma duüxügü i tama Tupanaärü ixígüxü. ¿Rü texé tá namaã tapora i ngēma?” nhanagürügü.

Jema Judéugü ga nacatüwa cuaxruüãxgüxūchiga

7 ¹Rü jemawena rü nüxü chadau ga ägümücü ga Tupanaärü orearü ngerüügü ga dauxüçüãx ga nhama ga naãneärü ägümücüpexegu chigüxü. Rü ínanapoxügü ga gucüma ga buanecügü na tama waixümüãneétügu naxüxūcax, rü tama taxü i taxtüétügu naxüxūcax, rü bai i tacü rü naíétügu naxüxūcax. ²Rü jexgumarüü ta nüxü chadau ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngerüü ga dauxüçüãx ga üaxcü íjarügoxüwaama ne üxü. Rü nüxü najexma ga Tupana ja Maxüciarü tacüarü üégarüü. Rü nüma rü tagaäcü

nüxna nacagü ga jema togü ga ägümücü ga Tupanaärü orearü ngeruügü ga najauxgüxü ga pora na nachixexëégüäxüçax ga guxüma ga waixümü rü guxüma ga taxü ga taxtü. ³Rü nhanagürü nüxü:

“¡Táü i jatacüma penachixexëëxü i waixümü rü taxtü i taxü rü naigü, nhüxmatáta nacatüwa tajaxüarü cuaxruüäxgü i ngëma Tupanaärü duüxügü ixigüxü!” nhanagürü. ⁴Rü nüxü chaxnú ga nhuxre na jiixü ga jema cuaxruüäxgüxü. Rü guxüma ga Judéugütanüwa rü 144,000 nixí. ⁵⁻⁸Rü jema cuaxruüäxgüxü ga Judéugü, rü nhaã nixí:

Judátaagü - 12,000
 Rubëtaagü - 12,000
 Gadetaagü - 12,000
 Ácherutaagü - 12,000
 Natarítaagü - 12,000
 Manachétaagü - 12,000
 Simeútaagü - 12,000
 Lewítaagü - 12,000
 Ichacátaagü - 12,000
 Zeburáütaagü - 12,000
 Juchetaagü - 12,000
 Bejamítaagü - 12,000

⁹Rü jemawena ichadawenü, rü nüxü chadau ga muxüchixüma ga nagúxüraüxü ga duüxügü ga nagúxüraüxü ga nagawa idexagüxü ga guxüma ga nachüüañewa ne üxü. Rü jema tochicaxüpëxegu rü guma pecaduarü ütanüçax jucüpëxegu nachigü. Rü jema na namuxüchixü rü taxucürüwa texé tajaxugü na nhuxre jiixü. Rü naxchiru ga icómüxü rü imáxümaã nixäxchiru. Rü naxmëxwa nanangegü ga wairaátügü. ¹⁰Rü guxüma ga nümagü rü tagaãcü nhanagürügü:

“Jima tórü Tupana ja tochicaxüwa rütocü rü jima pecaduarü ütanüçax jucü nixí ja tüxü maxëxëégücü”, nhanagürügü. ¹¹Rü guxüma ga Tupanaärü orearü ngeruügü ga dauxüçüäx rü nüxü ínachimaëguãchi ga jema tochicaxü rü jema 24 ga äëxgacügü rü jema ägümücü ga dauxüçüäx ga maxëxü. Rü jema tochicaxüpëxegu nanangücuchitanü ga jema orearü ngeruügü, rü Tupanaxü nicuaxüügü. ¹²Rü nhanagürügü:

“Rü ngëmaãcü jiixü. Rü nüma nixí i namexü na guxüguma guxäma nüxü icuaxüügüxü, rü nataxëégüxü, rü moxë nüxna ixägüxü, rü nüxü ingechaügüxü, erü guxü i cuax nüxü nangëxma, rü guxüétüwa nangëxma, rü guxüärü jexera napora. Rü ngëmaãcü jiixü”, nhanagürügü. ¹³Rü nhüxmachi wüxi ga jema 24 ga äëxgacügü rü choxna naca, rü nhanagürü:

“¿Texégü tixigü ja jíxema cómüchirugüxe, rü ngextá ne taxí?” nhanagürü. ¹⁴Rü chama chanangäxü, rü nhacharügü:

“Pa Corix, cuma nixí i nüxü cucuáxü na texégü tixigüxü”, nhacharügü. Rü jëxguma ga nüma rü nhanagürü:

“Jíxemagü tixigü ga nawa ngupetütanüxë ga jema ngüxü ga taxü rü marü tügü ijauxgüchiruxe nagüwa ga guma pecaduarü ütanüçax jucü. Rü ngëmacax nixí i ticómüchiruxü. ¹⁵Rü ngëmacax nixí i Tupanaärü tochicaxüpëxewa tangëxmagüechaxü rü ngunecü rü chütacü rü Tupana íngëxmaxüwa nüxü tapuracüexü. Rü nümatama ja Tupana ja tochicaxüwa rütocü rü tüxna nadau. ¹⁶Rü marü

tagutáma wenaxãrũ taija tũxũ nangux, rũ tagutáma tiŕawae. Rũ marũ tagutáma ũaxcũ tũxũ nigu, rũ tagutáma ũaxcũarũ naianexũ tũxũ nangux. ¹⁷Erũ jima pecaduarũ ũtanũcax jucũ i ngẽma tochicaxũtawã ngẽxmacũ, rũ tá aixcuma meã tũxna nadau nhama carnerugũna idauxũrũ. Rũ nawa tá tũxũ nagagũ i ngẽma dexáaru chuchxũgũ i maxẽerũ. Rũ Tupana tá tũxũ ínanapi i guxũma i tũmagũũxõtũ”, nhanagũrũ.

**Jema norũ 7 ga
nhachtachipexeruũchiga rũ jema
panera ga uirunaxcaxchiga**

8 ¹Rũ jexguma guma pecaduarũ ũtanũcax jucũ jagaujegu ga jema norũ 7 ga jema poperaarũ nhachtachipexexũ, rũ ngãxũ ga ngorã nachipetũanemare ga dauxũguxũ ga naãnewã. ²Rũ nhũxmachi nũxũ chadau ga jema 7 ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ ga dauxũcũãx ga jexma Tupanapexegu chigũxũ. Rũ wũxichigũ nanajaxu ga norũ corneta ga nũxna naxãxũne. ³Rũ jemawena ínangu ga wũxi ga to ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũ ga dauxũcũãx. Rũ jema nanange ga wũxi ga norũ panera ga uirunaxcax ga pumaraarũ gutexeruũ. Rũ jema uirunaxcax ga pumaraarũ gutexeruũtaxmũpexegu nachi. Rũ nanajauxtẽxe ga taxũ ga pumara ga nũxna naxãxũ na jema tochicaxũpexewã jexmaxũ ga pumaraarũ gutexeruũtaxmũwã jaguãxũcax, na jemaãcũ Tupanana naxãxũcax ga jema pumaratẽxe na jema pumaraema rũ wũxigu Tupanaãrũ duũxũgũarũ

jumuxẽmaã Tupanaxũtawã nanguxũcax. ⁴Rũ jema pumaratẽxe ga jema orearũ ngeruũãxũ jexmaxũ rũ dauxũ naxũẽma wũxigu namaã ga Tupanaãrũ duũxũgũarũ jumuxẽgũ nhũxmata Tupanaxũtawã nangu. ⁵Rũ nhũxmachi ga jema orearũ ngeruũ rũ nanajaxu ga jema panera ga pumaraarũ gutexeruũ. Rũ jema pumaraarũ gutexeruũtaxmũwã nanajaxu ga ãwe ga naĩcũ, rũ gumamaã nanaxũãcu ga guma panera. Rũ nhũxmachi nhama ga naãneẽtũgu nananha. Rũ jexgumatama porããcũ naduruãchiane, rũ porããcũ nicuxcuane rũ nibãjxbexane rũ naxĩãxãchiane.

**Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ ga
dauxũcũãxãrũ cornetachiga**

⁶Rũ jexguma ga jema 7 ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ ga dauxũcũãx ga icornetaãxũ, rũ nũgũ ínamexẽẽgũ na nagu jacuegũxũcax. ⁷Rũ wũxi ga jema Tupanaãrũ orearũ ngeruũ rũ nũxĩra najacue ga norũ corneta. Rũ jexgumatama nhama ga naãneẽtũgu narũji ga dejuxũ rũ ũxũema ga nagũmaã ãẽũxũ. Rũ wũxi ga jema norũ tamaẽxpũxaruũ ũje ga nhama ga naãne rũ nixa. Rũ jexgumarũũ ta wũxi ga jema norũ tamaẽxpũxaruũ ũje ga naĩxneci rũ nixa. Rũ guxũma ga natũane rũ nixãe. ⁸Rũ jema norũ taxre ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũ rũ najacue ga norũ corneta. Rũ nhũxmachi wũxi ga ŕacu ga taxũchixũ ga namãxpũnerãxũ ga ijãuxraxũ, rũ jexma taxtũ ga taxũgu nananha. Rũ wũxi ga jema norũ tamaẽxpũxaruũ ũje ga taxtũ rũ nagũxũ nananguxuchi. ⁹Rũ wũxi ga jema norũ tamaẽxpũxaruũ ũjetũcumũ ga jema

taxtüwa maxëxü, rü najue. Rü jexgumarüü ta wüxi ga jema norü tamaëxpüxaru üjetücumü ga wapurugü, rü inaji. ¹⁰Rü jema norü tamaëxpüx ga Tupanaärü orearü ngeruü, rü najacue ga norü corneta. Rü nhüxmachi wüxi ga taxüchicü ga woramacuri ga taemaxüchicü rü dauxüwa narüngu. Rü wüxi ga omü ga ixaxüüü nixí. Rü nagu nangu ga wüxi ga jema norü tamaëxpüxaru üje ga natügü rü natüxacügü. ¹¹Rü guma woramacuri rü Üxüü nixí ga naéga. Rü wüxi ga jema norü tamaëxpüxaru üje ga guxüma ga dexá rü naxüchüü. Rü muxüma ga duüxügü rü jema dexáwa najue jerü naxüchüü. ¹²Rü jema norü ägümücü ga Tupanaärü orearü ngeruü rü najacue ga norü corneta. Rü wüxi ga jema norü tamaëxpüxaru üje ga üaxcü rü nixo. Rü jexgumarüü ta wüxi ga jema norü tamaëxpüxaru üje ga tawemacü rü woramacurigü rü äxtagü rü nixo. Rü jemaäcü wüxi ga jema norü tamaëxpüxaru üje ga guxüma ga jema rü naxëäne. Rü ga ngunecü rü ägümücü ga ngora naxëäne. Rü ga chütacü rü ägümücü ga ngora nataxuma ga tawemacü rü bai ga woramacurigü rü bai ga äxtagü. ¹³Rü jemawena ichadawenü rü nüxü chaxínü ga wüxi ga İjü ga dauxügu İxeüxü ga tagaäcü nhaxü:

“Nangechaütümüügü i ngëma duüxügü i jea pecaduáxü i nañewa maxëxü i ngëxguma jacuegüägu tá ja norü cornetagi i ngëma togü i tamaëxpüx i Tupanaärü orearü ngerüügü”, nhaxü.

9 ¹Rü jema norü wüximeëxpüx ga Tupanaärü orearü ngeruü, rü najacue ga norü corneta. Rü nüxü

chadau ga wüxi ga woramacuri ga dauxüwa rüngücü ga nhama ga nañegu ngücü. Rü guma woramacuri nanajaxu ga jema äxmaxü ga taguma İjacuáxüärü chawi. ²Rü najawäxna ga jema äxmaxü ga taguma İjacuáxü. Rü jëma İnajagoema ga caxixü nhama wüxi i taxü i üxearü caxixüüü. Rü jema caxixü rü nanaxëëmaxëë ga üaxcü. ³Rü jema caxixüwa İnachoxü ga munügü ga naäneëtügu İjüü. Rü jema munügü rü nanajauxgü ga pora ga nüxna naxäxü na nhama tuxchinawerüü duüxügüxü nachixüçax. ⁴Rü jema munümaä nüxü nixu na tama natüanexü nachixexëëxüçax rü bai i çacü rü nanetügü rü bai i çacü rü naİgü. Notürü nanamu na nachixexëëgüäxüçax ga jema duüxügü ga tama Tupanaärü cuaxrüü nacatüwa jemaxü. ⁵Notürü tama nanamu na jema duüxügüxü naçaxüçax. Notürü nanamu na ngüxü nüxü jangexëëmaregüxüçax ga wüximeëxpüx ga tawemacü. Rü jema ngüxü ga nüxü jangexëëgüxü, rü nhama tuxchinawe duüxügüxü chixüüü nixí. ⁶Rü ngëma ngunexügügu rü duüxügü tá naxçax nadaugü na najuexü, notürü tãxütáma najue. Rü woo nanaxwaxegüxüchi na najuexü, notürü taxucürüwatáma najue. ⁷Rü jema munügü rü nhama cowaru i guerrawa İxüüü nixİgü. Rü naëruwa nüxü najexma ga çacü ga nhama ngaxcuerüü ga uİrunaxçaxrüü İxİgüxü. Rü nachametü rü nanaduüxüchametüraxügü. ⁸Rü najaegü rü nhama ngeäxjaerüü nixİgü. Rü napütagi rü nhama aİpütagiüü nixİgü. ⁹Rü naxünewa nüxü najexma ga çacü ga

wüxi ga ferunaxçax ga poxũruũrũũ
ixĩxũ. Rũ naxpexatũgũga rũ nhama
muxũchine ja carru ja guerrawa cowaru
tũgũnegarũũ nixĩ. ¹⁰Rũ nareexũgũ rũ
nhama tuxchinawerũũ naxãnegu. Rũ
jema naneguwa rũ naxãguchata na
wũximeẽxpũx ja tawemacũ duũxũgũxũ
ngũxũ jangexẽẽgũxũçax. ¹¹Rũ jema
munũgũarũ ãẽxgacũ, rũ jema ãxmaxũ
ga taguma ijacuáxũãrũ darũũ nixĩ. Rũ
Judẽgũgawa ga jema munũgũarũ
ãẽxgacũ, rũ Abadũũ nixĩ. Rũ
Gregugũgawa rũ Aporiãũ nixĩ. Rũ
ngẽma rũ: “Chixexẽerũũ”, nhaxũchiga
nixĩ. ¹²Rũ jexma najacuax ga jema
nũxĩraũxũ ga chixexũ ga taxũ, notũrũ
ĩnajaxũama ga to ga taxre. ¹³Rũ jema
norũ 6 ga Tupanaãrũ orearũ ngerũũ rũ
najacue ga norũ corneta. Rũ nũxũ
chaxĩnũ ga wũxi ga naga ga jema
Tupanapexewa jexmaxũ ga uirunaxçax
ga pumaraarũ gutexeruũtaxmũwa
ĩnaxũxũ. ¹⁴Rũ jema naga rũ nanamu ga
jema orearũ ngerũũ ga cornetaãxũ, rũ
nhanagũrũ nũxũ:

“Jawẽgũxũ i ngẽma ãgũmũcũ i orearũ
ngerũũgũ i Chatanaãrũ ixĩgũxũ i taxtũ i
Eufrãtegu ngãxũgũxũ!” nhanagũrũ. ¹⁵Rũ
jemaãcũ niwẽgũxũ ga jema ãgũmũcũ ga
orearũ ngerũũgũ na nadaiãxũçax ga wũxi
ga jema norũ tamaẽxpũxaruũ ujetũcumũ ga
duũxũgũ. Jerũ ga jema orearũ ngerũũgũ
rũ woetama jemacax ĩnamemaregũ na
jema ngora rũ jema ngunexũ rũ guma
tawemacũ rũ guma taunecũ nadaiãxũçax
ga jema duũxũgũ. ¹⁶Rũ nũxũ chaxĩnũ na
nhuxre na jiĩxũ ga jema orearũ
ngerũũgũarũ churaragũ ga cowaruẽtũgu
ĩxũ. Rũ 200 mijõnegũ nixĩgũ. ¹⁷Rũ
jemaãcũ nixĩ ga nũxũ chadauxũ ga jema

cowarugũ ga jexguma changõxetũgu. Rũ
jema churaragũ ga jema cowaruẽtũgu ĩxũ
rũ nũxũ najexma ga norũ ngãxcuxũnẽxũ
ga poxũruũ ixĩxũ ga nhama ũxũtũetũrũũ
ijauraxũ. Rũ jema poxũruũ rũ nixãmatũ rũ
nidamatũ rũ nijaxmatũ rũ nidexmatũ. Rũ
jema cowaruerugũ rũ nhama aierurũũ
nixĩgũ. Rũ naãxgũwa ĩnaxũxũ ga ũxũema
rũ caxixũ rũ azufre. ¹⁸Rũ wũxi ga norũ
tamaẽxpũxaruũ ujetũcumũ ga duũxũgũ rũ
najue namaã ga jema tamaẽxpũx ga
chixexẽerũũ ga ũxũema rũ caxixũ rũ
azufre ga jema cowarugũaxwa ĩchõxũxũ.
¹⁹Jerũ ga jema cowarugũ rũ naãxwa rũ
nareexũwa nixĩ ga nũxũ najexmaxũ ga
norũ pora na duũxũgũxũ naãaixũçax. Jerũ
ga nareexũgũ rũ nhama ãxtaperũũ nixĩgũ,
rũ jemamaã nanangõx ga duũxũgũ rũ
ngũxũ nũxũ ningexẽẽ rũ nanadai.
²⁰Notũrũ ga jema togũ ga duũxũgũ ga
tama jema pocuruũgũmaã juexũ, rũ tama
nũxũ narũxoe ga jema chixexũgũ ga
naxũgũxũ. Rũ tama nũxũ narũxoe na
nũxũ jacuãxũũgũxũ ga ngoxogũ rũ norũ
tupanenetachicũnaxãgũ ga uirunaxçax rũ
dĩerumũnaxçax rũ cobrinaxçax rũ
nutagũnaxçax rũ naĩnaxçax. Rũ jemaãcũ
nũxũ nicuãxũũgũama ga jema norũ
tupanenetachicũnaxãgũ ga ngearũ
maxũãxũ rũ tama nũxũ dauxũ rũ tama
nũxũ ĩnũxũ rũ tama ixĩxũ. ²¹Rũ tama
nũxũ narũxoe na namãẽtagũxũ, rũ
jajuũexũ, rũ nangẽãẽgũxũ rũ
nangĩtaãxgũxũ.

Orearũ ngerũũ ga nũxũ jexmaxũ ga popera ga idixixũchiga

10 ¹Rũ nũxũ chadau ga wũxi ga to
ga Tupanaãrũ orearũ ngerũũ ga
dauxũgũxũ ga naãnewa írũxĩxũ. Rũ

wüxi ga caixanexũärü ngãxũwa najexma, rü wüxi ga chirapa naëruétügu nabo. Rü nachametü rü nhama üäxcürüü nijauracüü. Rü naparagü rü ta nhama üxiemariüü nijauracüü. ²Rü naxmexwa nüxü najexma ga wüxi ga poperaxacü ga íiwëgüxü. Rü norü tügünepara rü taxtü i taxüétügu nachicutü. Rü norü toxwepara rü waixüümüãnegu nachicutü. ³Rü nhüxmachi ga nüma rü tagaäcü aita naxü nhama wüxi ja ai ja tagaäcü aita ücürüü. Rü jexguma aita naxüxgu rü 7 expüxcüna naduruächiane. ⁴Rü jexguma jema 7 expüxcüna na naduruächianexüguwena rü

chanaxümatüchaü. Notürü nüxü chaxínü ga wüxi ga naga ga dauxügüxü ga naãnewa inaxüxü ga nhaxü choxü:

“¡Táü i cunangoxëxü i ngëma 7 i duruanexü nüxü ixuxü! ¡Rü ngexrüma na cunaxümatüxü!” nhaxü choxü. ⁵Rü nhüxmachi ga jema Tupanaärü orearü ngerüü ga nüxü chadauxü na taxtü ga taxüétügu rü waixüümüétügu nachicutüxü, rü dauxü naxunagü ga norü tügünechacüü. ⁶Rü inaxuneta naégagu ga Tupana ja jima guxüguma maxücü ja jima naxücü i dauxügüxü i naãne rü nhama i naãne rü taxtü i taxü rü guxüma i tacü nawa ngëxmagüxü. Rü nhanagürü ga jema orearü ngerüü:

“Nhüxma rü marü täxüütáma nuxcü ningu i ngëma Tupana nüxü ixuxü. ⁷Erü ngëxguma nawa nanguxgu na ngëma norü 7 i Tupanaärü orearü ngerüü inaxügüxü na jacueäxü ja norü corneta, rü ngëxguma tá nixí i janguxü ga jema noxri ëxügüxü ga Tupanaärü uneta, jema nuxcümaxügüxü ga norü orearü

uruügümaã nüxü jaxuxü”, nhanagürü. ⁸Rü jema naga ga noxri nüxü chaxínüxü ga dauxügüxü ga naãnewa inaxüxü, rü wenaxärü chamaã nidexa. Rü nhanagürü choxü:

“¡Naxütawa naxü i ngëma Tupanaärü orearü ngerüü i taxtü i taxüétügu rü waixüümüãneétügu chicutüxü! ¡Rü nüxna najaxu i ngëma poperaxacü i marü íiwëgüxü i naxmexwa ngëxmaxü!” nhanagürü. ⁹Rü naxütawa chaxü ga jema orearü ngerüü, rü nüxna naxçax chaca ga jema poperaxacü na choxna naxããxçax. Rü nüma rü nhanagürü choxü:

“Nhaã nixí. ¡Rü najaxu rü nangõx! Rü cuaxwa rü berurerüü tá namaicura. Notürü cuanüwa rü tá nanaxüächí”, nhanagürü choxü. ¹⁰Rü jema orearü ngerüümüexëwa chanajaxu ga jema poperaxacü, rü chanangõx. Rü chauaxwa rü berurerüü namaicura. Notürü jexguma chanangõxguwena rü chauanüwa rü nanaxüächí rü changuxneca. ¹¹Rü nhüxmachi chamaã nüxü nixu, rü nhanagürü choxü:

“Name nixí na wenaxärü Tupanaärü orexü cuixuxü namaã i muxüma i nagüxüraüxü i duüxügü, rü muxüma i nachüüãneçüãxgü i duüxügü, rü muxüma i duüxügü i to i nagawa idexagüxü, rü muxüma i nachüüãnegüarü äëxgacügü”, nhanagürü choxü.

Taxre ga orearü uruüchiga

11 ¹Rü jemawena chanajaxu ga wüxi ga dexnemenaxã ga ngugürüü ixixüne ga choxna naxãxüne. Rü guma choxna naxäcü rü nhanagürü choxü:

“¡Inachi rü nangugü ja jima Tupanapata rü ngêma pumaraarü gutexeruütaxmü! ¡Rü jaxugü rü nhuxre jixü i ngêma duüxügü i ngêma Tupanaxü icuaxüügüxü! ²¡Notürü ngêma naãxtü ja Tupanapata, rü täüxütáma cunangugü! Erü ngêma duüxügü i tama Tupanaaxü jaxögüxüna marü nanaxã. Rü nümagü rü tamaëxpüx ja tauneciäriü ngãxü tá chixexü namaã naxügü ja jima iãne ja üünene ja Jerucharéü. ³Rü chama rü tá chanamu i taxre i chorü orearü uruügü na 1,260 i ngunexü duüxügümaã nüxü jaxugüxüçax i chorü ore. Rü nümagü i ngêma taxre rü tá niwëxchiru na ngêmawa duüxügü nüxü cuaxgüxüçax na ngechaü nüxü nguxgüxü”, nhanagürü choxü. ⁴Rü ngêma taxre i orearü uruügü nixi i norü cuaxruü i ngêma taxre i nanetü i oriwéra rü ngêma taxre i weraarü üruügü i tórü Cori ja nhama i naãneärü jora ixícüpeçewa ngëxmagüxü. ⁵Rü ngëxguma texé chixexü namaã ügüchaügu i ngêma taxre i orearü uruügü, rü nümagü rü üxüema ja naãxwa ínacuexechinemaã tüxü tá ínagu. Rü ngêmaäcü tá inajanaxoxëë i norü uwanügü. Rü ngêmaäcü tá tüxü nadai ja jixema chixexü namaã ügüchaüxë. ⁶Rü ngêma taxre i orearü uruügü rü nüxü nangëxma i pora na jjaxachixüçax ja pucü na tama napuxüçax i guxüma i ngêma 1,260 i ngunexügü i nagu Tupanaärü orexü jaxugüxü. Rü ngëxgumarüü ta nüxü nangëxma i pora na nagüxü jaxixëëgüäxüçax i dexá. Rü ngëxgumarüü ta nüxü nangëxma i pora

na nhama i naãnewa namugüäxüçax i nagüxüraüxü i pocuruügü na ngêmaäcü ngüxü duüxügüxü jangexëëgüxüçax i ngëxguma ngêma taxre naxwaxegügu. ⁷Notürü ngëxguma ngêma taxre i orearü uruügü naguxëëgügu na nüxü jaxugüxü i Tupanaärü ore, rü ngêma ngoxo i ngêma äxmaxü i taguma ijacuáxüwa íxüxüxü, rü tá nüxna najuxu. Rü tá ngêma taxrexü narüjexera, rü tá nanadai. ⁸Rü ngêma naxünegü i ngêma taxre rü tá jima iãne ga tórü Cori nawa curuchawa ipotane ja Jerucharéümaüwa nawogü. Rü jima iãne rü nachixe rü ngëmacax Chodomaärü iãnemaã rü Ejituanemaã nanaxugü. ⁹Rü tamaëxpüx i ngunexüärü ngãxü rü muxüma i nagüxüraüxü i duüxügü rü muxüma i guxü i nachüüñecüãx i duüxügü rü muxüma i duüxügü i to i nagawa idexagüchigüxü, rü tá nüxü nadaugü i naxünegü. Rü täüxütáma nanaxwaxegü na texé inataxgüxü. ¹⁰Rü ngêma duüxügü i nhama i naãnewa maxëxü rü tá nataãëgü na marü najuxü i ngêma taxre. Rü ngêma na poraäcü nataãëgüxüchixü rü tá nügüna âmare naxägü, jerü jema taxre ga orearü uruügü rü poraäcü nanachixewe rü naãëwa nananguxëëgü. ¹¹Notürü jema tamaëxpüx ga ngunexüärü ngãxüguwena, rü Tupana wenaxärü nanamaxëëë ga jema taxre. Rü wenaxärü ínariüdagü. Rü guxüma ga jema duüxügü ga nüxü daugüxü rü poraäcüxüchi namuüë. ¹²Rü nhuxmachi ga jema taxre ga orearü uruügü, rü nüxü naxüñüë ga wüxi ga naga ga tagaäcü dauxügüxü ga naãnewa inaxüxü ga nhaxü:

“¡Nuã dauxũwa pexĩ!” nhaxũ. Rũ nhuxmachi ga nũmagũ rũ wũxi ga caixanexũgu dauxũguxũ ga naãnewa naxĩ. Rũ norũ uwanũgũ rũ joxni nũxũ narũdaunũ. ¹³Rũ jexgumatama poraãcũ naxĩãxãchiane. Rũ wũxi ga jema norũ 10 arũ ùje ga guma ããne, rũ niwãxgũ. Rũ 7,000 ga duũxũgũ najue namaã ga jema ããxãchiane. Rũ jema togũ ga duũxũgũ ga maxẽxũ rũ poraãcũxũchi namuũẽ. Rũ Tupana ja dauxũguxũ i naãnewa ngẽxmacũxũ nicuãxũũgũ. ¹⁴Rũ jexma najacuãx ga jema norũ taxre ga chixexũ. Nottũrũ paxa tá ãnangu i ngẽma norũ tamaẽxpũx ixĩxũ.

Guma norũ 7 ga cornetachiga

¹⁵Rũ jema norũ 7 ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũ, rũ najacue ga norũ corneta. Rũ najexma ga nagagũ ga tagaãcũ dauxũguxũ ga naãnewa inaxũgũxũ ga nhagũxũ:

“Nhuxma rũ jima mecũ na namaã inacuãxgũxũ i nhama i naãne, rũ nũma nixĩ ja tórũ Cori ja Tupana rũ Nane ja Cristu. Rũ nũma rũ guxũgutãma namaã inacuãxgũ”, nhagũxũ. ¹⁶Rũ nhuxmachi ga jema 24 ga ãẽxgacũgũ ga norũ tochicaxũgũwa rũtogũxũ ga Tupanapexewa, rũ jexma nanangũcuchitanũ, rũ Tupanaxũ nicuãxũũgũ. ¹⁷Rũ nhanagũrũgũ:

“Pa Torũ Cori ja Tupana ja Guxũãrũ Jexera Poracũx, cuma rũ woetama cujexmaẽcha, rũ nhuxma rũ ta cungẽxmaẽcha. Rũ moxẽ cuxna taxãgũ, erũ marũ cugũmexẽwa cunangẽxmaxẽẽ i guxũma, rũ marũ icunaxũgũ na namaã icucúãxũ. ¹⁸Rũ ngẽma duũxũgũ i tama cuxrũ ixĩgũxũ rũ poraãcũxũchi nanuẽ,

notũrũ nawa nangu i ngẽma ngunexũ i nagu tá cunapocuexũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta marũ nawa nangu na nũxũ cuicagũxũ i guxũma i duũxũgũ i juexũ. Rũ marũ nawa nangu na nũxũ cunaxũtanũxũ i ngẽma curũ duũxũgũ i curũ orearũ uruũgũ, rũ ngẽma duũxũgũ i cupexewa imexũ, rũ guxũma i ngẽma duũxũgũ i cuxũ muũẽxũ i jaexũ rũ buexũ. Rũ marũ nawa nangu na icujanaxoxẽẽxũ i ngẽma duũxũgũ i nachixexẽẽxũ i nhama i naãne”, nhanagũrũgũ. ¹⁹Rũ nhuxmachi Tupanapata ga dauxũguxũ ga naãnewa jexmane, rũ niwãxna. Rũ jẽma norũ aixepewa nũxũ chadau ga jema baũ ga Tupanaãrũ uneta ga nutagu ùmatũxũ. Rũ nibaĩxbexane, rũ poraãcũ nicuxcuane, rũ naxĩãxãchiane rũ poraãcũ dejuxũ narũji.

Wũxi ga nge rũ wũxi ga dragãũ

12 ¹Rũ nhuxmachi dauxũwa nangox ga wũxi ga cuãxruũ ga taxũ. Rũ ijexma ga wũxi ga nge ga ùãxcũrũũ ijaurachirucũcũ. Rũ ngĩtũũcutũwa najexma ga tawemacũ. Rũ jema ngĩrũ ngaxcuerũ ga ngĩeruwa jexmaxũ, rũ 12 ga woramacurĩgũ nixĩgũ. ²Rũ jema nge rũ itacharaũ. Rũ poraãcũ aita ixũ jerũ ixĩraxacũchaũ rũ poraãcũ ingũxncaxũchi. ³Rũ nhuxmachi dauxũwa nangox ga wũxi ga to ga cuãxruũ. Rũ jẽma najexma ga wũxi ga nacojaraũxũ ga dragãũ ga taxũchixũ ga dauxũ ga 7 ga naẽru nũxũ jexmaxũ rũ 10 ga naxchatacũxre. Rũ wũxichĩgũ ga naẽruwa rũ nũxũ najexma ga norũ ngaxcuerũ. ⁴Rũ narexũmaã inajatũchĩgũ ga wũxĩtũcumũ ga norũ tamaẽxpũxaruũ ùje ga woramacurĩgũ, rũ nhama ga naãneẽtũgu nanawogũ. Rũ jema

dragáũ rü ngĩpexegu najachi ga jema nge ga íraxacũchaũcü, jerü tüxũ nangóxchaũ ga guxema ngĩxácũxe ga jexguma tabuxgu. ⁵Rü jema nge rü ixíraxacü, rü najatü. Rü nüma rü tá guxũ i nachiuãneärü ãëxgacü nixĩ, rü tá namaã napora. Notürü ga guma ngĩne rü jema ngena nanajaxu ga Tupana, rü nügũütawa nanaga ga norü tochicaxũpexewa. ⁶Rü jema nge rü wüxi ga nachica ga ngextá taxúema íxãpataxũwa inha. Rü jéma Tupana ngĩxçax nanamexẽẽ ga wüxi ga ngĩchica na jéma ngĩxna nadauxũçax rü ngĩxũ naxüwemüxũçax ga 1,260 ga ngunexũ. ⁷Rü jemawena ga dauxüwa rü nügü nadai. Rü Miguéu ga Tupanaärü orearü ngeruũgüarü ãëxgacü ixicü rü guxüma ga natanüxũ ga orearü ngeruũgü, rü nügü nadai namaã ga jema dragáũ ga taxüchixũ rü norü orearü ngeruũgü. Rü jema dragáũ rü nhuxmachi norü orearü ngeruũgü i chixexũ rü poraãcü Tupanaärü orearü ngeruũgümaã nügü nadai. ⁸Notürü ga jema dragáũ rü norü orearü ngeruũgü rü tama Tupanaärü orearü ngeruũgüxũ narüporamaëgü. Rü nhuxmachi ga jema dragáũ rü norü orearü ngeruũgü rü nangechica ga dauxũguxũ ga naãnewa. ⁹Rü jemaãcü ínataxüchi ga dauxũguxũ ga naãnewa ga jema dragáũ ga jema nuxcümáxũxũ ga äxtape. Rü nüma rü ngoxogu rü Chatanágu naxãéga. Rü nüma nixĩ i guxüma i nhama i naãnecũãx i duũxũgüxũ nawomüxẽẽxũ. Rü nüma rü norü orearü ngeruũgümaã nhama ga naãnegu narüwoũ. ¹⁰Rü nhuxmachi nüxũ chaxínü ga wüxi ga naga ga dauxũguxũ ga naãnewa tagaãcü nhaxũ:

“Nhuxma rü marü nawa nangu na tórü Tupana rü norü duũxũgüxũ

namaxẽẽxẽẽxũ. Rü nhuxma rü nüma tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na guxüärü jexera naporaxũ rü guxüärü ãëxgacü jixũ. Rü Nane ja Cristu rü marü tüxũ nüxũ nadauxẽẽ na guxümaã inacuáxũ. Jerü marü dauxũguxũ ga naãnewa ínataxüchi ga Chataná ga ngunecü rü chütacü tórü Tupanapexewa taeneëgüxũ jeüçürü ixuechaxũ. ¹¹Rü nümagü ga jema taeneëgü, rü marü Chatanáxũ narüjexeragü nagügagu ga guma pecaduarü útanuçax jucü rü nagagu ga Tupanaärü ore ga nüxũ jaxugüxũ. Jerü ga nümagü rü tama najanuxũgü ga norü maxũ, rü ínamemaregü na Tupanacax najuexũ. ¹²¡Rü ngëmacax petaãëgü i guxãma i pema i dauxũguxũ i naãnewa ngëxmagüxe! ¡Notürü pengechãütümüügü i pema i jea naãne i pecaduáxũwa ngëxmagüxe rü taxtü i taxüwa ngëxmagüxe! Erü ngëma ngoxo i Chataná rü marü petanügu narütãe. Rü poraãcü nanu i nüma erü marü noxretama i ngunexũ nüxũ ínajaxü na chixexũ naxüxũ, erü paxa tá napocu”, nhanagürü ga jema naga. ¹³Rü jema dragáũ ga taxüchixũ ga Chataná rü jexguma nüxũ jacuãxãchigu na nhama ga naãnegu natáexũ, rü ngĩwe ningëchigü ga jema nge ga íraxacücü. ¹⁴Notürü ga Tupana rü jema ngena nanaxã ga taxre ga ngĩxpexatügü ga ijüpexatürüü ixixüne, na jema nachica ga ngextá taxúema íxãpataxũwa nanhaxüçax naxchaxwa ga jema äxtape ga Chataná. Rü jema nachicawa nixĩ ga Tupana ngĩxna dauxũ, rü ngĩxũ üwemüxũ ga tamaëxpüx ga taunecüarü ngãxũ. ¹⁵Rü jema äxtape ga Chataná rü dexá nügüaxwa ínaxüxüxẽẽ na wüxi ga

natü naxüxüçax, rü jema natümaã ngixü jachaxëxüçax ga jema nge. ¹⁶Notürü ga waixüümü rü ngixü narüngüxëe ga jema nge. Rü ningéane na ijachexëëxüçax ga jema dexá ga jema dragáü nügüaxwa íxüxüçax. ¹⁷Rü nhüxmachi ga jema dragáü ga Chataná, rü poraäcücüchima ngümaã nanu ga jema nge. Rü ínixü na nügü namaã jaðaixüçax ga jema togü ga ngixäcügü ga jema nge. Rü ngëma ngixäcügü i ngëma dragáümaã nügü ðaixü, rü ngëma nixí i ngëma duüxügü i meã Tupanaärü orega inüëxü rü meã jaxögüechaxü i Ngechuchu ja Cristuarü ore i aixcuma ixixü. Rü nhüxmachi ga jema dragáü rü norü numaã taxtü ga taxüãnacügu najarünhu.

Taxre ga ngoxogüchiga

13 ¹Rü nüxü chadau ga wüxi ga ngoxo ga taxü ga taxtügu ínhuächixü ga 7 eruxü rü 10 chatacuxrexü. Rü wüxichigü ga naxchatacuxrewa rü nüxü najexma ga norü ngaxcuerü. Rü naërugügu naxümatü ga nhuxre ga naégagü ga Tupanamaã guxchigagüxü. ²Rü jema ngoxo ga nüxü chadauxü, rü wüxi ga airüü nixí. Rü naxmëxgü rü chatü ga taxümejëgürüü nixí. Rü naãx rü wüxi ga aiãxrüü nixí. Rü jema dragáü ga Chataná rü jema ngoxoxü naporaxëe na naxrüü naporaxüçax rü naxrüü äëxgacü jüxüçax na nhama ga naänemaã inacuáxüçax. ³Rü wüxi ga naëruwa ga jema ngoxo, rü nüxü najexma ga wüxi ga taxü ga norü oxri ga namaã najuxchaüxü. Notürü ga jema norü oxri rü nüxü nixë, rü naxçax nitaane. Rü

guxüma ga nhama ga naänecüãx ga duüxügü rü poraäcü jema ngoxomaã naãaixächie, rü nawe narüxí. ⁴Rü ga duüxügü rü jema dragáü ga Chatanáxü nicuaxüügü jerü jema ngoxoxü naporaxëe na äëxgacü jüxüçax. Rü jëxgumarüü ta jema ngoxoxü nicuaxüügü, rü nhanagürügü:

“¿Texé tangëxma ja nhaã ngoxorüü poraxe? ¿Rü texé tabora na namaã tügü taðaixü?” nhanagürügü. ⁵Notürü ga Tupana rü tama jema ngoxona nanachüxu na nügü jacuaxüüxüçax rü ðacü Tupanamaã jaxugüxüçax rü äëxgacü na jüxüçax ga 42 ga tawemacü. ⁶Rü jemaäcü chixexü naxü ga jema ngoxo. Rü poraäcü ðacü Tupanamaã nixugü. Rü Tupanamaã naguxchiga, rü napatamaã rü ta naguxchiga, rü tümamaã naguxchiga ja guxäma ja jíxema dauxügüxü i naänewa ngëxmagüxe. ⁷Rü jema dragáü ga Chataná rü jema ngoxoxü naporaxëe na Tupanaärü duüxügümaã nügü naðaixüçax nhüxmatáta tüxü najexera. Rü äëxgacüxü najaxíxëe na namaã inacuáxüçax ga nagüxüraüxü ga duüxügü ga guxüma ga nachüãnecüãx ga nagüxüraüxü ga nagawa idexagüxü. ⁸Rü tá ngëma ngoxoxü nicuaxüügü i guxüma i duüxügü i nhama i naänewa maxëxü i noxritama naäne üxgu ngeégagüxü nawa i norü popera ja jima pecaduarü ütanüçax jucü i nagu jawügüãxü i ngëma duüxügü i marü Tupana nüxna naxäxü i maxü i taguma gúxü. ⁹⁻¹⁰Rü ngëxguma texé äxchixëgu, rü name nixí i naga taxüü i nhaã tá pemaã nüxü chixuxü. Rü ngëxguma texé tümamaã naxuegugu na tüxü

jajauxgũxũ, rü noxtacũma tá tijaxu. Rü ngẽxguma texé tũmamaã naxuegugu na tũxũ jamaxgũxũ, rü noxtacũma tá tũxũ nimaxgũ. Rü ngẽmacax ja jíxema Tupanaãrũ duũxũgũ ixĩgũxe, rü woo tacũ rü guxchaxũ tũxũ ngupetũgu, rü tanaxwaxe na jaxna namaã taxĩnũxũ rü tajaxõgũamaxũ. ¹¹Rü jemawena nũxũ chadau ga wũxi ga to ga ngoxo ga taxrechatacũxrexũ ga waixũmũãnewa íxũxũxũ. Rü jema naxchatacũxre rü nhama carneruchatacũxrerũ nixĩ. Notĩrũ ga naga rü wũxi ga dragãũ ga taxũchixũgarũ nixĩ ga na natagaxũ. ¹²Rü jexguma jema nũxĩraũxũ ga ngoxopexewa najexmagu, rü naxrũũtama napora. Rü nhama ga naãnemaã inacuax, rü nanamu ga nhama ga naãnewa maxẽxũ ga duũxũgũ na jema nũxĩraũxũ ga ngoxo ga ixẽãrũ oxriáxũxũ na jacuaxũũgũxũcax. ¹³Rü jema ngoxo nanaxũ ga taxũ ga cuaxruũgũ ga duũxũgũ tama nũxũ cuáxũ na naxũgũãxũ. Rü dauxũwa nanajixẽẽ ga ùxũ, rü nhama ga naãnegu naji napexewa ga duũxũgũ. ¹⁴Notĩrũ ga Tupana rü tama jema ngoxona nanachũxu na nhama ga naãnewa maxẽxũ ga duũxũgũxũ nawomũxẽẽxũ namaã ga jema cuaxruũgũ ga jema nũxĩraũxũ ga ngoxopexewa naxũxũ. Rü jemaãcũ ga jema ngoxo rü duũxũgũxũ namu na naxũgũãxũcax ga naxchicũnaãxã ga jema nũxĩraũxũ ga ngoxo ga taramaã chexexũ rü poraãcũ rũxóxũ rü tama juxũ. ¹⁵Rü Tupana rü tama jema to ga ngoxona nanachũxu na namaxẽẽãxũcax ga jema nũxĩraũxũ ga ngoxochicũnaãxã. Rü jemaãcũ ga jema ngoxo rü nanamaxẽẽ ga jema

naxchicũnaãxã na jadexaxũcax rü na nadaiãxũcax ga guxũma ga jema duũxũgũ ga tama nũxũ icuaxũũgũxũ. ¹⁶Rü jexgumarũũ ta guxũma ga duũxũgũxũ namu na norũ tũgũnemexẽwa rü exna nacatũwa nũxũ na najexmaxũcax ga wũxi ga cuaxruũ ga jema ngoxoéga ixĩxũ. Rü jemaãcũ nanamu ga guxũma ga duũxũgũ rü woo buxũ rü exna jaxũ, rü woo duũxũgũ i muãrũ dĩeruãxgũxũ rü exna ngearũ dĩeruãxgũxũ, rü woo duũxũgũ i ngearũ coriãxgũxũ rü exna duũxũgũ i ixããrũ coriãxgũxũ. ¹⁷Rü taxucĩrũwa texé tũmaãrũ tacũcax tataxe rü exna tũmaãrũ tacũmaã tataxe ga jexguma tũmaãrũ tũgũnemexẽwa rü exna tũmacatũwa tũxũ natauxgu ga jema ngoxoéga rü exna jema ngoxoégaarũ cuaxruũ ga nũmeru. ¹⁸Rü nhaã orexũ na icuáxũcax, rü tanaxwaxe na tũxũ nangẽxmaxũ i tórũ cuax. Rü jíxema tũxũ nangẽxmaxẽ i tũmaãrũ cuax, rü name nixĩ i tanangugũ i ngẽma nũmeru i ngẽma ngoxoéga ixĩxũ. Erũ ngẽma nũmeru rü wũxi i jatũégachirex nixĩ. Rü ngẽma nũmeru rü 666 nixĩ.

Jema 144,000 ga duũxũgũarũ wijae

14 ¹Rü jemawena ichadawenũ, rü nũxũ chadau ga guma pecaduarũ ùtanũcax jucũ ga guma maxpũne ga Siãũgu ãéganeẽtũgu chicũ. Rü naxũtawa najexma ga 144,000 ga duũxũgũ ga nacatũwa ixãégaxũ namaã ga guma pecaduarũ ùtanũcax jucũéga rü Nanatũ ja Tupanaéga. ²Rü nhũxmachi nũxũ chaxĩnũ ga wũxi ga naga ga tagaxũ ga dauxũgũxũ ga naãnewa inaxũxũ ga nhama taxũ i cotũna i

chuchxuxũgarũũ ixĩxũ rũ nhama poraãcü jaduranexũrũũ ixĩxũ rũ nhama muxũchixũ i duũxũgũ i arpawa ípaxetaxũrũũ ixĩxũ. ³Rũ jema 144,000 ga duũxũgũ rũ nagu nawijaegũ ga wũxi ga jexwacaxũxũ ga wijae napexewa ga Tupanaãrũ tochicaxũ rũ napexewa ga jema ãgũmũcü ga dauxũcüãx ga maxẽxũ rũ napexewa ga jema 24 ga ãẽxgacũgũ. Rũ taxucũrũwama texẽ ga togue nũxũ tacuãxẽga ga jema wijae. Rũ jema 144,000 ga duũxũgũxicatama nixĩ ga nũxũ cuãxgũxũ. Rũ jema nixĩ ga Tupana nhama ga naãnewa idexechixũ na namaxẽxẽãxũcãx. ⁴Rũ jema nixĩ ga duũxũgũ ga tama nhama ga naãneãrũ ngũchaũ i chixexũmaã nügũ ãũãchiarũ maxũãxgũxũ rũ tama nũxũ rũxoexũ na Tupanaãxũ jaxõgũãxũ. Rũ nũmagũ rũ jima Tupana Nane ga pecaduarũ útanũcãx jucũwe narũxĩ i ngextã ínaxũxũwa. Rũ jemagũ nixĩ ga nhama ga naãnecũãxtanũwa nũxira Tupana naxcãx taxexũ na noxrũ rũ Naneãrũ duũxũgũ i üunexũ jixĩgũxũcãx. ⁵Rũ jematanũwa rũ taguma texẽ nũxũ taxĩnũ na doraxũ jaxugũxũ, erũ Tupanapexewa rũ nataxuma i norũ chixexũ.

**Orearũ ngerũgũ ga
dauxũcüãxãrũ orechiga**

⁶Rũ nhuxmachĩ nũxũ chadau ga wũxi ga to ga orearũ ngerũũ ga dauxũgũxũ ga naãnegu íxexẽxũ ga íjangexũ ga Tupanaãrũ ore i guxũgutãma ixĩxũ, na guxũ i nachĩũãnecũãxgũmaã rũ nagũxũraũxũ i duũxũgũmaã rũ guxũma i duũxũgũ i nagũxũraũxũ i nagawa

idexagũxũmaã nũxũ jaxuxũcãx. Rũ jemaãcü inajange ga jema Tupanaãrũ ore na guxũma i nhama i naãnewa maxẽxũ i duũxũgũmaã nũxũ jaxuxũcãx. ⁷Rũ tagaãcü nhanagũrũ:

“¡Nũxũ pemuũẽ ja Tupana rũ nũxũ peicuãxũũgũ! Erũ marũ nawa nangu na guxũma i duũxũgũna naçaxũ. ¡Rũ nũxũ peicuãxũũgũ ja jima naxũcü i dauxũgũxũ i naãne rũ nhama i naãne rũ taxtũ i taxũ rũ guxũma i natũxacũgũ!” nhanagũrũ. ⁸Rũ jemawena nangõx ga to ga orearũ ngerũũ ga dauxũcüãx, rũ nhanagũrũ:

“Marũ nagu najarũchixe ja jima ããne ja taxũne ja Babirõniã, rũ nagu napõgũe rũ najawaxtaũgũxẽẽ ja norũ ígũ. Jerũ jema ããnecũãx rũ nanachixexẽẽ ga guxũma ga to ga nachĩũãnecũãx ga duũxũgũ. Rũ guxũma ga jema duũxũgũxũ namu na naxũgũãxũcãx ga jema chixexũ ga guma ããnewa naxũgũxũ ga Tupanapexewa poraãcü chixexũ”, nhanagũrũ. ⁹⁻¹⁰Rũ jemawena nangõx ga to ga orearũ ngerũũ ga tagaãcü nhaxũ:

“Ngẽxguma chi texẽ nũxũ icuãxũũgũ i ngẽma ngõxo rũ naxchicũnãxãxũ ticuãxũũgũ rũ tũgũ itaxãxgu na tũmacatũwa rũ exna tũmamexẽwa ngẽma ngõxoégamaã tacuãxruũãxũ, rũ Tupana rũ poraãcüxũchi tá tũxũ napocu namaã i ngẽma pocu i guxũãrũ jexera ixĩxũ i nũmatama ja Tupana norũ numaã namexẽẽxũ. Rũ üxũmaã rũ êzufre i íjauraxũmaã tá ngũxũ tũxũ ningexẽẽ napexewa i norũ orearũ ngerũgũ rũ napexewa ja jima Nane ga pecaduarũ útanũcãx jucũ. ¹¹Rũ naẽma ja jima üxũ ja nawa Tupana ngũxũ tũxũ

ingexêéne, rü guxũgutáma ngéma nicaixqueecha. Rü bai i íraruwa tá tüxũ narüna i ngéma ngúxũ ja jíxema ngéma ngoxoxũ rü ngéma ngoxochicünaaxũ icuaxiũgũxe rü tügü íxãxê na ngéma ngoxoégamaã taxãégaxũ. Rü bai i ngunecü rü bai i chütacü tá tüxũ narüna i ngéma ngúxũ”, nhanagürü. ¹²Rü ngëmacax ja jíxema Tupanaãrü duũxũgü íxigũxe rü norü orega ñnüêxê rü Ngechuchuaxũ jaxõgũxe, rü name nixĩ na jaxna namaã taxĩnüêxũ rü tajaxõgüamaxũ ega woo tacü rü guxchaxũ tüxũ ngupetügu. ¹³Rü nhuxmachi nüxũ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga dauxũguxũ ga naãnewa ínaxũxũ ga nhaxũ choxũ:

“¡Naxümatü i nhaã ore i tá cumaã nüxũ chixuxũ! Rü nhamaücüü tá tataãégü ja jíxema tórü Coriaxũ meã jaxõgüãcüma juexe. Erü Tupanaãê i Üünexũ rü nhanagürü: ‘Ngũ, ngëmããcü tá tataãégü ja jíxema, erü tá itarüngüê nüxna i tümaãrü puracügu. Rü ngéma mexũ i taxügũxũ rü tümamaã wüxigu dauxũguxũ i naãnewa tá naxũ’”, nhanagürü.

**Nhama i naãnewa najadexechi i
ngéma duũxũgü i
Tupanaãrü íxigũxũ**

¹⁴Rü nhuxmachi ichadawenü rü nüxũ chadau ga wüxi ga caixanexũ ga cómuxũ. Rü jema caixanexũétüwa narüto ga Tupana Nane ga duũxũxũ íxücü. Rü naëruwa najexma ga wüxi ga norü ngaxcuerüü ga uirunaxçax. Rü namexwa najexma ga wüxi ga cüchi ga ínapomaguxũ ga tẽxexichũ. ¹⁵Rü Tupanapatawa ínaxũxũ ga wüxi ga to

ga orearü ngerüü ga tagaãcü nhaxũ nüxũ ga guma caixanexũétüwa rütocü:

“¡Inaxügu na cunadexũ i ngéma duũxũgü i cuxrü íxigũxũ! Erü marü nawa nangu na cugũxütawa cunanaxũ, erü ngéma curü duũxũgü i nhama i naãnewa ngëmaguxũ rü ínamemare na cunadexũ”, nhanagürü. ¹⁶Rü nhuxmachi ga guma jema caixanexũétüwa rütocü rü nhama trigu i buxuxürüü naãnéétügu ngĩmaã najabuãchi ga norü cüchi. Rü nanade ga jema norü duũxũgü ga nhama ga naãnewa jëmaguxũ. ¹⁷Rü nhuxmachi dauxũguxũ i naãnewa ngëxmane ja Tupanapatawa ínaxũxũ ga wüxi ga to ga orearü ngerüü ga nüxũ najexmacü ga wüxi ga cüchi ga ínapomaguxcü ga tẽxexichcü. ¹⁸Rü jema pumaraarü gutexeruütaxmüwa ínaxũxũ ga wüxi ga to ga orearü ngerüü ga üxümaã icuaxũ. Rü nüma rü tagaãcü nhanagürü nüxũ ga jema to ga orearü ngerüü ga jema cüchi ga ínapomaguxcü ga tẽxexichcü nüxũ jëmaxũ:

“¡Inaxügu na cunadexũ i ngéma duũxũgü i jéa naãnewa ngëmaguxũ i tama Tupanaãrü íxigũxũ! Erü marü nawa nangu na Tupana napocuxũ”, nhanagürü. ¹⁹Rü jema orearü ngerüü rü nhama ga naãnéétügu ngĩmaã najabuãchi ga norü cüchi. Rü najadexechi ga jema duũxũgü ga tama Tupanaãrü íxigũxũ ga nhama ga naãnewa jëmaguxũ. Rü wüxi ga taxũ ga nachicagu nanawocu na jexma Tupana norü numaã naðaixũçax, nhama uwagü imãixtütüxürüü. ²⁰Rü jema nachica ga ñãnepechinüwa jëmaxügu nanadai. Rü guma nagü ga jéa íjaxüchicü, rü 300 ga quirúmetru inajarübaichi, rü wüxi ga

metruarü ngãxũ nixĩ ga norü mátama ga guma nagü.

**Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga
nũxũ najexmaxũ ga 7 ga pocuruũgü**

15 ¹Rü nhuxmachi ga dauxũguxũ ga naãnewa rü nũxũ chadau ga wüxi ga to ga taxũ ga cuaxruũ ga namaã iɓaixãchixũ. Rü najexma ga 7 ga orearü ngeruũgü ga dauxũcũãx ga nũxũ jexmagũxũ ga 7 ga pocuruũ. Rü jema nixĩ ga Tupanaãrü pocu ga nawa ijacuáxũ ga na nanuxũ. ²Rü jexgumarũũ ta nũxũ chadau ga nhama wüxi ga nanaxtaaétüwaraũxũ ga woruarũũ ijauraétücüüxũ ga üxüema nawa inachixũ. Rü jema tajexmagü ga guxema nũxũ rüjexeraxe ga jema ngoxo rü jema ngoxochicünaãxã rü jema ngoxoéga rü jema número ga jema ngoxoéga ixĩxũ. Rü jema nanaxtaaétüraũxũgu tachigü. Rü tüxũ najexmagü ga tümaãrũ paxetaruũgü ga arpa ga Tupana tüxna äxũ. ³Rü nagu tawijaegü ga Muisé ga Tupanaãrü duũxũ ixĩcüarü wijae. Rü jexgumarũũ ta nagu tawijaegü ga jema wijae ga guma Tupana Nane ga pecaduarü ütanücax jucüarü ixĩxũ ga nhaxũ:

“Pa Torü Cori ja Tupana ja Guxũãrü Jexera Poracüx, nataxüchi rü namexëchi i guxũma i ngëma cuxũxũ. Rü cuma rü guxũgutáma guxũma i nachüãnegüarü äëxgacü cuixĩ. Rü cuma rü aixcuma meãma namaã icucuax rü taguma cuidora. ⁴¿Rü texé täxũtáma cuxũ tamuũ, Pa Corix? ¿Rü texé täxũtáma cuxũ ticuaxũ? Erü cuma rü cuxicatama nixĩ i üüinecü cuĩxũ.

Rü guxũma i nachüãnegüãx rü nuã tá naxĩ, rü tá cuxũ nicuaxũüügü. Jerü marü nũxũ nadaugü na cuixaixcumaxũ i guxũma i ngëma nũxũ cuixuxüwa rü aixcuma mea cunangugũxũ i guxũma i ngëma chixexũ ügũxũ rü ngëma mexũ ügũxũ”,

nhanagürü ga jema wijae. ⁵Rü jemawena ichadawenü rü nũxũ chadau ga dauxũguxũ ga naãnewa na jawãxnaãxũ ga jema nachica ga üünexũ ga Tupanapataarü aixepewa jexmaxũ ga ngexta namaã ínanguxũgũxüwa ga guma nuta ga Tupanaãrü mugü nagu ümatücü. ⁶Rü guma Tupanapatawa ínachoãxũ ga jema 7 ga orearü ngeruũgü ga dauxũcũãx ga nũxũ najexmagũxũ ga jema 7 ga pocuruũgü. Rü naxchiru ga mexëchixũtãmaã rü ijauracüüxũtãmaã nixãxchiru. Rü jema norü gojeremüügü rü uirunaxcax nixĩ. ⁷Rü nhuxmachi wüxi ga jema ägümücü ga dauxũcũãx ga maxũxũ, rü wüxichigü ga jema 7 ga orearü ngeruũgüna nanaxã ga wüxi ga taza ga nangaxweraũxũ ga uirunaxcax ga Tupana ja guxũguma maxëchacüarü nu i äücümaxũtãmaã ixããcuxũ. ⁸Rü guma Tupanapata rü namaã naxããcu ga jema caixema ga Tupana ja mexëchicü rü poracüwa ne üxũ. Rü taxucürüwama texé jexma taxücu nhuxmata nagü ga jema 7 ga pocuruũ ga jema 7 ga orearü ngeruũgüaxũ jexmaxũ.

**Tazagü ga Tupanaãrü numaa
ixããcuxũchiga**

16 ¹Rü nhuxmachi nũxũ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga tagaãcü guma Tupanapatawa inaxũxũ ga nhaxũ nũxũ ga jema 7 ga orearü ngeruũgü:

“¡Ngéma pexĩ, rü naãneétüwa pejabagüäcu i ngéma 7 i tazagü i Tupanaärü nu i äücümaxümaã ixääcuxü!” nhanagürü. ²Rü jéma naxü ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngerüü, rü naãneétügu najabaäcu ga norü taza. Rü guxüma ga duüxügü ga jema ngoxoégamaã ixääégaxü rü jema ngoxochicünaxaxü icuaxüügüxü, rü nawa inajarügogü ga taixna ga nguxuchixü ga taguma ixëxü. ³Rü jema norü taxre ga orearü ngerüü, rü taxü ga taxtüétügu najabaäcu ga norü taza. Rü nagüxü nananguxuchi ga dexá, rü nhama wüxi i duüxü i texé imáxügürüü nixĩ ga dexá. Rü guxüma ga tacü ga taxtüwa maxëxü rü najue. ⁴Rü jema norü tamaëxpüx ga orearü ngerüü rü natügüétügu rü natüxacügüétügu najabaäcu ga norü taza. Rü guxüma ga jema natügü rü natüxacügü, rü nagüxü nanacaxichí. ⁵Rü nhüxmachi nüxü chaxĩnü ga jema Tupanaärü orearü ngerüü ga guxüma ga dexámaã icuáxü ga nhaxü:

“Pa Torü Cori ja Tupana ja Üüneçü ja Woetama Jexmaëchacü rü Nhüxma Ngëxmaëchacü, cuma rü wüxi i mexü cuxü na ngémaäcü dexá nagüxü cunacaxichixëëxü naxchaxwa i ngéma duüxügü. ⁶Jerü nümagü rü nanadai ga jema curü duüxügü rü curü orearü uruügü, rü inanaba ga nagü. Rü nhüxma i cuma rü wüxi i mexü nixĩ i cuxüxü na ngéma dexá nagüxü cunacaxichixëëxü na nawa naxaxegüxüçax. Jerü jema nixĩ ga jema nanaxwaxegüxü rü jemacax nixĩ ga curü duüxügüxü naçaixü”, nhaxü. ⁷Rü nüxü chaxĩnü ga wüxi ga naga ga jema

pumaraarü gutexeruütaxmüwa inaxüxü ga nhaxü:

“Ngü, Pa Cori ja Tupana ja Guxüärü Jexera Poracüx, aixcuma nixĩ i namëxü i ngéma cuxüxü”, nhaxü. ⁸Rü jema norü ägümücü ga orearü ngerüü rü üaxcüétügu najabaäcu ga norü taza. Rü jemaäcü nanaporaxëë ga üaxcü na jexeraäcü nangüxemaxüçax, na jema norü nañëmaxümaã ínaguäxüçax ga duüxügü. ⁹Rü guxüma ga duüxügü rü poraäcü nüxü nangüxema, notürü tama nüxü narüxoe ga nacüma ga chixëxü rü tama Tupanaxü nicuaxüügü. Rü naguxchigagüama namaã ga Tupana ja guxüma i ngéma pocuruümaã icuáçü. ¹⁰Rü jema norü wüximeçxpüx ga orearü ngerüü, rü jema ngoxoarü tochicaxüétügu najabaäcu ga norü taza. Rü guxüwama ga ngextá äëxgacü íjixüwa ga jema ngoxo, rü naxëäne. Rü jema na poraäcü nüxü nangüxü ga duüxügü, rü nügü nangóörü conüaxgü. ¹¹Notürü woo jemaäcü nüxü na nangupetüxü ga duüxügü, rü tama nüxü narüxoechaü ga jema chixëxü ga naxügüxü. Notürü jema na poraäcü nüxü nangüxü ga norü taixnagü, rü naguxchigagüama namaã ga Tupana ja dauxügüçü. ¹²Rü jema norü 6 ga orearü ngerüü, rü jema taxtü ga Euférateétügu najabaäcu ga norü taza. Rü inajache ga jema taxtü na wüxi ga nama na jixüçax naxçax ga jema nachüüänegüarü äëxgacügü ga üaxcü íjarügoxüwa ne íxü. ¹³Rü nüxü chadau rü jema dragáüaxwa, rü jema nüxüraüxü ga ngoxoaxwa, rü jema to ga ngoxo ga jema orearü uruünetaxwa, rü wüxiçwaxchigü ínaxüxü ga wüxi ga naãë ga chixëxü ga

nhama curururũ iixũ. ¹⁴Rũ jema nixĩ ga naãẽgũ ga jema ngoxogũ ga naxũgũxũ ga jema taxũ ga cuxruũgũ ga duũxũgũ taxucũruwa ùgũxũ. Rũ jema ngoxogũ rũ ínachoxũ na nangutaquexexẽgũãxũcax i guxũma i nhama i naãnewa ngẽxmagũxũ i nachiũãnegũarũ ãẽxgacũgũ na Tupana ja Guxũãrũ Jexera Poracũmaã nũgũ nadaixũcax i ngẽxguma nawa nanguxgu i naãneãrũ gux. ¹⁵Notũrũ dũcax, rũ ípexuãẽgũ erũ tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristu rũ nhanagũrũ:

“Chama rũ ngĩrũãchi taxũetãma choxũ ínanguxẽẽjane íchangu, nhama wũxi i ngĩtaxãxũ ínguxũrũũ. Rũ tataãẽ ja jíxema ímemarexe nhama wũxi i duũxũ i naxchiru ímexẽẽxũrũũ na tama tangexchiruxũcax rũ taxãnexũcax i ngẽxguma íchanguxgu”, nhanagũrũ.

¹⁶Rũ jema ngoxogũ, rũ nanangutaquexexẽẽ ga guxũma ga nhama ga naãnewa jexmagũxũ ga nachiũãnecũãxũgũarũ ãẽxgacũgũ. Rũ jema nachica ga nawa nangutaquexegũxũ, rũ Armajedóũgu naxãẽga i Judégũgawa. ¹⁷Rũ jema norũ 7 ga orearũ ngerũũ, rũ buanecũgumare najabaãcu ga norũ taza. Rũ guma Tupanapata ja dauxũgũxũ i naãnewa ngẽxmanewa inanaxũ ga wũxi ga naga ga tagaxũ ga jema Tupanaãrũ tochicaxũwa inaxũxũ ga nhaxũ:

“Marũ ningu”, nhaxũ. ¹⁸Rũ nibãxãxãchiane, rũ poraãcũ nicuxcuane, rũ niduruane. Rũ poraãcũ naxĩãxãchiane. Rũ noxri Tupana duũxũgũxũ ùxgumama rũ taguma najexma ga wũxi ga ããxãchiane ga jemariũ poraxũ. ¹⁹Rũ guma ããne ga

taxũne ga Babirõniã, rũ tamaẽxpũxgu ningũxjeane. Rũ guma ããnegũ ga nhama ga naãnewa jexmagũne rũ niwãxtaũgũ. Rũ Tupana rũ nũxna nacuaxãchi ga guma ããne ga Babirõniããrũ chixexũ. Rũ jemaãx norũ numaaã poraãcũ nanapocu ga guma ããne, jerũ poraãcũxũchi namaã nanu. ²⁰Rũ guxũma ga capaxũgũ rũ guxũnema ga maãxpũnegũ, rũ inajarũxogũ. ²¹Rũ dauxũwa nariũji ga dejuxũ ga itapũtaxũ, rũ duũxũgũetũgu naji. Rũ wũxipũtachigũ ga jema dejuxũ, rũ 40 ga quirugu nixĩ ga najaxũ. Rũ ga duũxũgũ rũ Tupanamaã naguxchigagũ nagagu ga jema pocuruũ ga dejuxũ, jerũ poraãcũ nũxũ nangux ga jema pocu ga Tupana namaã napocuxũ.

Íãne ga Babirõniã ga wũxi ga nge ga ngẽãẽxũchicũgu ixuxũne

17 ¹Rũ jema 7 ga orearũ ngerũũgũ ga nũxũ jexmagũxũ ga 7 ga tazagũ, rũ jematanũwa rũ wũxi ga orearũ ngerũũ, rũ chauxcax nixũ, rũ nhanagũrũ choxũ:

“¡Nuã naxũ! Rũ tá cuxũ nũxũ chadauxẽẽ i tacũ tá nixĩ i ngĩrũ pocu i ngẽma nge i ngeãẽxũchicũ i taxũ i dexãgũetũwa rũtoxcũ. ²Rũ nhama i naãnewa ngẽxmagũxũ i nachiũãnegũarũ ãẽxgacũgũ, rũ ngĩmaã namaxẽ, rũ jemaãcũ poraãcũ chixexũ naxũgũ. Rũ guxũma i nhama i naãnecũãx, rũ ngĩrũ chixexũ nũxna naxũe”, nhanagũrũ. ³Rũ jexguma Tupanaãẽ i Ûunexũ jemaãcũ choxũ ngoxetũxẽẽgu, rũ jema orearũ ngerũũ rũ wũxi ga nachica ga ngextã taxũema íããpataxũwa choxũ naga. Rũ jema ngĩxũ chadau ga wũxi ga nge ga wũxi ga ngoxo ga dauxũetũwa rũtoxcũ.

Rü jema ngoxo rü guxũwama naxãégaxũne, rü jema naégagü rü Tupanamaã naguxchiga. Rü 7 nixĩ ga naëru rü 10 ga naxchatacxre. ⁴Rü jema nge rü wüxi ga naxchiru ga dauxracharaxũ rü dauxũmaã ixãxchiru. Rü uirumaã rü nutagü ga mexêchicũmaã ingãxãê. Rü ngĩxmexwa ngĩxũ najexma ga wüxi ga taza ga uirunaxcax. Rü jema taza rü namaã naxããcu ga nagúxũraũxũ ga jema Tupanapexewa chixexũ rü nagúxũraũxũ ga chixexũgü ga jema nge üxũ. ⁵Rü ngĩcatügu naxúmatü ga wüxi ga naéga ga taxúema nüxũ cuáxũ na nhuxũ nhaxũchiga jĩxũ. Rü jema naéga rü nhanagürü:

“Taxũne ja Babiróniã i naë i guxũma i duũxũgü i chixexũ ügũxũ rü guxũma i chixexũ i nhama i naãnewa ngêxmaxũ”, nhanagürü. ⁶Rü ngĩxũ chadau ga jema nge ga na nangãxũxũ namaã ga guma nagü ga jema duũxũgü ga Tupanaãrũ ixĩgũxũ rü jema duũxũgü ga Ngechuchuarü orexũ na jaxugũxãcax ãaixũ. Rü jexguma jemaxũ chadaxgu, rü chaãaixãchi. ⁷Rü jexguma ga jema orearü ngeruũ rü nhanagürü choxũ:

“¿Taciãcax cuãaixãchi? Dücax, tá cumaã nüxũ chixu na ãacũchiga jĩxũ i ngêma nge, rü ãacũchiga jĩxũ i ngêma ngoxo i 7 eruxũ rü 10 chatacxrexũ i naétüwa natoxũ. ⁸Rü ngêma ngoxo i nüxũ cudauxũ, rü jema nixĩ ga nuxcũmaxũchi maxchiréxũ notürü nhuxma rü marü juxũ rü ngêma äxmaxũ i taxuguma ijacuáxũwa ngêxmaxũ. Notürü paxa tá ngêma íxũxũxũ, rü nhuxmachi ngêma nachica i guxũgutáma nagu napocuxũwa tá üxũ.

Rü ngêma ngoxomaã tá nabaixãchiãêgü i ngêma duũxũgü i nhama i naãnewa maxêxũ i tama nawa ngoxégagüxũ i ngêma Tupanaãrũ popera i noxritama naãne ixũgügu Tupana nagu jawüguxũ i ngêma duũxũgü i nüxũ nangêxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü nümagü i ngêma duũxũgü rü aixcuma tá namaã nabaixãchiãêgü i ngêxguma nüxũ nadaugügu i ngêma ngoxo ga nuxcũmaxũchi maxchiréxũ rü juxũ notürü wena táxartü ínguxũ. ⁹Rü nhaã nixĩ i wüxi i ore naxcax i ngêma duũxũgü i nüxũ natauxchaxũ na nüxũ nacuxgüxũ. Rü ngêma 7 i naëru i ngêma ngoxo, rü jima nixĩ ja 7 ja maxpúnechiga. Rü jima 7 ja maxpúneétüwa nixĩ i natoxũ i ngêma nge. Rü ngêxgumarüü ta i ngêma naërugü, rü 7 i nachiũãnegüaruã ãêxgacügüchiga nixĩ. ¹⁰Rü wüximêxpüx i ngêma ãêxgacügü rü marü togü nüxũ narüjexeragü, rü nhuxma rü marü tama ãêxgacügü nixĩgü. Rü ngêma norü 6 i ngêma ãêxgacügü, rü nüma rü nhuxma rü ãêxgacü nixĩ. Rü ngêma norü 7 tá nixĩ i jixcũra ínguxũ. Notürü ngêxguma ínanguxgu i ngêma norü 7 i nawa ijacuáxũ i ngêma ãêxgacügü, rü paxaãchimare tá nixĩ i ãêxgacü jĩxũ. ¹¹Rü ngêma ngoxo ga nuxcũmaxũchi maxchiréxũ rü nhuxma rü marü juxũ, rü ngêma nixĩ i norü 8 i ngêma ãêxgacügü. Rü nüma rü ngêma 7 tanüxũ nixĩ. Notürü i nüma rü ngêma nachica i guxũgutáma nagu napocuxũwa naxũ. ¹²Rü ngêma 10 i naxchatacxre i nüxũ cudauxũ, rü 10 i nachiũãnegüaruã ãêxgacügüchiga nixĩ. Notürü i nümagü

rü taüta inanaxügüe na duüxügümaã inacuaxgüxü. Notürü jixcúra tá nanajauxgü i pora na wüxítátama i ngora ngëma ngoxomaã wüxigu äëxgacügü jixígüxüçax. ¹³Rü ngëma 10 i äëxgacügü rü wüxigu nagu narüxínüë na ngëma ngoxona naxägüäxüçax i norü pora, na ngëma ngoxo namaã icuáxüçax. ¹⁴Rü nhüxmachi i ngëma äëxgacügü rü ngëma ngoxo rü tá nügü nadai namaã ja jima Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçax jucü. Notürü ja jima Tupana Nane rü tá nüxü narüjexera, erü nüma rü guxü i corigüarü Cori nixí, rü guxü i nachüüänegüarü äëxgacügüarü Äëxgacü nixí. Rü jíxema namücügü ixígüxe, rü jíxemagü tixígü ja Tupana tüxü idexechixe rü tümacax naçaxe. Rü tümagü rü aixcuma naga taxínüë”, nhanagürü choxü. ¹⁵Rü jema orearü ngeruü rü nhanagürü ta choxü:

“Ngëma taxü i dexá i nüxü cudaduxü i naétüwa natoxü i ngëma nge i ngëäëxüchicü, rü nagúxüraüxü i duüxügüchiga nixí, rü guxüma i duüxügü i to i nagawa idexagüxüchiga nixí, rü guxüma i nachüüänecüäxgü i duüxügüchiga nixí. ¹⁶Rü ngëma 10 i naxchataçuxre i nüxü cudaduxü i nüxü ngëxmaxü i ngëma ngoxo, rü tá ngëma nge i ngëäëxüchicüchi naxaie. Rü tá ngëma ngena nanapuxü i guxüma i tacü i ngíxü ngëxmaxü, rü ngëmaäcü ngexchiruäcúma tá ngëxma íruxäüx. Rü tá ngíxü nangöxgü, rü üxüwa tá ngíxü nigugü. ¹⁷Jerü ga Tupana rü jema 10 ga äëxgacügüxü nagu narüxínüëxë na naxügüäxüçax i ngëma nanaxwaxexü i nüma ja Tupana. Rü ngëmacax i ngëma

äëxgacügü, rü tá wüxigu nagu narüxínüë na ngëma ngoxoxü naporaxëëgüxü na norü äëxgacü jixüçax nhüxmatáta Tupana janguxëë i ngëma nüxü jaxuxü. ¹⁸Rü ngëma nge i ngíxü cudaxcü, rü jima nixí ja jima ñane ja taxüne ja guxüma i nachüüänegüarü äëxgacügümaã icuáxüne”, nhanagürü.

Nagu najarüchixe ga ñane ga Babiróniã

18 ¹Rü jemawena nüxü chadau ga wüxi ga to ga orearü ngeruü ga dauxügüxü ga naãnewa íruxíxü ga taxü ga äëxgacü ixíxü. Rü jema orearü ngeruüarü jauracüxümaã nangóone ga nhama ga naãne. ²Rü tagaäcü nhanagürü:

“Marü nagu najarüchixe ja jima ñane ja taxüne ja Babiróniã. Rü nhüxma rü ngoxogüchüü nixí rü nagúxüraüxü i naãë i chixexügüchüü nixí. Rü nhüxma rü ngëxma naxächüü i nagúxüraüxü i ngurucugü rü werigü i chixexü i duüxügü nachü aieü. ³Jerü guxüma ga nachüüänecüäxgü, rü guma ñaneärü chixexü nüxna naxüe. Rü norü äëxgacügü, rü jëma poraäcü chixri namaxë. Rü guxüma ga nhama ga nachüüänecüäxgü ga taxetanüxügü, rü nügü namuärü dïeruäxëëgü namaã ga jema ñaneärü jemaxügü ga tama Tupanapexewa mexü”, nhanagürü. ⁴Rü nhüxmachi nüxü chaxínü ga to ga naga ga dauxügüxü ga naãnewa inaxüxü ga nhaxü:

“;Düçax i guxäma i pema ja chorü duüxügü ixígüxe, rü ípechoxü nawa ja jima ñane na tama ngëma ñanecüäxrüü pepecadüxgüxüçax rü tama nagu

pejixũcax i ngẽma pocu i tá jima ãñewa nguxũ! ⁵Erũ ngẽma ãñecũãxãrũ pecadugũ, rũ nõgũétũwa narũnucue, rũ dũxwa marũ dauũgũxũ i naãñewa nangu. Rũ nhũxma ja Tupana rũ nõxna nacuaãxãchi i ngẽma chixexũ i naxũgũxũ, rũ ngẽmacax tá jima ãñexũ napocu. ⁶Rũ ngẽma poraãcũ chixexũ na naxũgũxũrũũ, rũ ngẽxgumarũũ tá ta nixĩ na chixexũmaã nõxũ penaxũtanũxũ i pemax. ¡Rũ nhũxma na ngẽma ãñecũãx togũmaã chixexũ naxũgũxũ, rũ taxrexpũxcũna tá penachixexẽ i pemax! ¡Rũ ngẽma chixexũ ga jema ãñecũãx togũcax mexẽgũxũ, rũ pema rũ taxrexpũxcũna tá ngẽmaãcũ naxcax penamexẽ! ⁷¡Rũ ngẽma na nõgũ jacuaũũgũxũ rũ mexẽchixũwa na namaxẽxũ, rũ ngẽxgumarũũ tá ta nixĩ na ngũxũ nõxũ peingexẽgũxũ rũ ngechaũ nõxũ peingexẽgũxũ! Erũ nhũxma i ngẽma ãñecũãx rũ nõgũãẽwa nhanagũrũgũ: ‘Jixema rũ nhama wũxi i ãẽxgacũrũũ mexẽchixũwa tangẽxmagũ. Rũ tagutãma wũxi i jutexũrũũ tangechaũgũ’, nhanagũrũgũ nõgũãẽwa i ngẽma ãñecũãx. ⁸Rũ ngẽmacax tá nixĩ i wũxitãtama i ngunexũgu ãnanguxũ i ngẽma ãñeãrũ pocuruũ. Rũ ngẽma ãñecũãx rũ ngũanemaã tá najue, rũ poraãcũ tá nangechaũgũ, rũ poraãcũ taija tá nõxũ nangux, rũ norũ ãñe rũ ãñũmaã tá nigu. Erũ naporaxũchi ja jima Tupana ja guxũãrũ Cori ixĩcũ i ngẽma ãñexũ pocucũ”, nhanagũrũ ga jema naga. ⁹Rũ ngẽma nachũãñegũarũ ãẽxgacũgũ ga jema ãñewa poraãcũ chixri maxẽxũ rũ mexẽchixũwa jexmagũxũ, rũ tá poraãcũ norũ ngechaũmaã jima ãñecax naxauxe i

ngẽxguma nõxũ nadaugũgu i ngẽma ãñũema i namaã jaxaxũ. ¹⁰Nottũrũ ngẽma ãẽxgacũgũ rũ ngẽma pocuxũ na namũẽxũchãxwa rũ tá jaxũwa nõxũ narũdaunũ, rũ nhanagũrũgũ tá:

“Cungechaũtũmũũ, Pa Taxũne ja ãñe ja Babirõniã ja Guxũ i Nachiũãñegũmaã Porachirẽne. Erũ wũxitama i ngoragu cuxcax ãnangu i curũ pocu”, nhanagũrũgũ tá. ¹¹Rũ guxũma i nhama i naãñecũãx i taxetanũxũ, rũ tá poraãcũ norũ ngechaũmaã naxcax naxauxe ja jima ãñe. Erũ marũ taxũetãma naxcax nõxũ tataxe i norũ ngẽmaxũgũ i ngẽma nangegũxũ. ¹²Rũ marũ taxũetãma naxcax nõxũ tataxe i norũ uiru, rũ norũ dũẽrumũ, rũ norũ nutagũ i mexẽchixũ, rũ naxpũgũ i mexẽchixũ i dauxracharaxũ rũ idauxcharaũ i ngẽma nangegũxũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta taxũetãma naxcax nõxũ tataxe i nagũxũraũxũ i norũ naixchipanũgũ i paacaxũ, rũ norũ ngẽmaxũgũ i marũnaxcax rũ mũrapewa i mexẽchixũnaxcax rũ cobrinaxcax rũ ferunaxcax rũ nutanaxcax i ngẽma nangegũxũ. ¹³Rũ taxũetãma naxcax nõxũ tataxe i norũ canela rũ togũ i norũ ãñexũwemũxũgũ i paacaxũ, rũ pumaratexe i guruũ ixĩxũ, rũ togũ i pumaragũ i paacaxũ, rũ wũgũ rũ chixũgũ, rũ farinha i mexẽchixũ, rũ trigu i ngẽma nangegũxũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta ngẽma nanagagũ i wocagũ, rũ carnerugũ, rũ cowarugũ, rũ carrugũ i cowaru itũchigũxũ, rũ duũxũgũ i puracũrũgũ. Rũ ngẽmaãcũ woo duũxẽgũ rũ ngẽma tũxũ nagagũ na tũmamaã nataxegũxũcax. ¹⁴Rũ ngẽma taxetanũxũ, rũ nhanagũrũgũ tá nõxũ ja jima ãñe:

“Cuwa rü marü nataxuma i ngëma ori i curü duïxügüariü me ixixü. Rü marü nataxuma i guxüma i ngëma meruügü ga noxri cuxü jemaxü, rü tagutáma wenaxärü cuxü nangëxma”, nhanagürügü tá. ¹⁵Rü ngëma taxetanüxü i guxüma i ngëma origümaã rü ngëma meruügümaã taxegüxü rü guma ñanegu nügü muärü diëruãxëxüchigüxü, rü jaxüwa tátama nüxü narüdaunü ja jima ñane, erü nüxü namuüë i ngëma pocu i jima ñanexü üpetüxü. Rü tá poraãcü norü ngechaümaã naxauxe. ¹⁶Rü nhanagürügü tá:

“Nangechaütümüü ja jima ñane ja taxüne. Erü noxri rü nhama wüxi i nge i mexëchixü i naxchiru i dauxracharaxü rü dauxcharaxümaã äxchirucü i uirumaã rü nutagü ja mexëchicümaã ngaxãëxcürüü nixü. ¹⁷Notürü ngürüächi nagux i guxüma i ngëma ñaneärü meruügü”, nhanagürügü tá. Rü guxüne ja wapurugüarü äëxgacügü, rü guxüma i norü duïxügü ja jima wapuruwa puracüexü, rü guxüma i duïxügü ja jima wapurugu ñxü, rü guxüma i taxetanüxügü i wapurugu jarüxüüxü, rü jaxüwa tátama najachaxgütanüächi, rü ngëma tá nüxü narüdaunü. ¹⁸Rü ngëxguma nüxü nadaugügu i norü caxixü ja jima üxü ja jima ñane namaã ixaxüne, rü tagaãcü tá nhanagürügü:

“Nataxuma ja nã i ja ñane ja daa ñane ja taxünerüü ixixüne”, nhanagürügü. ¹⁹Rü norü ngechaümaã nügüétügu tá waixüümü nagünagügü, rü tá poraãcü naxauxe, rü tagaãcü nhanagürügü tá:

“Nangechaütümüü ja jima ñane ja taxüne. Rü noxri rü norü jemaxügümaã

nügü nimuärü diëruãxëëgü ga guxüne ga wapurugüarü joragü. Notürü i nhuxma rü ngürüächi wüxi i ngoragutama rü inajarüxo i guxüma i ngëma. ²⁰Notürü nhuxma na napocuxü ja jima ñane, rü name nixü i petaãëgü i pema i dauxügüxü i naãnewa ngëxmagüe, rü pema i Tupana pexü imügüe, rü pema i Tupanaärü orexü ixügüe, rü guxäma i pema i Tupanaärü duïxügü ixügüe. Erü nhuxma na napocuxü ja jima ñane, rü ngëmaäcü Tupana pexü naxütanü naxçax ga jema chixexü ga pemaã naxügüxü ga guma ñanecüãx”, nhanagürügü. ²¹Rü nhuxmachi wüxi ga Tupanaärü orearü ngerüü ga dauxücüãx rü nanangenagü ga wüxi ga nuta ga taxüchicü ga nhama ñacüariü caruürüü ixücü. Rü jema orearü ngerüü rü taxtü ga taxügu nananha ga guma nuta ga taxüchicü, rü nhanagürü:

“Ngëxgumarüü tá cuixü na icujarüxoxü Pa ñane ja taxüne ja Babiróniã na tagutáma texé wena cuxü nadauxü. ²²Rü tagutáma wena curü namagüwa texé nüxü taxünu i paxetarüügü i arpagü rü wowerügü rü cornetagü. Rü ngëxgumarüü ta cuwa nataxutáma i puracütanüxügü i ñacüwa puracüexü, rü tagutáma texé nüxü taxünu na cuwa ñapuracüexü i chawüariü carüügü. ²³Rü marü tagutáma texé nüxü tadau i cuwa i omü. Rü marü tagutáma texé nüxü taxünu i ngügüchigaarü petagüariü cuxcuane. Rü ngëmaäcü tá cumaã nangupetü woo ga noxri rü jema taxetanüxü ga cuwa taxegüxü rü guxüma ga togü ga taxetanüxüärü jexera nixügü. Rü ngëmacax tá poraãcü cupocu nagagu ga

jema chixexũ ga namaã cunawomũxẽxũ ga guxũma ga togu ga nachiuãñecũãx ga duũxũgũ”, nhanagürü. ²⁴Jerü guma ãñecũãx ga duũxũgũ nixĩ ga nađaixũ rü inabaxẽegũxũ ga nagü ga Tupanaärü orearü uruũgü rü jema duũxũgü ga Tupanaärü ixĩgũxũ rü guxũma ga duũxũgü ga nhama ga naãnegu Tupanaarü oregagu nađaixũ.

19 ¹Rü jemawena nüxũ chaxĩnũ ga muxũma ga duũxũgũga ga dauxũgũxũ ga naãnewa tagaãcü nhagũxũ:

“¡Ngĩxã Tupanaxũ ticuaxũũgü! Erü nüma nixĩ i tüxũ namaxẽxẽxũ. Rü nüma ja tórü Tupana nixĩ i guxũärü jexera namexẽchixũ rü naporaxũchixũ. ²Rü nüma rü aixcuma meãma nanangugü i guxũma i duũxũgũarü maxũ, rü aixcuma tá nanapocue i ngẽma chixexũ ügũxũ. Rü ngẽmacax marü nanapocu ja jima ãne ja taxũne ja chixene ja norü chixexũmaã nachixexẽne i guxũma i nhama i naãñecũãx i duũxũgü. Rü nhuxma i nüma ja Tupana rü norü duũxũgü ga guma ãñecũãx ãaixũxũ naxũtanũ”, nhanagürügü. ³Rü nhuxmachi wenaxärü nhanagürügü:

“¡Ngĩxã Tupanaxũ ticuaxũũgü! Erü jima üxiarü caxixũ ja jima ãne namaã ixaxũne, rü tagutãma inajartixo”, nhanagürügü. ⁴Rü jema 24 ga ãëxgacügü rü jema ägümücü ga dauxũcüãx ga maxẽxü rü jexma nanangücuchitanũ, rü Tupana ja jema tochicaxũwa rütocũxũ nicuaxũũgü. Rü nhanagürügü:

“Rü ngẽmaãcü jĩixũ. ¡Rü ngĩxã nüxũ ticuaxũũgü ja tórü Cori!” nhanagürügü.

⁵Rü nhuxmachi jema tochicaxũxũtawana inanaxũ ga wũxi ga naga ga nhaxũ:

“Name nixĩ i tórü Tupanaxũ peicuaxũũgü i guxãma i pemax Pa Buxũgü rü Pa Jaxũgũx i norü duũxũgü na peixĩgũxũ rü nüxũ na pemũẽxũ”, nhaxũ.

Tupana Nane ga pecaduarü ütanũcax jucüarü ngĩgüarü petachiga

⁶Rü nhuxmachi nüxũ chaxĩnũ ga tacü ga nhama muxũchixũ ga duũxũgü idexagũxũrũ ixixũ ga nhama taxũ i cotũna i chuxchuxũrũ ixixũ ga nhama poraãcü jaduruanexũrũ ixixũ ga nhaxũ:

“¡Ngĩxã Tupanaxũ ticuaxũũgü! Erü nüma ja tórü Cori ja Tupana ja guxũärü jexera poracü, rü marü ningucuchi na guxũmaã inacuáxũ. ⁷¡Rü ngĩxã tataãëgü rü guxũ i tórü taãëmaã nüxũ ticuaxũũgü! Erü marü nawa nangu na ijangĩxũ ja jima Tupana Nane ga pecaduarü ütãnũcax jucü. Rü ngẽma norü duũxũgü i nhama namaxrũ ixĩgũxũ rü marü nügü ãnimexẽegü. ⁸Rü jima Tupana Nane rü ngẽma nüxũ jaxõgũxũxũ namu na mexẽchixũ rü cómũxũ rü ijauracũxũ i naxchirumaã na jaxãchiruxũ. Rü ngẽma naxchiru i mexẽchixũ rü ngẽma nixĩ i ngẽma duũxũgũarü maxũ i mexũchiga”, nhanagürügü. ⁹Rü nhuxmachi ga Tupanaärü orearü ngerũ, rü nhanagürü choxũ:

“Chanaxwaxe i cunaxumatü i nhaã ore i cumaã tá nüxũ chixuxũ: “Tataãëgü ja jíxema tüxna naxuxe i norü ngĩgũarü petawa ja jima Tupana Nane ga

pecaduarü ütanicax jucü”, nhanagürü. Rü nhuxmachi nhanagürü ta:

“Ngëma ore i cumaã nüxü chixuxü, rü Tupanaärü orexüchitama nixi”, nhanagürü. ¹⁰Rü chama rü jema orearü ngeruüpezegu chacaxápüxü na nüxü chicuaxüüxüçax. Notürü ga nüma rü nhanagürü choxü:

“¡Táü i ngëma cuxüxü! Erü chama rü ta Tupanaärü duüxü chixi, ngëxgumarüü i cuma rü cueneëgü i Ngechucharü ore i aixcuma ixixü ixögüechaxürüü ta chixi. Rü name nixi i Tupanaxü cuicuaxüü”, nhanagürü. Erü ngëma ore i Ngechuchuchiga ixixü, rü jematama ore nixi ga Tupanaärü orearü uruügü nüxü ixugüexü ga jexguma Tupanaãe i Üünexü nawa idexagu.

Guma Tupana Nane ga cowaru ga cómüxüétügu tonagüçüchiga

¹¹Rü nhuxmachi nüxü chadau ga dauxüguxü ga naãne na jawãxnaxü. Rü jéma nangox ga wüxi ga cowaru ga cómüxü. Rü guma naétüwa rütocü rü Ixaixcumacü rü Aixcuma Janguxëëcü nixi i naéga. Rü nüma rü aixcuma guxüma i duüxügüarü maxüxü nacuax, rü aixcuma tá guxüma i ngëma chixexü ügüxümaã nügü nadai rü tá nanapocue. ¹²Rü naxëtügü, rü nhama üxüemarüü nijauracüü. Rü naëruwa rü namu ga norü ngaxcueruügü. Rü nacatügu naxümatü ga wüxi ga naéga ga nüxicatama nüxü nacuáxü. ¹³Rü wüxi ga naxchiru ga máxü ga nagüwa táexü nixi ga naxchiru. Rü naéga rü Tupanaärü Ore nixi. ¹⁴Rü nawe narüxi ga guxüma ga norü churaragü ga dauxüçüãx. Rü nümagü rü naxchiru ga

imexëchixü rü cómüxümaã nixãxchiru. Rü cowarugü ga icómüxüétügu naxi.

¹⁵Rü naãxwa najexma ga wüxi ga tara ga tēxechixü na jemamaã napíxexëãxüçax i guxüma i ngëma duüxügü i tama nüxü jaxögüxü. Rü tá nüma nanaxwaxexüãcüma ngëma duüxügümaã inacuax. Rü nüma rü tá poraäcü ngëma duüxügü i tama jaxögüxüxü napocu namaã i ngëma pocu ja Tupana ja Guxüxü Rüporamaëcü norü numaã mexëëxü. Rü nhama uwagü i norü maïxruüwa imaïxtüüxüürüü tá nixi na napocueãxü.

¹⁶Rü naxchirugu rü naperemagu naxümatü ga wüxi ga naéga ga nhaxü:

“Guxüma i nachüãnegüarü äëxgacügüarü Äëxgacü, rü guxüma i corigüarü Cori ixicü”, nhaxü. ¹⁷⁻¹⁸Rü nhuxmachi nüxü chadau ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngeruü ga dauxüçüãx ga üaxcügu chixü. Rü nüma rü tagaäcü nhanagürü nüxü ga guxüma ga ngurucugü ga jexma ixexexütanüxü:

“¡Nuã pexi rü pengutaquexegü naxçax i òna i taxü i Tupana pexçax mexëëxü na penangóxüçax i nachüãnegüarü äëxgacügümachi, rü churaragüarü äëxgacügümachi, rü jatügü i poraxüchixüümachi, rü cowarugümachi, rü ngëma cowarüétügu ixü i duüxügümachi, rü ngëma duüxügü i coriãxgüxüümachi rü ngëma ngearü coriãxgüxüümachi rü ngëma buxügümachi rü ngëma jaxügümachi!” nhanagürü. ¹⁹Rü nhuxmachi nüxü chadau ga jema nüxüraüxü ga ngoxo rü guxüma ga nachüãnegüarü äëxgacügü ga norü churaragümaã jéma ngutaquexegüxü na nügü nađaixüçax

namaã ja jima cowaruétügu íxücü rü norü churaragü. ²⁰Rü jema nüxíraüxü ga ngoxo rü nijaxu. Rü wüxigu namaã nijaxu ga jema to ga ngoxo ga orearü uruünetá íxixü ga jema nüxíraüxü ga ngoxopexewa naxüxü ga cuaxruügü ga duüxügü tama nüxü cuáxü na naxügüáxü. Rü jema cuaxruügümaã nixí ga nawomüxééãxü ga jema duüxügü ga nüxü icuaxüügüxü ga naxchicünaxã ga jema nüxíraüxü ga ngoxo rü nügü íxägüxü na jema ngoxoégamaã na jaxüégagüxü. Rü jema nüxíraüxü ga ngoxo rü jema to ga ngoxo ga orearü uruünetá íxixü, rü wüxigu maxëxüma nawa nawoü ja jima naxtaa ja üxümaã ijaurachiüne ja ézufremaã íxaxüne. ²¹Rü jema tara ga tēxexixü ga guma cowaruétiwa rütocüaxwa jexmaxümaã nanadai ga jema ngoxogüarü ngüxëeruügü ga äëxgacügü rü norü churaragü. Rü guxüma ga ngurucügü, rü jemamachimaã nangäxcharaügü.

Chataná rü 1,000 ga taunecü ninaix

20 ¹Rü jemawena nüxü chadau ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngerüü ga dauxügüxü ga nañewa íruxixü. Rü naxmëxwa najexma ga jema äxmaxü i taxuguma ijacuáxüärü chawi rü nhüxmachi wüxi ga curëti. ²Rü jema Tupanaärü orearü ngerüü rü jema dragáüxü nijaxu. Rü jematama dragáü nixí ga jema nuxcümaxüxü ga äxtape ga ngoxo ga Chataná íxixü. Rü jema orearü ngerüü rü 1,000 ga taunecügüçax najanaix. ³Rü jema orearü ngerüü rü jema äxmaxü i taxuguma ijacuáxügu najataxcuchi. Rü nhüxmachi jexma meãma nanawãxtaü na nüma ga

Chataná rü marü taguma wenaxäru duüxügüxü nawomüxëëxüçax nhüxmatáta 1,000 ja taunecü ngëxma jangeã. Rü ngëxguma marü janguxëëãgu ja jima 1,000 ja taunecü, rü tá paxaxächi najangëx. ⁴Rü nhüxmachi nüxü chadau ga nhuxre ga tochicaxügü. Rü jema tochicaxüwa tarütogü ga guxema Tupanaxütawa najauxgüxe ga pora na duüxügüxü ticagüxüçax. Rü jexgumarüü ta nüxü chadau ga naãëgü ga jema duüxügü ga Ngechucharü orexü na jaxugüxüçax nadaünaãgüxü. Rü jema nixí ga duüxügü ga meãma nüxü íxügüxü ga Tupanaärü ore rü tama jema ngoxoxü icuaxüügüxü rü bai ga jema ngoxochicünaxãxü icuaxüügüxü, rü tama nügü íxägüxü na nacatüwa rü exna naxmëxwa jema ngoxoégamaã jaxãëgaxü. Rü nüxü chadau ga wena na namaxëxü, rü 1,000 ga taunecü Cristumaã wüxigu äëxgacü nixígü. ⁵Rü jemagü nixí ga nüxírama írúdagüxü. Notürü ga jema togü ga juexü rü tãüxütáma namaxë nhüxmatáta jima 1,000 ja taunecüguwena. ⁶Rü tataãëgü ja jíxema tuxira írúdagüxe erü Tupanaärü duüxügü tixígü. Rü ngëma Tupanaärü pocu rü marü tãüxütáma tümacax nixí. Rü tá Tupanaärü rü Cristuarü ngüxëeruügü tixígü. Rü 1,000 ja taunecü tá Cristumaã äëxgacügü tixígü.

Ngoxo i Chataná rü marü nagu najarüchixe

⁷Rü ngëxguma marü nangupetügu ja jima 1,000 ja taunecü, rü Chataná rü tá ningëx i ngëma ínapocuxüwa. ⁸Rü

nüma i Chataná rü tá ínaxüxü na jawomüxëëäxüçax i guxüma i nhama i naäneçüäx i duüxügü rü Gogue rü Magogue na ngëmagüxü nangutaquexexëxüçax na Tupanaärü duüxügümaã nügü naäxüçax. Rü ngëma Chatanáärü churaragü, rü nhama taxtü i taxüärü naxnecüchicutexerüü tá namuxüchi. ⁹Rü ngëmaäcü i Chatanáärü churaragü rü tá nhama i naäneärü tagu ninguuchi. Rü tá Tupanaärü duüxügüxü rü jima iäne ja Tupana nüxü ngechaxüne ja Jerucharëüxü ínachoeguächi. Notürü Tupana rü dauxüwa tá nanajixëë ja üxü, rü jimamaã tá nixae i guxüma i ngëma norü uwanügü. ¹⁰Rü ngëma ngoxo i ngëma duüxügüxü womüxëxü, rü nawa tá natáe ja jima naaxtaa ja üxümaã ijaurachiüne ja ëzufremaã ixaxüne. Rü jima nixi ja naaxtaa ga marü nawa nawoüne ga jema nüxüxüxü ga ngoxo rü jema to ga ngoxo ga orearü uruünetaxü. Rü jima naaxtaawa tá nixi i guxügütama ngunecü rü chütacü ngüxü jangegüxü.

**Ngëma taxü i tochicaxü i
cómüxüwa rütocüpexewa
nangugü i duüxügü**

¹¹Rü nhüxmachi nüxü chadau ga wüxi ga taxü ga tochicaxü ga cómüxü, rü nüxü chadau ga guma nawa rütocü. Rü gumachaxwa nibuxmü ga nhama ga naäne rü guxüma ga dauxüwa nüxü idauxü, rü inajarütauxe. ¹²Rü nüxü chadau ga jema juexü ga jaexü rü buexü ga Tupanapexegu chigüxü. Rü ningena ga poperagü. Rü jexgumarüü ta ningena ga jema Tupanaärü popera i nagu

jawügüxü i ngëma duüxügü i nüxü nangëxmaxü i maxü i taguma gúxü. Rü jema juexü rü jexgumarüü ga nhuxäcü na namaxëxü ga wüxichigü rü jexgumarüü ga nhuxäcü na jema poperawa inaxümatüxürüüäcüma Tupana namaã nüxü nixu na ngextá tá naxixü. ¹³Rü jema juexü ga taxtü ga taxüwa jexmagüxü rü wenaxäri ínariüdagü. Rü jema juexü ga tauquewa jexmagüxü rü wenaxäri ínariüdagü. Rü jemaäcü ínariüdagü ga guxüma ga duüxügü ga juexü. Rü guxüma ga jema juexü rü Tupana nüxna nicachigü rü jexgumarüü ga nhuxäcü na namaxëxü ga wüxichigü rü namaã nüxü nixu na ngextá tá naxixü. ¹⁴Rü jemawena rü guma naaxtaa ga üxümaã ijaurachiünewa nawoü ga ju guxüma ga norü poramaã. Rü guma naaxtaa ga üxümaã ijaurachiüne, rü ngëma nixi i pocu i taguma ijacuäxü i tümacax ixixü ja jixema tama Tupanaärü duüxügü ixigüxe. ¹⁵Rü guma naaxtaa ga üxümaã ijaurachiünewa tawoü ga guxema ingeégaxe nawa i ngëma Tupanaärü popera i nagu tiwügüxü ja jixema tüxü nangëxmaxë i maxü i taguma gúxü.

**Ngëwacaxüxü i nhama i naäne rü
guxüma i dauxüwa ngëxmaxü**

21 ¹Rü jemawena nüxü chadau na najëwacaxüxü ga nhama ga naäne rü guxüma ga çacü ga dauxüwa jexmagüxü. Jerü jema nüxü jexmagüxü rü marü nangupetü, rü jema taxü ga taxtü rü marü nataxuma. ²Rü nüxü chadau ga guma iäne ga mexüne ga Jerucharëü ga jëwacaxüne ga dauxügüxü ga naänewa Tupanaxütawa

íruxixũne ga guxũwama mexẽchine nhama wuxi i pacu i ngẽxguma ijangĩxgu rü ngĩteçax ngĩgü mexẽçcürũĩ ixixũne. ³Rü nüxũ chaxĩnü ga wuxi ga naga ga jema tochicaxũwa inaxũxũ ga tagaãcü nhaxũ:

“Tupana rü duũxũgũtanüwa namaxũ i nhuxmax. Rü natanüwa tá namaxẽcha. Rü nümagü rü norü duũxũgü tá nixĩgü. Rü nüma ja Tupana rü natanüwa tá nangẽxmaẽcha, na guxũguma norü Tupana jĩixũçax. ⁴Rü nüma tá ínanapi i naxũchĩüetü i guxũma i ngẽma duũxũgü. Rü marü táüxũtãma texé taju, rü texé túmaãrũ ngechaũmaã taxaxu, rü texé ngúxũ tingegü. Erü guxũma i ngẽma ngúxũ rü marü inajarũxo”, nhanagürü. ⁵Rü guma jema tochicaxũwa rütocü rü nhanagürü:

“Düçax, chama rü chanangexwacaxũxẽe i guxũma i ãacu i ngẽxmaxũ”, nhanagürü. Rü nhuxmachi nhanagürü ta:

“¡Naxümatü i nhaã ore! Erü nhaã ore rü aixcuma nixĩ, rü nhaã nixĩ i ore i mexü na jaxõxũ”, nhanagürü. ⁶Rü jemawena rü nhanagürü choxũ:

“Nhuxma rü marü ningu i guxũma. Rü chawa nixĩ ga inaxũgũxũ ga guxũma, rü nataxuma i ãacu i chorü jexera ngẽxmaẽchaxũ. Rü jĩxema itawaxe, rü chama rü tá nangetanüãcũma tüxũ chaxaxẽẽmare nawa i ngẽma dexã i maxẽeruũ. ⁷Rü jĩxema nüxũ rüporamaẽgũxe i chixexũ, rü tá tanajauxgü i guxũma i ngẽma mexũgü i nüxũ chixuxũ. Rü chama rü tá túmaãrũ Tupana chixĩ, rü túma i chauxacũgü. ⁸Notürü ngẽma muũxũ i nüxũ rüxoexũ na chawe naxĩxũ, rü nawa tá nawoũ ja

jima naxtaa ja üxümaã ijaurachiüne ja êzufremaã ixaxũne. Rü ngẽxgumarüũ ta i ngẽma tama jaxõgũxũ, rü ngẽma chixexũ ügũxũ, rü ngẽma máẽtagũxũ, rü ngẽma naĩ i ngemaã ipexũ, rü ngẽma ijuũxũ rü ngõxwaxegũxũ, rü ngẽma tupananetachicünaxãxũ icuaxũügũxũ, rü ngẽma idorataaxgũxũ, rü nawa tá nawoũ ja jima naxtaa ja üxümaã ijaurachiüne ja êzufremaã ixaxũne. Rü ngẽma nixĩ i pocu i taguma ijacuáxũ i nüxũ ínanxguxẽxũ i ngẽma tama jaxõgüãcũma juexũ”, nhanagürü.

Jexwacaxũne ga Jerucharẽũchiga

⁹Rü jema 7 ga orearü ngeruũgü ga nüxũ jexmagũxũ ga 7 ga tazagü ga jema 7 ga pocuruũmaã ixãacuxũ, rü jematanüwa rü wuxi ga orearü ngeruũ rü chauxçax nixũ, rü nhanagürü choxũ:

“¡Nuã naxũ! Rü tá cuxũ nüxũ chadauxẽe i ngẽma jaxõgũxũ i nhama namaxrüũ tá ixĩgũxũ ja jima Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçax jucü”, nhanagürü. ¹⁰Rü jexguma jemaãcü Tupanaãe i Üünexũ choxũ ngoxetüxẽẽgu, rü jema orearü ngeruũ rü wuxi ga maxpũne ga taxũnewa choxũ naga. Rü choxũ nüxũ nadauxẽe ga guma ããne ja üünene ga Jerucharẽũ ga dauũgũxũ ga naãnewa Tupanaxũtawã íruxixũne. ¹¹Rü guma ããne rü Tupanaãrũ jauracüüxũmaã nangóone. Rü jema norü jauracüüxũ ga guma ããne rü nhama wuxi ja nuta ja mexẽchicürüũ nixĩ. Rü nhama nuta ja jasperüũ nixĩ na jachipetüxũ. ¹²Rü guma ããne rü guxũwama ínapoxegu. Rü nataxüchi rü namáchanexũchi ga jema norü poxeguxũ. Rü jema norü poxeguxũ rü nüxũ najexma ga 12 ga norü ããx. Rü

wüxichigü ga jema iãxwa najexma ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngeruũ. Rü wüxichigü ga jema iãxwa nangoxéga ga wüxichigü ga jema 12 ga Jacú nane ga Judéugü nawa ne daxũ. ¹³Rü tamaëxpüx ga norü iãx rü napexewaama najexma, rü jema to ga tamaëxpüx rü norü toxweciwawa najexma, rü jema to ga tamaëxpüx rü norü tügünecüwawa najexma, rü jema to ga tamaëxpüx rü naweama najexma. ¹⁴Rü guma iãneärü poxeguxũ, rü 12 ga nuta ga taxüchicüéttüwa inaxügü. Rü wüxichigü ga guma nutagüwa nangoxéga ga wüxichigü ga norü ngüexügü ga guma Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçax jücü. ¹⁵Rü jema orearü ngeruũ ga chamaã idexaxũ, rü nüxü najexma ga wüxi ga norü ngugüxü ga uirumenaxãnaxçax na jemamaã nangugüãxüçax ga guma iãne, rü norü iãxgü, rü norü poxeguxügü. ¹⁶Rü guma iãne rü nawüxigumare ga guxüçüwawa. Rü norü maç rü nawüxigumare namaã ga norü tatachinü. Rü jema orearü ngeruũ rü jema uirumenaxãmaã nanangugü ga guma iãne. Rü 2,200 quirúmetru nixĩ ga norü maç. Rü jexgumarüü ta 2,200 quirúmetru nixĩ ga norü tatachinü. Rü 2,200 quirúmetru ta nixĩ ga norü máchane. ¹⁷Rü jemawena rü inanangu ga jema norü poxeguxü ga guma iãne. Rü 65 metru nixĩ ga norü máchane. Rü jemaäcü duüxügüiarü ngugüxümaã nanangugü. ¹⁸Rü jema norü poxeguxü ga guma iãne, rü nuta ga mexëchicü ga jaspénaxçax nixĩ. Rü nümatama ga guma iãne rü uirunaxçax nixĩ. Rü nhama woruarüü nijauracüü. ¹⁹Rü guma nutagü ga itacü ga norü

poxeguxüpara ixügücü, rü nagüxüraücü ga nuta ga imexëchicümaã nangaxãe. Rü guma nüxüraücü ga napara rü nuta ga jaspemaã nangaxãe. Rü guma norü taxre ga napara rü nuta ga safiramaã nangaxãe. Rü guma norü tamaëxpüx ga napara rü nuta ga cauchedóniãmaã nangaxãe. Rü guma norü ägümücü ga napara rü nuta ga esmeráudamaã nangaxãe. ²⁰Rü guma norü wüximeëxpüx ga napara rü nuta ga sardóniümaã nangaxãe. Rü guma norü 6 ga napara rü nuta ga sárdiümaã nangaxãe. Rü guma norü 7 ga napara rü nuta ga crisólítümaã nangaxãe. Rü guma norü 8 ga napara rü nuta ga berilümaã nangaxãe. Rü guma norü 9 ga napara rü nuta ga topáchiümaã nangaxãe. Rü guma norü 10 ga napara rü nuta ga crisoprásamaã nangaxãe. Rü guma norü 11 ga napara rü nuta ga jachítümaã nangaxãe. Rü guma norü 12 ga napara rü nuta ga ametístamaã nangaxãe. ²¹Rü jema 12 ga norü iãx ga guma iãneärü poxeguxü rü pérulanaxçax nixĩ. Rü wüxichigü ga jema iãx rü wüxitama ga pérula nixĩ. Rü jema norü nama ga guma iãneärü ngäxüwa dapetüxü, rü uirixicanaxçax nixĩ. Rü nhama woruarüü nijauracüü. ²²Rü guma iãnewa rü taxúnema ga ngutaquexepataxü ga ngextá Tupanaxü nawa jacuaxüügünexü chadau, jerü nümatama ga Tupana ja poracü rü Nane ga pecaduarü ütanüçax jücü rü jema najexma na duüxügü nüxü icuaxüügüxüçax. ²³Rü jima iãne rü taxuüçaxma üaxcü rü tawemacü nüxü nabaxi, erü Tupanaärü ngóonexütama nixĩ i nangóonexëxü. Rü jima Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçax jücü nixĩ ja

norü omü ixücü. ²⁴Rü ngéma Tupanaärü ngóonexü i jima ñanexü ngóonexëxü tá nixí i nangóonexëxü naxçax i guxüma i nhama i nañecüãx i duüxügü. Rü ngéma tá nangugü i guxüma i nachiiñanegüarü ãëxgacügü i jaxögüxü rü tá Tupanana najana i norü mexügü. ²⁵Rü norü ñãxgü rü tagutáma narüwãxtagü erü ngéma rü guxüguma nangune rü taguma nachüta. ²⁶Rü ngéma tá nanana i guxüma i nhama i nañeärü mexügü. ²⁷Notürü tagutáma ngëxma naxücu i ñacü i Tupanapexewa chixexü, rü bai ja texé ja chixexü úxe rü exna idorataxáxe. Rü jíxema Tupana Nane ga pecaduarü ütanicax jucüarü poperawa ngoxégagüxexicatátama tixígü ja ngëxma chocuxe.

22 ¹Rü nhuxmachi ga jema orearü ngeruü rü choxü nüxü nadauxëë ga wüxi ga natü ga metacüchiüxü rü ichipetüchiüxü ga dexá ga maxëeruü. Rü jema tochicaxü ga nawa natogüxü ga Tupana rü Nane ga pecaduarü ütanicax jucü, rü nawa nixí ga ne nadaxü ga jema natü. ²Rü guma ñaneärü ngãxüwa dapetüxü ga namaarü ngãxügu nida ga jema natü. Rü norü guxücutüwa narüxügü ga naígü ga maxëeruü. Rü jema naígü rü wüxicanatama naxo ga wüxichigü ga tawemacügu rü jemaäcü 12 expüxcüna naxo ga wüxi ga tauncügu. Rü naätügü ga jema naígü, rü guxü i nachiiñanecüãx i duüxügü i jaxögüxüärü taãxëeruü nixí. ³Rü ngéma rü nataxutáma i ñacü i Tupana chixexü namaã naxuxuchixü. Rü jima ñanewa tá nangëxma i norü tochicaxü ja Tupana rü Nane ga pecaduarü ütanicax jucü. Rü norü duüxügü rü tá nüxü nicuaxüügü. ⁴Rü ngéma norü duüxügü rü tá

nachametüxüchixü nadaugü, rü tá naégamaã nixãégacatü. ⁵Rü ngéma rü tagutáma nachüta. Rü ngéma norü duüxügü, rü taxuüçaxtáma nanaxwaxe i daparina rü exna üaxcü na nangóonexüçax. Erü nümatama ja tóru Cori ja Tupana rü tá nüxü nabaxi. Rü nümagü i ngéma duüxügü rü guxügutáma wüxigu Tupanamaã ãëxgacügü nixígüeche.

**Marü ningaica na wena núma
naxüxü ja Ngechuchu ja Cristu**

⁶Rü nhuxmachi ga jema Tupanaärü orearü ngeruü rü nhanagürü choxü:

“Nhaã ore rü aixcuma ixíxü nixí, rü nhaã nixí i ore i mexü na jaxöxü. Rü nüma ja tóru Cori ja Tupana ga nuxcüma norü orearü uruügümaã nüxü ixucü ga ñacü tá na ngupetüxü, rü nümatama nixí i nhuxma inamuãxü i norü orearü ngeruü i dauxüçüãx na norü duüxügüxü nüxü nadauxëëxüçax na ñacü tá paxa nangupetüxü”, nhanagürü. ⁷Rü nüma ja tóru Cori ja Ngechuchu rü nhanagürü:

“Paxa tá íchangu. Rü tataãë ja jíxema naga ñnuxë i ngéma Tupanaärü ore i nhaã poperagu umatüxü”, nhanagürü. ⁸Rü chamatama i Juáü rü nüxü chaxínü rü nüxü chadau i guxüma i ngéma nüxü chixuxü. Rü jemaxü chaxínüguwena rü nüxü chadaxguwena, rü jema orearü ngeruü ga jemaxü choxü dauxëxüpexegu chacaxápüxü na nüxü chicuaxüüxüçax. ⁹Notürü ga nüma rü nhanagürü choxü:

“¡Táü i ngéma cuxüxü! Erü chama rü ta Tupanaärü duüxü chixí, ngëxgumarüü i cuma rü cueneëgü i Tupanaärü orexü ixugüxü rü ngéma

duúxũgũ i naga ãnũxũ i ngẽma ore i nhaã poperagu ãmatũxũ. Rũ name nixĩ i Tupanaxũ cuicuaxũ”, nhanagũrũ. ¹⁰Rũ nhanagũrũ ta choxũ:

“Tama name na icujacũxũ i ngẽma Tupanaãrũ ore i nhaã poperagu ãmatũxũ, erũ marũ ningaica na jangũxũ i ngẽma ore. ¹¹Notũrũ ngẽma chixexũ ãgũxũ, rũ chixexũ tá naxũgũecha. Rũ ngẽma Tupanapexewa chixri maxẽxũ, rũ chixri tá namaxẽcha. Notũrũ jĩxema mexũ ãgũxe, rũ name nixĩ na mexũ taxũgũechaxũ. Rũ jĩxema Tupanapexewa ixũinexẽ, rũ name nixĩ na Tupanapexewa tixũineẽchaxũ”, nhanagũrũ. ¹²Rũ nhanagũrũ ga Ngechuchu:

“Dũcax, paxa tá íchangu namaã i ngẽma ãmare i wũxichigũna tá chaxãxũ ngẽxgumarũũ na nhuxãcũ tanaxũxũ i tũmax. ¹³Chama nixĩ i norũ ãgũ i gũxũma, rũ chawa nixĩ i jacuãxũ erũ nataxuma i tacũ i chaweama ãxũ. ¹⁴Rũ tataãẽgũ ja gũxãma ja jĩxema jima pecaduarũ ãtanũcax jucũgũwa tũgũ ijauxgũchiruxe na Tupanapexewa timexũcax na jima ããneãrũ ããxwa tichocũxũcax rũ nũxũ tangõxnetagũxũcax i ngẽma norũ o i ngẽma naĩ i maxẽẽrũ. ¹⁵Notũrũ tãũxũtãma jima ããnewa nichocu i ngẽma tama jaxõgũxũ, rũ ngẽma ijuũxũ rũ ngõxwãxegũxũ, rũ ngẽma naĩ i ngẽmaã ipegũxũ, rũ ngẽma mãẽtagũxũ, rũ ngẽma tupanantachicũnãxãxũ icuãxũãgũxũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta i ngẽma idorataãxgũxũ i norũ me ixĩxũ na togũxũ nawomũxẽẽgũxũ, rũ tãũxũtãma nawa nichocu ja jima ããne. ¹⁶Rũ chama i Ngechuchu, rũ gũxãma i pema i jaxõgũxũtanũwa chanamu i chorũ orearũ

ngerũũ na pemaã nũxũ jaxũxũcax i gũxũma i ngẽma chorũ ore. Rũ chama nixĩ i Dawĩtaa chĩxũ. Rũ chama nixĩ ja jima woramacuri ja pãxmama porãcũ nangõonexẽẽcũrũũ chĩxũ”, nhanagũrũ. ¹⁷Rũ Tupanaãẽ i ãũnexũ rũ gũxũma i jaxõgũxũ, rũ Ngechuchũxũ nhanagũrũgũ: “¡Nuã naxũ!” nhanagũrũgũ. Rũ jĩxema nũxũ ãnũxẽ i nhaã ore, rũ:

“¡Nuã naxũ!” nhatagũgũ. Rũ jĩxema ãtãwãxe rũ tũxũ nachixẽgaxe, rũ name nixĩ i nuã taxũ rũ tũxũ nangetanũãcũma nawa taxaxe i ngẽma dexã i maxẽẽrũ. ¹⁸Rũ gũxãma ja jĩxema irũxĩnũxẽ i nhaã Tupanaãrũ ore i nhaã poperagu ãmatũxũ, rũ tũmamaã nũxũ chixu rũ ngẽxguma chi texẽ íjatõxẽẽgu i ngẽma Tupanaãrũ ore i nhaã poperagu ãmatũxũ, rũ Tupana rũ tá tũmacãx nanajexeraxẽẽ i ngẽma pocuruũgũ i nhaã poperawa nachiga naxũmatũxũ. ¹⁹Rũ ngẽxguma chi texẽ nũxũ ãpetũgu i wũxitama i nhaã Tupanaãrũ ore i nhaã poperagu ãmatũxũ, rũ Tupana rũ tãũxũtãma tũxũ nũxũ nangõxnetaxẽẽ i ngẽma norũ o i ngẽma naĩ i maxẽẽrũ i nhaã poperawa nachiga naxũmatũxũ. Rũ ngẽxgumarũũ tá ta tãũxũtãma tũxũ nimucuchi nawa ja jima ããne ja ãũnene i nhaã poperawa nachiga naxũmatũne. ²⁰Rũ jima nũxũ ixucũ i nhaã ore, rũ nhanagũrũ:

“Ngẽmaãcũ, paxa tá íchangu”, nhanagũrũ. Rũ ngẽmaãcũ jĩxũ. Rũ chama i Juãũ rũ nhacharũgũ:

“¡Nuã naxũ Pa Cori ja Ngechuchu!” nhacharũgũ. ²¹Rũ chanaxwãxe i tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristu porãcũ pexũ narũngũxẽẽ i gũxãma i pemax. Rũ ngẽmaãcũ jĩxũ.